

Obsah

Zhrnutie	6
1. Makroekonomické predpoklady rozpočtu	12
2. Východiskový rámec rozpočtu verejnej správy na roky 2021 až 2023 v metodike ESA 2010	15
2.1. Aktuálny vývoj verejných financií v roku 2020.....	15
2.2. Rozpočtové ciele	21
2.3. Hrubý dlh.....	22
2.4. Bilancia príjmov a výdavkov rozpočtu verejnej správy na roky 2021 až 2023 v metodike ESA 2010	23
2.5. Informácia o zapracovaných úpravách niektorých príjmov a výdavkov rozpočtu verejnej správy v metodike ESA 2010	26
2.6. Informácia o nerozpočtovaných tituloch.....	27
2.7. Jednorazové a dočasné opatrenia	28
3. Rozpočtovanie príjmov verejnej správy	32
3.1. Rozpočtovanie daňových a odvodových príjmov verejnej správy.....	32
3.2. Iné ako daňové príjmy.....	43
3.3. Príjmy samostatných účtov štátnych rozpočtových organizácií vstupujúce do rozpočtu verejnej správy	53
3.4. Daňové výdavky.....	54
4. Rozpočtovanie výdavkov podľa vybraných oblastí	60
4.1. Zamestnanosť vo verejnej správe.....	60
4.2. Investície	67
4.3. Vzdelávanie, vrátane vedy, výskumu a športu	73
4.4. Doprava a bývanie.....	83
4.5. Sociálne veci a podpora zamestnanosti	92
4.6. Zdravotníctvo	100
4.7. Pôdohospodárstvo	111
4.8. Verejný poriadok a bezpečnosť	117
4.9. Obrana	125
4.10. Financie	130
4.11. Životné prostredie	144
4.12. Ekonomika	149
4.13. Kultúra.....	158
4.14. Verejné služby.....	161

Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 - Prognóza vybraných ukazovateľov ekonomiky (september 2020).....	13
Tabuľka 2 - Porovnanie prognóz Európskej komisie (EK) a MF SR.....	14
Tabuľka 3 - Rozdiely príjmových a výdavkových položiek oproti schválenému rozpočtu	16
Tabuľka 4 - Rozpočtové ciele	21
Tabuľka 5 - Hrubý dlh verejnej správy	22
Tabuľka 6 - Vplyv na zmenu hrubého dlhu verejnej správy	23
Tabuľka 7 - Bilancia rozpočtu verejnej správy na roky 2021 až 2023 v metodike ESA 2010.....	24
Tabuľka 8 - Príjmy a výdavky nerozpočtovaných subjektov	27
Tabuľka 9 - Príjmy a výdavky podnikateľskej činnosti verejných vysokých škôl.....	28
Tabuľka 10 - Príjmy a výdavky EFSF - European Financial Stability Facility.....	28
Tabuľka 11 - Jednorazové a dočasné opatrenia.....	29
Tabuľka 12 - Rozdiely aktuálneho odhadu daní s rozpočtom verejnej správy na roky 2020 až 2022	34
Tabuľka 13 - Vplyv legislatívnych opatrení zahrnutých v prognóze daňových a odvodových príjmov verejnej správy na roky 2021 až 2023 (v tis. eur, ESA 2010).....	35
Tabuľka 14 - Daňové a odvodové príjmy (ESA 2010, v tis. eur)	39
Tabuľka 15 - Daňové a odvodové príjmy (hotovostný princíp, v tis. eur)	40
Tabuľka 16 - Predpokladaný vývoj sankcií (v tis. eur)*	41
Tabuľka 17 - Odhad rozdielu medzi aktuálnymi a hotovostnými prognózami v rokoch 2018 až 2023 (v tis. eur).....	42
Tabuľka 18 - Vplyv daňových kreditov na rozpočet (ESA 2010, v tis. eur).....	42
Tabuľka 19 - Vplyv prevodu prostriedkov na verejnoprospešný účel (VPÚ) na rozpočet (ESA 2010, v tis. eur)	43
Tabuľka 20 - Iné ako daňové príjmy rozpočtu verejnej správy*	43
Tabuľka 21 - Iné ako daňové príjmy štátneho rozpočtu.....	44
Tabuľka 22 - Nedaňové príjmy štátneho rozpočtu	44
Tabuľka 23 - Príjmy štátneho rozpočtu z dividend	45
Tabuľka 24 - Príjmy štátneho rozpočtu z grantov a transferov	47
Tabuľka 25 - Príjmy štátneho rozpočtu zo zahraničných transferov – prostriedkov z rozpočtu EÚ.....	47
Tabuľka 26 - Iné ako daňové príjmy ostatných subjektov ústrednej správy	48
Tabuľka 27 - Nedaňové príjmy ostatných subjektov ústrednej správy	48
Tabuľka 28 - Príjmy ostatných subjektov ústrednej správy z grantov a transferov	49
Tabuľka 29 - Iné ako daňové príjmy vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia	49
Tabuľka 30 - Iné ako daňové príjmy územnej samosprávy	50
Tabuľka 31 - Nedaňové príjmy územnej samosprávy.....	50
Tabuľka 32 - Príjmy územnej samosprávy z grantov a transferov.....	51
Tabuľka 33 - Príjmy samostatných účtov štátnych rozpočtových organizácií	54
Tabuľka 34 - Prehľad daňových výdavkov podľa typu dane alebo poistného (ESA2010, tis. eur)*	56
Tabuľka 35 - Prehľad daňových výdavkov podľa ich účelu (ESA 2010, tis. eur)	57
Tabuľka 36 - Zamestnanosť vo verejnej správe.....	63
Tabuľka 37 - Ukazovatele zamestnanosti v subjektoch verejnej správy.....	65
Tabuľka 38 - Kapitálové výdavky uvoľnené do rozpočtu kapitol (mil. eur).....	68
Tabuľka 39 - Prebiehajúce a pokračujúce investície (mil. eur).....	69
Tabuľka 40 - Kľúčové ukazovatele vzdelávania, vedy, výskumu a športu	75
Tabuľka 41 - Výdavky na vzdelávanie, vedu, výskum a šport	77
Tabuľka 42 - Výdavky na regionálne školstvo	77
Tabuľka 43 - Prehľad žiakov ZŠ a SŠ a výdavkov na jedného žiaka.....	78
Tabuľka 44 - Zamestnanosť v regionálnom školstve	78
Tabuľka 45 - Výdavky na vysoké školstvo	79
Tabuľka 46 - Zamestnanosť vo verejných vysokých školách	80
Tabuľka 47 - Výdavky na rezortné vysoké školstvo	81
Tabuľka 48 - Prehľad počtu študentov verejných vysokých škôl	81
Tabuľka 49 - Výdavky na vedu a techniku	81
Tabuľka 50 - Výdavky na šport	82
Tabuľka 51 - Výdavky na administratívu	83

Tabuľka 52 - Kľúčové ukazovatele v oblasti dopravy	84
Tabuľka 53 - Doprava a rozvoj bývania.....	84
Tabuľka 54 - Cestná doprava	86
Tabuľka 55 - Železničná doprava	88
Tabuľka 56 - Letecká doprava	90
Tabuľka 57 - Podpora rozvoja bývania.....	91
Tabuľka 58 - Administratíva a ostatné činnosti	91
Tabuľka 59 - Kľúčové ukazovatele sociálneho zabezpečenia a podpory zamestnanosti	93
Tabuľka 60 - Celkové výdavky oblasti sociálne vecí a podpora zamestnanosti	95
Tabuľka 61 - Výdavky programu 07C Sociálna inklúzia zo štátneho rozpočtu.....	95
Tabuľka 62 - Výdavky organizácií pôsobiacich v oblasti sociálnych vecí a podpory zamestnanosti	98
Tabuľka 63 - Výdavky Sociálnej poisťovne	99
Tabuľka 64 - Kľúčové ukazovatele zdravotníctva	100
Tabuľka 65 - Celkové výdavky v zdravotníctve	101
Tabuľka 66 - Rozpočet podľa vecných oblastí.....	103
Tabuľka 67 - Rozpočet 2021 a zmeny výdavkov.....	103
Tabuľka 68 - Zmeny výdavkov voči roku 2020 - VZP - bez zmien politík.....	104
Tabuľka 69 - Zmeny výdavkov voči roku 2020 - VZP - zmeny politík.....	105
Tabuľka 70 - Zmena výdavkov voči roku 2020 - VZP - úsporné opatrenia - Hodnota za peniaze	107
Tabuľka 71 - Výdavky zdravotníckych zariadení	109
Tabuľka 72 - Výdavky Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.....	110
Tabuľka 73 - Kľúčové ukazovatele pôdohospodárstva	112
Tabuľka 74 - Oblasti výdavkov kapitoly MPRV SR	113
Tabuľka 75 - Inštitucionálna podpora	116
Tabuľka 76 - Verejný poriadok a bezpečnosť	117
Tabuľka 77 - Kľúčové ukazovatele bezpečnosti	118
Tabuľka 78 - Bezpečnosť.....	119
Tabuľka 79 - Účet z odvodu poisťného z PZP motorových vozidiel.....	120
Tabuľka 80 - Väznenstvo	120
Tabuľka 81 - Priemerné počty obvinených a odsúdených	121
Tabuľka 82 - Kľúčové ukazovatele súdnictva.....	121
Tabuľka 83 - Súdnicstvo a prokuratúra	123
Tabuľka 84 - Odmeny a náhrady za služby.....	123
Tabuľka 85 - Odškodňovanie v oblasti súdnictva	123
Tabuľka 86 - Odškodňovanie v oblasti administratíva.....	124
Tabuľka 87 - Kľúčové ukazovatele pre obranu	127
Tabuľka 88 - Celkové obranné výdavky	128
Tabuľka 89 - Oblasti MO SR.....	128
Tabuľka 90 - Kľúčové ukazovatele Financíí.....	130
Tabuľka 91 - Oblasť Financie	131
Tabuľka 92 - Finančná správa.....	131
Tabuľka 93 - Informačné systémy riadenia verejných financií	132
Tabuľka 94 - Informačná spoločnosť	132
Tabuľka 95 - Inštitucionálna podpora a kontrola a ostatné činnosti.....	133
Tabuľka 96 - Štruktúra výdavkov kapitoly VPS	135
Tabuľka 97 - Rezervy	136
Tabuľka 98 - Štruktúra výdavkov rezervy na riešenie vplyvov nových právnych predpisov	137
Tabuľka 99 - Prehľad hospodárenia s rezervami v roku 2020	138
Tabuľka 100 - Výdavky súvisiace s rozpočtom EÚ.....	138
Tabuľka 101 - Štruktúra rezervy na prostriedky EÚ a odvodov EÚ.....	139
Tabuľka 102 - Štruktúra výdavkov spojených so správou štátneho dlhu.....	140
Tabuľka 103 - Vývoj štátneho dlhu	140
Tabuľka 104 - Štruktúra finančnej potreby Ministerstva financií SR	141
Tabuľka 105 - Očakávané sadzby na finančnom trhu	141
Tabuľka 106 - Štruktúra akruálnych nákladov	142
Tabuľka 107 - Štruktúra hotovostných nákladov	142

Tabuľka 108 - Transfer Sociálnej poisťovni	142
Tabuľka 109 - Štruktúra ostatných výdavkov	143
Tabuľka 110 - Kľúčové ukazovatele v oblasti životného prostredia.....	146
Tabuľka 111 - Výdavky oblasti životného prostredia	147
Tabuľka 112 - Výdavky vodného hospodárstva.....	147
Tabuľka 113 - Výdavky na ochranu prírody	148
Tabuľka 114 - Oblasť ekonomiky	150
Tabuľka 115 - Oblasť správy štátnych hmotných rezerv	153
Tabuľka 116 - Kľúčové ukazovatele v informatizácii.....	154
Tabuľka 117 - Výdavky na IT financované zo štátneho rozpočtu	155
Tabuľka 118 - Regionálny rozvoj	156
Tabuľka 119 - Kľúčové ukazovatele výsledkov kultúrnej politiky	159
Tabuľka 120 - Výdavky na kultúru	160
Tabuľka 121 - Významné investičné akcie v rezorte kultúry.....	160
Tabuľka 122 - Výdavky verejnoprávnych inštitúcií.....	161
Tabuľka 123 - Verejné služby spolu	161
Tabuľka 124 - Výkonné a zákonodarné orgány	161
Tabuľka 125 - Kľúčové ukazovatele zahraničných vzťahov	163
Tabuľka 126 - Zahraničné vzťahy a zahraničná pomoc	163
Tabuľka 127 - Kľúčové ukazovatele miestnej štátnej správy a samosprávy.....	164
Tabuľka 128 - Miestna štátna správa	164
Tabuľka 129 - Obce	165
Tabuľka 130 - VÚC	166
Tabuľka 131 - Dopravné podniky	168

Zoznam grafov

Graf 1: Medziročný vývoj daňových a odvodových príjmov verejnej správy	33
Graf 2: Prognóza daňových príjmov verejnej správy na rok 2021 podľa sektorov (ESA 2010, v mil. eur)	33
Graf 3: Medzinárodné porovnanie osobných výdavkov a počtu zamestnancov	60
Graf 4: Počet úradníkov na 1 000 obyvateľov (2017).....	61
Graf 5: Veková štruktúra zamestnancov (2017) a hodinové mzdy v závislosti od veku (VŠ vzdelaní , 2017).....	61
Graf 6: Počet študentov na akademického pracovníka (celé VŠ vzdelávanie).....	62
Graf 7: Počet policajtov na 100 tis. obyvateľov (2018)	62
Graf 8: Medziročná zmena počtu zamestnancov	64
Graf 9: Zamestnanosť financovaná zo štátneho rozpočtu	64
Graf 10: Celková výška kapitálových výdavkov verejnej správy v rokoch 2021-2023 (mil. eur).....	67
Graf 11: Kapitálové výdavky 2018-2020, kapacita a požiadavka na roky 2021-2023 (mil. eur, ŠR).....	67
Graf 12: Návravnosť hodnotených investícií a čerpanie investičného rozpočtu	71
Graf 13: Hodnotenie riadenia verejných investícií PIMA.....	72
Graf 14: Výdavky na vzdelávanie, vedu, výskum a šport	73
Graf 15: Ročné výdavky na študenta (v tis. PPP USD, 2017).....	74
Graf 16: Platy učiteľov a výdavky na výskum a vývoj	74
Graf 17: Km najazdených vlakom na obyvateľa a počet automobilov na 1 000 obyvateľov.....	84
Graf 18: Dĺžka diaľnic*, 2016 (km/1000 obyv.) a počet cestných projektov podľa príprav.....	85
Graf 19: Stav ciest I. triedy a výdavky na údržbu ciest I. triedy (mil. eur)	87
Graf 20: Štruktúra nákladov (1000 ur/stav. km) a stav tratí (% tratí v určitom stave podľa ACK)	89
Graf 21: Verejné výdavky na sociálne zabezpečenie a ich štruktúra, 2018	92
Graf 22: Miera zamestnanosti a miera rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia.....	94
Graf 23: Podpora rodiny zo štátneho rozpočtu.....	96
Graf 24: Úmrtnosť odvrátiteľná zdravotnou starostlivosťou a Porovnanie rastu výdavkov na zdravotníctvo a HDP.....	100
Graf 25: Plat sestry ako násobok priemernej mzdy, 2018 a Plat lekára ako násobok priemernej mzdy, 2018 ...	102
Graf 26: Verejné výdavky na pôdohospodárstvo (% HDP, 2018)	112
Graf 27: Výdavky na verejný poriadok a bezpečnosť (v % HDP, 2018).....	117
Graf 28: Vývoj výdavkov na obranu (% HDP, metodika NATO)	126

Graf 29: Výdavky na obranu	126
Graf 30: Štruktúra výdavkov kapitoly VPS na rok 2021	135
Graf 31: Štruktúra rezerv v kapitole VPS na rok 2021	136
Graf 32: Verejné výdavky na životné prostredie (COFOG, % verejných výdavkov, 2018)	145
Graf 33: Verejné výdavky na oblasti životného prostredia (2018, % verejných výdavkov na životné prostredie).....	145
Graf 34: Napojenie obyvateľstva na verejnú kanalizáciu a miera recyklácie komunálneho odpadu (2018).....	146
Graf 35: Verejné výdavky na kultúru v rokoch 2011 – 2018.....	158

Zhrnutie

Rozpočet verejnej správy bol pripravovaný v extrémne náročných podmienkach spôsobených pandemiou ochorenia COVID-19. Jej vplyv sa premieta jednak do príjmovej strany verejných financií cez výpadky daňových a odvodových príjmov, ako aj vyššími výdavkami na protipandemické opatrenia. Napriek týmto ťažkým podmienkam a mnohým neistotám vo vývoji situácie má rozpočet verejnej správy ambíciu postupne plniť ciele, ktoré si vláda stanovila vo svojom programovom vyhlásení.

Slovenská ekonomika klesne v roku 2020 pre koronakrízu o 6,7 %. Jej silný prepád v prvom polroku bol výsledkom slabého domáceho aj zahraničného dopytu. **V roku 2021 sa bude hospodárstvo zotavovať a HDP stúpne o 5,5 %.** Vyšší disponibilný príjem a rozpustenie úspor podporí spotrebu domácností. Oživenie zahraničného dopytu naopak zvýši export. Tvorbu investícií podporí na konci horizontu prognózy dočerpávanie EÚ fondov. Po znížení počtu pracovných miest v roku 2020 očakávame v roku 2021 rast zamestnanosti na úrovni 0,6 %. V pokrizovom období by sa mala dynamika rastu miezd obnoviť a priemerná nominálna mzda v roku 2021 dosiahne tempo 4,1 %. V ďalších rokoch bude zvyšovanie miezd pokračovať spolu so spevnením trhu práce a mzdy by mali vzrásť o 4 až 5 %.

Makroekonomické predpoklady boli základom pre vypracovanie aktuálnych prognóz daňových príjmov verejnej správy na roky 2021 až 2023. Aktuálna prognóza bola zhodnotená Výborom pre daňové prognózy dňa 4. decembra 2020. **Strednodobá prognóza daňových príjmov a sociálnych odvodov MF SR bola všetkými členmi Výboru okrem Kancelárie Rady pre rozpočtovú zodpovednosť (KRRZ) označená ako realistická.** KRRZ hodnotila prognózu ako podhodnotenú.

Prognóza daňových príjmov verejnej správy je na rok 2021 v porovnaní so schváleným rozpočtom na roky 2020 až 2022 nižšia o viac ako 2 mld. eur. Pokles je pri všetkých daniach a odvodoch, a to najmä vplyvom koronakrízy a jej dopadom na makroekonomický vývoj. Nová legislatíva schválená počas roku 2020 znižuje príjmy na celom horizonte prognózy s výnimkou posledného roka. Najväčší výpadok je z dôvodu zrušenia osobitného odvodu vybraných finančných inštitúcií od polovice roka 2020. Naopak, najviac do rozpočtu prispeje zvyšovanie spotrebných daní z tabakových výrobkov od roku 2021. V roku 2023 sa zavedie ročné zúčtovanie sociálnych odvodov, čo taktiež zvýši príjmy.

Na strane rizík v prípade ďalšej vlny pandémie sú hospodárske obmedzenia v domácej ekonomike, ako aj u našich obchodných partnerov. Po skúsenostiach z prvotného šírenia ochorenia COVID-19 by však vplyv na svetovú a domácu ekonomiku mohol byť miernejší vďaka cielenejším a šetrnejším opatreniam. Ak by si však situácia vyžiadala návrat k radikálnym obmedzeniam, slovenská ekonomika by sa v štvrtom kvartáli opäť dostala do recesie. Rizikový scenár celkovo predpokladá pokles HDP v roku 2020 o 8,4 % (vs. 6,7 %) a oživenie ekonomického rastu v roku 2021 na úrovni 4,3 % (vs. 5,5 %). Prípadná druhá vlna vynútených reštrikcií by tak znížila príjmy v roku 2021 o približne 1 mld. eur nad rámec prognózy použitej pre prípravu rozpočtu.

Schodok rozpočtu verejnej správy sa aktuálne v tomto roku odhaduje v metodike ESA 2010 na úrovni 9,68 % HDP. Vývoj verejných financií v roku 2020 významne ovplyvňuje prebiehajúca pandémia ochorenia COVID-19 a prijatie novely zákona o štátnom rozpočte, ktorá zohľadnila hotovostný výpadok daňových ako aj nedaňových príjmov kapital

štátneho rozpočtu v celkovej sume 1 426,3 mil. eur a ktorou sa zvýšili celkové výdavky štátneho rozpočtu o 7 758,2 mil. eur. Uvedenou novelou sa zmenili schválené limity štátneho rozpočtu na rok 2020, avšak pre lepšiu porovnateľnosť údajov sa v celom dokumente hodnoty porovnávajú k schválenému rozpočtu verejnej správy na rok 2020 až 2022¹.

Rozpočet verejnej správy bol pripravovaný štandardne na základe aktuálnych prognóz.

Na výdavkovej strane uvažuje s rezervou v objeme 1,04 mld. eur, čo predstavuje potenciálny výpadok príjmov oproti prognóze, na ktorej je rozpočet postavený. Uvedená rezerva poskytuje priestor na prípadnú potrebu v krátkom čase reagovať na vzniknutú situáciu dodatočnými výdavkovými opatreniami. V prípade väčších šokov môže nastať situácia, že bude potrebné pristúpiť k príprave novely zákona o štátnom rozpočte podobne ako v tomto roku.

Rozpočet verejnej správy predpokladá deficitné hospodárenie na celom trojročnom horizonte. Nominálne ciele verejných financií v zmysle dnes platného zákona o dlhovej brzde by postupne mali klesnúť z -7,41 % HDP v roku 2021 až na úroveň vyrovnaného rozpočtu v roku 2023, čo by si vyžiadalo prijatie konsolidačných opatrení v objeme 6 mld. eur.

Rozpočtový cieľ na rok 2021 je stanovený na úrovni -7,41 % HDP². Zvýšenie cieleného deficitu na rok 2021 oproti Programu stability o vyše 2 p.b. na HDP reaguje na predĺženie výnimky z konsolidačných požiadaviek zo strany Európskej komisie. Komisia odporúča krajinám EÚ len postupné sťahovanie fiškálneho stimulu, s cieľom neohroziť hospodárske oživenie³. Hrubý dlh v roku 2021 medziročne porastie na 65 % HDP.

Prognóza hrubého verejného dlhu predpokladá, že dlh dosiahne takú výšku, pri ktorej by mali byť v zmysle ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti automaticky spustené opatrenia na jeho zníženie. Na obdobie 24 mesiacov, od mesiaca v ktorom bolo schválené programové vyhlásenie vlády, sa však neuplatňuje viacero opatrení na zníženie dlhu definovaných vyššie uvedeným ústavným zákonom. Výnimka z uplatňovania opatrení na zníženie dlhu uplynie v máji v roku 2022. Vzhľadom na výšku prognózovaného hrubého verejného dlhu vláda nesmie po uplynutí tohto obdobia predložiť národnej rade návrh rozpočtu verejnej správy so schodkom v roku 2023. **Rozpočtovým cieľom na rok 2023 sa tak v súčasných podmienkach automaticky stáva vyrovnaný rozpočet**, čo by si však pri aktuálnych parametroch fiškálneho rámca vyžadovalo prijatie konsolidačných opatrení v objeme takmer 6 mld. eur. Takáto prudká fiškálna reštrikcia by mala závažné devastačné účinky na ekonomiku i celú spoločnosť vrátane sociálneho zmiernu a politickej stability.

¹ Pokiaľ nie je v samotnom texte uvedené inak.

² Po predložení vládou schváleného Návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2021 až 2023 na rokovanie Národnej rady SR bol 2. decembra 2020 Národnou radou SR prijatý vládný návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (tlač 199), na ktorý bolo potrebné reagovať pozmeňujúcim návrhom k vládnemu návrhu zákona o štátnom rozpočte na rok 2021. Premietnutím novely zákona č. 595/2003 Z. z. na aktuálnej báze došlo k zlepšeniu fiškálneho rámca v roku 2021 o 27,2 mil. eur v metodike ESA 2010, čo predstavuje zníženie percenta schodku rozpočtu verejnej správy zo 7,44 % HDP na 7,41 % HDP. Z celkovej sumy zlepšenia o 27,2 mil. eur predstavuje pozitívny vplyv 45,9 mil. eur v súvislosti so zrušením oslobodenia peňažného príjmu, ktorý môže zamestnávateľ poskytnúť zamestnancovi za prácu podľa osobitného predpisu pri príležitosti obdobia letných dovolení a vianočných sviatkov. Zníženie hranice na uplatnenie 15 % sadzby dane na sumu 49 790 eur sa pozitívne premietlo do príjmov štátneho rozpočtu v sume 21,0 mil. eur. Úpravy v oblasti kúpeľníctva, ktorými sa ruší zvýhodnené odpisovanie ako aj nezdaniteľná časť základu dane na daňovníka, predstavujú pozitívny vplyv 5,8 mil. eur. Zvýšenie daňového bonusu predstavuje negatívny vplyv na rozpočet v sume 45,5 mil. eur. Novela zákona č. 595/2003 Z. z., ktorou sa znižujú daňové príjmy, sa premietla negatívnym vplyvom na saldo obcí a vyšších územných celkov a pozitívnym vplyvom na saldo Sociálnej poisťovne a verejného zdravotného poistenia, čo je zachytené v prílohe č. 1 Bilancie príjmov a výdavkov ostatných subjektov verejnej správy v metodike ESA 2010.

³ Podľa pravidiel Paktu stability a rastu sa v tomto a budúcom roku nepožaduje medziročné znižovanie štrukturálneho schodku, na základe spustenia tzv. všeobecnej únikovej doložky. Európska komisia ju navrhla uplatniť 20. marca na rok 2020 a 19. septembra ju dodatočne rozšírila aj na rok 2021.

Rozpočtové ciele budú aktualizované v budúročnom Programe stability, pričom zohľadnia spresnenie vplyvov pandémie na ekonomiku, plán čerpania európskych peňazí z plánu obnovy a pravidlá dlhovej brzdy.

Rozpočet verejnej správy na roky 2021 až 2023 predstavujeme v novej štruktúre. Na rozdiel od minulých rokov sa kladie väčší dôraz na prezentáciu rozpočtu ako celku. Predovšetkým príjmová a výdavková časť predkladaného dokumentu obsahujú množstvo ucelených informácií za sektor verejnej správy. Oblasť výdavkov poskytuje prehľad podľa vybraných oblastí, ako napríklad sociálna oblasť, zdravotníctvo, bezpečnosť a mnohé ďalšie. Táto zmena teda poskytuje ucelené obrazy nielen cez samotné kapitoly štátneho rozpočtu, ale aj cez ostatné subjekty verejnej správy, ktoré sa významnou časťou podieľajú na ich financovaní.

Rozpočet verejnej správy na rok 2021 vychádza z predpokladu, že vo verejnom sektore bude zamestnanosť na úrovni 427 388 osôb, čo predstavuje medziročný nárast o 166 osôb. V ústrednej správe však dochádza k poklesu zamestnanosti o 2 783 osôb a vo fondoch sociálneho a zdravotného poistenia o 129 osôb. Zamestnanosť v územnej samospráve, ktorá zohľadňuje predovšetkým dosiahnutú skutočnosť za I. polrok 2020, rastie o 3 078 osôb.

Zamestnanosť vo verejnom sektore bola ovplyvnená realizáciou niektorých opatrení vyplývajúcich z „Revízie výdavkov zamestnanosti a odmeňovania vo verejnej správe“. Do rozpočtu verejnej správy na roky 2021 až 2023 bolo premietnuté zníženie osobných výdavkov a počtov úradníkov v ústrednej štátnej správe, zníženie počtu vysokoškolských učiteľov a nepedagogických zamestnancov, reflektujúce zmenu počtu študentov a medzinárodné ukazovatele a postupnú optimalizáciu počtu policajtov do roku 2027.

Pri rozpočte kapitálových výdavkov na roky 2021 až 2023 je uplatňované pravidlo tzv. „nulového štartovacieho rozpočtu“. Pri návrhu rozpočtu predložili kapitoly prioritované požiadavky na kapitálové výdavky. Investície a projekty investičného charakteru nad 1 mil. eur prechádzajú ekonomickým hodnotením MF SR a do rozpočtu sú zaradené po zohľadnení rozpočtových možností a po preukázaní pripravenosti a ekonomickej návratnosti. Súčasťou hodnotenia je preukázanie súladu s rezortnou stratégiou, prínos k naplneniu cieľov kapitoly, ako aj overenie detailného rozpočtu na úrovni konkrétnych tovarov a služieb.

Rozpočet na roky 2021 až 2023 významne podporuje financovanie sociálnej oblasti. Výdavky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR zaznamenávajú medziročný rast v celkovej výške 354 mil. eur, a to najmä:

- nárastom výdavkov na 13. dôchodok o 157 mil. eur v porovnaní s rozpočtom na vianočný príspevok, 13. dôchodok sa rozpočtuje v sume 310 mil. eur,
- nárastom výdavkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ŤZP o 58,7 mil. eur, najmä v súvislosti so zvýšením príspevku na opatrovanie nariadením vlády SR a valorizáciou jednotlivých príspevkov naviazanú na úpravu súm životného minima,
- zvýšením výdavkov na podporu rodiny o 51 mil. eur v súvislosti s valorizáciou rodičovského príspevku a prídavku na dieťa,
- nárastom výdavkov na poistné za osoby, za ktoré poistné platí štát o 52,2 mil. eur,
- zvýšením výdavkov na náhradné výživné o 15,7 mil. eur z titulu zvýšenia príjmovej hranice na získanie nároku na náhradné výživné a maximálnej výšky,
- z dôvodu zvýšenia dotácií na stravu pre deti z rodín v hmotnej núdzi, ktorých príjem je najviac vo výške životného minima tak, aby dotácia pokryla najvyššie finančné pásmo

na nákup potravín v ZŠ na druhom stupni vyučovania, ktoré je vo výške 1,30 eur za jeden obed, pričom medziročný nárast predstavuje sumu viac ako 7 mil. eur.

Sociálna poisťovňa v rámci svojho rozpočtu má zohľadnené zvýšené výdavky o 105 mil. eur na dôchodkové dávky z titulu úpravy dôchodkového veku žien, ktoré vychovali deti. Zároveň boli výdavky Sociálnej poisťovne zvýšené o 39,4 mil. eur na nemocenské dávky z dôvodu schválenia poslaneckého návrhu zákona, ktorým sa s účinnosťou od 1. apríla 2021 do slovenského právneho poriadku zaviedla dávka tehotenské z prostriedkov sociálneho poistenia.

Výdavky na vzdelávanie, vedy, výskum a šport medziročne rastú o 173 mil. eur. Rozpočet odzrkadľuje záujem Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR na zvýšení motivácie pedagogických zamestnancov ako aj podpore budúcich učiteľov pracovať v regionálnom školstve a na podporu vedy a výskumu. Ministerstvo na tento účel disponuje v rámci svojho rozpočtu prostriedkami v sume 100 mil. eur. Za účelom podpory predprimárneho vzdelávania sa v zmysle novely zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní zvyšujú výdavky kapitoly na príspevok na výchovu a vzdelávanie detí v materských školách od 5 rokov v sume 15,2 mil. eur. Rozpočet vytvára priestor na zvýšenie výdavkov na členské príspevky v medzinárodných organizáciách a na dofinancovanie výdavkov na 731 asistentov učiteľa v regionálnom školstve. Šport bude aj naďalej každoročne podporovaný prostredníctvom výdavkov Fondu na podporu športu v sume 20 mil. eur.

Výdavky pre oblasť zdravotníctva dosiahnu v roku 2021 úroveň 5,97 mld. eur, s medziročným rastom 205 mil. eur, t. j. o 3,56 % oproti očakávanej skutočnosti 2020. V oblasti liekov rozpočet počítá s vynaložením 49 mil. eur za účelom zrušenia doplatkov pre vybrané skupiny obyvateľstva, na zabezpečenie liekov pre pacientov so svalovou atrofiou a na nárast výdavkov v súvislosti s novelou zákona č. 363/2011 Z. z. Na pokračujúcu obnovu a modernizáciu zdravotníckych zariadení sa v roku 2021 vyčleňuje 98 mil. eur. Zároveň sú v rozpočte kapitoly alokované prostriedky na úrovni 125 mil. eur, ktoré umožnia dofinancovať zdravotnícke zariadenia v pôsobnosti Ministerstva zdravotníctva SR.

Celkové výdavky do cestnej dopravy na rok 2021 predstavujú 1,56 mld. eur a sú určené na výstavbu cestnej siete, financovanie bezplatnej dopravy a správy, prevádzky a údržby ciest I. triedy, diaľnic a rýchlостných ciest. Na výstavbu cestnej siete formou PPP sú v roku 2021 rozpočtované výdavky vo výške 348 mil. eur. Medziročný rast výdavkov v sume 192 mil. eur je ovplyvnený najmä rozpočtovaním výdavkov na úhradu DPH za projekty D4/R7 v sume 131 mil. eur a zvýšením výdavkov na platbu za dostupnosť PPP projektov o 34,2 mil. eur. Na kompenzáciu straty za poskytovanie bezplatnej dopravy v pravidelnej mestskej a prímestskej autobusovej doprave pre vybrané skupiny obyvateľov sú v rozpočte alokované výdavky do sumy 70 mil. eur. Rozpočet medziročne zvyšuje o 99,4 mil. eur objem prostriedkov Slovenskej správy ciest na správu, údržbu a opravy ciest I. triedy ako aj prostriedkov Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s. na správu, údržbu a opravy diaľnic a rýchlостných ciest. Dôvodom zvýšenia je najmä o 60 mil. eur vyššia alokácia výdavkov na údržbu a opravy ciest I. triedy vrátane veľkoplošných opráv.

Výdavky smerujúce na podporu rozvoja bývania na rok 2021 sa rozpočtujú v sume 287 mil. eur vrátane výdavkov Štátneho fondu rozvoja bývania.

V rozpočte Ministerstva kultúry SR sú zabezpečené finančné prostriedky na rekonštrukciu a modernizáciu Slovenskej národnej galérie, na obnovu a revitalizáciu hradu Krásna Hôrka, na zabezpečenie sanácie havarijného stavu Spišského hradu a výdavky na rekonštrukciu Štátnej

opery v Banskej Bystrici. Audiovizuálny fond na podporu audiovizuálneho priemyslu má k dispozícii nárast výdavkov o sumu 5,72 mil. eur.

Podpora pôdohospodárstva bude zabezpečená naďalej cez kapitolu Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, v ktorej sa rozpočtujú prostriedky v sume 30 mil. eur na poskytovanie pomoci vo forme úľav na environmentálnych daniach (zelená nafta) a finančné prostriedky v sume 50 mil. eur na podporu pôdohospodárstva formou štátnych podpôr a na rôzne úlohy súvisiace s podporou pôdohospodárstva.

Prostredníctvom rozpočtu kapitoly Ministerstva vnútra SR sa realizuje Národný akčný plán boja proti terorizmu s cieľom zamedzovať teroristickým hrozbám, a vytvárať optimálne podmienky na účinný boj proti nim. Za týmto účelom sa medziročne zvýšili výdavky o 20,7 mil. eur. Rozpočet Ministerstva vnútra SR vytvára tiež priestor na výplatu náhrad za obmedzenie bežného obhospodarovania na lesných pozemkoch v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny a výdavky na rok 2021 sa zvyšujú medziročne o 7,48 mil. eur. Z hľadiska budovania európskeho integrovaného riadenia hraníc sa v kontexte Národnej stratégie integrovaného riadenia hraníc zvýšili výdavky na rok 2021 oproti roku 2020 o 5,15 mil. eur.

V zmysle Akčného plánu transformácie uhoľného regiónu Horná Nitra **Ministerstvo hospodárstva SR** disponuje v rokoch 2021 až 2023 výdavkami v sume 40,5 mil. eur, pričom medziročne tieto výdavky rastú o 8,76 mil. eur.

V rámci výdavkov Ministerstva spravodlivosti SR boli finančne posilnené Centrá právnej pomoci a oblasť súdnych konaní, zabezpečuje sa nárast výdavkov subjektom poskytujúcim pomoc obetiam trestných činov a taktiež rastú výdavky na odškodňovanie obetí trestných činov a výdavky na intervenčné centrá. Od roku 2021 sa rozpočtujú výdavky na aplikáciu zákona o výkone rozhodnutia o zaistení majetku. V kapitole Všeobecná pokladničná správa je rozpočtovo krytá rekonštrukcia budovy Krajského súdu v Košiciach.

Slovenská republika si je aj v zhoršených ekonomických podmienkach vedomá svojich záväzkov vyplývajúcich z členstva NATO. Z tohto dôvodu **obranné výdavky** Slovenskej republiky **dosahujú v roku 2021 úroveň 1,76 % HDP**. Samotné Ministerstvo obrany SR má zabezpečený medziročný nárast výdavkov vo výške 65,9 mil. eur (vrátane výdavkov alokovaných v kapitole Všeobecná pokladničná správa).

Vláda sa vo svojom programovom vyhlásení okrem iného zaviazala aj k zníženiu podielu časti príjmov a výdavkov, ktoré neboli v minulých rokoch zahrnuté v rozpočte⁴. **Do rozpočtu preto bola zahrnutá významná časť týchto titulov, ktoré sú obsiahnuté v notifikovanej skutočnosti, ale neboli doteraz zahrnuté v rozpočte verejnej správy.** Naďalej však nie sú v rozpočte premietnuté údaje za časť organizácií, patriacich do sektora verejnej správy, ako napríklad záujmové združenia právnických osôb, neziskové organizácie, spoločnosti s ručením obmedzeným a pod. Získavanie údajov pre rozpočet od týchto subjektov je značne problematické a zároveň ich skutočný vplyv na bilanciu rozpočtu verejnej správy je zanedbateľný.

⁴ Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2020 až 2024 (str. 60): „Časť príjmov a výdavkov verejnej správy sa v súčasnosti nerozpočtuje, ich podiel znižujeme.“

Rozpočet verejnej správy prichádza v zlomovom čase, keď je situácia ohľadom pandémie kritická a vlády, nevynímajúc slovenskú, sprísňujú opatrenia. Prognózovanie ekonomických veličín a fiškálne plánovanie sa tak uskutočňujú v mimoriadne zložitých podmienkach. Napriek tomu tento dokument v najlepšej možnej miere zosúladuje požiadavky na rozpočtovú zodpovednosť, zmierňovanie dopadov koronakrízy, na upevňovanie sociálnej súdržnosti a súčasne na dodávanie potrebných fiškálnych stimulov do oslabenej ekonomiky.

1. Makroekonomické predpoklady rozpočtu

Slovenská ekonomika klesne v roku 2020 pre koronakrízu o 6,7 %. Silný prepád ekonomiky v prvom polroku bol výsledkom slabého domáceho aj zahraničného dopytu. Aktivita dosiahla dno v priebehu druhého štvrťroka, keď pokles priemyselnej produkcie dosiahol historické hodnoty. Trh práce sa však ukázal byť odolnejší a tlmil pokles spotreby domácností a maloobchodných tržieb. Po uvoľnení opatrení príde v druhom polroku k čiastočnému oživeniu ekonomiky. Po veľkom prepade sa obnoví najmä produkcia automobilov, čo naznačili už júnové údaje exportu. Letná sezóna pomôže reštauráciám a sektoru ubytovania, no kongresový turizmus, šport a kultúra budú stále výraznejšie zaostávať. Dynamika investícií bude pre rastúcu neistotu o vývoji pandémie vlnnejšia, čo sa pretaví aj do slabých výkonov v stavebníctve.

V roku 2021 sa bude ekonomika zotavovať a HDP stúpne o 5,5 %. Vyšší disponibilný príjem a rozpustenie úspor podporí spotrebu domácností. Oživenie zahraničného dopytu naopak zvýši export. Ekonomika bude ešte značne podchladená s množstvom nevyužitých kapacít. Vo verejných financiách predpokladáme znižovanie štrukturálneho deficitu o 0,5 % HDP v rokoch 2022 až 2023. Aj to mierne prispeje k stlmeniu ekonomického rastu, ktorý v roku 2022 dosiahne 2,4 %. Tvorbu investícií podporí na konci horizontu prognózy dočerpávanie EÚ fondov.

Riziká prognózy sú najmä v krátkom horizonte negatívne. Rastúci počet nakazených v druhej vlně vo veľkom množstve krajín sa môže pretaviť do prísnejších obmedzení, čo zníži ekonomickú aktivitu. Predpokladáme však, že ak k týmto obmedzeniam znovu príde, tak budú adresnejšie a efektívnejšie než tie v prvej vlně, takže vplyv bude relatívne menší. Hlavným pozitívnym rizikom sú dodatočné významné zdroje z EÚ z mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktoré by po schválení mohli ekonomiku podporiť od 2022. Výraznejší pozitívny impulz do ekonomiky by prinieslo aj vynájdenie vakcíny.

Po poklese počtu pracovných miest v roku 2020 očakávame v roku 2021 rast zamestnanosti na úrovni 0,6 %. Ekonomická kríza vyvolaná pandemiou koronavírusu zníži zamestnanosť o 1,5 %, resp. o 38 tis. pracovných miest. Vzhľadom na silný pokles ekonomickej aktivity je však trh práce odolnejší aj pre opatrenia podporujúce skrátenú prácu (tzv. kurzarbeit). Koronakríza tak stiahne skôr počet odpracovaných hodín ako počet pracovných miest. Menej práce bude najmä vo vybraných sektoroch služieb (turizmus, stravovacie služby, maloobchod, rekreácie, či doprava), ale aj v priemysle a stavebníctve. Oživenie by sa malo prejavovať už v druhom polroku 2020, avšak bude len veľmi postupné. V roku 2021 pribudne približne 14 tis. pracovných miest a predkrízovú úroveň zamestnanosti dosiahneme až na konci roka 2023. Po počiatočnom náraste bude miera nezamestnanosti v roku 2021 len veľmi mierne klesať na 6,8 %. V nasledujúcich rokoch by sa mala nezamestnanosť znižovať rýchlosťou asi 0,5 p.b. ročne.

V pokrízovom období by sa mala dynamika rastu miezd obnoviť a priemerná nominálna mzda v roku 2021 dosiahne tempo 4,1 %. V ďalších rokoch bude zvyšovanie miezd pokračovať spolu so spevnením trhu práce a mzdy by mali stúpnuť o 4 až 5 %. Potreba fiškálnej konsolidácie však ovplyvní aj trh práce a bude tlmieť mzdový vývoj najmä vo verejnom sektore.

V dôsledku pandémie ochorenia COVID-19 rast cien v roku 2021 oslabí z 1,9 % na 1,1 %. Nízke ceny ropy a vývoj budúcich kontraktov energetických komodít indikujú pokles nielen cien palív, ale aj niektorých regulovaných cien energií. K nemu sa pridá aj spomalenie rastu cien služieb a tovarov pre prepád ekonomiky a jej výrazné podchladenie. Predpokladané zrušenie obedov zdarma a zvýšenie dane z tabaku v budúcom roku naopak potlačia rast cien

smenom nahor približne o 0,4 p.b. V strednodobom horizonte sa bude rast cien pohybovať mierne pod 2 % aj pre predpokladané spomalenie ekonomickej aktivity spôsobené konsolidáciou verejných financií.

Tabuľka 1 - Prognóza vybraných ukazovateľov ekonomiky (september 2020)

Ukazovateľ (rast v %, ak nie je uvedené inak)	Skutočnosť		Prognóza			
	2018*	2019*	2020	2021	2022	2023
Hrubý domáci produkt						
HDP, s.c.			-6,7	5,5	2,4	3,3
HDP, b.c. (mld. eur)	89,5	93,9	89,3	95,4	99,6	104,9
Súkromná spotreba, s.c.			-1,2	3,0	1,8	2,3
Súkromná spotreba, b.c.			1,0	4,1	3,7	4,1
Vládna spotreba			-1,7	0,0	0,2	1,6
Fixné investície			-9,9	7,6	3,3	6,5
Export tovarov a služieb			-9,3	9,7	4,0	3,6
Import tovarov a služieb			-7,9	8,3	2,8	3,4
Trh práce						
Zamestnanosť (ESA)	2,0	1,2	-1,5	0,6	0,5	0,2
Mzdy, nominálne	6,2	7,8	2,6	4,1	3,9	4,8
Mzdy, reálne	3,6	5,0	0,6	2,9	1,9	2,9
Miera nezamestnanosti	6,5	5,8	6,8	6,8	6,2	5,7
Inflácia						
Index spotrebiteľských cien	2,5	2,7	1,9	1,1	1,9	1,8

* Údaje za roky 2018 a 2019 sú po revízii nár. účtov ŠÚ SR z októbra 2020. Prognóza nominálneho HDP vychádza z revidovanej hodnoty za rok 2019 a rastov z prognózy zo septembra 2020.

Zdroj: ŠÚ SR, MF SR

Prognóza MF SR je v porovnaní s letnou prognózou EK optimistickejšia a má bližšie k jarnej prognóze EK⁵. Hlavným dôvodom je fakt, že v čase tvorby septembrovej prognózy MF SR, boli už dostupné prekvapivo pozitívne ekonomické údaje za druhý kvartál roku 2020. Rozdiel v rastoch HDP je tak spôsobený lepším vývojom ekonomiky v druhom štvrtroku naprieč sektormi. Trh práce sa ukázal byť odolnejší a viac než počet pracovných miest poklesol skôr počet odpracovaných hodín. Menší pokles zamestnanosti sa pretavil aj do miernejšieho poklesu spotreby domácností. Pokles investícií nebol tak masívny a aj oživenie exportu prišlo skôr, než očakávali prognózy EK.

⁵ Porovnanie prognózy MF SR s prognózou EK vychádza z požiadavky smernice Rady 2011/85/EÚ z 8. novembra 2011 o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov.

Tabuľka 2 - Porovnanie prognóz Európskej komisie (EK) a MF SR

Ukazovateľ (rast v %, ak nie je uvedené inak)		2018*	2019*	2020	2021
Reálne HDP	Prognóza EK (jar)	4,0	2,3	-6,7	6,6
	Prognóza EK (leto)	3,9	2,4	-9,0	7,4
Súkromná spotreba	Prognóza MF SR (sep)	3,9	2,4	-6,7	5,5
	Prognóza EK (jar)	3,9	2,2	-7,1	7,2
Verejná spotreba	Prognóza MF SR (sep)	4,1	2,1	-1,2	3,0
	Prognóza EK (jar)	0,2	3,8	4,2	1,5
Investície	Prognóza MF SR (sep)	0,2	4,6	-1,7	0,0
	Prognóza EK (jar)	3,7	4,4	-14,7	10,7
Export	Prognóza MF SR (sep)	2,6	6,8	-9,9	7,6
	Prognóza EK (jar)	5,4	1,7	-12,4	13,4
Import	Prognóza MF SR (sep)	5,3	1,7	-9,3	9,7
	Prognóza EK (jar)	5,0	2,6	-12,6	13,3
Inflácia (HICP)	Prognóza MF SR (sep)	4,9	2,6	-7,9	8,3
	Prognóza EK (jar)	2,5	2,8	1,9	1,1
Zamestnanosť (ESA)	Prognóza EK (leto)	2,5	2,8	1,9	0,8
	Prognóza MF SR (sep)	2,5	2,8	2,0	1,1
Produkčná medzera (% z pot. HDP)	Prognóza EK (jar)	2,0	1,2	-3,4	2,0
	Prognóza MF SR (sep)	2,0	1,2	-1,5	0,6
	Prognóza EK (jar)	2,7	2,7	-5,0	-0,6
	Prognóza MF SR (sep)	1,7	2,1	-5,5	-2,2

*Údaje za roky 2018 a 2019 sú pôvodné, nerevidované ukazovatele známe v čase prognózy.

Zdroj: MF SR, EK

2. Východiskový rámec rozpočtu verejnej správy na roky 2021 až 2023 v metodike ESA 2010⁶

2.1. Aktuálny vývoj verejných financií v roku 2020

Vývoj verejných financií v roku 2020 významne ovplyvňuje prebiehajúca pandémia ochorenia COVID-19 a prijatie novely zákona o štátnom rozpočte. Aktuálne sa odhaduje schodok rozpočtu verejnej správy v metodike ESA 2010 na úrovni 9,68 % HDP, čo predstavuje 8,67 mld. eur. Oproti rozpočtovanému schodku sa teda predpokladá zhoršenie hospodárenia o 8,19 mld. eur, resp. o 9,19 p. b.

Očakávané zhoršenie hospodárenia oproti pôvodne schválenému rozpočtu verejnej správy na rok 2020 je významne ovplyvnené najmä:

- prepacom ekonomiky v súvislosti s ochorením COVID-19, keď schválený rozpočet ešte predpokladal rast HDP na úrovni 2,3 % a aktuálny odhad počíta s prepacom HDP na úrovni 6,7 %;
- prijatím novely zákona o štátnom rozpočte na rok 2020, ktorá reagovala na prijaté viaceré záchranné opatrenia zo strany vlády v súvislosti s ochorením COVID-19, ako aj na potrebu zabezpečiť výdavky, ktoré neboli v dostatočnej miere zabezpečené už v schválenom rozpočte.⁷

Aktuálny odhad vývoja verejných financií v roku 2020 vychádza z aktuálnej makroekonomickej a daňovej prognózy zo septembra 2020 a je spracovaný na základe aktuálneho vývoja ostatných príjmových a výdavkových položiek rozpočtu verejnej správy.

V zmysle metodiky ESA 2010 nie sú súčasťou bilancie rozpočtu verejnej správy tie prostriedky z rozpočtu EÚ, ktorých konečným príjemcom nie je subjekt verejnej správy, ale jednotlivci, resp. podnikatelia. Toto sa týka aj národných zdrojov refundovaných prostriedkami z rozpočtu EÚ, ktoré predpokladala novela zákona o štátnom rozpočte na rok 2020. Aktuálne sa predpokladá refundácia na úrovni 726 mil. eur. Zdroje štátneho rozpočtu určené na spolufinancovanie spoločných programov SR a EÚ zostávajú súčasťou rozpočtu verejnej správy, a to s negatívnym vplyvom na schodok rozpočtu verejnej správy.

⁶ Metodika ESA 2010 zabezpečuje jednotný pohľad na zaznamenanie transakcií rozpočtu verejnej správy, ktorý spočíva najmä v tom, že aktualizuje príjmy a výdavky podľa času vzniku, nie podľa času realizácie uvedenej transakcie. Na úpravu hotovostných príjmov a výdavkov slúžia tzv. modifikujúce faktory. Zároveň pri vyčíslovaní v metodike ESA 2010 sa vzájomne vylučujú transakcie medzi jednotlivými subjektami verejnej správy, teda dochádza k tzv. konsolidácii.

⁷ Národná rada Slovenskej republiky schválila 14. júla 2020 novelu zákona o štátnom rozpočte na rok 2020, ktorá na hotovostnej báze zohľadnila hotovostný výpadok daňových ako aj nedaňových príjmov kapitol štátneho rozpočtu v celkovej sume 1,43 mld. eur. Zároveň sa zvýšili celkové výdavky o 7,76 mld. eur, pričom dôvody zvýšenia je možné rozdeliť do dvoch okruhov: (i) výdavky priamo súvisiace s pandémiou COVID-19 v sume 4,90 mld. eur a (ii) výdavky na zabezpečenie v rozpočte nekrytých titulov v sume 2,86 mld. eur. Úpravami sa zvýšil hotovostný schodok štátneho rozpočtu o 9,18 mld. eur.

Tabuľka 3 - Rozdiely príjmových a výdavkových položiek oproti schválenému rozpočtu

Schodok rozpočtu verejnej správy (ESA 2010; na konsolidovanej báze)	celkom		vplyv COVID-19		vplyv nekrytých titulov		prostr. EÚ a spolufin.		nerozp. tituly ESA 2010	
	v mil. eur	v % HDP	v mil. eur	v % HDP	v mil. eur	v % HDP	v mil. eur	v % HDP	v mil. eur	v % HDP
Schválený rozpočet 2020	-480,409	-0,49								
Zmena príjmov rozpočtu verejnej správy	-1 077,880	-1,20	-2 184,484	-2,44	0,000	0,00	459,646	0,51	692,078	0,77
Daňové príjmy	-1 277,006	-1,42	-1 552,007	-1,73	0,000	0,00	0,000	0,00	535,774	0,60
Príspevky na sociálne zabezpečenie	-516,779	-0,58	-491,944	-0,55	0,000	0,00	0,000	0,00	0,000	0,00
Tržby	-6,133	-0,01	-75,904	-0,08	0,000	0,00	0,000	0,00	126,332	0,14
Dôchodky z majetku, z toho	-137,801	-0,15	4,000	0,00	0,000	0,00	0,000	0,00	29,972	0,03
<i>Dividendy</i>	-180,992	-0,20	4,000	0,00	0,000	0,00	0,000	0,00	0,000	0,00
<i>Úroky</i>	26,856	0,03	0,000	0,00	0,000	0,00	0,000	0,00	29,972	0,03
Granty a transfery	859,839	0,96	-68,629	-0,08	0,000	0,00	459,646	0,51	0,000	0,00
Zmena výdavkov rozpočtu verejnej správy	-7 114,003	-7,94	-1 730,029	-1,93	-1 812,191	-2,02	-789,068	-0,88	-669,078	-0,75
Kompenzácie zamestnancov	-635,124	-0,71	-86,991	-0,10	-50,125	-0,06	-152,707	-0,17	-83,482	-0,09
Medzispotreba	-1 779,384	-1,99	-243,205	-0,27	-662,158	-0,74	-228,089	-0,25	-99,078	-0,11
Subvencie	-821,994	-0,92	-89,070	-0,10	-154,688	-0,17	-22,878	-0,03	-512,774	-0,57
Úrokové náklady	50,210	0,06	0,000	0,00	0,000	0,00	0,000	0,00	69,106	0,08
Sociálne dávky okrem natur. soc. transferov	-1 675,365	-1,87	-1 106,213	-1,23	-231,018	-0,26	-91,570	-0,10	0,000	0,00
Naturálne sociálne transfery	-26,180	-0,03	0,000	0,00	0,000	0,00	0,000	0,00	0,000	0,00
Ostatné bežné transfery	83,616	0,09	-35,663	-0,04	-109,780	-0,12	326,868	0,36	0,000	0,00
Kapitálové investície	-1 674,116	-1,87	-168,813	-0,19	-604,422	-0,67	-531,510	-0,59	-42,850	-0,05
Investičné granty a ostatné kapit. transfery	-635,666	-0,71	-0,074	0,00	0,000	0,00	-89,182	-0,10	0,000	0,00
Očakávaná skutočnosť 2020	-8 672,292	-9,68	-3 914,513	-4,37	-1 812,191	-2,02	-329,422	-0,37	23,000	0,03

Pozn. znamienko (+) znamená zníženie, resp. znamienko (-) zvýšenie schodku rozpočtu verejnej správy

Zdroj: MF SR

Bilancia rozpočtu verejnej správy obsahuje na príjmovej a výdavkovej strane aj položky, ktoré vychádzajú z metodických úprav ESA 2010, a ktoré neboli súčasťou schváleného rozpočtu verejnej správy.

BOX 1 ESA 2010 úpravy očakávanej skutočnosti 2020 oproti schválenému rozpočtu

Očakávaná skutočnosť 2020 obsahuje inputy v zmysle metodiky ESA 2010, ktoré neboli zahrnuté v schválenom rozpočte. Nižšie uvedené ostatné úpravy Štatistického úradu SR (FISIM, naturálne mzdy, umelecká produkcia, softvér) sú bez vplyvu na bilanciú rozpočtu verejnej správy a ovplyvňujú iba nominálne hodnoty príjmov a výdavkov. Použité boli hodnoty na úrovni jarnej notifikácie skutočnosti za rok 2019.

ESA 2010 input, v mil. eur	ESA 2010 kód	Spolu	FISIM	Naturálne mzdy	Umelecká produkcia	Softvér
Saldo	B.9	0	0	0	0	0
Príjmy	TR	156,3	30,0	83,5	32,1	10,8
Tržby	P.11+P.12+P.131	126,3		83,5	32,1	10,8
Dôchodky z majetku, z toho	D.4r	30,0	30,0			
<i>Úroky</i>	D.41r	30,0	30,0			
Výdavky	TE	-156,3	-30,0	-83,5	-32,1	-10,8
Kompenzácie zamestnancov	D.1p	-83,5		-83,5		
Medzispotreba	P.2	-99,1	-99,1			
Úrokové náklady	D.41p	69,1	69,1			
Kapitálové investície	P.5L	-42,9			-32,1	-10,8

Pozn. znamienko (+) znamená zníženie, resp. znamienko (-) zvýšenie schodku rozpočtu verejnej správy

FISIM (Financial Intermediation Services Indirectly Measured) predstavuje výnos z nepriamo meraných služieb finančného sprostredkovania. Jedná sa o maržu banky, ktorá vzniká ako rozdiel medzi dvoma skutočnými úrokovými mierami. Jednou je úroková miera, za ktorú vkladateľ vkladá svoje prostriedky do finančnej inštitúcie a druhou je úroková miera, za ktorú finančné inštitúcie požičiavajú prostriedky klientom.

Naturálne mzdy pozostávajú z tovarov a služieb, alebo iných nepeňažných benefitov, poskytovaných zadarmo alebo za zvýhodnené ceny zamestnávateľom, ktoré môžu zamestnanci použiť vo vlastnom čase, vo svoj prospech a na uspokojenie svojich potrieb alebo potrieb ostatných členov ich domácností. Patria sem príspevky na stravovanie, bývanie, používanie auta na služobné aj súkromné účely, doprava do zamestnania.

Umelecká produkcia na vlastné použitie sú výrobky a služby umeleckej produkcie, ktoré si subjekt verejnej správy vytvorí a ponechá na vlastnú spotrebu. Napr. výroba kníh, záznamov, filmov a pod.

Pri softvéri ide o softvér, ktorý si vytvorí sám subjekt verejnej správy na vlastné použitie a ponechá si ho na vlastnú spotrebu.

Príjmy rozpočtu verejnej správy pravdepodobne klesnú oproti rozpočtovanej úrovni o 1,08 mld. eur.

Daňové príjmy zaznamenávajú výpadok na úrovni 1,28 mld. eur, ktorý je tvorený najmä výpadkom daní súvisiacich s ekonomickým poklesom vo výške 1,55 mld. eur.

Schválený rozpočet predpokladal nad rámec prognózy dodatočné daňové príjmy z označovania palív tzv. nanomarkermi a z eKasy na úrovni 180 mil. eur, ktorých naplnenie sa neočakáva. Súčasťou schváleného rozpočtu neboli daňové príjmy zelenej energie⁸ a ich imputáciou dochádza k pozitívnemu vplyvu vo výške 536 mil. eur⁹. Zároveň februárová prognóza ešte zvyšovala odhad daní oproti prognóze zapracovanej v schválenom rozpočte o 128 mil. eur. V rámci daňových príjmov je zahrnutá aj platba DPH koncesionára pri PPP projekte D4/R7 vo výške 70,9 mil. eur a zníženie dane z motorových vozidiel vo výške 28,5 mil. eur.

Uplatnením metodiky ESA 2010 na príjmy z emisných kvót a zohľadnením vývoja ich cien dochádza k výpadku vo výške 142 mil. eur. Pri odvode z hazardných hier sa predpokladá výpadok na úrovni 60,6 mil. eur. Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov predpokladá nenaplnenie daňových príjmov vo výške 41,2 mil. eur. Environmentálny fond predpokladá nenaplnenie svojich príjmov za vypúšťanie odpadových vôd do povrchových vôd a za znečisťovanie ovzdušia vo výške 6,86 mil. eur. Národný jadrový fond zaznamenáva pokles na úrovni 4,78 mil. eur z dôvodu zmeny metodického prístupu k príjmom od prevádzkovateľov jadrových zariadení.

V rámci príspevkov na sociálne zabezpečenie dochádza k výpadku príjmov na úrovni 517 mil. eur, ktorý súvisí s poklesom odvodov na úrovni 492 mil. eur a predpokladaným

⁸ Zelená energia predstavuje systém podpory obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby energie, ktorý je v zmysle metodiky ESA 2010 presmerovaný cez sektor verejnej správy. Objem inkasovanej TPS - tarifa za prevádzku systému predstavuje daňové príjmy rozpočtu verejnej správy a náklady na poskytnutie podpory predstavujú subvencie.

⁹ Údaje poskytol Úrad pre reguláciu sieťových odvetví.

zvýšením platieb za poistencov štátu vo výške 20 mil. eur, pričom februárová prognóza ešte znižovala odhad odvodov oproti prognóze zapracovanej v schválenom rozpočte o 45,0 mil. eur.

V rámci tržieb dochádza k výpadku na úrovni 6,13 mil. eur, z čoho dopad COVID-19 predstavuje 75,9 mil. eur. Ďalej dochádza k zvýšeniu príjmov verejných vysokých škôl zo stravného a z príjmov z ubytovania o 10,2 mil. eur. V rámci ostatných úprav ESA 2010 došlo k dodatočným inputom, ktoré sa nerozpočtovali, a to na úrovni 126 mil. eur. Ide o tržby súvisiace s umeleckou produkciou na vlastné využitie (32,1 mil. eur), výrobou softvéru na vlastné použitie (10,8 mil. eur) a naturálne mzdy (83,5 mil. eur).

V rámci dôchodkov z majetku sa očakáva zníženie príjmov rozpočtu verejnej správy vo výške 138 mil. eur, a to najmä v súvislosti s poklesom príjmov z dividend vo výške 181 mil. eur, pričom úrokové príjmy zaznamenávajú nárast oproti schválenému rozpočtu o 26,9 mil. eur. V rámci ostatných úprav ESA 2010 došlo k dodatočnému inputu FISIM na úrovni 30,0 mil. eur.

Granty a transfery rastú oproti rozpočtu o 860 mil. eur, a to najmä v súvislosti so zvýšeným čerpaním prostriedkov z rozpočtu EÚ vo výške 460 mil. eur. Súčasťou týchto príjmov sú aj príjmy štátneho rozpočtu za korekcie EÚ vo výške 314 mil. eur, ktoré sú v rovnakej výške súčasťou zvýšených výdavkov štátneho rozpočtu na medzis potrebu.¹⁰ Novela štátneho rozpočtu obsahovala aj zníženie iných nedaňových príjmov naprieč kapitolami v objeme 53,1 mil. eur, ktoré sa v zmysle metodiky ESA 2010 zaznamenávajú v rámci transferov. V rámci sankcií v daňovom konaní sa predpokladá výpadok na úrovni 15,6 mil. eur.

Výdavky rozpočtu verejnej správy pravdepodobne vzrastú oproti rozpočtovanej úrovni o 7,11 mld. eur, z čoho opatrenia financované v súvislosti s COVID-19 predstavujú 1,73 mld. eur. Výdavky pôvodne nezabezpečené v schválenom rozpočte predstavujú ďalší dopad na úrovni 1,81 mld. eur. Verejná správa predpokladá použitie prostriedky z rozpočtu EÚ a súvisiaceho spolufinancovania na úrovni 789 mil. eur. V rámci ostatných úprav ESA 2010 došlo k dodatočným inputom na úrovni 669 mil. eur. Tieto sú podrobnejšie popísané v jednotlivých kategóriách výdavkov.

Kompenzácie zamestnancov sa zvyšujú oproti schválenému rozpočtu o 635 mil. eur. Predpokladá sa vyplatiť odmeny pre pracovníkov v prvej línii v rámci boja proti COVID-19 vo výške 77,0 mil. eur a zároveň sa očakáva poskytnúť ďalšie výdavky na odmeňovanie zamestnancov v rámci kapitol štátneho rozpočtu na úrovni 9,99 mil. eur. V rámci dofinancovania nekrytých titulov vo výške 50,1 mil. eur, ide najmä o dofinancovanie väznenstva a súdnictva vo výške 15,0 mil. eur, v rámci ministerstva školstva sa predpokladá dofinancovanie na úrovni 12,4 mil. eur (najmä platy asistentov 5,71 mil. eur) a v rámci ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie sa predpokladajú zvýšené mzdové náklady o 7,27 mil. eur. Kompenzácie v súvislosti s očakávanou realizáciou projektov EÚ, vrátane spolufinancovania vzrastú o 153 mil. eur. Oproti schválenému rozpočtu sa očakávajú vyššie mzdy u príspevkových organizácií na úrovni 164 mil. eur, pri zdravotníckych zariadeniach ide o zvýšenie o 46,4 mil. eur a pri územnej samospráve sa predpokladá zvýšenie o 51,8 mil. eur. V týchto prípadoch ide o aktualizáciu očakávaného čerpania výdavkov oproti schválenému rozpočtu. Verejné vysoké školy predpokladajú zvýšenie miezd o 44,5 mil. eur.

¹⁰ V súvislosti s ukončením programového obdobia 2007-2013 vznikla potreba finančného vysporiadania korekcií zaznamenaných v minulých rokoch. Takto zaznamenané korekcie ovplyvnili negatívne deficit rozpočtu verejnej správy v metodike ESA 2010 v rokoch, v ktorých boli zaznamenané, a preto samotné finančné vysporiadanie nemá vplyv na bilanciu rozpočtu verejnej správy.

V rámci ostatných úprav ESA 2010 došlo k inputu naturálnych miezd vo výške 83,5 mil. eur, ktoré sa nerozpočtovali.

Nárast medzispotreby sa odhaduje na úrovni 1,78 mld. eur, z čoho opatrenia COVID-19 predstavujú 243 mil. eur¹¹. Ide o výdavky naprieč kapitolami štátneho rozpočtu a subjektmi verejnej správy, ako napr. ochranné pracovné a dezinfekčné prostriedky, ochranné rúška, okuliare, filtre, kombinézy, jednorazové návleky na obuv, respirátory, rukavice, štíty, mobilné ochranné antivirotické prepážky v klientskych zónach, plynové masky, prachové filtre, UV sterilizátor na filtre do masiek, germicídne žiariče a iný materiál súvisiaci s pandemiou.

Dofinancovanie nekrytých potrieb štátneho rozpočtu v rámci medzispotreby sa predpokladá výške 662 mil. eur, a ide najmä o výdavky na možnú druhú vlnu boja proti ochoreniu COVID-19 vo výške 150 mil. eur, rezervu na úhradu korekcií vo výške 51,0 mil. eur a rezervu na odvody do všeobecného rozpočtu EÚ vo výške 30,0 mil. eur. V rámci ministerstva vnútra sa predpokladá zvýšenie výdavkov o 133 mil. eur, pričom ide najmä o výdavky súvisiace s prevádzkou IT, nákupom učebníc, hospodársku mobilizáciu a dofinancovanie ďalšej prevádzky rezortu. V rámci ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie sa predpokladá zvýšená medzispotreba vo výške 109 mil. eur, a to najmä v súvislosti s úhradou korekcií EÚ, financovaním digitálnej transformácie a dofinancovaním príspevkovej organizácie NASES. V rámci ministerstva dopravy sa zvyšuje medzispotreba o 56,7 mil. eur, a to najmä v súvislosti s podporou Slovenskej správy ciest a Železníc SR. V rámci väzenstva a súdnictva sa predpokladá dofinancovanie nekrytých prevádzkových titulov vo výške 13,6 mil. eur. Zároveň sa očakáva dofinancovať rekonštrukcie študentských domovov vo výške 12,2 mil. eur. Dofinancovanie IT a licencií v pôsobnosti ostatných ministerstiev sa očakáva vo výške 36,6 mil. eur. V súvislosti s plnením úloh z uznesení vlády prijatých v minulosti dochádza k dofinancovaniu rôznych kapitol štátneho rozpočtu vo výške 46,5 mil. eur.

Súčasťou zvýšených výdavkov štátneho rozpočtu na medzispotrebu je aj úhrada rozpočtovaných korekcií vo výške 219¹² mil. eur.

Zvýšenie medzispotreby v súvislosti s očakávanou realizáciou projektov EÚ, vrátane spolufinancovania predstavuje 228 mil. eur. V rámci ostatných úprav ESA 2010 došlo k inputu FISIM na úrovni 99,1 mil. eur.

Oproti schválenému rozpočtu sa očakáva vyššia medzispotreba v rámci samosprávy o 134 mil. eur, v rámci zdravotníckych zariadení o 98,3 mil. eur a zároveň verejné vysoké školy predpokladajú zvýšenie svojej medzispotreby o 63,2 mil. eur.

Subvencie sa oproti rozpočtu predpokladajú vyššie o 822 mil. eur. V záujme minimalizovania ekonomických dôsledkov COVID-19 sa predpokladajú zvýšiť subvencie o 89,1 mil. eur. Zvýšenie subvencií o nerozpočtované potreby na úrovni 155 mil. eur súvisí najmä so zabezpečením riešenia deficitu finančných prostriedkov v systéme TPS¹³ v rámci ministerstva hospodárstva. Zo zdrojov národného spolufinancovania sa predpokladá, oproti schválenému rozpočtu, použiť navyše 22,9 mil. eur. Keďže súčasťou schváleného rozpočtu, rovnako ako pri

¹¹ Štátny rozpočet obsahuje zdroje určené na poskytnutie návratných finančných výpomocí územnej samospráve v súvislosti so znížením ich príjmov v dôsledku výpadku dane z príjmov fyzických osôb (COVID-19) vo výške 170 mil. eur.

¹² Predpokladajú sa výdavky vo výške 314 mil. eur na hotovostnej úrovni, ktoré sa v zmysle metodiky ESA 2010 znižujú o vplyv príjmov platobných jednotiek za prostriedky EÚ z uhradených korekcií, ktoré sa očakávajú vo výške 94,9 mil. eur.

¹³ Novela zákona o štátnom rozpočte na rok 2020 obsahuje hotovostné výdavky, z čoho výrazný objem sa považuje za finančnú operáciu v zmysle ESA 2010 (splátka historického dlhu), teda vplyv na schodok rozpočtu verejnej správy je vo výške 145 mil. eur.

daňových príjmoch, neboli subvencie zelenej energie zaznamenané ani na výdavkovej strane, dochádza ich imputáciou k zvýšeniu výdavkov na subvencie vo výške 513 mil. eur.

Sociálne dávky okrem naturálnych sociálnych transferov sa predpokladajú o 1,68 mld. eur vyššie ako v schválenom rozpočte. Z toho opatrenia súvisiace s COVID-19 predstavujú 1,10 mld. eur a ide najmä o nárast výdavkov na nemocenské dávky o 324 mil. eur, dávky v nezamestnanosti o 207 mil. eur a v rámci ministerstva práce zvýšené výdavky v súvislosti s opatreniami aktívnej politiky trhu práce o 520 mil. eur. V rámci ročného zúčtovania za poistencov štátu sa predpokladá úspora 6,07 mil. eur.

Nekryté potreby v rámci sociálnych dávok zvyšujú výdavky štátneho rozpočtu o 231 mil. eur, a to najmä v súvislosti so zabezpečením 13. dôchodku vo výške 157,3 mil. eur a na zvýšenie platby za poistencov štátu v rámci sociálneho poistenia o 30 mil. eur. Nové aktívne opatrenia na trhu práce sa očakávajú realizovať v objeme 43,7 mil. eur.

Zo zdrojov národného spolufinancovania sa predpokladá, oproti schválenému rozpočtu, použiť navyše 91,6 mil. eur.

Ďalej sa v rámci sociálnych transferov zvyšujú výdavky rozpočtu verejnej správy o 315 mil. eur, a to najmä v súvislosti s výplatou nemocenských dávok vo výške 118 mil. eur, dávok v nezamestnanosti vo výške 88,3 mil. eur a v súvislosti s výplatou dôchodkových dávok zo starobného a invalidného poistenia vo výške 150 mil. eur. Na druhej strane sa očakáva úspora štátnych sociálnych dávok a podpôr vo výške 36,5 mil. eur. Ostatné transfery dosahujú úsporu 4,65 mil. eur, z toho napr. daňové kredity predstavujú 2,49 mil. eur.

Kapitálové investície sa zvýšia o 1,67 mld. eur, z toho vplyv COVID-19 opatrení predstavuje 169 mil. eur. Tieto opatrenia smerujú najmä na doplnenie a tvorbu hmotných rezerv a mobilizačných rezerv vo výške 112 mil. eur. V rámci nekrytých titulov sa predpokladá dofinancovanie kapitálových investícií na úrovni 604 mil. eur a ide najmä o kapitálové výdavky Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s. vo výške 300 mil. eur na zabezpečenie financovania pokračujúcej výstavby diaľnic a rýchlostných ciest. V rámci ministerstva obrany dochádza k dofinancovaniu rezortu na úrovni 186 mil. eur a v rámci ministerstva vnútra sa predpokladá dofinancovanie vo výške 73,9 mil. eur, z toho IT 52,9 mil. eur. Zo zdrojov EÚ a národného spolufinancovania sa predpokladá, oproti schválenému rozpočtu, zaobstarať vyššie kapitálové investície o 532 mil. eur. V rámci ostatných úprav ESA 2010 došlo k inputu v celkovej sume 42,9 mil. eur, ktorá sa skladá z umeleckej produkcie na vlastné využitie vo výške 32,1 mil. eur a výroby softvéru na vlastné použitie vo výške 10,8 mil. eur.

V rámci kapitálových výdavkov územnej samosprávy sa očakáva zvýšenie výdavkov o 80,5 mil. eur, zdravotníckych zariadení o 91,2 mil. eur a železničných spoločností v pôsobnosti ministerstva dopravy o 78,5 mil. eur.

Investičné granty a ostatné kapitálové transfery sa predpokladajú oproti rozpočtu vyššie o 636 mil. eur. Zo zdrojov národného spolufinancovania sa predpokladá, oproti schválenému rozpočtu, realizovať vyššie kapitálové transfery o 89,2 mil. eur. Ďalej sú v tejto položke zaznamenané korekcie voči EÚ vo výške 245 mil. eur. Rizikové záruky poskytnuté Eximbankou majú negatívny vplyv 173 mil. eur. V rámci Debitum, a. s.¹⁴ sa realizoval kapitálový transfer vo výške 109 mil. eur a v rámci verejného zdravotného poistenia sa počíta

¹⁴ Ide o vplyv vyplývajúci z oddĺženia zdravotníctva, ktoré sa nestihlo ukončiť v roku 2019 a bolo realizované až v januári 2020, kedy bola zrealizovaná úhrada spoločnosti Debitum, a. s. voči Sociálnej poisťovni (dlžné poistné).

so splátkou tuzemskej istiny úveru spoločnosťou Dôvera zdravotná poisťovňa, a. s. vo výške 40,4 mil. eur.

2.2. Rozpočtové ciele

Rozpočet verejnej správy predpokladá deficitné hospodárenie na celom trojročnom horizonte. Nominálne saldo verejných financií by postupne malo klesnúť z -7,41 % HDP² v roku 2021 na úroveň -6,22 % HDP v roku 2022 s tým, že v roku 2023 by sa malo dosiahnuť hospodárenie na úrovni -5,76 % HDP.

Tabuľka 4 - Rozpočtové ciele

(v % HDP)	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Ciele pre schodok rozpočtu verejnej správy	-0,83	0	-0,49	-0,49	-7,41	-5,35	0,00
Návrh rozpočtu verejnej správy	-0,99	-1,35	-0,49	-9,68	-7,41	-6,22	-5,76
Rozdiel	-0,16	-1,35	0,00	-9,19	0,00	-0,87	-5,76
Rozdiel v mil. eur	-143,6	-1 268,8	0,0	-8 191,9	0,0	870,0	6 065,7

Zdroj: MF SR

Zvýšenie cieleného deficitu na rok 2021 oproti Programu stability o vyše 2 p.b. na HDP reaguje na predĺženie výnimky z konsolidačných požiadaviek zo strany Európskej komisie. Komisia odporúča krajinám EÚ len postupné sťahovanie fiškálneho stimulu, s cieľom neohroziť hospodárske oživenie¹⁵. Hrubý dlh v roku 2021 medziročne porastie na 65 % HDP.

Rozpočtový výhľad na roky 2022 a 2023 naďalej zostáva poznačený veľkou neistotou. Cielená hodnota pre rok 2022 na úrovni 5,35 % HDP zohľadňuje medziročné zníženie štrukturálneho deficitu o 1 % HDP.

Prognóza hrubého verejného dlhu predpokladá, že dosiahne takú výšku dlhu, pri ktorej by mali byť v zmysle ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti automaticky spustené opatrenia na jeho zníženie. Na obdobie 24 mesiacov, od mesiaca v ktorom bolo schválené programové vyhlásenie vlády, sa však neuplatňuje viacero opatrení na zníženie dlhu definovaných vyššie uvedeným ústavným zákonom. Výnimka z uplatňovania opatrení na zníženie dlhu uplynie v máji v roku 2022. Vzhľadom na výšku prognózovaného hrubého verejného dlhu vláda nesmie po uplynutí tohto obdobia predložiť národnej rade návrh rozpočtu verejnej správy so schodkom v roku 2023. Rozpočtovým cieľom na rok 2023 sa tak v súčasných podmienkach automaticky stáva vyrovnaný rozpočet, čo by si pri súčasných parametroch fiškálneho rámca vyžadovalo prijatie konsolidačných opatrení v objeme 6,07 mld. eur.

Rozpočtové ciele na roky 2022 a 2023 budú preto aktualizované v budúcoročnom Programe stability, pričom zohľadnia spresnenie vplyvov pandémie na ekonomiku, plán čerpania európskych peňazí z plánu obnovy a pravidiel dlhovej brzdy.

¹⁵ Podľa pravidiel Paktu stability a rastu sa v tomto a budúcom roku nepožaduje medziročné znižovanie štrukturálneho schodku, na základe spustenia tzv. všeobecnej únikovej doložky. Európska komisia ju navrhla uplatniť 20. marca na rok 2020 a 19. septembra ju dodatočne rozšírila aj na rok 2021.

2.3. Hrubý dlh

Hrubý dlh verejnej správy dosiahol ku koncu roka 2019 úroveň 48,5 % HDP¹⁶. V porovnaní s predpokladmi jarnej notifikácie Eurostatu bol dlh revidovaný smerom nahor o 0,5 p.b.¹⁷, čím došlo pre rok 2019 k prekročeniu najnižšieho sankčného pásma ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti. Medziročne sa dlh v pomere k HDP znížil o 1,4 p.b. Na pokles pozitívne vplýval najmä solidný ekonomický rast a inflačný vývoj nad cieľom Európskej centrálnej banky¹⁸.

Hrubý dlh na rok 2020 dosahuje podľa aktuálnych predpokladov úroveň 62,2 % HDP. Hlavným dôvodom medziročného nárastu o 13,7 p.b. je nepriaznivá situácia ohľadom pandémie ochorenia COVID-19 a prijaté protiopatrenia na zníženie jej negatívnych dopadov. Do nárastu dlhu sa tak premietlo najmä prehlbenie deficitu primárneho salda na úroveň 8,6 % HDP¹⁹ a očakávaný medziročný prepád slovenskej ekonomiky. Zároveň na rok 2020 dochádza aj k materializácii ďalších rozpočtových rizík. Hrubý dlh tak v roku 2020 prekročí aktuálne najvyššie sankčné pásmo ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti.²⁰

Tabuľka 5 - Hrubý dlh verejnej správy

(% HDP, stav k 31.12.)	2017 S	2018 S	2019 S	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Hrubý dlh verejnej správy	51,7	49,9	48,5	62,2	65,0	68,1	69,4
- štátny dlh (bez vplyvu medzinár. záväzkov)	47,1	45,4	43,9	57,2	60,5	63,8	65,2
- podiel SR na dlhu EFSF	2,2	2,1	2,0	2,1	1,9	1,9	1,9
- vklad v ESM	0,8	0,7	0,7	0,9	0,8	0,8	0,8
- dlh ostatných subjektov verejnej správy	1,6	1,6	1,8	2,0	1,8	1,6	1,7
Medziročná zmena hrubého dlhu	-0,7	-1,8	-1,4	13,7	2,8	3,0	1,3
Čistý dlh verejnej správy	46,0	43,9	43,6	56,7	61,6	65,3	67,8
<i>p.m. Hrubý dlh verejnej správy (po zahrnutí dodatočných opatrení na dosiahnutie rozpočtových cieľov)</i>	<i>51,7</i>	<i>49,9</i>	<i>48,5</i>	<i>62,2</i>	<i>65,0</i>	<i>67,2</i>	<i>62,8</i>

Zdroj: MF SR

Pozn.: Prezentovaná prognóza hrubého dlhu uvažuje v prípade odhadov budúcich úrovni HDP aj so spätnou revíziou HDP do roku 2019 (podľa jesennej notifikácie Eurostatu). Režazením nominálnych medziročných rastov HDP na roky 2020 až 2023 z poslednej prognózy Výboru pre makroekonomické prognózy je zostavený revidovaný časový rad očakávaných úrovni HDP.

Z pohľadu hotovostných faktorov, ktoré prispievajú k zmene nominálnej výšky dlhu bude prevládať predovšetkým krytie hotovostného schodku štátneho rozpočtu. V rokoch 2021 až 2023 bude hotovostný deficit postupne klesať, pričom však dosiahne naďalej vysoké hodnoty. Úverová aktivita ostatných subjektov verejnej správy bude prispievať k celkovému zadĺženiu pozitívne. Vďaka previsu objemu splácania istín nad získavaním nových úverov klesne hrubý dlh v sledovanom období o približne 0,1 % HDP. Metodické úpravy (napr. diskont pri emisii a splatení dlhopisov) ovplyvnia dlh negatívne, pričom negatívny vplyv v roku 2023 vychádza najmä z emitovaných štátnych dlhopisov s dlhšou splatnosťou.

¹⁶ Všetky uvádzané hodnoty sú počítané v metodike, ktorá sa používa pri posudzovaní plnenia maastrichtského kritéria pre výšku hrubého dlhu verejnej správy – tzv. maastrichtský hrubý dlh verejnej správy. Dlh verejnej správy je vyjadrený ako podiel na HDP. Uvažuje sa s údajmi z predbežných údajov z jesennej notifikácie Eurostatu.

¹⁷ Oproti jarnému odhadu dlhu pre rok 2019 došlo k precizovaniu zaúčtovania vplyvu „zelenej energie“ s vplyvom 0,3 % HDP a zároveň k revízií nominálnej úrovne HDP smerom nadol s vplyvom 0,2 % HDP.

¹⁸ Cieľom ECB je ročná miera inflácie, meraná prostredníctvom harmonizovaného indexu spotrebiteľských cien (HICP) nižšia, ale blízka 2 % v strednodobom horizonte.

¹⁹ V roku 2019 dosiaholo primárne saldo výšku -0,1 % HDP. Odhad na rok 2020 predstavuje najvyšší primárny deficit od roku 2000.

²⁰ Na rok 2020 ho ústavný zákon o rozpočtovej zodpovednosti stanovuje vo výške 57 % HDP.

Tabuľka 6 - Vplyv na zmenu hrubého dlhu verejnej správy

(v mil. eur)	2017 S	2018 S	2019 S	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
A. Hrubý dlh verejnej správy (k 1. 1.)	42 481	43 695	44 630	45 485	55 552	62 009	67 780
B. Celková medziročná zmena hrubého dlhu VS	1 213	935	856	10 066	6 457	5 772	4 989
- hotovostný deficit ŠR	1 220	1 182	2 201	10 076	8 058	6 104	5 758
- prostriedky ŠP využité na financovanie hotovostného deficitu ŠR	1	-498	-1 586	-56	-1 516	-427	-1 209
- zadĺženie ostatných subjektov VS	3	111	248	80	-101	-62	36
z toho: ŽSR + ZSSK	8	34	117	41	-65	-65	-65
z toho: NDS	-36	-37	-42	-37	-37	-37	0
z toho: Dopravné podniky obcí	-4	-4	-15	13	9	8	8
z toho: Samosprávy (obce + VÚC)	50	92	46	17	-16	24	84
- zmena záruk SR v EFSF	0	0	-21	0	0	0	0
- emisný diskont	68	7	4	28	20	169	454
- diskont pri splatnosti	-62	-7	1	-62	-2	-11	-49
- ostatné	-21	157	9	0	-2	-2	0
C. Hrubý dlh verejnej správy (k 31. 12.)	43 695	44 630	45 485	55 552	62 009	67 780	72 769
v % HDP	51,7	49,9	48,5	62,2	65,0	68,1	69,4
p.m. príspevok SR do ESM	0	0	0	136	0	0	0

Zdroj: MF SR
Pozn.: Plusové položky zvyšujú dlh verejnej správy k 31.12. príslušného roku, mínusové položky dlh znižujú.

Nad rámec Návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2021 až 2023, ktorý bol schválený vládou SR dňa 14.10.2020, došlo na základe zmien schválených NR SR k aktualizácii pôvodnej prognózy. Schválené zmeny nespôsobili zmenu prognózy výšky hrubého zadĺženia vzhľadom na zachovanie pôvodného emisného plánu, no prispeli k úprave štruktúry analytickej dekompozície dlhu.

2.4. Bilancia príjmov a výdavkov rozpočtu verejnej správy na roky 2021 až 2023 v metodike ESA 2010

Bilancia príjmov a výdavkov verejnej správy v metodike ESA 2010 poskytuje prehľad hlavných agregátnych položiek podľa klasifikácie ESA 2010, čím je dosiahnutá porovnateľnosť údajov rozpočtu verejnej správy s Eurostatom notifikovanou dosiahnutou skutočnosťou za príslušný rok.

Tabuľka 7 - Bilancia rozpočtu verejnej správy na roky 2021 až 2023 v metodike ESA 2010

(v mil. eur)	ESA kód	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Príjmy spolu	TR	36 456,7	38 852,6	38 845,5	37 767,6	39 644,1	41 400,7	43 178,0
v % HDP		40,73	41,39	39,62	42,14	41,44	41,45	41,02
Daňové príjmy	D.2R+D.5R	17 096,3	18 050,5	18 434,2	17 157,2	17 760,0	18 333,3	19 255,1
Dane z produkcie a dovozu	D.2R	10 567,1	11 264,7	11 472,6	11 127,3	11 465,6	11 716,2	12 220,2
Bežné dane z dôchodkov, majetku	D.5R	6 529,2	6 785,7	6 961,6	6 029,9	6 294,4	6 617,2	7 034,9
Príspevky na sociálne zabezpečenie	D.61R	13 435,5	14 314,6	14 817,7	14 300,9	15 257,3	15 704,4	16 315,4
Nedaňové príjmy		4 683,1	4 807,8	4 586,5	4 442,5	5 002,7	5 052,5	5 140,9
Tržby	P.11+P.12+P.131	4 019,1	4 247,6	4 008,6	4 002,5	4 388,4	4 471,3	4 601,2
Dôchodky z majetku	D.4R	664,0	560,2	577,9	440,1	614,3	581,2	539,7
Granty a transfery	D.39+D.7R+D.9R	1 241,7	1 679,8	1 007,1	1 866,9	1 624,1	2 310,5	2 466,6
z toho: z EÚ		1 009,9	944,8	546,9	1 006,5	1 175,1	1 888,3	2 037,1
Ostatné bežné transfery	D.7R	617,7	1 181,5	977,9	1 812,0	1 573,7	2 299,7	2 457,1
Kapitálové transfery	D.9R	624,0	498,2	29,2	54,9	50,4	10,8	9,5
Výdavky spolu	TE	37 343,1	40 121,4	39 325,9	46 439,9	46 734,6	47 614,7	49 243,7
v % HDP		41,72	42,74	40,11	51,82	48,85	47,67	46,78
Bežné výdavky		33 638,1	36 304,0	37 269,7	42 074,0	43 241,7	43 712,5	45 031,4
Kompenzácie zamestnancov	D.1P	8 361,2	9 601,6	9 739,8	10 374,9	10 340,6	10 583,1	10 821,8
Medzispotreba	P.2	4 982,6	5 236,6	5 281,6	7 061,0	7 466,5	6 709,2	7 590,3
Dane	D.2P+D.5P	150,1	157,6	82,4	82,4	118,1	120,2	135,2
Subvencie	D.3P	879,1	928,1	471,5	1 293,5	1 393,1	1 538,0	1 444,6
Dôchodky z majetku	D.4P	1 207,2	1 163,9	1 057,1	1 006,9	948,8	1 030,5	1 118,6
Celkové sociálne transfery	D.6P	16 330,7	17 441,7	18 379,8	20 081,3	20 265,0	20 826,5	21 311,2
Sociálne dávky okrem naturálnych soc. transferov	D.62P	11 855,4	12 599,4	13 212,3	14 887,7	14 836,7	15 288,8	15 637,0
Naturálne sociálne transfery	D.632P	4 475,3	4 842,2	5 167,5	5 193,7	5 428,3	5 537,7	5 674,2
Ostatné bežné transfery	D.7P	1 727,2	1 774,5	2 257,4	2 173,8	2 709,6	2 904,9	2 609,7
Kapitálové výdavky		3 705,0	3 817,5	2 056,1	4 365,9	3 492,9	3 902,2	4 212,3
Kapitálové investície	P.5L	3 397,4	3 452,8	1 849,2	3 523,3	3 274,5	3 705,3	3 996,3
Tvorba hrubého fixného kapitálu	P.51G	3 355,6	3 377,1	1 830,5	3 405,1	3 286,3	3 702,6	3 919,6
Zmena stavu zásob a nadob. mínus úbytok cenností	P.5M	21,2	5,2	52,6	144,7	34,7	59,9	128,5
Nadob. mínus úbytok nefinan. neprodukovaných aktív	NP	20,5	70,5	-33,9	-26,4	-46,5	-57,2	-51,8
Kapitálové transfery	D.9P	307,6	364,7	206,9	842,6	218,4	196,9	216,0
Čisté pôžičky poskytnuté (+) / prijaté (-)	B.9	-886,4	-1 268,8	-480,4	-8 672,3	-7 090,5	-6 214,0	-6 065,7
v % HDP		-0,99	-1,35	-0,49	-9,68	-7,41	-6,22	-5,76
HDP		89 505,5	93 865,2	98 042,7	89 615,6	95 661,7	99 887,2	105 262,2

Zdroj: MF SR

Celkové príjmy rozpočtu verejnej správy na rok 2021

Celkové príjmy rozpočtu verejnej správy na rok 2021 sa rozpočtujú v objeme 39,6 mld. eur, čo predstavuje 41,4 % HDP. Príjmová strana rozpočtu verejnej správy pozostáva z daňových príjmov, príspevkov na sociálne zabezpečenie, nedaňových príjmov a grantov a transferov.

Daňové príjmy svojim rozpočtovaným objemom 17,8 mld. eur na rok 2021 predstavujú hlavný zdroj príjmov rozpočtu.

Najväčšiu časť tvoria dane z produkcie a dovozu, a to v objeme 11,5 mld. eur, z toho daň z pridanej hodnoty 6,96 mld. eur a spotrebné dane 2,94 mld. eur. Zvyšok predstavujú dane platené právnickými osobami ako napríklad daň z motorových vozidiel, odvod z hazardných hier a daň z nehnuteľností, ktorá je príjmom samosprávy.

Bežné dane z dôchodkov sa na rok 2021 rozpočtujú v objeme 6,29 mld. eur a zahŕňajú všetky dane z príjmov fyzických osôb v objeme 3,63 mld. eur a právnických osôb v objeme 2,21 mld. eur. Ďalej sem patrí aj daň z príjmov vyberaná zrážkou a dane z majetku a iné, ako napr. daň z nehnuteľností, za psa a pod.

Príspevky na sociálne zabezpečenie predstavujú druhú najvýznamnejšiu časť príjmov rozpočtu verejnej správy. Na rok 2021 sa rozpočtujú vo výške 15,3 mld. eur. Rozdeľujú sa podľa toho, či platcom príspevku je zamestnávateľ (8,46 mld. eur) alebo domácnosti (6,54 mld. eur). Príspevky na sociálne zabezpečenie zahŕňajú aj štátom platené poisťné za skupiny osôb ustanovené zákonom a ide o osoby, ktoré nie sú zárobkové činné.

Nedaňové príjmy sa na rok 2021 rozpočtujú v objeme 5,00 mld. eur a sú rozdelené podľa spôsobu a zdroja ich nadobudnutia na príjmy z trhovej a netrhovej produkcie a dôchodky z majetku. Medzi príjmy z trhovej a netrhovej produkcie s rozpočtovaným objemom 4,39 mld. eur sú zatriedené tržby, poplatky a platby za služby. Dôchodky z majetku pochádzajú z aktív verejnej správy, ide o príjmy ako dividendy, prijaté úroky alebo príjmy z prenájmu.

Granty a transfery sú na rok 2021 rozpočtované vo výške 1,62 mld. eur a najvýznamnejšiu časť predstavuje príjem z európskych fondov v objeme 1,18 mld. eur. V zmysle metodiky ESA 2010 je v rámci verejnej správy zaznamenaná tá časť prostriedkov, ktorá je spotrebovaná samotnými subjektmi sektora verejnej správy. Tradične vyšší objem prostriedkov určený pre prijímateľov mimo sektora verejnej správy je vylúčený z príjmov aj výdavkov rozpočtu verejnej správy. Rozpočet počíta s nábehom 4. programového obdobia.

Celkové výdavky rozpočtu verejnej správy na rok 2021

Celkové výdavky rozpočtu verejnej správy na rok 2021 sa rozpočtujú v objeme 46,7 mld. eur, čo predstavuje 48,9 % HDP. Výdavkovú stranu rozpočtu verejnej správy v základnom delení tvoria bežné výdavky v objeme 43,2 mld. eur a kapitálové výdavky v objeme 3,49 mld. eur.

Kompenzácie zamestnancov tvoria výdavky subjektov verejnej správy na mzdy, poisťné a ich významnou časťou sú aj prostriedky vyplatené pracovníkom pracujúcim na dohodu, odchodné, odstupné a naturálne mzdy. Rozpočtované kompenzácie zamestnancov oproti skutočnosti neobsahujú prostriedky EÚ a spolufinancovanie kapitol štátneho rozpočtu a grantové zdroje, a na rok 2021 sa rozpočtujú v objeme 10,3 mld. eur.

Medzispotreba pozostáva najmä z výdavkov na zaobstaranie tovarov a služieb potrebných pre činnosť subjektov verejnej správy. Vývoj medzispotreby závisí od aktuálnych potrieb sektora. Na rok 2021 sa rozpočtuje medzispotreba v objeme 7,47 mld. eur, ktorá obsahuje aj rezervu na boj s ochorením COVID-19 v objeme 1,04 mld. eur.

Subvencie predstavujú dotácie právnickým osobám, ktorých produkciu je potrebné podporiť. Na rok 2021 sa subvencie rozpočtujú na úrovni 1,39 mld. eur, z čoho najväčšia časť predstavuje input zelenej energie⁸ v objeme 489 mil. eur.

Dôchodky z majetku na výdavkovej strane rozpočtu verejnej správy predstavujú úrokové náklady rozpočtované na rok 2021 v objeme 949 mil. eur. Vývoj úrokových nákladov závisí najmä od vývoja úrokových sadzieb a objemu potrebnej likvidity štátu, resp. ostatných subjektov verejnej správy.

Celkové sociálne transfery tvoria najväčšiu časť výdavkov rozpočtu verejnej správy na rok 2021 a sú rozpočtované v objeme 20,3 mld. eur. Sociálne transfery sa rozdeľujú podľa spôsobu ich čerpania na sociálne dávky okrem naturálnych sociálnych transferov a naturálne sociálne transfery. Sociálne dávky okrem naturálnych sociálnych transferov zahŕňajú všetky dávky vyplácané príjemcom v peňažnej forme a na rok 2021 sa rozpočtujú v objeme 14,8 mld. eur a najväčšiu časť tvoria dôchodkové dávky zo starobného a invalidného poistenia v objeme 8,64 mld. eur. V rámci naturálnych sociálnych transferov sú klasifikované výdavky poistenia v rámci verejného zdravotného poistenia v rozpočtovanom objeme 5,43 mld. eur.

Ostatné bežné transfery zahŕňajú bežné výdavky, ktoré svojou povahou nepatria medzi subvencie, resp. sociálne transfery. Z ich rozpočtovanej hodnoty na rok 2021 v sume 2,71 mld. eur tvorí najväčšiu časť odvod do rozpočtu EÚ, a to v objeme 1,04 mld. eur.

Kapitálové výdavky sa rozpočtujú v roku 2021 v objeme 3,49 mld. eur, z čoho najväčšiu časť predstavujú kapitálové investície, a to v objeme 3,27 mld. eur. Zvyšnú časť predstavujú kapitálové transfery v objeme 218 mil. eur. Tieto sú určené na kapitálové investície iným subjektom mimo sektora verejnej správy.

2.5. Informácia o zapracovaných úpravách niektorých príjmov a výdavkov rozpočtu verejnej správy v metodike ESA 2010

Rozpočet verejnej správy na roky 2021 až 2023 bol vo viacerých aspektoch pripravovaný s ohľadom na Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2020 až 2024, ktorým sa vláda okrem iného zaviazala k zníženiu podielu časti príjmov a výdavkov, ktoré neboli v minulých rokoch zahrnuté v rozpočte. Do rozpočtu verejnej správy na roky 2021 až 2023 bola zahrnutá významná časť týchto titulov. Ide o FISIM, naturálne mzdy, umeleckú produkciu na vlastné použitie a výrobu softvéru na vlastné použitie. V rámci rozpočtu verejnej správy na roky 2021 až 2023 sa uvažuje s hodnotami na úrovni jarnej notifikácie skutočnosti za rok 2019. Opis jednotlivých titulov je uvedený v časti 2.1. Aktuálny vývoj verejných financií v roku 2020 – BOX 1.

V rámci rozpočtu verejnej správy sa rozpočtuje nulová medziročná zmena stavu pohľadávok a záväzkov a v rámci tzv. modifikujúcich faktorov štátneho rozpočtu sa rozpočtujú významné známe tituly, ako napr. aktualizácia nákupu vojenskej techniky.

Vzhľadom na skutočnosť, že v rozpočte sa uvažuje s rovnakým objemom príjmov a výdavkov prostriedkov z rozpočtu EÚ dochádza k rozpočtovaniu nulovej zmeny stavu pohľadávok voči EÚ. Pri rozpočtovaní odvodu do rozpočtu EÚ v prípade dostupných informácií sa zaznamenáva aj časové rozlíšenie tohto odvodu. Obdobný prístup sa používa aj pri rozpočtovaní systémových korekcií a upravujúcej položky.

Rozpočet verejnej správy na roky 2021 až 2023 obsahuje tak na strane príjmov ako aj na strane výdavkov údaje⁹ za zelenú energiu⁸.

2.6. Informácia o nerozpočtovaných tituloch

Do rozpočtu verejnej správy na roky 2021 až 2023 bola zahrnutá významná časť titulov, ktoré dosiaľ neboli zahrnuté v rozpočte, avšak naďalej existujú také tituly, ktoré ovplyvňujú dosiahnutú notifikovanú skutočnosť za daný rok a nie sú obsiahnuté v rozpočte.

Ide najmä o subjekty, ktoré sú zaradené v sektore verejnej správy a nie sú zahrnuté v rozpočte. Sektor verejnej správy (S.13) vykazuje za máj 2020 v registri organizácií vedenom ŠÚ SR celkovo 7 971 subjektov, z toho v ústrednej správe (S.1311) vykazuje 1 042 subjektov, v územnej samospráve (S.1313) vykazuje 6 927 subjektov a vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia (S.1314) vykazuje 2 subjekty, a to Sociálnu poisťovňu a Všeobecnú zdravotnú poisťovňu²¹. Z celkového počtu subjektov sektora verejnej správy (S.13) rozpočet neobsahuje príjmy a výdavky za 546 subjektov, z toho 42 organizácií v rámci ústrednej správy (S.1311) a 504 organizácií v rámci územnej samosprávy (S.1313).

V prípade ústrednej správy ide o malé neziskové organizácie štátu, štátne podniky, akciové spoločnosti a pod. V územnej samospráve ide najmä o neziskové účtovné jednotky (záujmové združenia právnických osôb a iné právne formy, ako napr. neziskové organizácie). Zvyšok tvoria spoločnosti s ručením obmedzeným, akciové spoločnosti a iné. Získavanie údajov od týchto subjektov je problematické. Údaje za skutočnosť sa získavajú nie z finančných výkazov, ale z účtovných výkazov jednotlivých organizácií, pričom mnohé z nich napriek zákonnej povinnosti nepredkladajú účtovné výkazy. Zároveň ich celkový vplyv na bilanciu verejných financií bol za posledné roky zanedbateľný. Vplyv nerozpočtovaných subjektov na dosiahnutú skutočnosť za posledné tri roky prezentuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 8 - Príjmy a výdavky nerozpočtovaných subjektov

(ESA 2010, v tis. eur)	ESA 2010	2017 S	2018 S	2019 S
Saldo	B.9	6 441	-980	1 704
Príjmy	TR	59 496	50 091	77 022
Výdavky	TE	53 055	51 071	75 318

Zdroj: ŠÚ SR

Objemovo významným titulom je podnikateľská činnosť verejných vysokých škôl, v rámci ktorej verejná vysoká škola vykonáva za úhradu činnosť nadväzujúcu na jej vzdelávaciu, výskumnú, vývojovú, liečebno-preventívnu, umeleckú alebo ďalšiu tvorivú činnosť alebo činnosť slúžiacu na účinnejšie využitie ľudských zdrojov a majetku. Prostriedky získané touto činnosťou používa verejná vysoká škola na plnenie tých úloh, na ktoré bola zriadená. Prekážkou pre rozpočtovanie príjmov a výdavkov podnikateľskej činnosti verejných vysokých škôl je § 18 ods. 3 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, podľa ktorého nie sú výnosy a náklady z podnikateľskej činnosti súčasťou rozpočtu verejnej vysokej školy.

Prehľad o výške príjmov a výdavkov verejných vysokých škôl z podnikateľskej činnosti za skutočnosť predchádzajúcich rokov poskytuje nasledovná tabuľka.

²¹ Verejné príjmy a výdavky súkromných zdravotných poisťovní Dôvera a Union sú súčasťou verejných financií.

Tabuľka 9 - Príjmy a výdavky podnikateľskej činnosti verejných vysokých škôl

(ESA 2010, v tis. eur)	ESA 2010	2017 S	2018 S	2019 S
Saldo	B.9	1 311	1 585	1 615
Príjmy	TR	37 649	39 392	41 982
Výdavky	TE	36 338	37 807	40 367

Zdroj: ŠÚ SR

Európsky nástroj finančnej stability (EFSF), tzv. euroval 1 je medzinárodná akciová spoločnosť, ktorú založili členské štáty eurozóny s cieľom zabezpečiť finančnú stabilitu v Európe poskytovaním finančnej pomoci krajinám eurozóny, ktoré stratili prístup k finančným trhom. EFSF si požičiava na finančných trhoch za zvýhodnených podmienok, nakoľko jej finančné záväzky sú priamo garantované jej akcionármi, t. j. členskými štátmi. Tieto finančné zdroje EFSF následne prepožičiava členskému štátu, ktorému bola pomoc schválená. Údaje za skutočnosť získava Štatistický úrad SR z Eurostatu, a to až po skončení príslušného kalendárneho roka. Hodnoty príjmov a výdavkov pre danú krajinu sa každoročne prepočítavajú a menia v závislosti od objemu prijatých a uhradených úrokov za daný rok. Vplyv na bilanciu verejných financií v jednotlivých rokoch je minimálny. Ministerstvo financií SR pri tvorbe rozpočtu verejnej správy nedisponuje potrebnými údajmi, a preto príjmy a výdavky EFSF nie sú obsiahnuté v rozpočte verejnej správy.

Tabuľka 10 - Príjmy a výdavky EFSF - European Financial Stability Facility

(ESA 2010, v tis. eur)	ESA 2010	2017 S	2018 S	2019 S
Saldo	B.9	-1 571	-783	-130
Príjmy	TR	23 343	24 450	24 353
Imputovaný výnosový úrok EFSF	D.41r	23 343	24 450	24 353
Výdavky	TE	24 914	25 233	24 483
Imputovaný poplatok EFSF - prevádzkové náklady	P.2	320	324	337
Imputovaný nákladový úrok EFSF	D.41p	24 594	24 909	24 146

Zdroj: ŠÚ SR

2.7. Jednorazové a dočasné opatrenia

Na základe zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy sa jednorazovým vplyvom rozumie príjem alebo výdavok, ktorý nemá trvalý alebo opakujúci sa charakter a má časovo obmedzený vplyv na saldo rozpočtu verejnej správy a v súlade s metodikou Paktu stability a rastu MF SR vychádza z metodiky Paktu stability a rastu²², ktorá sa venuje problematike jednorazových opatrení.

²² https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/ip045_en_0.pdf

Tabuľka 11 - Jednorazové a dočasné opatrenia

(ESA 2010, v mil. eur)	2019 S	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Započítanie doteraz neuplatnenej daňovej straty za roky 2015 až 2018 v daňovom priznaní za rok 2019	-20	-	-	-	-
Úhrada PN v karanténe alebo domácej izolácii a OČR pre zamestnancov vo výške 55 % ich hrubej mzdy	-	-324	-	-	-
Opatrenia na udržanie zamestnanosti - príspevok na udržanie zamestnanosti pre podniky zasiahnuté krízou, resp. zavreté podniky (80 % hrubej mzdy, max. 880 eur, resp. 1100 eur alebo paušálny príspevok podľa poklesu tržieb), príspevky pre SZČO a mikro firmy*	-	-520	-	-	-
Dotovanie nájomného pre prevádzky*	-	-35	-	-	-
Rezerva na druhú vlnu COVID-19	-	-150	-	-	-
Nákupy zdravotníckeho materiálu spojené s COVID-19 (SŠHR)	-	-123	-	-	-
Zvýšený výkon služby záchranných jednotiek a mat. zabezpečenie (MV SR)	-	-84	-	-	-
Ostatné ministerstvá - prevádzkové náklady spojené s COVID-19 (najmä ochranný materiál)	-	-12	-	-	-
Podpora škôlok (pracovné miesta)	-	-83	-	-	-
Odmeny pre zamestnancov v prvej línii	-	-77	-	-	-
Odpustenie platby odvodov pre zavreté prevádzky	-	-58	-	-	-
Predĺženie poberania dávky v nezamestnanosti	-	-56	-	-	-
Dotácie pre letecké spoločnosti	-	-37	-	-	-
Predĺženie poberania rodičovského príspevku	-	-19	-	-	-
SOS príspevok (podpora dohodárov a iných ľudí bez príjmu)	-	-10	-	-	-
Prerušenie daňových kontrol	-	-13	-	-	-
Pomoc v hmotnej núdzi	-	-5	-	-	-
Platba DPH koncesionára stavby D4/R7	-	71	131	-	-
Rizikové záruky za úvery poskytnuté Eximbankou	-	-173	-	-	-
Rezerva na vyššie výdavky spôsobené COVID-19	-	-	-1 041	-	-
CELKOVO	-20	-1 708	-910	0	0

* Čistý vplyv opatrenia na deficit. Opatrenia na udržanie zamestnanosti bude z EÚ fondov financovaný vo výške 460 mil. eur, dotovanie nájomného pre prevádzky vo výške 165 mil. eur.
(+) zlepšenie salda, (-) zhoršenie salda

Zdroj: MF SR

Jednorazové príjmové opatrenia

V roku 2020 boli identifikované nasledujúce opatrenia v oblasti príjmov a výdavkov súvisiacich s pandemiou ochorenia COVID-19. Vzhľadom na to, že opatrenia tvoria spolu jednu kategóriu vládnej pomoci, do jednorazových opatrení sa kvalifikujú aj jednotlivé opatrenia s vplyvom na saldo pod 0,05 % HDP.

- Úhrada práceneschopným zamestnancom v karanténe alebo domácej izolácii, resp. zamestnancom starajúcich sa o člena domácnosti 55 % ich hrubej mzdy²³. Pre nemocenské sa zaviedla možnosť čerpania kvôli karanténe alebo domácej izolácii. Štát dočasne prepláca nemocenské od prvého dňa²⁴ vo výške 55 % predošlého príjmu. Pracujúci rodič s dieťaťom vo veku do 11 rokov môže čerpať ošetrovné počas celého

²³ S príslušným obmedzením maximálnej výšky denného vymeriavacieho základu.

²⁴ Predtým od 11. dňa – prvých 10 dní platil zamestnávateľ, pričom prvé tri dni len vo výške 25 % predošlého príjmu.

obdobia zavretých škôl a škôlok²⁵. Pri poberaní dávok zároveň poklesnú príjmy verejných financií z dane z príjmov fyzických osôb a odvodov.

- Príspevok na udržanie zamestnanosti pre podniky zasiahnuté krízou. V polovici apríla sa zamestnávateľom zaviedol príspevok na preplatenie 80 % hrubej mzdy zamestnanca na prekážke pri práci²⁶ (maximálne do výšky 880 eur) alebo paušálny príspevok pri poklese tržieb najmenej 20 % na každého zamestnanca (mesačná podpora predstavuje 180 až 540 eur podľa poklesu tržieb). Je na voľbe zamestnávateľa, o ktorý typ podpory požiada.
- Príspevok na udržanie zamestnanosti pre zatvorené prevádzky. Od apríla sa zamestnávateľom bez ohľadu na veľkosť prepláca 80 % hrubej mzdy zamestnanca na prekážke pri práci (maximálne do výšky 1 100 eur).
- Podpora pre ľudí pracujúcich na dohodu, jednoosobové spoločnosti a samostatne zárobkové osoby dosiahne výšku 210 eur. V apríli sa zaviedli paušálne príspevky pre nízkopríjmové SZČO a jednoosobové s.r.o. Zároveň sa zaviedol tzv. SOS príspevok pre ľudí, ktorí sa počas pandémie koronavírusu ocitli v krízovej situácii bez príjmu. Cieľová skupina sú napríklad zamestnanci pracujúci na dohodu.
- Dotovanie nájomného pre prevádzky, ktoré boli v dôsledku opatrení zatvorené. Dotáciu je možné poskytnúť vo výške, v akej bola poskytnutá zľava z nájomného na základe dohody medzi prenajímateľom a nájomcom, najviac však vo výške 50 % nájomného. Ak prenajímateľ poskytne nájomcovi 50-percentnú zľavu, zvyšných 50 % doplatí štát. Ak prenajímateľ poskytne nižšiu zľavu, rovnakým podielom prispeje aj štát a zvyšný podiel zaplatí nájomca v splátkach, rozložených maximálne na 48 mesiacov²⁷.
- Rezerva na druhú vlnu pandémie. Rezerva má slúžiť najmä na ďalšie neočakávané výdavky spojené so šírením pandémie na jeseň tohto roku.
- Nákupy zdravotníckeho materiálu na boj proti ochoreniu COVID-19. V tomto roku sa očakáva zvýšenie rozpočtu kvôli nákupom zdravotníckych pomôcok a materiálu súvisiacich so zdravotníckymi zariadeniami ako aj ostatnými inštitúciami verejnej správy.
- Podpora materských škôl na udržanie pracovných miest. Poskytuje sa finančný príspevok na úhradu časti mzdových nákladov vo výške 80 % hrubej mzdy, najviac vo výške 1 100 eur na jedného zamestnanca na mesiac pedagogickým, odborným a nepedagogickým zamestnancom²⁸. Príspevok sa vyplatí za obdobie, keď boli materské školy zatvorené – od 13. marca 2020 najneskôr do 30. júna 2020.
- Úplné odpustenie sociálnych odvodov zamestnávateľom a živnostníkom pre zatvorené prevádzky za mesiac apríl. Opatrenie sa dá uplatniť v prípade, ak bola prevádzka

²⁵ Ošetrovné sa doteraz vyplácalo v maximálnej dĺžke 10 dní na jednu diagnózu. Ak je dieťa choré alebo ZŤP, ošetrovné sa uvoľňuje obdobným spôsobom pre rodičov s deťmi až do veku 16, resp. 18 rokov (ZŤP). Počas celého obdobia poberania ošetrovného zostáva rodič sociálne poistený pri súčasnej výnimke z povinnosti platiť poisťné.

²⁶ Prekážka pri práci umožňuje zamestnávateľom znížiť hrubú mzdu zamestnancov na maximálne 60 % pri kolektívnych zmluvách a na práve 80 % pri zamestnancoch bez kolektívnej zmluvy.

²⁷ V takomto prípade, ale prenajímateľ nebude môcť zvyšovať nájomné, okrem prípadov, keď to bolo dohodnuté už pred pandemiou.

²⁸ Platí pre zamestnancov s nástupom do práce najneskôr 1. marca 2020. Podmienkou je, že ku dňu podania žiadosti nie sú vo výpovednej dobe.

zatvorená najmenej 15 dní. Vláda má možnosť opatrenie predĺžiť nariadením aj na ďalšie mesiace.

- Ostatné opatrenia spojené s pandémiou ochorenia COVID-19: 1. Započítanie doteraz neuplatnenej daňovej straty za roky 2015 až 2018 v daňovom priznaní za rok 2019, 2. Prerušenie daňových kontrol a daňových konaní na žiadosť daňového subjektu, 3. Zvýšené výdavky Ministerstva vnútra SR a ostatných ministerstiev súvisiace s ochorením COVID-19, ako aj odmeny pre zamestnancov v prvej línii v boji s ochorením COVID-19, 4. Predĺženie poberania dávky v nezamestnanosti a rodičovského príspevku. 5. Dotácie pre letecké spoločnosti.

Jednorazové opatrenia nesúvisiace s pandémiou v roku 2020

- Platba DPH štátu koncesionárom stavby D4/R7 za rok 2020. Táto operácia nemá vplyv na hotovostný štátny rozpočet. Z hľadiska metodiky ESA 2010 je transakcia imputovaná ako pohľadávka v roku 2020 a zároveň sú alikvótne časti úhrady s negatívnym vplyvom rozrátané do budúcich rokov. Toto opatrenie má vplyv aj na rok 2021, nakoľko časť úseku sa odovzdá aj budúci rok.
- Rizikové záruky za úvery poskytnuté Eximbankou. Z hľadiska opatrnosti sa uvedená transakcia klasifikuje, v zmysle metodiky ESA 2010, ako kapitálový transfer s negatívnym vplyvom na schodok rozpočtu verejnej správy.

Na roky 2021 boli identifikované nasledujúce jednorazové opatrenia

- Rezerva na výdavky spojené s pandémiou ochorenia COVID-19. Prípadná druhá vlna by znížila príjmy v roku 2021 o približne 1 mld. eur nad rámec prognózy použitej na prípravu rozpočtu. Negatívne riziko plynie z hospodárskych obmedzení v domácej ekonomike, ako aj u našich obchodných partnerov. Po skúsenostiach z prvotného šírenia ochorenia COVID-19 by však vplyv na svetovú a domácu ekonomiku mohol byť miernejší vďaka cielenejším a šetrnejším opatreniam. Prípadné nové opatrenia by slovenskú ekonomiku siahli vo štvrtom kvartáli opäť do recesie. Celkovo predpokladá rizikový scenár pokles HDP v roku 2020 o 8,4 % (vs. 6,7 %) a oživenie ekonomického rastu v roku 2021 na úrovni 4,3 % (vs. 5,5 %).
- Platba DPH štátu koncesionárom stavby D4/R7 za rok 2021.

3. Rozpočtovanie príjmov verejnej správy

3.1. Rozpočtovanie daňových a odvodových príjmov verejnej správy

Makroekonomické predpoklady uvedené v predchádzajúcej časti tohto dokumentu boli základom pre vypracovanie aktuálnych prognóz daňových príjmov verejnej správy na roky 2021 až 2023. Aktuálna prognóza bola podrobená hodnoteniu v rámci Výboru pre daňové prognózy dňa 4. decembra 2020. Výsledkom je celkové hodnotenie charakteru prognózy MF SR na základe stanoveného kritéria²⁹. Strednodobá prognóza daňových príjmov a sociálnych odvodov MF SR bola všetkými členmi Výboru okrem KRRZ označená ako **realistická**. KRRZ hodnotila prognózu ako podhodnotenú.

Aktuálna prognóza zohľadňuje okrem makroekonomického rámca a platnej legislatívy aj skutočné výnosy daní za rok 2019 podľa metodiky ESA 2010 (okrem DPFO z podnikania, DPPO a osobitného odvodu z regulovaných odvetví, ktoré sú odhadmi) a aktuálne hotovostné plnenie daní za január až august 2020.

Medziročný vývoj daňových a odvodových príjmov

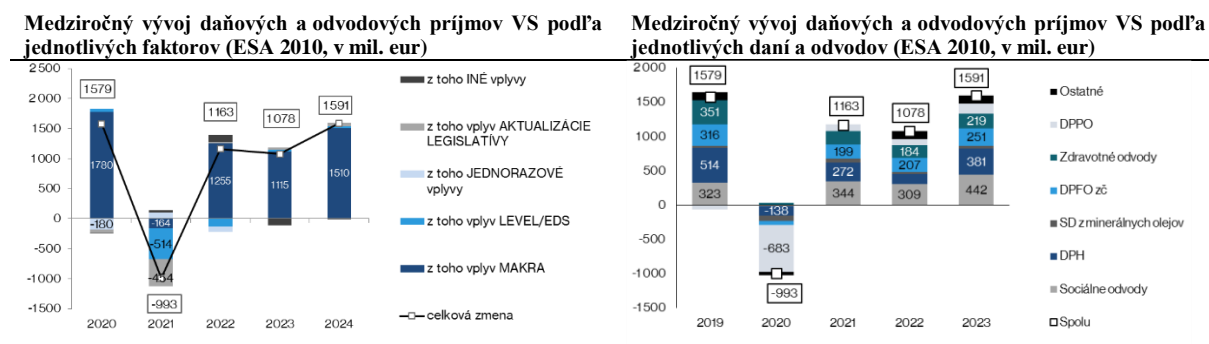
Prognóza daňových príjmov pre účely rozpočtu verejnej správy je postavená na predpoklade poklesu ekonomiky v roku 2020 na úrovni -6,7 % a rastu v roku 2021 na úrovni 5,5 % (viď časť 1 o makroekonomických predpokladoch rozpočtu).

Pri pohľade na medziročné zmeny v príjmoch verejnej správy z daní a odvodov je zreteľný výrazný prepád v roku 2020 vo výške takmer 1 mld. eur. Prepád je spôsobený šírením infekčnej choroby COVID-19 a vypnutím ekonomiky v prvej polovici roka 2020. Takmer 70 % výpadku pripadá na procyklickú korporátnu daň. Firemné zisky zasiahlo vypnutie vybraných sektorov domácej ekonomiky aj obmedzenia u našich hlavných obchodných partnerov. Pokles daní z trhu práce a spotreby je omnoho miernejší aj vďaka opatreniam vlády zameraným na udržanie pracovných miest, čo pozitívne pôsobilo aj na spotrebu domácností.

Od roku 2021 očakávame svižné oživenie ekonomiky cez domácu spotrebu aj zahraničný dopyt. Rast zamestnanosti a miezd sa pretaví v daniach a odvodoch z práce. Vyšší disponibilný príjem a rozpustenie úspor bude stimulom pre rast spotrebných daní. Aj napriek silnému oživeniu v roku 2021 bude príjmy firemnej dane v strednom období tmiť umorovanie strát z roku 2020.

²⁹ Ak je priemerná odchýlka prognózy člena (vyjadrená v %) od prognózy MF SR v intervale <-1; 1>, prognóza MF SR je realistická, ak je väčšia ako 1, tak prognóza MF SR je podhodnotená a ak je menšia ako -1, vtedy je nadhodnotená. Jednotlivé odchýlky v rokoch majú rozdielne váhy pri výpočte celkovej odchýlky od prognózy MF SR v závislosti od dôležitosti pre najbližší rozpočtový rok.

Graf 1: Medziročný vývoj daňových a odvodových príjmov verejnej správy

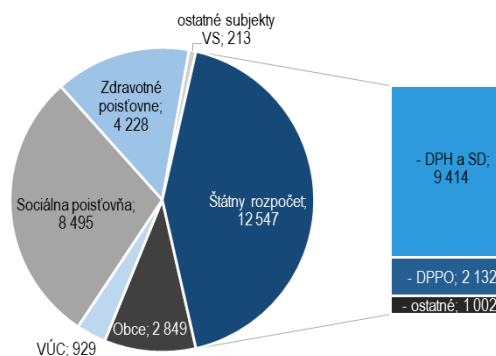

Zdroj: MF SR

Medzi hlavné riziká prognózy patrí makroekonomický vývoj. Negatívnym rizikom pre všetky dane a odvody naďalej ostáva šírenie ochorenia COVID-19. Prípadné obmedzenie hospodárskej aktivity v domácej alebo v európskych ekonomikách v závere roka by znížilo očakávané rasty aj v ďalších rokoch. Naopak čerpanie zdrojov z Fondu obnovy od roku 2022 by bolo silným impulzom pre oživenie ekonomiky a rast daňových príjmov.

Výnos daňových a odvodových príjmov verejnej správy na rok 2021 sa rozpočtuje vo výške 29 262 mil. eur. Celkové daňovo-odvodové príjmy verejnej správy je možné rozčleniť podľa toho, komu prislúchajú príjmy. Najväčšiu časť tvoria príjmy štátneho rozpočtu, nasledované príjmami sociálnej poisťovne.

Graf 2: Prognóza daňových príjmov verejnej správy na rok 2021 podľa sektorov (ESA 2010, v mil. eur)

Porovnanie aktuálnej prognózy daňových a odvodových príjmov verejnej správy so schváleným rozpočtom verejnej správy na roky 2020 až 2022

Nižšie uvedená tabuľka prezentuje rozdiely aktuálnej prognózy daní a odvodov v metodike ESA 2010 oproti rozpočtu verejnej správy na roky 2020 až 2022. V júli 2020 bola v parlamente schválená novela zákona o štátnom rozpočte na rok 2020. Dôvodom bolo šírenie infekčnej choroby COVID-19 a s tým súvisiace ekonomické dopady, ktoré výrazným spôsobom ovplyvnili daňové a odvodové príjmy v roku 2020. V tabuľke je uvedené aj porovnanie voči tomuto upravenému rozpočtu.

Prognóza daňových príjmov verejnej správy je v porovnaní so schváleným rozpočtom na roky 2020 až 2022 nižšia o viac ako 2 mld. eur. Pokles je pri všetkých daniach a odvodoch, najmä vplyvom koronakrízy a jej vplyvom na makroekonomický vývoj. Nová legislatíva schválená počas roka 2020 znižuje príjmy na celom horizonte prognózy s výnimkou posledného roka. Najväčší výpadok je z dôvodu zrušenia osobitného odvodu vybraných finančných inštitúcií od polovice roka 2020. Naopak, najviac do rozpočtu prispeje zvyšovanie spotrebných daní z tabakových výrobkov od roku 2021. V roku 2023 sa zavedie ročné zúčtovanie sociálnych odvodov, čo taktiež navýši príjmy.

V porovnaní s upraveným rozpočtom dochádza k nárastu daňovo-odvodových príjmov. Nárast súvisí s lepším vývojom ekonomiky, čo sa pretavilo do vyšších príjmov z daní a odvodov z práce a vyšším príjmom z DPH.

Tabuľka 12 - Rozdiely aktuálneho odhadu daní s rozpočtom verejnej správy na roky 2020 až 2022

Rozdiely aktuálneho odhadu daní s rozpočtom VS na roky 2020 až 2022 (ESA 2010, v tis. eur)	Rozdiely oproti upr. RVS (júl 2020)			
	2020 OS	2021 N	2022 N	2020 OS
Daňové príjmy VS spolu	-1 592 847	-1 709 693	-1 915 357	533 224
v % HDP	-1,78	-1,79	-1,92	0,60
Dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku	-946 268	-980 348	-971 976	131 191
Daň z príjmov fyzických osôb	-177 808	-197 935	-183 503	63 864
Daň z príjmov právnických osôb	-740 796	-768 450	-771 008	71 581
Daň z príjmov vyberaná zrážkou	-27 664	-13 963	-17 465	-4 254
Daň z pridanej hodnoty	-210 999	-259 788	-501 529	338 323
Spotrebné dane	-115 205	4 283	66 070	88 085
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	-4 444	-815	-3 498	-563
Miestne dane	67 576	78 959	79 179	5 732
Ostatné dane	-383 507	-551 984	-583 603	-29 544
Sociálna poisťovňa (EAO + dlžné)	-360 920	-383 968	-468 717	80 588
Zdravotné poisťovne (EAO + dlžné)	-176 232	-207 993	-249 925	56 956
Daňové príjmy a príjmy FSZP spolu	-2 129 999	-2 301 654	-2 633 999	670 768
Sankcie	-13 993	-4 664	-4 664	-9 883
Daňové príjmy a príjmy FSZP vrátane sankcií	-2 143 992	-2 306 318	-2 638 663	660 885
Výdavky na VPÚ	-10 418	-5 044	-16 239	-8 018
Daň z príjmov fyzických osôb	-8 233	5 649	-4 229	-8 165
Daň z príjmov právnických osôb	-2 185	-10 693	-12 010	147

* (+) indikuje aktuálny odhad vyšší ako rozpočet, (-) indikuje aktuálny odhad nižší ako rozpočet

Zdroj: MF SR

Prehľad legislatívnych zmien

V priebehu roka 2020 sa prijalo niekoľko legislatívnych úprav, ktoré vplyvajú na výnos daní a odvodov v nasledujúcich rokoch. Časť z nich bola prijatá v júni a bola zapracovaná v upravenom rozpočte na rok 2020. V nasledujúcej tabuľke je súhrnný prehľad všetkých opatrení.

Tabuľka 13 - Vplyv legislatívnych opatrení zahrnutých v prognóze daňových a odvodových príjmov verejnej správy na roky 2021 až 2023 (v tis. eur, ESA 2010)

	2019	2020	2021	2022	2023
Zákon č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19	-20 000	-190 661	-239 938	-264 170	-272 097
Odklad kontrol	0	-13 100	0	0	0
Odpustenie soc. odvodov (zavreté prevádzky)	0	-57 822	0	0	0
Jednorazový odpis strát za obdobie 2015 až 2018 (do výšky 1 mil. eur)	-20 000 ³⁰	0	0	0	0
Zrušenie bankového odvodu (od júla 2020)	0	-119 739	-239 938	-264 170	-272 097
Úprava miestnych všeobecno-záväzných nariadení	0	63 867	64 609	64 609	64 609
Dočasná úprava VZN pre poplatok za letné terasy	0	-742	0	0	0
Zmeny sadzieb daní z nehnuteľností niektorých miest a obcí	0	64 609	64 609	64 609	64 609
Zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty	0	0	-30 000	-18 766	-18 962
Oprava základu dane DPH pri dodaní tovaru alebo služby	0	0	-41 000	-41 766	-43 962
Zrušenie oslobodenia od DPH pri zásielkach do 22 eur z 3. krajín	0	0	11 000	23 000	25 000
Legislatíva EÚ	0	0	4 229	3 511	2 992
Zvýšené náklady na výber cla z 20% na 25% pre každý členský štát EÚ	0	0	4 229	3 511	2 992
Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov	0	-4 500	68 204	67 022	68 693
Zníženie spotreby pohonných hmôt ako nedaňového výdavku o 20 %		-4 500	-4 500	-4 500	-4 500
Kúpeľníctvo - zrušenie zvýhodneného odpisovania			3 289	3 289	3 289
Kúpeľníctvo – zrušenie nezdaniteľnej časti základu dane na daňovníka			2 515	2 767	2 998
Zníženie hranice na uplatnenie 15 % sadzby dane na sumu 49 790 Eur			21 000	22 842	24 431
Zrušenie oslobodenia 13. a 14. platu od daní a odvodov			45 900	42 624	42 475
Zmeny v daňovom bonuse na dieťa (vplyv na výdavky rozpočtu)			0	0	0
Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení	0	0	0	0	49 218
Zavedenie ročného zúčtovania sociálnych odvodov	0	0	0	0	49 218
Zákon č. 106/2004 Z. z. o spotrebnej dani z tabakových výrobkov	0	0	101 632	186 565	253 282
Zmeny sadzieb SD z tabakových výrobkov			101 632	186 565	253 282
Zákon č. 361/2014 Z. z. o dani z motorových vozidiel	0	-28 493	-30 834	-33 354	-35 149
Zmeny sadzieb a iné legislatívne úpravy		-28 493	-30 834	-33 354	-35 149
Celkový vplyv legislatívnych zmien	-20 000	-159 787	-62 098	5 417	112 586

Zdroj: MF SR

³⁰ Ide o skutočné zaznamenanie vplyvu legislatívy podľa daňových priznaní. Metodickou zmenou podľa rozhodnutia Eurostatu z októbra 2020 sa tento aktuálny vplyv presunul do roku 2020.

Zákon č. 67/2020 Z. z. o niektorých mimoriadnych opatreniach vo finančnej oblasti v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19

Počas obdobia pandémie bol **pozastavený výkon kontrol** naprieč všetkými daňami, čo viedlo k výpadkom pôvodne očakávaných príjmov z dorubov.

Umožnilo sa aj jednorazové **odpustenie sociálnych odvodov** zamestnávateľa a SZČO za apríl 2020 v prípade, že mali v apríli najmenej 15 dní zavretú aspoň jednu prevádzku na základe nariadenia ÚVZ.

Opatrenie umožňuje **odpočítať neuplatnenú daňovú stratu** k dani z príjmov vykázanú za roky 2015 až 2018 od základu dane daňovníka fyzickej alebo právnickej osoby a to v daňovom priznaní, ktorého posledný deň lehoty na podanie uplynie v období od 1.1.2020 do 31.12.2020.

Banky boli oslobodené od platenia **osobitného odvodu vybraných finančných inštitúcií** od júla 2020. V septembri vláda schválila úplné zrušenie tohto odvodu.

Úprava miestnych všeobecne-záväzných nariadení

V súvislosti s pandemiou niektoré mestá a obce zrušili na rok 2020 poplatky za letné terasy. Koncom roka 2019 niektoré mestá a obce upravili sadzby dane z nehnuteľností s účinnosťou od roka 2020.

Zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty

Na základe transpozície vybraných článkov smerníc Rady (EÚ) sa menia vybrané povinnosti pre daňovníkov týkajúce sa DPH pri elektronickom obchodovaní s tovarom. Zmeny sa týkajú hlavne tzv. zásielkového predaja tovaru a dovozu malých zásielok z tretích štátov, kde sa zruší oslobodenie od dane pri dovoze zásielok z tretích štátov, ktorých hodnota nepresahuje 22 eur, nakoľko toto oslobodenie narúša hospodársku súťaž medzi dodávateľmi usadenými v EÚ a mimo EÚ.

Na základe čl. 90 smernice Rady 2006/112/ES sa od roku 2021 zavedú pravidlá opravy základu dane pri dodaní tovaru alebo služby v prípadoch, keď dodávateľovi nie je úplne alebo čiastočne zaplatené. Odberateľovi, ktorý úplne alebo čiastočne nezaplatil svoj záväzok, sa ukladá povinnosť opraviť odpočítanú daň.

Legislatíva EÚ

Zo zasadnutia Rady k VFR 2021-2027 a NGEU 2021-2023 z júla 2020 vyplýva aj rozhodnutie o vlastných zdrojoch, ktoré počíta v nastávajúcom finančnom rámci so zvýšením nákladov na výber cla z 20 % na 25 % pre každý členský štát. Znamená to zvýšenie podielu na vybratých finančných prostriedkoch.

Novela zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov

Firmy si môžu zvýšiť preukázateľné daňové výdavky stanovené jedným z troch spôsobov podľa §19 ods. 2, písmeno l) zákona č. 595/2003 Z. z o dani z príjmov o 20 %.

Od 1.1.2021 sa zmenou legislatívy ruší možnosť zvýhodneného odpisovania v sektore kúpeľníctva. Budovy v sektore kúpeľníctva budú opätovne odpisované iba podľa odpisovej skupiny 6 s životnosťou majetku 40 rokov.

Posúva sa hranica na uplatnenie zníženej sadzby dane. Od roku 2021 si môžu uplatniť zníženú 15 % sadzbu dane iba subjekty, ktoré splnia definíciu mikrodaňovníka. Ich celoročné príjmy/výnosy tak nesmú presiahnuť 49 790 eur. Pôvodná hranica na uplatnenie si zníženej sadzby bola 100 000 eur.

Od roku 2021 sa ruší možnosť uplatniť nezdaniiteľnú časť základu dane vo výške 50 eur na preukázateľne zaplatené úhrady súvisiace s kúpeľnou starostlivosťou. Poslednýkrát je úľavu možné uplatniť pri podaní daňového priznania za zdaňovacie obdobie roka 2020.

Ruší sa oslobodenie odmiem pri príležitosti obdobia letných dovolení a vianočných sviatkov (tzv. 13. a 14. platov). Od roku 2021 nebude možné uplatniť úľavu ani na dani z príjmov fyzických osôb, ani na sociálnych a zdravotných odvodoch.

Od 1.7.2021 sa zvyšuje suma daňového bonusu na dieťa vo veku od 6 rokov do dovŕšenia 15 rokov na 1,7-násobok sumy základného daňového bonusu. Od 1.1.2022 dochádza k ďalšiemu zvýšeniu na 1,85-násobok základnej sumy. V metodike ESA 2010 sa výnos dane z príjmov fyzických osôb vykazuje spolu s vyplatenými daňovými bonusmi. Preto zvýšenie sumy daňového bonusu na dieťa nemá vplyv na akruálny výnos dane. Negatívny vplyv opatrenia na celkové saldo verejnej správy sa prejaví v zvýšení akruálnych výdavkov.

Novela zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení

Ročné zúčtovanie sociálnych odvodov má byť zavedené pre rok 2023.

Zákon č. 106/2004 Z. z. o spotrebnej dani z tabakových výrobkov

S účinnosťou od 1. februára 2021 sa v rámci pokračovania daňového kalendára zvýšia sadzby jednotlivých tabakových výrobkov. Zvýšenie sadzieb sa predpokladá aj v rokoch 2022 a 2023. Vzrastie aj sadzba z bezdymových tabakových výrobkov, ktorá je v súčasnosti efektívne zvýhodnená v porovnaní so sadzbami z cigariet. Spotrebná daň z cigár a cigariet sa zvýši prvýkrát až v roku 2023. Úprava sadzieb prinesie do rozpočtu dodatočné príjmy vo výške 102 mil. eur v roku 2021 až 253 mil. eur v roku 2023.

Zákon č. 98/2004 Z. z. o spotrebnej dani z minerálneho oleja

Od 1. 1. 2021 sa zjednotia sadzby benzínu (555 a 514 na 514 eur/1000 l) a nafty (393 a 368 na 368 eur/1000 l) a dôjde k zanedbateľnému výpadku daňových príjmov (100 tisíc eur každoročne). Množstvo pohonných látok zdaňovaných vyššou sadzbou je minimálne, v roku 2019 činilo 0,2 % celkového objemu benzínu a 1,6 % objemu nafty. Priemer rokov 2017-2019 je na úrovni 0,2 % pri benzíne a 1,8 % pri nafte.

Zákon č.530/2011 Z. z. o spotrebnej dani z alkoholických nápojov

Od 1. 7. 2021 sa ruší súkromná výroba destilátu, ktorá bola zavedená v roku 2019. Z domáceho pálenia sa vyrubila menšia daň v daňových priznaniach ako boli náklady finančnej správy súvisiace s výkonom daňového dozoru.

Zákon č. 361/2014 Z. z. o dani z motorových vozidiel

S účinnosťou od roku 2020 (retroaktívne) sa znižujú ročné sadzby daní pre ťahače, nákladné vozidlá a autobusy.

Prognóza daňových a odvodových príjmov

Akruálne daňové príjmy sú podľa jednotlivých položiek uvedené v nasledovnej tabuľke. Detailný vývoj daní a odvodov, vrátane analytických faktorov, publikuje Inštitút finančnej politiky v rámci MF SR na nasledovnej webstránke³¹.

³¹ <https://www.mfsr.sk/sk/financie/institut-financnej-politiky/ekonomicke-prognozy/danove-prognozy/danove-prognozy.html>

Tabuľka 14 - Daňové a odvodové príjmy (ESA 2010, v tis. eur)

	2018 S	2019 S	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku	6 214 498	6 480 810	5 681 051	6 002 096	6 320 880	6 732 806
Daň z príjmov fyzických osôb	3 217 628	3 534 474	3 414 574	3 630 870	3 846 428	4 102 637
DPFO zo závislej činnosti	3 093 913	3 409 857	3 351 244	3 550 357	3 756 910	4 007 439
DPFO z podnikania	123 715	124 617	63 330	80 513	89 518	95 198
do štátneho rozpočtu	362 215	371 570	294 375	533 336	552 422	610 520
do obcí	1 998 789	2 214 033	2 184 133	2 168 279	2 305 804	2 446 685
do VÚC	856 624	948 871	936 066	929 255	988 202	1 045 432
Daň z príjmov právnických osôb ³²	2 787 700	2 700 721	2 037 861	2 131 737	2 221 053	2 370 995
Daň z príjmov vyberaná zrážkou	209 170	245 615	228 616	239 489	253 399	259 174
Dane na tovary a služby	8 631 505	9 203 416	8 978 506	9 413 530	9 657 594	10 140 774
Daň z pridanej hodnoty	6 316 156	6 830 155	6 692 399	6 964 547	7 107 766	7 488 711
Spotrebné dane	2 315 349	2 373 261	2 286 107	2 448 983	2 549 828	2 652 063
Z minerálnych olejov	1 266 853	1 288 894	1 207 018	1 271 386	1 299 278	1 338 937
Z liehu	221 153	217 898	207 498	211 684	213 643	216 557
Z piva	59 646	59 350	58 077	59 187	59 672	60 423
Z vína	4 702	4 754	4 703	4 781	4 807	4 855
Z tabaku a tabakových výrobkov	727 645	766 577	774 077	866 276	936 191	994 312
Z elektrickej energie	10 949	12 334	11 429	11 726	11 901	12 132
Zo zemného plynu	24 053	23 072	23 071	23 733	24 153	24 687
Z uhlia	347	382	234	210	183	160
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	23 365	21 079	19 845	23 960	21 772	20 587
Dovozné clo	19	14	0	0	0	0
Dovozná prirážka	1	1	0	0	0	0
Podiel na vybraných finančných prostriedkoch	23 345	21 064	19 845	23 960	21 772	20 587
Ostatné colné príjmy	0	0	0	0	0	0
Miestne dane	564 486	574 517	652 769	680 701	697 611	720 421
Daň z nehnuteľností	354 944	364 823	441 827	452 424	461 507	474 436
Dane za špecifické služby	209 542	209 694	210 942	228 277	236 104	245 985
Daň z motorových vozidiel (do 2014 príjem VÚC)	0	0	0	0	0	0
Ostatné dane	587 210	625 599	585 267	418 650	426 234	439 652
Daň z emisných kvôt	-8 832	-908	-1 318	0	0	0
Daň z motorových vozidiel (od 2015 príjem ŠR)	154 886	153 651	115 738	125 249	129 623	136 598
Osobitný odvod vybraných finančných inštitúcií	134 177	143 411	148 968	0	0	0
Osobitný odvod z podnikania v regul. odvetviach	164 028	120 709	115 465	80 189	82 020	84 369
Úhrada za služby verejnosti poskytované RTVS	82 570	83 220	73 550	73 550	73 550	73 550
Daň z úhrad za dobývací priestor	535	588	559	559	559	559
do štátneho rozpočtu	97	99	99	99	99	99
do obcí	438	490	460	460	460	460
Daň z úhrad za uskladňovanie plynov al. kvapalín	979	1 719	1 100	1 000	1 000	1 000
Poplatok za uloženie odpadov (príjem EF)	0	20 834	25 171	29 132	28 748	29 353
Majetkové dane (do ŠR)	14	12	4	0	0	0
Iné dane	58 852	102 362	106 030	108 971	110 734	114 223
do štátneho rozpočtu	30 296	72 337	78 036	79 435	80 498	83 001
do obcí	92	8	0	0	0	0
do VÚC	0	0	0	0	0	0
na samostatný účet	28 464	30 018	27 994	29 536	30 236	31 222
cestná daň - dobeh	4	4	0	0	0	0
odvod z poistenia	30 292	7 142	0	0	0	0
daň z poistenia	0	65 190	78 036	79 435	80 498	83 001
odvod z PZP	28 464	30 018	27 994	29 536	30 236	31 222
Fondy sociálneho a zdravotného poistenia (FSZP)	11 490 684	12 165 485	12 180 924	12 722 871	13 215 785	13 876 916
Sociálna poisťovňa	7 840 049	8 163 479	8 150 379	8 494 641	8 803 608	9 245 377
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo + dlžné	7 840 049	8 163 479	8 150 379	8 494 641	8 803 608	9 245 377
- EAO	7 440 504	7 951 867	7 898 277	8 282 989	8 593 135	9 035 338
- dlžné	399 545	211 612	252 102	211 652	210 473	210 039
Zdravotné poisťovne	3 650 635	4 002 007	4 030 545	4 228 230	4 412 177	4 631 539
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo + dlžné	3 650 635	4 002 007	4 030 545	4 228 230	4 412 177	4 631 539
z toho: ročné zúčtovanie	-74 911	3 453	8 295	11 074	11 702	10 871
Daňové príjmy VS spolu	16 021 064	16 905 421	15 917 438	16 538 937	17 124 091	18 054 240
Daňové príjmy ŠR	12 190 417	12 767 592	11 751 762	12 546 835	12 916 460	13 621 748
Samostatné účty	28 464	30 018	27 994	29 536	30 236	31 222
Štátne finančné aktíva	298 206	264 120	264 433	80 189	82 020	84 369
Daňové príjmy obcí	2 563 804	2 789 047	2 837 362	2 849 440	3 003 875	3 167 566
Daňové príjmy VÚC	856 624	948 871	936 066	929 255	988 202	1 045 432
Daňové príjmy Rozhlasu a televízie Slovenska	82 570	83 220	73 550	73 550	73 550	73 550
Environmentálny fond	979	22 553	26 271	30 132	29 748	30 353
FSZP spolu	11 490 684	12 165 485	12 180 924	12 722 871	13 215 785	13 876 916
Daňové príjmy a príjmy FSZP spolu	27 511 748	29 070 906	28 098 362	29 261 808	30 339 876	31 931 156

Zdroj: MF SR

³² Akruálny výnos DPPO (podľa Výboru pre daňové prognózy v decembri 2020) je v rokoch 2019 a 2020 ovplyvnený metodickou zmenou na základe notifikácie daní (z októbra 2020). Legislatívny vplyv jednorazového odpisu strát pri podaní daňového priznania v roku 2020 za rok 2019 je metodicky presunutý do roku 2020. Očakávaná skutočnosť za rok 2020 prezentovaná v kapitole 2.1. túto zmenu nezahŕňa.

Daňové príjmy na hotovostnej báze sú prezentované v nasledovnej tabuľke. Podľa rozpočtovej klasifikácie sa sankčné úroky (ďalej len „sankcie“) uložené v daňovom konaní k jednotlivým daniam rozpočtujú v rámci samostatnej kategórie.

Tabuľka 15 - Daňové a odvodové príjmy (hotovostný princíp, v tis. eur)

	2018 S	2019 S	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku	5 871 127	6 152 090	5 562 820	5 186 677	5 709 631	6 045 494
Daň z príjmov fyzických osôb	2 866 022	3 155 500	3 073 636	3 133 844	3 288 368	3 512 991
DPFO zo závislej činnosti	2 804 103	3 072 044	3 014 437	3 130 428	3 274 328	3 502 388
DPFO z podnikania	61 919	83 456	59 199	3 416	14 040	10 603
do štátneho rozpočtu	10 609	-7 404	-46 563	36 310	-5 638	20 874
do obcí	1 998 789	2 214 033	2 184 133	2 168 279	2 305 804	2 446 685
do VÚC	856 624	948 871	936 066	929 255	988 202	1 045 432
Daň z príjmov právnických osôb	2 795 935	2 750 974	2 260 568	1 813 344	2 167 864	2 273 329
Daň z príjmov vyberaná zrážkou	209 170	245 615	228 616	239 489	253 399	259 174
Dane na tovary a služby	8 735 947	9 085 628	8 875 823	9 477 781	9 697 409	10 031 311
Daň z pridanej hodnoty	6 412 426	6 727 881	6 587 823	7 038 792	7 156 150	7 387 426
Spotrebné dane	2 323 521	2 357 747	2 288 000	2 438 989	2 541 259	2 643 885
Z minerálnych olejov	1 266 602	1 286 550	1 210 161	1 269 234	1 296 813	1 336 233
Z liehu	220 878	219 459	208 308	210 227	213 368	216 233
Z piva	59 698	59 336	58 169	58 991	59 627	60 371
Z vína	4 549	4 734	4 730	4 741	4 799	4 844
Z tabaku a tabakových výrobkov	736 827	751 381	772 052	860 266	930 494	989 315
Z elektrickej energie	10 978	12 202	11 354	11 703	11 881	12 109
Zo zemného plynu	23 644	23 688	22 982	23 615	24 092	24 618
Z uhlia	345	396	244	212	185	162
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	23 365	21 079	19 845	23 960	21 772	20 587
Dovozné clo	19	14	0	0	0	0
Dovozná prírážka	1	1	0	0	0	0
Podiel na vybratých finančných prostriedkoch	23 345	21 064	19 845	23 960	21 772	20 587
Ostatné colné príjmy	0	0	0	0	0	0
Miestne dane	564 486	574 517	652 769	680 701	697 611	720 421
Daň z nehnuteľností	354 944	364 823	441 827	452 424	461 507	474 436
Dane za špecifické služby	209 542	209 694	210 942	228 277	236 104	245 985
Daň z motorových vozidiel (do 2014 príjmom VÚC)	0	0	0	0	0	0
Ostatné dane	599 267	607 028	608 096	407 654	423 980	435 238
Daň z emisných kvôt	-8 832	-908	-1 318	0	0	0
Daň z motorových vozidiel (od 2015 príjmom ŠR)	152 738	157 893	139 928	113 095	128 440	133 907
Osobitný odvod vybraných finančných inštitúcií	134 177	143 411	148 968	0	0	0
Osobitný odvod z podnikania v regul. odvetviach	180 866	112 597	112 902	83 129	81 867	84 174
Úhrada za služby verejnosti poskytované RTVS	82 570	83 220	73 550	73 550	73 550	73 550
Daň z úhrad za dobývací priestor	535	588	559	559	559	559
do štátneho rozpočtu	97	99	99	99	99	99
do obcí	438	490	460	460	460	460
Daň z úhrad za uskladňovanie plynov alebo kvapalín	979	1 719	1 100	1 000	1 000	1 000
Poplatok za uloženie odpadov (príjem EF)	0	20 834	25 171	29 132	28 748	29 353
Majetkové dane (do ŠR)	14	12	4	0	0	0
Iné dane	56 220	87 661	107 232	107 189	109 816	112 695
do štátneho rozpočtu	30 535	59 189	77 214	79 195	80 280	82 459
do obcí	92	8	0	0	0	0
do VÚC	0	0	0	0	0	0
na samostatný účet	25 594	28 464	30 018	27 994	29 536	30 236
cestná daň - dobeh	4	4	0	0	0	0
odvod z poistenia	30 530	9 026	681	0	0	0
daň z poistenia	0	50 158	76 533	79 195	80 280	82 459
odvod z PZP	25 594	28 464	30 018	27 994	29 536	30 236
Fondy sociálneho a zdravotného poistenia (FSZP)	11 438 697	12 118 180	12 189 690	12 704 286	13 197 746	13 853 318
Sociálna poisťovňa	7 808 776	8 136 268	8 162 835	8 489 628	8 799 202	9 237 683
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo + dlžné	7 808 776	8 136 268	8 162 835	8 489 628	8 799 202	9 237 683
- EAO	7 409 231	7 924 656	7 910 733	8 277 976	8 588 729	9 027 644
- dlžné	399 545	211 612	252 102	211 652	210 473	210 039
Zdravotné poisťovne	3 629 921	3 981 912	4 026 855	4 214 658	4 398 544	4 615 635
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo + dlžné	3 629 921	3 981 912	4 026 855	4 214 658	4 398 544	4 615 635
z toho: ročné zúčtovanie	-76 596	3 275	8 313	11 153	11 753	10 919
Daňové príjmy VS spolu	15 794 192	16 440 341	15 719 353	15 776 773	16 550 403	17 253 051
Daňové príjmy ŠR	11 949 578	12 312 177	11 554 216	11 783 273	12 343 625	12 821 740
Samostatné účty	25 594	28 464	30 018	27 994	29 536	30 236
Štátne finančné aktíva	315 043	256 009	261 870	83 129	81 867	84 174
Daňové príjmy obcí	2 563 804	2 789 047	2 837 362	2 849 440	3 003 875	3 167 566
Daňové príjmy VÚC	856 624	948 871	936 066	929 255	988 202	1 045 432
Daňové príjmy Rozhlasu a televízie Slovenska	82 570	83 220	73 550	73 550	73 550	73 550
Environmentálny fond	979	22 553	26 271	30 132	29 748	30 353
FSZP spolu	11 438 697	12 118 180	12 189 690	12 704 286	13 197 746	13 853 318
Daňové príjmy a príjmy FSZP spolu	27 232 889	28 558 520	27 909 043	28 481 059	29 748 149	31 106 369

Zdroj: MF SR

V súlade s klasifikáciou je predpokladaná výška sankcií k jednotlivým daniam uvedená v osobitnej tabuľke.

Tabuľka 16 - Predpokladaný vývoj sankcií (v tis. eur)*

	2018 S	2019 S	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
SANKCIE spolu	37 734	42 808	24 781	34 110	34 110	34 110
Daň z príjmov fyzických osôb	4 708	4 590	2 874	4 656	4 656	4 656
Daň z príjmov právnických osôb	5 634	6 187	5 662	6 115	6 115	6 115
Daň z príjmov vyberaná zrážkou	110	272	272	272	272	272
Daň z pridanej hodnoty	7 507	14 720	6 095	6 122	6 122	6 122
Spotrebné dane	0	54	0	0	0	0
Miestne dane	0	0	0	0	0	0
Ostatné dane + dane z medzinárodného obchodu a transakcií	1 322	1 459	845	1 420	1 420	1 420
Sankcie uložené v daňovom konaní	1 837	1 796	1 796	1 796	1 796	1 796
Sociálna poisťovňa	15 561	12 983	6 491	12 983	12 983	12 983
Zdravotné poisťovne	1 054	746	746	746	746	746

* Sankcie sú identické podľa hotovostnej a akruálnej metodiky.

Zdroj: MF SR

Akrualizácia daňových a odvodových príjmov

Rozdiel medzi akruálnym a hotovostným výnosom daní je spôsobený viacerými faktormi, medzi tie hlavné patria zaznamenávanie daňových kreditov, poukazovanie 2 % na osobitné účely a samotný spôsob výberu daní.

V nasledujúcej tabuľke sú uvedené rozdiely medzi akruálnymi a hotovostnými odhadmi daní podľa subjektov verejnej správy.

Tabuľka 17 - Odhad rozdielu medzi akruálnymi a hotovostnými prognózami v rokoch 2018 až 2023 (v tis. eur)

	2018 S	2019 S	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Daňové príjmy VS	278 860	512 386	189 319	780 749	591 727	824 787
Štátny rozpočet	240 839	455 415	197 546	763 562	572 835	800 008
Samostatné účty	2 871	1 553	-2 024	1 542	700	986
Štátne finančné aktíva	-16 837	8 112	2 563	-2 940	153	195
Obce	0	0	0	0	0	0
VÚC	0	0	0	0	0	0
Rozhlas a televízia Slovenska (RTVS)	0	0	0	0	0	0
Environmentálny fond	0	0	0	0	0	0
Sociálna poisťovňa	31 273	27 211	-12 456	5 013	4 406	7 694
Zdravotné poisťovne	20 714	20 095	3 690	13 572	13 633	15 904

(+) znamená, že výnos daní v metodike ESA 2010 je vyšší ako na hotovostnej báze; (-) že je nižší ako na hotovostnej báze Zdroj: MF SR

Najväčší vplyv majú dlhodobé daňové kredity. Zmena ich výšky nemá vplyv na akruálny výnos dane z príjmu fyzických osôb (metodika ESA 2010), avšak hotovostný výnos DPFO je o túto sumu znížený. Celá aktualizácia daňových kreditov sa pripisuje na účet štátneho rozpočtu.

V porovnaní s rozpočtom verejnej správy na roky 2020 až 2022 prišlo k navýšeniu daňových kreditov na základe novej legislatívy.

Tabuľka 18 - Vplyv daňových kreditov na rozpočet (ESA 2010, v tis. eur)

	2018 S	2019 S	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Daňové kredity spolu	268 989	337 860	368 831	429 659	508 187	522 019
Zamestnanecká prémie spolu	-1	1	0	0	0	0
DPFO zo závislej činnosti	-1	1	0	0	0	0
DPFO z podnikania	0	0	0	0	0	0
Daňový bonus spolu	268 151	332 596	356 633	410 664	482 531	490 631
DPFO zo závislej činnosti	228 695	282 658	303 138	349 065	410 152	417 036
DPFO z podnikania	39 456	49 938	53 495	61 599	72 379	73 595
Daňový bonus na hypotéky	838	5 263	12 198	18 995	25 656	31 388
DPFO zo závislej činnosti	0	2 640	7 868	12 991	18 012	22 932
DPFO z podnikania	838	2 623	4 330	6 004	7 644	8 456

Zdroj: MF SR

Zároveň na rozdiel medzi akruálnym a hotovostným výnosom pozitívne vplyva odlišné zaznamenávanie sumy 2 % poukazovaných na osobitný účel z daní z príjmov fyzických a právnických osôb. Kým pri hotovostnom princípe suma poukázaná na osobitný účel znižuje výšku výnosu dane, a tým znižuje príjmy verejnej správy, akruálne dane nie sú týmto prevodom ovplyvnené. Vyplýva to z ekonomickej podstaty transakcie, ktorá neznižuje výšku daňovej povinnosti voči verejným financiám (akruálnu daň), ale na základe zákona schváleného NR SR sa časť peňazí použije na financovanie tretieho sektora. Uvedená suma teda neznižuje príjmy,

ale zvyšuje verejné výdavky a týmto spôsobom negatívne ovplyvňuje hospodárenie v metodike ESA 2010.

Aktuálne očakávania ohľadom výšky prevodu prostriedkov na osobitný účel sú v nasledujúcej tabuľke. Očakávania sú v porovnaní s rozpočtom na roky 2020 až 2022 nižšie z dôvodu nižšej zaplatenej dane. Okrem toho, objem v roku 2020 je znížený z dôvodu neskoršieho platenia dane kvôli koronakríze, a tým aj neskoršieho platenia prostriedkov neziskovým organizáciám. Časť prostriedkov týkajúcich sa ešte roku 2020 bude prevedená tretiemu sektoru až v roku 2021.

Tabuľka 19 - Vplyv prevodu prostriedkov na verejnoprospešný účel (VPÚ) na rozpočet (ESA 2010, v tis. eur)

	2018 S	2019 S	2020 OS	2021 N	2022 N	2022 N
PREVOD NA VPÚ spolu	68 343	73 071	67 946	75 088	69 641	73 374
Prevod na VPÚ z DPFO	32 250	36 902	32 905	48 421	42 232	44 815
Prevod na VPÚ z DPPO	36 093	36 170	35 041	26 667	27 409	28 559

Zdroj: MF SR

Nezanedbateľným faktorom vplývajúcim na aktualizáciu je aj samotný spôsob výberu daní. Väčšina daňových príjmov sa platí až po ukončení obdobia, napr. daň z príjmov fyzických osôb a odvody sa platia až v nasledujúcom mesiaci. Daňové priznanie pri DPH a spotrebných daniach sa podáva a daň platí až v nasledujúcom mesiaci alebo kvartáli. V prípade DPPO a DPFO z podnikania je rozdiel medzi aktuálnym a hotovostným plnením ešte výraznejší. Daňové priznania sa podávajú až po skončení hospodárskeho roku, čiže dochádza až k ročnému posunu medzi hotovostným a aktuálnym výnosom.

3.2. Iné ako daňové príjmy

Okrem daňových a odvodových príjmov, ktoré pravidelne prognózuje Výbor pre daňové prognózy, sa na príjmoch rozpočtu verejnej správy podieľajú aj nedaňové príjmy a granty a transfery štátneho rozpočtu a ďalších subjektov verejnej správy. Objemovo sú najvýznamnejšie príjmy zo zahraničných a tuzemských transferov, v rámci ktorých sú zaznamenávané aj prostriedky z rozpočtu EÚ. Ďalej sem patria príjmy pochádzajúce z vlastníctva majetku, t. j. dividendy, resp. príjmy z prenájmov, ako aj z predaja majetku. Do kategórie iných ako daňových príjmov rovnako patria poplatky vyberané subjektmi verejnej správy ako aj ich tržby. Výšku týchto príjmov zobrazuje nasledovná tabuľka.

Tabuľka 20 - Iné ako daňové príjmy rozpočtu verejnej správy*

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Spolu	13 354 867	14 003 264	12 141 298	16 210 501	13 857 944	15 174 281	15 153 478
Nedaňové príjmy	5 400 611	5 748 788	5 728 156	5 585 327	5 658 362	5 662 202	5 715 354
Granty a transfery	7 954 256	8 254 476	6 413 142	10 625 174	8 199 582	9 512 079	9 438 124

*Bez príjmov samostatných účtov vstupujúcich do rozpočtu verejnej správy, ktoré sú samostatne uvedené v časti 3.3.

Zdroj: MF SR

3.2.1. Rozpočtovanie iných ako daňových príjmov štátneho rozpočtu

Výdavkové politiky vlády SR sú financované nielen z daňových príjmov, ale aj z iných príjmov kapitol štátneho rozpočtu, ktoré možno rozdeliť na dve základné kategórie, a to nedaňové príjmy a granty a transfery.

Tabuľka 21 - Iné ako daňové príjmy štátneho rozpočtu

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Spolu	3 415 230	3 489 091	2 975 226	4 469 652	4 007 302	4 829 212	4 947 777
Nedaňové príjmy	1 211 596	1 327 516	1 258 765	1 439 889	1 183 849	1 139 442	1 108 855
Granty a transfery	2 203 634	2 161 575	1 716 461	3 029 763	2 823 453	3 689 770	3 838 922

Zdroj: MF SR

3.2.1.1. Nedaňové príjmy štátneho rozpočtu

Nedaňové príjmy vznikajú z činnosti jednotlivých kapitol štátneho rozpočtu a môžu to byť príjmy z podnikania a vlastníctva majetku, poplatky a platby, kapitálové príjmy, úroky a iné nedaňové príjmy.

Tabuľka 22 - Nedaňové príjmy štátneho rozpočtu

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Nedaňové príjmy	1 211 596	1 327 516	1 258 765	1 439 889	1 183 849	1 139 442	1 108 855
Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku	451 113	516 837	444 240	433 047	429 268	397 804	362 691
z toho: dividendy	438 596	504 451	438 168	426 908	423 515	392 028	356 864
Administratívne poplatky a iné poplatky a platby	345 641	386 557	378 784	304 520	351 053	355 798	360 772
Kapitálové príjmy	10 630	11 959	50 794	11 801	23 707	6 527	6 477
Úroky z tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek, NFV a vkladov	8 049	7 632	6 472	7 611	6 491	5 982	5 585
Iné nedaňové príjmy	396 163	404 531	378 475	682 910	373 330	373 331	373 330

Zdroj: MF SR

V rámci príjmov z podnikania a z vlastníctva majetku sa rozpočtujú príjmy z dividend, ako aj iné príjmy z podnikania, ktoré zahŕňajú najmä osobitný odvod zo zisku po zdanení, ktorý odvedú Vodohospodárska výstavba, š. p. a Eximbanka SR. Príjmy z vlastníctva predstavujú predovšetkým príjmy z prenajatých pozemkov, budov, strojov a pod.

Príjmy z dividend tvoria najpodstatnejšiu časť týchto príjmov. Objem dividend od spoločností, v ktorých je vlastnícky podiel štátu zastúpený príslušným ministerstvom, sa v roku 2021 navrhuje vo výške 424 mil. eur, čo je v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2020 menej o 14,7 mil. eur. Tento pokles príjmov je spôsobený hlavne znížením dividend od spoločností Slovenský plynárenský priemysel, a. s., Transpetrol, a. s., Východoslovenská energetika, a. s. a Slovenská konsolidačná, a. s. Naopak vyššie príjmy z dividend pri medziročnom porovnaní sa očakávajú najmä od spoločností Stredoslovenská energetika, a. s., Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s. a Západoslovenská energetika, a. s.

Tabuľka 23 - Príjmy štátneho rozpočtu z dividend

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Príjmy z podnikania - dividendy	438 596	504 451	438 168	426 908	423 515	392 028	356 864
<i>riadne dividendy</i>	379 486	295 076	438 168	256 429	423 515	392 028	356 864
<i>superdividendy</i>	59 110	209 375	0	170 479	0	0	0
Ministerstvo financií SR	69 092	60 982	21 480	5 144	30 803	30 975	29 950
Slovenská konsolidačná, a. s.	1 742	2 982	2 914	3 144	3	75	0
<i>riadne dividendy</i>	1 464	2 928	2 914	3 144	3	75	0
<i>Superdividendy</i>	278	54	0	0	0	0	0
Tipos, a. s.	6 000	2 000	3 000	2 000	3 400	3 500	3 500
SEPS, a. s.	59 000	50 000	14 716	0	27 000	27 000	26 000
SZRB, a. s.	2 350	6 000	850	0	400	400	450
<i>riadne dividendy</i>	2 350	4 173	850	0	400	400	450
<i>superdividendy</i>	0	1 827	0	0	0	0	0
Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR	213	218	218	698	250	240	260
Správa služieb diplomatickému zboru, a. s.	213	218	218	698	250	240	260
<i>riadne dividendy</i>	60	218	218	218	250	240	260
<i>superdividendy</i>	153	0	0	480	0	0	0
Ministerstvo hospodárstva SR	368 631	442 430	415 942	420 209	392 402	360 749	326 590
Jadrová a vyrad'ovacia spoločnosť, a. s.	6 000	4 959	2 173	2 173	3 000	3 000	3 000
<i>riadne dividendy</i>	0	0	2 173	2 173	3 000	3 000	3 000
<i>superdividendy</i>	6 000	4 959	0	0	0	0	0
Transpetrol, a. s.	0	0	7 000	0	2 000	2 000	1 275
<i>riadne dividendy</i>	0	0	7 000	0	2 000	2 000	1 275
<i>superdividendy</i>	0	0	0	0	0	0	0
Slovenský plynárenský priemysel, a. s.	300 000	370 000	300 000	250 000	250 000	220 000	220 000
<i>riadne dividendy</i>	266 014	167 807	300 000	169 153	250 000	220 000	220 000
<i>superdividendy</i>	33 986	202 193	0	80 847	0	0	0
Západoslovenská energetika, a. s.	35 950	32 553	37 763	37 809	45 976	36 174	41 212
<i>riadne dividendy</i>	35 470	32 553	37 763	37 483	45 976	36 174	41 212
<i>superdividendy</i>	480	0	0	326	0	0	0
Stredoslovenská energetika, a. s.	3 270	4 586	36 417	96 204	61 846	71 066	32 237
<i>riadne dividendy</i>	2 540	4 359	36 417	21 075	61 846	71 066	32 237
<i>superdividendy</i>	730	227	0	75 129	0	0	0
Východoslovenská energetika, a. s.	23 411	30 332	32 589	34 023	29 580	28 509	28 866
<i>riadne dividendy</i>	6 083	30 332	32 589	20 326	29 580	28 509	28 866
<i>Superdividendy</i>	17 328	0	0	13 697	0	0	0
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	63	53	33	78	60	64	64
Technická inšpekcia, a. s.	63	53	33	78	60	64	64
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	597	768	495	779	0	0	0
Letisko Košice - Airport Košice, a. s.	570	757	495	779	0	0	0
<i>riadne dividendy</i>	415	642	495	779	0	0	0
<i>superdividendy</i>	155	115	0	0	0	0	0
Letisko Sliač, a. s.	20	0	0	0	0	0	0
Poštová banka, a. s.	7	11	0	0	0	0	0

Zdroj: MF SR

Výška príjmov z administratívnych poplatkov a iných poplatkov a platieb závisí od počtu jednotlivých aktov konania v priebehu roka. Uvedené príjmy sa na rok 2021 rozpočtujú vo výške 351 mil. eur. Najvyšší objem v rámci týchto príjmov predstavujú príjmy

z administratívnych poplatkov a v rámci nich príjmy zo súdnych poplatkov a ostatných poplatkov, kam patria napr. správne poplatky, paušálne náhrady za udeľovanie víz, udržiavacie poplatky za patent a pod. Ďalej sa tu rozpočtujú príjmy z pokút, penále a iných sankcií a príjmy z poplatkov a platieb z nepriemyselného a náhodného predaja a služieb.

Kapitálové príjmy sa na rok 2021 rozpočtujú vo výške 23,7 mil. eur, čo v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2020 predstavuje pokles o 27,1 mil. eur. Nižší objem rozpočtovaných kapitálových príjmov pri medziročnom porovnaní súvisí predovšetkým s očakávanými nižšími výnosmi z predaja prebytočného majetku a pozemkov štátu v správe kapitol štátneho rozpočtu.

Úroky z tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí a vkladov sa na rok 2021 rozpočtujú v sume 6,49 mil. eur a pozostávajú z:

- *úrokov z účtov finančného hospodárenia so Štátnou pokladnicou*, ktoré predstavujú úroky z kreditných zostatkov peňažných prostriedkov vedených na účtoch Štátnej pokladnice v NBS, banke alebo pobočke zahraničnej banky, vrátane úrokov z finančných operácií vykonaných Štátnou pokladnicou a klientom Štátny dlh znížené o úroky platené Štátnou pokladnicou a príjmy z poplatkov za služby poskytované Štátnou pokladnicou znížené o náklady súvisiace s ich poskytnutím. Rozpočtovanie týchto príjmov vychádza z úrokových sadzieb ECB KEY RATE a EONIA, ako aj z vývoja zostatkov na účtoch klientov Štátnej pokladnice, najmä na účtoch štátnych finančných aktív, na účtoch Sociálnej poisťovne a na účtoch prostriedkov Európskej únie,
- *úrokov z návratných finančných výpomocí a štátnych záruk*, kde sa rozpočtujú úroky z návratných finančných výpomocí poskytnutých Agentúre pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov, spoločnosti GA Drilling, a. s. a spoločnosti Tachyum s. r. o. podľa platných splátkových kalendárov,
- *úrokov zo zahraničných úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí a vkladov*, ktoré tvoria úroky kapitol Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR a Ministerstva obrany SR. Ide o kreditné úroky účtov zastupiteľských úradov Slovenskej republiky v zahraničí.

Najväčší objem z *iných nedaňových príjmov* predstavujú príjmy z odvodov z hazardných hier a iných podobných hier, ktoré sú rozpočtované v kapitole Všeobecná pokladničná správa na rok 2021 v sume 250 mil. eur. Ďalej sem patria vrátené neoprávnene použité alebo zadržané finančné prostriedky a ostatné príjmy. Výška týchto príjmov je v priebehu rozpočtového roka ovplyvnená najmä objemom vrátených neoprávnene použitých finančných prostriedkov od neziskových organizácií, rozpočtových organizácií, obcí a ostatných príjmov, medzi ktoré patria najmä odvody a vratky.

3.2.1.2. Príjmy štátneho rozpočtu z grantov a transferov

V rámci tejto skupiny príjmov štátneho rozpočtu sa triedia tuzemské a zahraničné granty a transfery, ktoré môžu byť určené na financovanie tak bežných, ako aj kapitálových potrieb štátu.

Vývoj príjmov z grantov a transferov zobrazuje nasledovná tabuľka:

Tabuľka 24 - Príjmy štátneho rozpočtu z grantov a transferov

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Granty a transfery	2 203 634	2 161 575	1 716 461	3 029 763	2 823 453	3 689 770	3 838 922
Tuzemské granty a transfery	33 861	34 631	38 772	37 843	40 922	42 671	43 739
Zahraničné granty a transfery	2 169 773	2 126 944	1 677 689	2 991 920	2 782 531	3 647 099	3 795 183
<i>z toho: Zahraničné transfery – prostriedky z rozpočtu EÚ</i>	<i>2 169 725</i>	<i>2 126 921</i>	<i>1 677 689</i>	<i>2 991 920</i>	<i>2 782 531</i>	<i>3 647 099</i>	<i>3 795 183</i>

Zdroj: MF SR

V rámci *tuzemských grantov a transferov* najväčší objem predstavujú tuzemské bežné transfery v rámci verejnej správy, kde sa rozpočtujú najmä:

- transfery zo zdravotných poisťovní, ktoré sa týkajú príspevkov na činnosť operačných stredísk záchrannej zdravotnej služby a na činnosť Národného centra zdravotníckych informácií,
- transfer zo Slovenského pozemkového fondu do kapitoly Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR určený na zabezpečenie projektov pozemkových úprav v zmysle zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách,
- transfery od ostatných subjektov verejnej správy, kde ide o príjmy z Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou za Multilicenčnú zmluvu s Microsoft, ktorú centrálné obstaráva Ministerstvo financií SR.

V rokoch 2021 až 2023 sa nerozpočtujú transfery zo štátnych finančných aktív do príjmov štátneho rozpočtu v súvislosti s príjmami z dividend od spoločnosti MH Manažment, a. s. (právneho nástupcu Fondu národného majetku Slovenskej republiky).

Zahraničné transfery predstavujú prostriedky zo všeobecného rozpočtu Európskej únie. V rokoch 2021 až 2023 sa rozpočtujú prostriedky EÚ pre programy Partnerskej dohody, Fondy pre oblasť vnútorných záležitostí 2021 - 2027, pre poľnohospodárske fondy v rámci 3. a 4. programového obdobia, ako aj pre iniciatívu REACT-EU na riešenie následkov súvisiacich s pandemiou ochorenia COVID-19.

Tabuľka 25 - Príjmy štátneho rozpočtu zo zahraničných transferov – prostriedkov z rozpočtu EÚ

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Zahraničné transfery – prostriedky z rozpočtu EÚ	2 169 725	2 126 921	1 677 689	2 991 920	2 782 531	3 647 099	3 795 183
Prostriedky z rozpočtu EÚ pre 3. a 4. programové obdobie	2 169 725	2 126 921	1 677 689	2 991 920	2 452 531	3 396 599	3 595 683
Prostriedky z rozpočtu EÚ pre iniciatívu REACT-EU	0	0	0	0	330 000	250 500	199 500

Zdroj: MF SR

3.2.2. Rozpočtovanie iných ako daňových príjmov ostatných subjektov ústrednej správy

Okrem kapitol štátneho rozpočtu sa v ústrednej správe vykazujú aj príspevkové organizácie štátu, štátne účelové fondy, Slovenský pozemkový fond, MH Manažment a. s., Slovenská konsolidačná a. s., spoločnosti v pôsobnosti ministerstva dopravy³³, Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov, verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané v

³³ Železnice SR, Železničná spoločnosť Slovensko, a. s. a Národná diaľničná spoločnosť, a. s.

registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR a zaradené v ústrednej správe (ďalej len „ostatné subjekty ústrednej správy“).

Tabuľka 26 - Iné ako daňové príjmy ostatných subjektov ústrednej správy

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Spolu	6 040 045	6 312 018	5 289 742	6 318 884	5 221 210	5 518 871	5 450 125
Nedaňové príjmy	3 032 362	3 224 576	3 270 895	3 016 324	3 278 370	3 314 215	3 386 986
Granty a transfery	3 007 683	3 087 442	2 018 847	3 302 560	1 942 840	2 204 656	2 063 139

Zdroj: MF SR

Vývoj nedaňových príjmov ostatných subjektov ústrednej správy zobrazuje nasledovná tabuľka:

Tabuľka 27 - Nedaňové príjmy ostatných subjektov ústrednej správy

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Nedaňové príjmy	3 032 362	3 224 576	3 270 895	3 016 324	3 278 370	3 314 215	3 386 986
Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku	180 011	207 661	85 607	102 512	115 888	117 175	118 135
Administratívne poplatky a iné poplatky a platby	2 276 802	2 686 139	2 842 466	2 646 580	2 868 534	2 899 157	2 976 806
Kapitálové príjmy	309 588	56 571	27 884	18 478	38 098	45 196	38 347
Úroky z tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek, NFV a vkladov	71 168	75 298	73 597	71 514	53 917	49 810	50 621
Iné nedaňové príjmy	194 793	198 907	241 341	177 240	201 933	202 877	203 077

Zdroj: MF SR

V rámci nedaňových príjmov, ktoré sú na rok 2021 rozpočtované v sume 3,28 mld. eur, najväčší objem predstavujú *príjmy z administratívnych poplatkov a iných poplatkov a platieb*, a to v sume 2,87 mld. eur, z toho zdravotnícke zariadenia zaradené v subsektore ústrednej správy rozpočtujú tržby za poskytovanú zdravotnú starostlivosť vo výške 1,72 mld. eur a príjmy spoločností v pôsobnosti ministerstva dopravy sa rozpočtujú vo výške 682 mil. eur a tvoria ich predovšetkým ich tržby ako cestovné lístky, mýto, diaľničné poplatky. Príjmy Environmentálneho fondu za obchodovanie s emisnými kvótami sa rozpočtujú na úrovni 165 mil. eur a príjmy verejných vysokých škôl vo výške 109 mil. eur, a to za stravné, ubytovanie a ostatné tovary a služby. Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov rozpočtuje príjem z povinného poplatku za udržiavanie núdzových zásob ropy a ropných výrobkov vo výške 93,8 mil. eur.

Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku sú rozpočtované vo výške 116 mil. eur a najväčší objem predstavujú príjmy štátnych zdravotníckych zariadení vo výške 56,4 mil. eur a Slovenského pozemkového fondu vo výške 18,2 mil. eur, a to predovšetkým z prenájmu majetku. Spoločnosť JAVYS, a. s. rozpočtuje príjmy z úhrad za nakladanie so zdrojmi ionizujúceho žiarenia vo výške 26,9 mil. eur.

V rámci *kapitálových príjmov*, ktoré sú rozpočtované vo výške 38,1 mil. eur, najväčší objem predstavujú príjmy z predaja majetku v ŽSR vo výške 25,3 mil. eur a z predaja pozemkov v Slovenskom pozemkovom fonde vo výške 7,52 mil. eur.

Úroky z tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí a vkladov sú rozpočtované vo výške 53,9 mil. eur, pričom najväčší objem sa rozpočtuje

v Národnom jadrovom fonde vo výške 23,0 mil. eur a v Štátnom fonde rozvoja bývania vo výške 20,4 mil. eur.

V rámci *iných nedaňových príjmov*, ktoré sú rozpočtované vo výške 202 mil. eur, najväčší objem predstavujú príjmy Národného jadrového fondu z príspevkov od prevádzkovateľov jadrových zariadení a z odvodu od prevádzkovateľov prenosovej sústavy a distribučných sústav spolu vo výške 97,5 mil. eur. Verejné vysoké školy rozpočtujú iné nedaňové príjmy vo výške 50,7 mil. eur.

Príjmy z grantov a transferov sú na rok 2021 rozpočtované v sume 1,94 mld. eur. Ich výška v jednotlivých rokoch je nasledovná:

Tabuľka 28 - Príjmy ostatných subjektov ústrednej správy z grantov a transferov

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Granty a transfery	3 007 683	3 087 442	2 018 847	3 302 560	1 942 840	2 204 656	2 063 139
Tuzemské granty a transfery	2 962 004	3 024 647	1 986 007	3 242 011	1 909 147	2 174 421	2 025 275
Zahraničné granty	45 679	62 795	32 840	60 549	33 693	30 235	37 864

Zdroj: MF SR

Na rozpočtovanej sume príjmov z grantov a transferov sa najviac podieľajú *príjmy z tuzemských grantov a transferov* rozpočtované na rok 2021 v sume 1,91 mld. eur, z ktorej väčšinu tvoria poskytnuté transfery zo štátneho rozpočtu. Najväčší objem transferov je zaznamenaný do spoločností v pôsobnosti ministerstva dopravy, verejných vysokých škôl a príspevkových organizácií štátu.

Na celkovej rozpočtovanej sume *zahraničných grantov* na rok 2021 vo výške 33,7 mil. eur sa najviac podieľajú zahraničné granty z Nástroja na prepájanie Európy (CEF) určené Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s. a zahraničné granty Jadrovej a vyradovacej spoločnosti, a. s. z Medzinárodného fondu na podporu odstavenia JE V1 Bohunice (BIDSF).

3.2.3. Rozpočtovanie iných ako daňových príjmov vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia

Subjektami fondov sociálneho poistenia a fondov zdravotného poistenia sú Sociálna poisťovňa a verejné zdravotné poistenie (Všeobecná zdravotná poisťovňa, a. s. a verejné zdroje súkromných zdravotných poisťovní Dôvera zdravotná poisťovňa, a. s. a Union zdravotná poisťovňa, a. s.). Iné ako daňové príjmy týchto subjektov na rok 2021 sa rozpočtujú v sume 921 mil. eur, pričom ide najmä o transfer Sociálnej poisťovni poskytovaný z výdavkov štátneho rozpočtu v sume 839 mil. eur na zabezpečenie jej platobnej schopnosti. V rámci nedaňových príjmov sa rozpočtujú najmä príjmy verejného zdravotného poistenia z tržieb vo výške 44,5 mil. eur a príjmy Sociálnej poisťovne z prijatých pokút vo výške 9,14 mil. eur.

Tabuľka 29 - Iné ako daňové príjmy vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Spolu	184 848	78 058	296 710	1 351 808	921 248	1 072 117	1 009 245
Nedaňové príjmy	78 396	77 988	87 064	83 682	82 000	82 000	82 000
Granty a transfery	106 452	70	209 646	1 268 126	839 248	990 117	927 245

Zdroj: MF SR

3.2.4 Rozpočtovanie iných ako daňových príjmov územnej samosprávy

V územnej samospráve sa vykazujú obce a vyššie územné celky a nimi zriadené rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie, ako aj ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR a zaradené v územnej samospráve.

Tabuľka 30 - Iné ako daňové príjmy územnej samosprávy

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Spolu	3 714 744	4 124 097	3 579 620	4 070 157	3 708 184	3 754 081	3 746 331
Nedaňové príjmy	1 078 257	1 118 708	1 111 432	1 045 432	1 114 143	1 126 545	1 137 513
Granty a transfery	2 636 487	3 005 389	2 468 188	3 024 725	2 594 041	2 627 536	2 608 818

Zdroj: MF SR

Tabuľka 31 - Nedaňové príjmy územnej samosprávy

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Nedaňové príjmy	1 078 257	1 118 708	1 111 432	1 045 432	1 114 143	1 126 545	1 137 513
Príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku	201 501	205 259	202 383	202 383	206 519	206 808	206 852
Administratívne poplatky a iné poplatky a platby	732 531	764 459	737 793	673 793	759 362	771 473	782 532
Kapitálové príjmy	64 584	58 451	78 136	78 136	64 310	64 315	64 320
Úroky z tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek, NFV a vkladov	1 123	1 367	2 381	2 381	2 065	2 060	20 060
Iné nedaňové príjmy	78 518	89 172	90 739	88 739	81 887	81 889	81 749

Zdroj: MF SR

V rámci nedaňových príjmov územnej samosprávy sa predpokladá, že obce dosiahnu v roku 2021 sumu 590 mil. eur.

Ide najmä o *príjmy z podnikania a z vlastníctva majetku* v sume 173 mil. eur, a to z nájomného z prenajatých pozemkov, budov, strojov a zariadení.

Ďalej sa predpokladajú *príjmy* v sume 287 mil. eur z *administratívnych a iných poplatkov a platieb* (správne poplatky, za ubytovacie a stravovacie služby, zo vstupného, za relácie v miestnom rozhlase a pod.).

Kapitálové príjmy sa predpokladajú vo výške 60,0 mil. eur, a to najmä z predaja budov, bytov a z predaja pozemkov.

Príjmy z úrokov z vkladov (z úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí, vkladov a ážia) a *iných nedaňových príjmov* (ako napr. od rozpočtovej organizácie a príspevkovej organizácie, neziskovej organizácie, fyzickej osoby, obcí a vyšších územných celkov a iných subjektov verejnej správy, náhrad z poistného plnenia, z odvodov z hazardných hier, z nezrovnalostí a vratiek) sa predpokladajú v sume 70,0 mil. eur.

Pre vyššie územné celky (ďalej len „VÚC“) sa na rok 2021 rozpočtujú nedaňové príjmy v celkovej výške 110 mil. eur.

Tieto *príjmy* by sa mali dosiahnuť najmä z *administratívnych a iných poplatkov a platieb* v sume 89,0 mil. eur, a to najmä na úseku sociálneho zabezpečenia, z úhrad platených občanmi umiestnenými v zariadeniach sociálnych služieb, za poskytované služby, ako sú stravovanie, bývanie a zaopatrenie, na úseku školstva z príjmov získaných z poplatkov zo zápisného a školného, za ubytovanie v domovoch mládeže, z nájomného a pod.

Ďalej z *príjmov z podnikania a z vlastníctva majetku* (ako z nájomného z prenajatých pozemkov, budov, strojov a zariadení) sa očakáva 9,78 mil. eur.

Kapitálové príjmy sa predpokladajú vo výške 4,20 mil. eur, a to najmä z predaja budov a z predaja pozemkov.

Príjmy z úrokov z vkladov (z úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí, vkladov a ážia) a *iných nedaňových príjmov* (ako napr. od rozpočtovej organizácie a príspevkovej organizácie, neziskovej organizácie, fyzickej osoby, od iných subjektov verejnej správy, náhrad z poistného plnenia, z nezrovnalostí a vratiek) sa predpokladajú v sume 7,03 mil. eur.

V príjmoch na rok 2021 dopravné podniky predpokladajú nedaňové príjmy v sume 84,4 mil. eur.

Najvyšší podiel na nedaňových príjmoch majú *príjmy z platieb administratívnych a iných poplatkov (tržby)* v sume 82,2 mil. eur a z prenájmu budov, priestorov, objektov a strojov v sume 1,77 mil. eur.

Tabuľka 32 - Príjmy územnej samosprávy z grantov a transferov

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Granty a transfery	2 636 487	3 005 389	2 468 188	3 024 725	2 594 041	2 627 536	2 608 818
Tuzemské granty a transfery	2 636 487	3 005 389	2 468 188	3 024 725	2 594 041	2 627 536	2 608 818
Zahraničné granty	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: MF SR

V rámci grantov a transferov sa predpokladá, že obce dosiahnu príjmy zo štátneho rozpočtu, zo štátnych fondov, z rozpočtov iných obcí na činnosť spoločných úradov obcí a z rozpočtov VÚC na riešenie spoločných úloh v roku 2021 v objeme 1,27 mld. eur. Z toho bežné transfery sa predpokladajú vo výške 1,21 mld. eur v členení na zdroje EÚ vo výške 16,7 mil. eur, spolufinancovanie vo výške 2,22 mil. eur a ostatné bežné granty a transfery vo výške 1,19 mld. eur. Kapitálové transfery sa predpokladajú vo výške 58,4 mil. eur, pričom kapitálové zdroje na financovanie spoločných projektov EÚ a SR sa nerozpočtujú.

Z uvedeného vyplýva, že tak ako v predchádzajúcom období, aj v roku 2021 jednotlivé rozpočtové kapitoly len v minimálnom rozsahu predbežne zapájajú zdroje na financovanie spoločných projektov EÚ a SR z 3. programového obdobia do rozpočtov obcí.

Transfery zo štátneho rozpočtu do rozpočtov obcí sa v roku 2021 očakávajú v celkovej sume 1,17 mld. eur z týchto kapitol:

- Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR – finančné prostriedky v sume 33,9 mil. eur, z ktorých je bežný transfer v sume 33,7 mil. eur na financovanie aktivít regionálneho školstva (z toho na financovanie povinnej predškolskej dochádzky v sume 14,1 mil. eur) a kapitálový transfer vo výške 250 tis. eur,
- Ministerstvo vnútra SR – finančné prostriedky v sume 1,02 mld. eur, kde v rámci preneseného výkonu štátnej správy sú určené finančné prostriedky na činnosť matričných úradov v sume 7,09 mil. eur, na hlásenie pobytu občanov a register obyvateľov SR v sume 1,80 mil. eur, na register adries podľa zákona č. 125/2015 Z. z. v sume 197 tis. eur, na financovanie regionálneho školstva 1,01 mld. eur, na činnosti na úseku ochrany prírody, ovzdušia, vôd a protipovodňovej ochrany v sume 535 tis. eur a na voľby v sume 311 tis. eur. Z ostatných finančných prostriedkov poskytnutých obciam (567 tis. eur) bude financovaná azylová politika, verejný poriadok a bezpečnosť,
- Ministerstvo dopravy a výstavby SR – finančné prostriedky v sume 9,09 mil. eur, z toho na financovanie preneseného výkonu štátnej správy je určená suma 8,48 mil. eur, z toho v oblasti pozemných komunikácií – špeciálnych stavebných úradov v sume 236 tis. eur a na úseku stavebného poriadku a bývania v sume 8,24 mil. eur. Ostatné prostriedky sú určené na podporu územného rozvoja miest a obcí v sume 610 tis. eur,
- Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR – finančné prostriedky v sume 85,6 mil. eur, ktoré budú poskytované obciam na výkon osobitného príjemcu vo výške 160 tis. eur, na financovanie zariadení sociálnych služieb a na dotácie na stravu a školské potreby pre dieťa v hmotnej núdzi vo výške 85,4 mil. eur,
- Všeobecná pokladničná správa – finančné prostriedky v sume 9,23 mil. eur sú určené napríklad na financovanie individuálnych potrieb obcí vo výške 2,70 mil. eur alebo na záchranu a obnovu kultúrnych pamiatok vo výške 5,38 mil. eur,
- Štatistický úrad SR – finančné prostriedky v sume 13,9 mil. eur, ktoré sa predpokladajú poskytnúť obciam ako výdavky na prenesený výkon štátnej správy v rámci sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021,
- Úrad vlády SR – finančné prostriedky v sume 1,50 mil. eur na financovanie podporných aktivít.

Do rozpočtov obcí sa predpokladá poskytnúť v roku 2021 transfery z fondov v celkovej sume 67,3 mil. eur, z toho z Environmentálneho fondu v sume 64,6 mil. eur, z Audiovizuálneho fondu v sume 95,0 tis. eur, z Fondu na podporu umenia v sume 2,16 mil. eur a z Fondu na podporu kultúry národnostných menšín v sume 436 tis. eur.

Do rozpočtu obcí sa predpokladajú aj finančné prostriedky z Jadrovej a vyradovacej spoločnosti, a. s. vo výške 124 tis. eur.

Na rok 2021 sa rozpočtujú pre vyššie územné celky celkové granty a transfery v objeme 616 mil. eur. Z toho bežné transfery sa predpokladajú vo výške 598 mil. eur a kapitálové

transfery vo výške 18,0 mil. eur, pričom zdroje na financovanie spoločných projektov EÚ a SR sa nerozpočtujú.

Z uvedeného vyplýva, že tak ako v predchádzajúcom období, aj v roku 2021 jednotlivé rozpočtové kapitoly predbežne nezapájajú zdroje na financovanie spoločných projektov EÚ a SR z 3. programového obdobia do rozpočtov VÚC.

Transfery zo štátneho rozpočtu do rozpočtov VÚC sa očakávajú v celkovej sume 613 mil. eur z kapitoly:

- Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR – v sume 594 mil. eur, z toho na financovanie preneseného výkonu štátnej správy na úseku stredných škôl, ku ktorým plnia VÚC zriaďovateľskú funkciu v sume 594 mil. eur, na financovanie aktivít regionálneho školstva v sume 136 tis. eur,
- Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR – v sume 521 tis. eur na podporu rozvoja sociálnych služieb,
- Všeobecná pokladničná správa – finančné prostriedky v sume 18 mil. eur sú určené napríklad na financovanie rekonštrukcie Múzea moderného umenia A. Warhola a na rozvoj športovej infraštruktúry.

Transfery z Fondu na podporu umenia sa rozpočtujú vo výške 3,54 mil. eur, z toho bežné transfery v sume 3,52 mil. eur a kapitálové transfery v sume 16,0 tis. eur.

Bežné transfery z Fondu na podporu kultúry národnostných menšín sa rozpočtujú v sume 152 tis. eur.

Dopravné podniky predpokladajú celkové granty a transfery v sume 147 mil. eur, z toho na bežné transfery v sume 116 mil. eur, najmä na pokrytie straty pri zabezpečení výkonov vo verejnom záujme v mestskej hromadnej doprave a kapitálové transfery v sume 30,4 mil. eur na obstaranie kapitálových aktív.

3.3. Príjmy samostatných účtov štátnych rozpočtových organizácií vstupujúce do rozpočtu verejnej správy

Podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy sú súčasťou príjmov rozpočtovej organizácie aj všetky príjmy rozpočtované na jej samostatných účtoch.

V rámci aktuálneho rozpočtu verejnej správy sú rozpočtované nasledovné príjmy samostatných účtov štátnych rozpočtových organizácií.

Tabuľka 33 - Príjmy samostatných účtov štátnych rozpočtových organizácií

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Spolu	2 180 276	2 297 183	1 678 072	1 602 176	1 728 676	1 748 884	1 921 693
Daňové príjmy	409 623	441 657	464 561	464 561	525 035	535 048	544 168
Nedaňové príjmy	265 634	337 626	27 104	77 778	27 209	27 722	28 071
Granty a transfery	1 164 616	1 130 331	1 186 407	1 059 837	1 176 432	1 186 114	1 349 454
Prevodové položky	340 403	387 569	0	0	0	0	0

Zdroj: MF SR

V rámci daňových príjmov sú rozpočtované iba príjmy z poistenia na sociálne zabezpečenie ozbrojených zložiek (policajtov, hasičov, vojakov a colníkov) v príslušných kapitolách štátneho rozpočtu. Tieto príjmy z poistného nie sú podrobené hodnoteniu Výborom pre daňové prognózy. Na rok 2021 sa rozpočtujú daňové príjmy samostatných účtov štátnych rozpočtových organizácií vo výške 525 mil. eur.

Nedaňové príjmy sa rozpočtujú na úrovni 27,2 mil. eur a tvoria ich najmä príjmy zo stravného vo výške 16,8 mil. eur rozpočtované predovšetkým v kapitole Ministerstva vnútra SR a príjmy z predaja hmotných rezerv a mobilizačných rezerv v kapitole Správa štátnych hmotných rezerv vo výške 9,79 mil. eur.

Granty a transfery sa rozpočtujú na úrovni 1,18 mld. eur, z čoho najväčší objem predstavuje transfer zo štátneho rozpočtu na Saldo účet štátneho dlhu vo výške 1,11 mld. eur.

3.4. Daňové výdavky

Rovnaké ciele verejnej politiky je z pohľadu rozpočtovej politiky a posudzovania vývoja verejných financií možné dosiahnuť dvoma spôsobmi. Buď prostredníctvom výdavkovej strany rozpočtu alebo cez selektívne daňové zvýhodnenia, ktoré znižujú potenciálne daňové príjmy. Časť vládnych výdavkov je tak obsiahnutá v daňových zákonoch vo forme rôznych zvýhodnení, oslobodení, či iných preferencií. Táto časť rozpočtu poskytuje v súlade so zverejnenou metodikou MF SR³⁴ detailnejšie informácie o existujúcich daňových výdavkoch.

Povinnosť zverejňovať podrobné informácie o vplyve daňových výdavkov na daňové príjmy, vyplýva členským štátom z článku 14 ods. 2 Smernice Rady 2011/85/EÚ o požiadavkách na rozpočtové rámce členských štátov. Povinné reportovania údajov o daňových výdavkoch v rozpočte verejnej správy zaviedol aj ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti. Motiváciou pre zavedenie tejto povinnosti bolo najmä zvýšenie transparentnosti rozpočtu, ktorá by pomohla objektívnejšie posúdiť náklady politik realizovaných vládou SR. Pravidelné zverejňovanie údajov o daňových výdavkoch umožní identifikovať potenciálne oblasti na dosiahnutie fiškálnych cieľov, zefektívnenie daňového systému, či zabezpečiť monitorovanie ich vývoja.

V súlade s manuálom daňových výdavkov sa pod daňovým benchmarkom okrem legislatívne stanoveného základu dane a štruktúry sadzieb dane rozumejú aj štrukturálne daňové výdavky.

³⁴ Manuál zverejňovania daňových výdavkov <https://finance.gov.sk/sk/financie/institut-financnej-politiky/publikacie-ifp/manualy/zverejnovanie-danovych-vydavkov.html>. Spôsob zverejňovania údajov o daňových výdavkoch reflektuje aj odporúčania EK (viac v manuáli).

Typickým príkladom štrukturálnych daňových výdavkov, ktoré sú súčasťou daňového benchmarku sú účtovné konvencie, odpočítateľnosť povinných platieb, ustanovenia s cieľom uľahčenia administrácie dane ako aj iné ustanovenia vyplývajúce z medzinárodných záväzkov³⁵. Za účelom zabezpečenia konzistentnosti výpočtov medzi jednotlivými rokmi a porovnateľnosti vývoja daňových výdavkov sa za benchmark v prípade jednotlivých daní považujú legislatívne normy platné v roku 2020, na ktorý sa rozpočet schvaľuje.

Daňovým výdavkom sú špeciálne daňové úľavy, ktoré využíva vláda na podporu určitých aktivít alebo daňovníkov v špeciálnych okolnostiach. Na to, aby konkrétna daňová úľava, resp. špeciálny daňový režim bol z pohľadu MF SR klasifikovaný ako daňový výdavok, musí súčasne spĺňať nasledujúce podmienky:

- 1) **má vplyv na príjmy a saldo hospodárenia verejnej správy** - daňovým výdavkom je opatrenie, ktoré znižuje (alebo zvyšuje) príjmy verejnej správy. V niektorých prípadoch je dôležité okrem vplyvu na príjmy sledovať aj vplyv na saldo verejnej správy. Typickým príkladom môžu byť napr. štátne sociálne dávky. Ich zdanenie kompenzované adekvátnym zvýšením výdavkov verejnej správy, keďže z pohľadu záchranej siete sú podstatné disponibilné príjmy obyvateľov v hmotnej núdzi, by malo neutrálny vplyv na saldo verejnej správy.
- 2) **sleduje iný cieľ než je samotné zdanenie** - ak je cieľom podpora určitých aktivít alebo daňovníkov alebo ak existuje podobnosť s alternatívnym výdavkovým programom.
- 3) **nejde o štrukturálny daňový výdavok obsiahnutý v definícii daňového benchmarku** - sem zaraďujeme účtovné konvencie (legislatívne stanovené odpisové sadzby/doby aj v prípade, že sa nezhodujú s účtovnými odpismi), odpočítateľnosť povinných platieb (povinné platby vyplývajúce z iných zákonov sú automaticky považované za daňovo uznateľné výdavky), ustanovenia s cieľom uľahčenia administrácie dane (test príjmu na účely podávania daňového priznania, minimálna daňová povinnosť, zaokrúhľovanie a pod.).
- 4) **je selektívny** - úľava je určená iba pre vybrané osoby, príjmy alebo sektor a pod. Nezdaniteľná časť základu dane, ktorá ovplyvňuje daňové príjmy a na ktorú majú nárok všetci daňovníci sa nepovažuje za daňový výdavok. Ide tak o ďalší štrukturálny element daňového systému, ináč aj štrukturálny daňový výdavok. Uvedené kritérium však na rozdiel od prvých troch *nemusi byť nevyhnutne splnené*.³⁶

V zmysle zverejnenej metodiky, údaje za daňové výdavky sú uvedené za rovnaký časový horizont, na aký sa zostavuje rozpočet verejnej správy³⁷. Klasifikácia daňových výdavkov je založená na príslušnom daňovom základe a účele, ktorý tieto výdavky sledujú.

³⁵ Príkladom daňového benchmarku v podobe štrukturálneho daňového výdavku je napríklad plnenie medzinárodných zmlúv v oblasti daní (zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia) alebo povinné oslobodenia od dane vyplývajúce z legislatívy v EÚ (najmä v nepriamych daniach).

³⁶ Nevyhnutnou podmienkou na identifikovanie daňového výdavku je splnenie prvých troch kritérií. Pre ilustráciu uvádzame príklad daňového výdavku, u ktorého nedochádza k selektívnosti. Ide o aplikáciu daňových odpisov. Rozdielna doba/sadzba daňových odpisov oproti účtovným odpisom sa považuje za štrukturálny daňový výdavok, je súčasťou benchmarku. Umožnenie zrýchleného odpisovania ešte nad rámec daňových odpisov v daňovom zákone sa však už považuje za daňový výdavok. Ide však o neselektívne zvýhodnenie odpisovania pre všetkých nad rámec základnej línie odpisovania majetku v zákone, za účelom podpory investícií do hmotného majetku.

³⁷ Subjekty verejnej správy sú povinné zostavovať svoj rozpočet najmenej na tri rozpočtové roky. Súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky.

Tabuľka 34 - Prehľad daňových výdavkov podľa typu dane alebo poistného (ESA2010, tis. eur)*

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Daň z príjmov fyzických osôb	382 103	496 245	559 518	634 799	716 480	747 068
Daň z príjmov právnických osôb	139 785	179 437	226 786	219 189	220 537	228 136
Daň z príjmov vybraná zrážkou	0	0	0	0	0	0
Daň z pridanej hodnoty	282 256	335 531	417 227	467 969	469 291	490 395
Spotrebné dane	354 976	343 164	323 930	242 442	172 783	118 663
RTVS	7 961	7 966	17 439	17 439	17 439	17 439
Sociálne poistenie	110 059	151 484	229 230	175 729	181 477	122 821
Zdravotné poistenie	153 581	84 482	81 416	70 826	70 640	71 985
<i>Negatívne daňové výdavky</i>	<i>-20 425</i>	<i>-19 049</i>	<i>-17 770</i>	<i>-36 309</i>	<i>-30 369</i>	<i>-30 385</i>
<i>- z toho daň z príjmov právnických osôb</i>	<i>-20 162</i>	<i>-18 773</i>	<i>-17 480</i>	<i>-36 005</i>	<i>-30 050</i>	<i>-30 050</i>
<i>- z toho daň z príjmov fyzických osôb</i>	<i>-263</i>	<i>-276</i>	<i>-290</i>	<i>-304</i>	<i>-319</i>	<i>-335</i>
<i>- z toho spotrebná daň z minerálneho oleja</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Orientačná výška daňových výdavkov*	1 430 720	1 598 309	1 855 546	1 828 392	1 848 646	1 796 507
Orientačná výška DV v % daňových príjmov**	5,5	5,8	6,9	6,6	6,4	5,9
Orientačná výška daňových výdavkov v % HDP*	1,6	1,7	2,1	1,9	1,9	1,7
Zmena výšky daňových výdavkov*	-53 184	167 589	257 237	-47 158	20 255	-52 139
Zmena výšky DV v % daňových príjmov**	-0,6	0,3	1,2	-0,5	-0,2	-0,5
Zmena výška daňových výdavkov v % HDP*	-0,2	0,1	0,4	-0,2	-0,1	-0,1

* Súčet samostatne kvantifikovaných daňových výdavkov, čo môže byť spojené s chybou navzájom ovplyvňujúcich sa daňových výdavkov

** Podiel na súvisiacich daňových príjmoch

Zdroj: MF SR

Celková výška daňových výdavkov je kvôli ich vzájomnému ovplyvňovaniu sa len orientačná. Pri stanovenom benchmarku na úrovni aktuálnej legislatívy dosiahla úroveň daňových výdavkov v roku 2020 výšku 1 875 mil. eur (2,1 % HDP). Zmena v roku 2019 je vplyvom jednorazovej legislatívy schválenej v roku 2020 pre DPPO, ktorá súvisela s koronakrízou.³⁸ Nárast v roku 2020 oproti roku 2019 je najmä z dôvodu zavedenia zníženej sadzby DPH na vybrané potraviny, zníženej sadzby dane pre SZČO aj DPPO a jednorazovým legislatívnym opatreniam pri sociálnych odvodoch, ktoré súviseli s pandémiou šírenia koronavírusu. Pokles v roku 2021 je okrem vplyvu jednorazovej legislatívy aj z dôvodu úpravy podmienok pre zníženie sadzu 15 % pre SZČO a DPPO a zrušením oslobodenia 13. a 14. platu od daní a odvodov. Vývoj v ďalších rokoch je ovplyvnený najmä navyšovaním spotrebných sadzieb z tabakových výrobkov a zavedením ročného zúčtovania sociálnych odvodov od roku 2023.

V rámci aktualizácie boli revidované niektoré položky aj za minulosť. Medzi tie najvýznamnejšie zmeny z oblasti trhu práce patria výdavky na rekreačné poukazy, oslobodenia 13. a 14. platu a odvodová úľava pre dlhodobu nezamestnaných. Pri DPPO sa aktualizovali výdavky na vedu a výskum. Pri DPH sa revidovali vplyvy zníženej sadzby na lieky, zdravotné

³⁸ Uvedená legislatíva má hotovostný vplyv v roku 2020, akurálne spadá ešte do roku 2019 keďže sa jedná o vplyv skutočného zaznamenania na základe daňových priznaní z roku 2019. Avšak podľa notifikácie daní z októbra 2020 sa uvedený akurálny vplyv legislatívy metodicky presunul do roku 2020 (keďže súvisel s pandémiou v roku 2020).

pomôcky, vybrané potraviny (znižená sadzba od roku 2016 na čerstvé mäso, chlieb a mlieko) a knihy.

Ambíciou v oblasti daňových výdavkov je analogicky, ako v prípade revízie výdavkov, priebežne vyhodnocovať opodstatnenosť a efektivitu existujúcich výnimiek v zdanení z hľadiska dosahovania svojho účelu a verejne deklarovanej priorit v daňovej oblasti.

Nižšie uvedená tabuľka poskytuje detailnejší prehľad existujúcich daňových výdavkov podľa účelu ich použitia.

Tabuľka 35 - Prehľad daňových výdavkov podľa ich účelu (ESA 2010, tis. eur)

	Daň	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Podpora trhu práce, zamestnanosti (prácou podmienené benefity)		211 957	180 408	259 303	190 040	192 479	196 656
Odvodová úľava pre dlhodobu nezamestnaných	DPFO, SP, ZP	2 065	813	514	325	205	130
Zamestnanecká prémie	DPFO, SP, ZP	0	0	0	0	0	0
Dohody o prácach vykonávaných mimo pracovný pomer	SP, ZP	77 695	81 587	85 675	89 967	94 475	99 208
Odvodová odpočítateľná položka pre nízko príjmových	ZP	119 877	27 754	21 736	16 073	13 878	13 109
OOP pre dôchodcov na príjmy z dohôd do 200 eur	SP	10 523	21 400	21 736	22 024	22 270	22 558
13. a 14. plat (vrátane viacnásobného uplatňovania v 2021)	SP, ZP, DPFO	1 797	33 111	22 627	0	0	0
Nepenažne príjmy (ubytovanie)	SP, ZP, DPFO	0	15 742	15 570	15 570	15 570	15 570
Nepenažne príjmy (doprava)	SP, ZP, DPFO	0	0	0	12 458	12 458	12 458
Podpora mobility práce	SP, ZP, DPFO	0	0	33 623	33 623	33 623	33 623
Odpustenie SO - opatrenie	SP	0	0	57 822	0	0	0
Sociálna podpora		139 267	149 730	242 360	251 071	259 094	268 369
Oslobodenie príspevku zo soc. fondu na sociálne účely do 2 000 eur	DPFO	796	796	796	796	796	796
Znížená sadzba DPH na vybrané potraviny	DPH	104 811	109 858	110 921	115 414	119 699	124 616
Znížená sadzba DPH na potraviny od 2020	DPH	0	0	82 096	85 422	88 593	92 232
Daň zo zemného plynu - fakultatívne oslobodenia	SD	25 699	31 109	31 107	32 000	32 566	33 286
Znížená sadzba pre vybrané skupiny na platenie úhrad RTVS	RTVS	7 961	7 966	7 966	7 966	7 966	7 966
Oslobodenie vybraných skupín od platenia úhrad RTVS (od 2020)	RTVS	0	0	9 473	9 473	9 473	9 473
Charita, dary a príspevky		68 343	73 071	67 946	75 088	69 641	73 374
Asignácia dane - použitie podielu zaplatenej dane	DPFO, DPPO	68 343	73 071	67 946	75 088	69 641	73 374
Podpora rodiny		331 148	397 389	423 031	478 238	550 960	560 280
Uplatňovanie nezdaniteľnej časti základu dane na manžela(ku)	DPFO	62 998	64 793	66 398	67 574	68 429	69 649
Daňový bonus na deti	DPFO	268 151	332 596	356 633	410 664	482 531	490 631
Úľavy na DPPO		14 176	37 252	99 144	80 892	82 279	83 024
Zrýchlené odpisovanie	DPPO	12 810	11 825	10 915	10 076	9 301	8 585
Oslobodenie obchodného podielu	DPPO	0	3 971	21 034	22 250	23 536	24 896
Oslobodenie vybraných právnych foriem neziskového sektora	DPPO	1 366	1 453	1 540	1 629	1 723	1 823
Znížená sadzba na 15 % pre firmy s obrátom do 100 tis. eur (v roku 2020) a do 49 790 eur (od roku 2021)	DPPO	0	0	41 654	25 032	25 810	24 973
Znížená sadzba na 15 % pre SZČO s príjmom do 100 tis. (v roku 2020) a do 49 790 eur (od roku 2021)	DPFO	0	0	19 500	17 405	17 409	18 247

Daňový výdavok na pohonné hmoty	DPPO	0	0	4 500	4 500	4 500	4 500
Jednorazový odpis straty (pandemické opatrenie)	DPPO	0	20 003	0	0	0	0
Podpora špecifických odvetví		332 649	383 030	374 350	300 124	225 780	173 297
Finančný leasing a oslobodenie prenájmu obcí a VÚC	DPFO, DPPO	10 729	10 825	10 923	11 021	11 021	11 021
Daň z elektriny - fakultatívne oslobodenia	SD	14 964	13 080	12 120	12 435	12 621	12 866
Daň z uhlia - fakultatívne oslobodenia	SD	26 678	21 691	13 301	11 937	10 402	9 095
Daň z piva - znížená sadzba pre malé pivovary	SD	1 381	1 440	1 409	1 436	1 448	1 466
Daň z vína - znížená sadzba (0 EUR)	SD	27 790	27 559	27 264	27 717	27 867	28 146
Daň z minerálneho oleja - § 10 ods. 3	SD	11 798	12 003	11 241	11 840	12 100	12 469
NČZD na kúpeľníctvo	DPFO	1 903	2 048	2 252	0	0	0
Rekreačné poukazy	SP, ZP, DPFO	0	35 687	36 502	37 312	38 115	38 912
Samostatné odpisovanie technického zhodnotenia - kúpeľníctvo	DPPO	2 721	3 289	3 289	0	0	0
Daň z tabaku - zvýšenie SD na cigarety a tabak od 1.2.2019	SD	27 735	4 793	0	0	0	0
Daň z tabaku - zvýšenie SD na cigarety a tabak od 2021, 2022, 2023	SD	206 950	218 023	220 156	137 597	68 231	13 684
Znížená DPH na ubytovanie	DPH	0	25 818	12 740	26 641	27 889	29 195
Znížená DPH na print	DPH	0	0	6 456	6 702	6 826	7 183
Skrátenie doby odpisu pre elektromobily	DPPO	0	6 775	16 697	15 487	9 261	9 261
Podpora vedy a výskumu		41 754	49 083	43 313	46 569	50 333	54 680
Úľava na dani pre príjemcov IP	DPPO	16 611	19 935	19 736	19 538	19 343	19 149
Úľava na dani (superodpočet VaV)	DPPO	25 143	29 148	23 577	27 031	30 990	35 530
Podpora vzdelávania		2 259	2 368	2 319	2 407	2 452	2 580
Znížená sadzba dane na knihy	DPH	2 259	2 368	2 319	2 407	2 452	2 580
Podpora zdravia		175 186	195 386	193 682	200 962	204 637	215 199
Znížená sadzba DPH na lieky	DPH	147 646	158 814	155 489	161 413	164 406	172 992
Znížená sadzba DPH na vybrané zdravotnícke pomôcky	DPH	27 540	36 572	35 806	37 170	37 859	39 837
Športové poukazy	SP, ZP, DPFO	0	0	2 387	2 379	2 371	2 371
Podpora bývania		5 089	9 846	16 898	23 888	30 738	36 714
Oslobodenie príjmu z prenájmu do 500 eur	DPFO	4 251	4 583	4 700	4 893	5 082	5 326
Daňový bonus na hypotéky	DPFO	838	5 263	12 198	18 995	25 656	31 388
Podpora kapitálu, úspor a investícií		8 816	11 748	15 543	37 310	44 912	56 478
Oslobodenie príjmu z prevodu opcí, cenných papierov a podielov (účasti) na s.r.o., k.s. a v družstve do výšky 500 eur	DPFO	169	182	187	195	202	212
NČZD na DDS, životné poistenie a účelové sporenie.	DPFO	4 477	7 179	10 807	16 287	24 150	35 623
Oslobodenie príjmov z predaja CP prijatých na obchodovanie na burze	DPFO	2 433	2 563	2 660	2 751	2 819	2 869
Osobitný základ dane pre príjmy z kapitálového majetku	DPFO	116	116	116	116	116	116
Dlhodobé investičné sporenie	DPFO	1 622	1 708	1 773	1 834	1 879	1 913
Ľubovoľný odpis majetku	DPPO	0	0	0	15 028	14 645	14 645
Opravné položky podľa účtovníctva	DPPO	0	0	0	1 100	1 100	1 100
Iné		100 075	108 997	117 658	141 802	135 343	75 858
Nezdanenie paušálnych náhrad	DPFO	1 011	1 073	1 157	1 187	1 235	1 283
Oslobodenie výhier do výšky 350 eur mesačne	DPFO, SP, ZP	902	906	910	914	919	923

Oslobodenie príplatkov sudcov a prokurátorov od dane	DPFO	71	75	81	83	87	90
Daň z liehu - znížená sadzba pre pestovateľské pálenie	SD	11 981	13 467	7 332	7 480	7 549	7 652
Oslobodenie deputátov a iných nepenažných príjmov	SP, ZP	74	70	66	62	58	55
Ročné zúčtovanie sociálnych odvodov	SP	51 724	55 261	58 831	59 446	62 030	0
Pravidlá nízkej kapitalizácie	DPPO	28 373	30 104	31 942	33 891	35 960	38 154
Oslobodenie príjmov pre krízové situácie od DPPO	DPPO	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Refundit	DPH	0	2 100	2 400	2 800	2 800	2 800
Patent box	DPPO	939	939	939	939	939	939
Odklad kontrol počas roka 2020	DPH	0	0	9 000	0	0	0
Oprava základu dane	DPH	0	0	0	41 000	41 766	43 962
Zrušenie oslobodenia do 22 eur (smernica e-commerce)	DPH	0	0	0	-11 000	-23 000	-25 000
Negatívne daňové výdavky		-20 425	-19 049	-17 770	-36 309	-30 369	-30 385
Osobitná sadzba dane pre vybraných ústavných činiteľov	DPFO	-263	-276	-290	-304	-319	-335
Daňová licencia - negatívny daňový výdavok	DPPO	0	0	0	0	0	0
Obmedzenie umorovania strát	DPPO	-20 162	-18 773	-17 480	-36 005	-30 050	-30 050

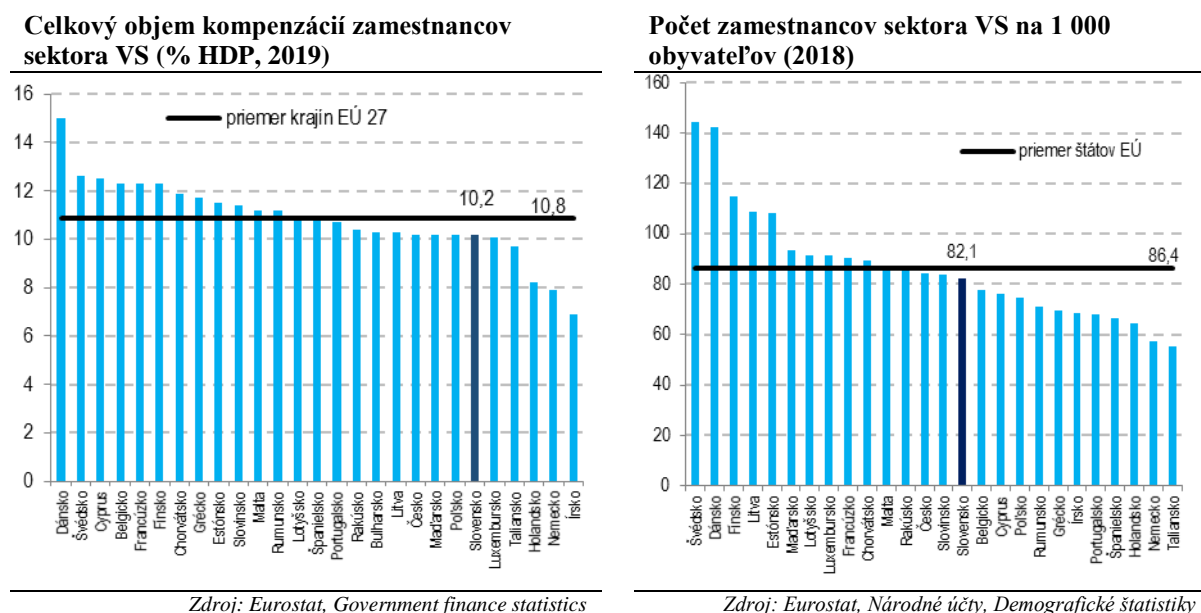
Zdroj: MF SR

4. Rozpočtovanie výdavkov podľa vybraných oblastí

4.1. Zamestnanosť vo verejnej správe

Sektor verejnej správy na Slovensku zamestnáva mierne nižší počet zamestnancov ako krajiny EÚ (82,1 vs. 86,4 zamestnanca na 1 000 obyvateľov), vynakladá na nich nižší podiel výdavkov na HDP (10,2 % vs. 10,8 %) aj celkových verejných výdavkov (23,8 % vs. 25,2 %).

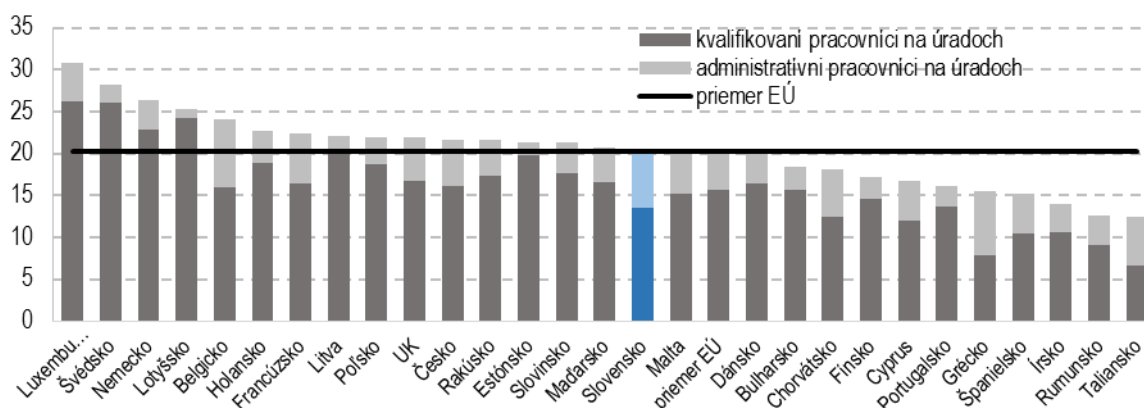
Graf 3: Medzinárodné porovnanie osobných výdavkov a počtu zamestnancov

Sektor verejnej správy na Slovensku, vrátane samospráv, zamestnáva priemerný počet úradníkov na svoju veľkosť, pracuje v ňom 20,5 úradníkov na 1 000 obyvateľov (priemer EÚ je 20,3). Úradník je pre účel porovnania definovaný ako zamestnanec v odvetví verejnej správy, obrany a povinného sociálneho zabezpečenia (NACE O), ktorý pracuje³⁹ ako riadiaci pracovník, špecialista, technický, odborný či administratívny pracovník (ISCO 1-4). Pri zúžení definície na kvalifikovaných zamestnancov (bez administratívnych pracovníkov) má Slovensko 13,5 úradníka na 1 000 obyvateľov oproti priemeru EÚ na úrovni 15,6. Porovnanie nezahŕňa ozbrojené zložky ako sú vojaci a policajti, s výnimkou riadiacich pracovníkov.

³⁹ Podľa klasifikácie povolání ISCO. Metodika je dostupná online: <https://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/isco/isco08/index.htm>.

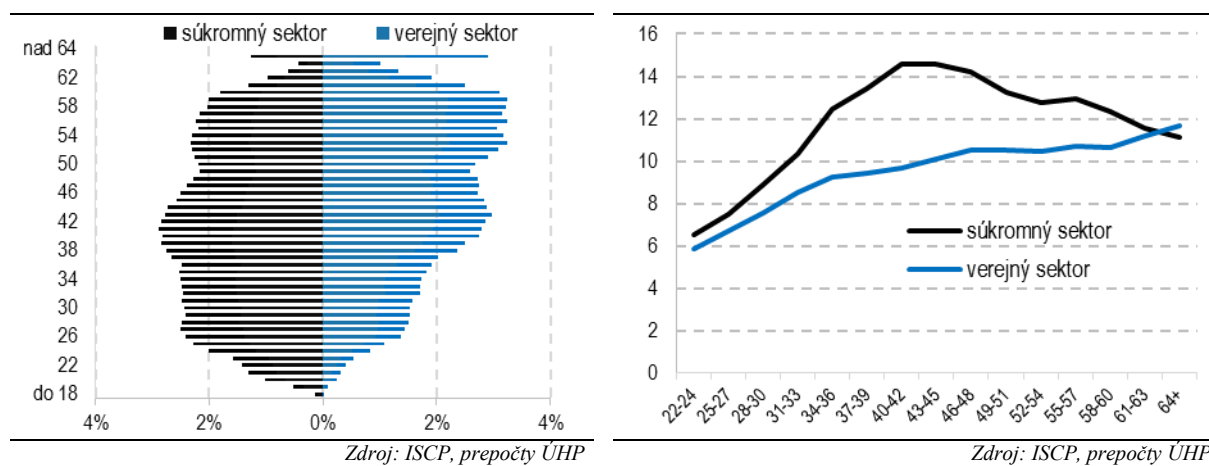
Graf 4: Počet úradníkov na 1 000 obyvateľov (2017)

Zdroj: Eurostat z dát Výberového zisťovania pracovných síl (2017, spracovanie MF SR)

Verejný sektor rýchlo starne, tretina zamestnancov dovŕši v priebehu 10 rokov dôchodkový vek. Zamestnancov nad 55 rokov je vo verejnom sektore dvojnásobný podiel oproti súkromnému. Starnúca populácia obyvateľstva aj pracovníkov poskytujúcich verejné služby vyvoláva tlak predovšetkým na zdravotníctvo a sociálne služby. Ak nedôjde k zásadnejšej zmene počtu absolventov relevantných odborov prechádzajúcich do praxe, bude podľa prognóz do roku 2023 chýbať ročne okolo 250 zdravotných sestier, 580 učiteľov v regionálnom školstve a 1 250 sociálnych pracovníkov.

Graf 5: Veková štruktúra zamestnancov (2017) a hodinové mzdy v závislosti od veku (VŠ vzdelaní, 2017)

Zdroj: ISCP, prepočty ÚHP

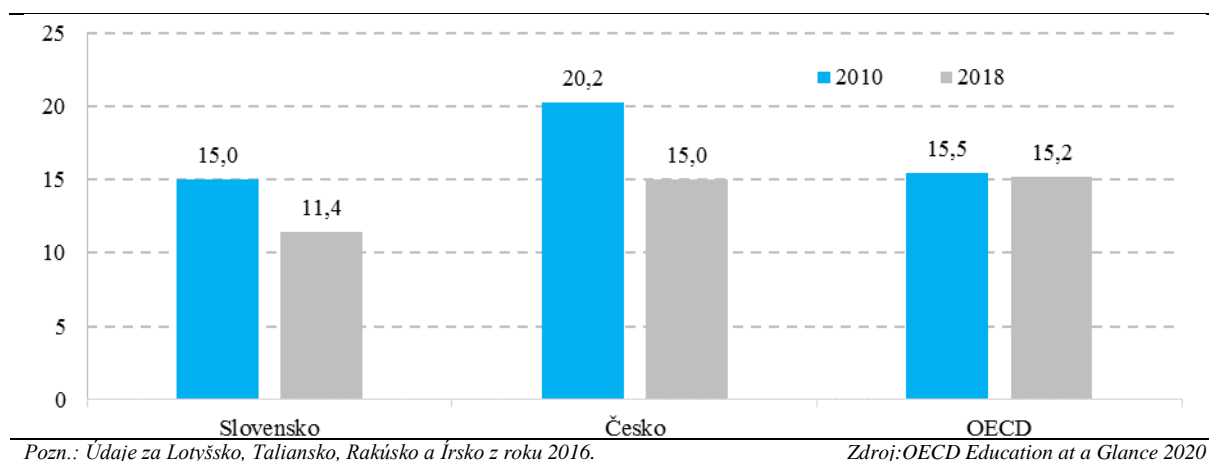
Zdroj: ISCP, prepočty ÚHP

Vláda dňa 18. 5. 2020 schválila „Revíziu výdavkov zamestnanosti a odmeňovania vo verejnej správe“ ako prílohu k Programu stability na roky 2020 až 2023. Niektoré opatrenia identifikované revíziou boli premietnuté aj do rozpočtu verejnej správy na roky 2021 až 2023. Konkrétne ide o nasledovné opatrenia:

- Zníženie osobných výdavkov na úradníkov v ústrednej štátnej správe. Podľa medzinárodného porovnania počtu úradníkov pracuje na slovenských úradoch viac administratívneho či podporného personálu ako v krajinách EÚ. Potenciál 10 % redukcie zamestnancov potvrdila „Revízia výdavkov odmeňovania a zamestnanosti vo verejnej správe“ v analýze podporných a prierezových činností a audit Úradu vlády SR z roku 2019.

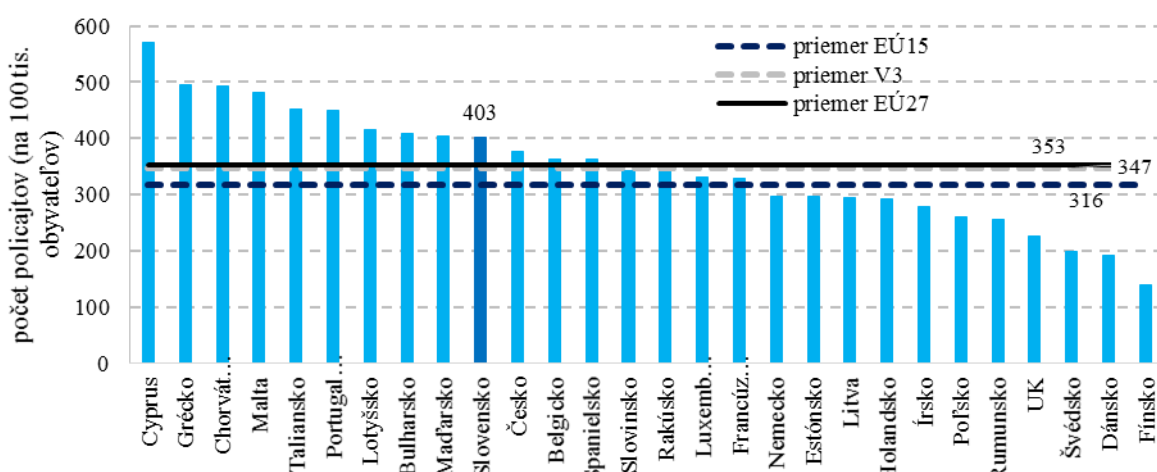
- Zníženie počtu vysokoškolských učiteľov a nepedagogických zamestnancov reflektujúce zmenu počtu študentov a medzinárodné ukazovatele. Kým počet študentov VŠ na Slovensku klesol od roku 2010 približne o tretinu, počet zamestnancov VŠ sa takmer nezmenil. Aj medzinárodne má Slovensko oproti krajinám OECD, ale aj oproti Česku, nízky počet VŠ študentov na učiteľa. Pri nepedagogických zamestnancoch VŠ rovnako nenastalo prispôsobenie sa aj v budúcnosti očakávanému nižšiemu počtu študentov.

Graf 6: Počet študentov na akademického pracovníka (celé VŠ vzdelávanie)

- Postupná optimalizácia počtu policajtov do roku 2027. Slovensko má v porovnaní s krajinami EÚ či V3 výrazne vyšší počet policajtov na 1 000 obyvateľov. Revízia výdavkov na mzdy odporúčala postupné dorovnanie medzinárodného priemeru.

Graf 7: Počet policajtov na 100 tis. obyvateľov (2018)⁴⁰

Rozpočtovanie zamestnanosti v sektore verejnej správy

Rozpočet verejnej správy na rok 2021 vychádza z predpokladu, že vo verejnom sektore bude zamestnanosť na úrovni **427 388 osôb**, čo predstavuje medziročný nárast o 166 osôb.

⁴⁰ V medzinárodnom porovnaní sú evidovaní príslušníci policajného zboru MV SR, nezahŕňa mestských policajtov.

V ústrednej správe dochádza k poklesu zamestnanosti o 2 783 osôb a vo fondoch sociálneho a zdravotného poistenia o 129 osôb. Zamestnanosť v územnej samospráve, ktorá zohľadňuje predovšetkým dosiahnutú skutočnosť za I. polrok 2020 rastie o 3 078 osôb.

Tabuľka 36 - Zamestnanosť vo verejnej správe

Subjekty verejnej správy	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
SPOLU (osoby)	416 245	422 243	427 222	427 270	427 388	425 588	424 004
A/ Ústredná správa spolu (bez SIS)	217 934	220 834	226 627	223 667	223 844	222 094	220 260
z toho: štátne rozpočtové organizácie	123 056	124 214	130 495	125 199	125 716	125 121	124 499
štátne príspevkové organizácie	11 449	12 064	11 654	12 078	11 412	11 418	11 418
štátne účelové fondy spolu	133	142	177	157	164	164	164
Slovenský pozemkový fond	291	311	315	315	315	315	315
verejné vysoké školy	20 492	20 409	21 529	20 269	20 195	18 861	17 526
ďalšie subjekty spolu	62 513	63 694	62 457	65 649	66 042	66 215	66 338
B/ Územná samospráva spolu (vr. zdrav. zariadení a DP)	191 059	193 988	193 038	196 091	196 116	196 116	196 116
C/ Fondy sociálneho a zdravotného poistenia spolu	7 252	7 421	7 557	7 512	7 428	7 378	7 628

OS 2020 v prevažnej miere zohľadňuje údaje zo štatistiky za 1. polrok 2020.

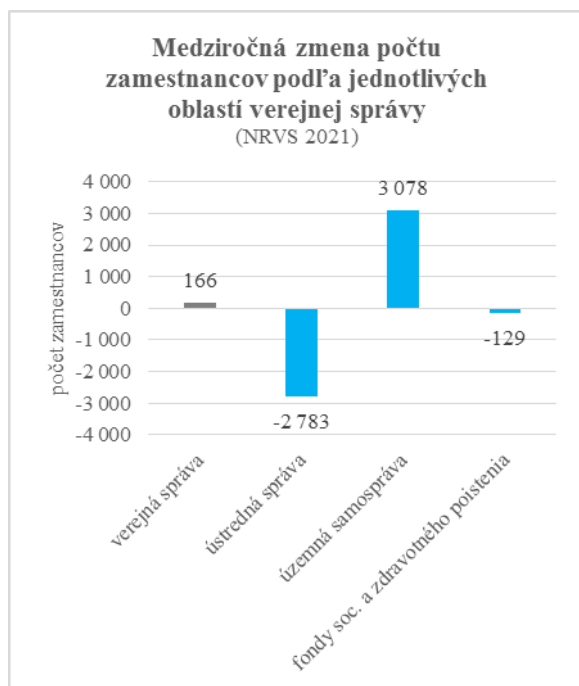
Zdroj: MF SR

V rámci ústrednej správy oproti rozpočtu na rok 2020 medziročne klesá počet zamestnancov predovšetkým v kapitolách štátneho rozpočtu. Zníženie zohľadňuje zapracovanie opatrení z „Revízie výdavkov zamestnanosti a odmeňovania vo verejnej správe“. Premietnuté opatrenia sa týkajú 10 % zníženia vybraných skupín zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a štátnych zamestnancov v štátnozamestnaneckom pomere, zníženia počtu policajtov na priemer EÚ do roku 2027, optimalizácie počtu nepedagogických zamestnancov verejných vysokých škôl a zníženia počtu učiteľov na verejných vysokých školách.

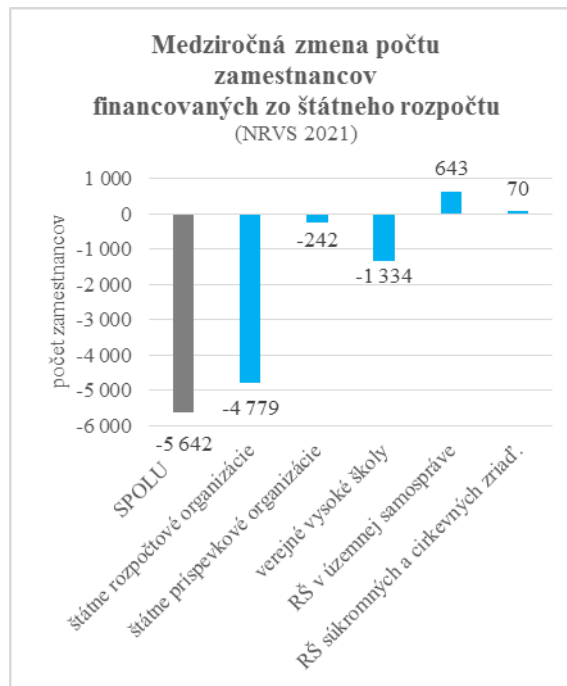
Plošné 10 % zníženie počtu zamestnancov sa nedotklo zamestnancov regionálneho školstva, úradov verejného zdravotníctva, Operačného strediska záchranej zdravotnej služby SR, Národného centra zdravotníckych informácií, zdravotníckych zamestnancov, zamestnancov centier pre deti a rodiny a špecializovaných ústavov, profesionálnych rodičov, ďalej najmä umelcov, zamestnancov Slovenského národného divadla a Slovenskej filharmónie, zamestnancov verejných vysokých škôl, administratívnych kapacít schválených uznesením vlády SR č. 355/2020, zamestnancov vykonávajúcich činnosti v cudzine, štátnych zamestnancov vo verejnej funkcii, ústavných činiteľov, sudcov, prokurátorov, justičných čakateľov a právnych čakateľov prokuratúry. Zo znižovania boli súčasne vyňatí štátni zamestnanci v služobnom pomere, t. j. policajti, profesionálni vojaci, príslušníci Hasičského a záchranného zboru, príslušníci Horskej záchranej služby a ozbrojení a neozbrojení príslušníci finančnej správy.

Po zohľadnení osobitného prístupu k niektorým kategóriám zamestnancov je v rozpočte verejnej správy na rok 2021 v rámci opatrení vyplývajúcich z revízie výdavkov zamestnanosti premietnuté 10 % zníženie počtu zamestnancov financovaných zo štátneho rozpočtu o 5 690 osôb. Systemizovaný počet miest policajtov v kapitole Ministerstva vnútra SR je na rok 2021 znížený o 622 miest. Zníženie počtu nepedagogických zamestnancov na verejných vysokých školách v roku 2021 zodpovedá 816 miestam a počtu učiteľov na týchto školách 518 miestam.

Graf 8: Medziročná zmena počtu zamestnancov

Zdroj: MF SR

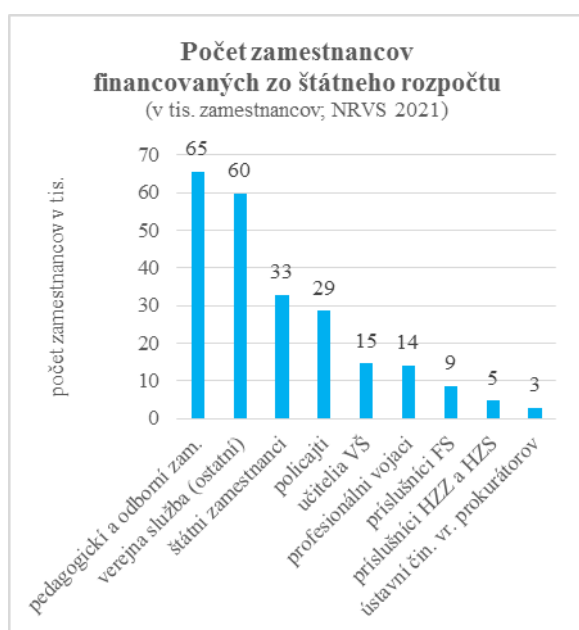

Zdroj: MF SR

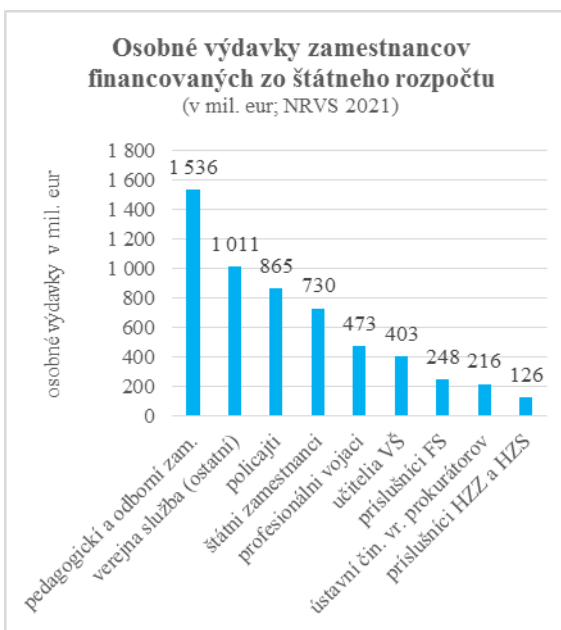
Rozpočtovanie osobných výdavkov

Na rok 2021 sa rozpočtujú **osobné výdavky** v sume 9,63 mld. eur, z toho mzdy 7,07 mld. eur pre 427 388 zamestnancov verejnej správy, v ktorých sú premietnuté úsporné opatrenia vyplývajúce z revízie výdavkov zamestnanosti a odmeňovania vo verejnej správe. Rozpočtované osobné výdavky zodpovedajú 20,6 % zo súhrnných výdavkov verejnej správy.

Graf 9: Zamestnanosť financovaná zo štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

Zdroj: MF SR

V rozpočte verejnej správy na rok 2021 sa pre zamestnancov financovaných zo štátneho rozpočtu s valorizáciou platov neuvažuje. V súlade s príslušnou legislatívou, v nadväznosti na makroekonomickú prognózu Inštitútu finančnej politiky zo septembra 2020, medziročne vzrastú platy ústavných činiteľov, sudcov, prokurátorov a ostatných zamestnancov naviazaných na priemernú nominálnu mesačnú mzdu zamestnanca v hospodárstve SR.

Tabuľka 37 - Ukazovatele zamestnanosti v subjektoch verejnej správy

Verejná správa spolu		2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Počet zamestnancov	(osoby)	416 245	422 243	427 222	427 270	427 388	425 588	424 004
Osobné výdavky	(tis. eur)	7 971 635	8 791 410	9 195 037	9 746 678	9 625 298	9 859 940	10 097 015
z toho: mzdové výdavky	(tis. eur)	5 879 848	6 478 752	6 769 220	7 188 205	7 074 584	7 242 560	7 411 186
Priemerný mzdový výdavok	(eur)	1 177,16	1 278,64	1 320,39	1 401,96	1 379,42	1 418,15	1 456,59

Zdroj: MF SR

Opatrenia z „*Revízie výdavkov zamestnanosti a odmeňovania vo verejnej správe*“ premietnuté v rozpočte osobných výdavkov na rok 2021 zodpovedajú úspore osobných výdavkov zamestnancov financovaných zo štátneho rozpočtu v sume 150 mil. eur súhrnne, z toho:

- 10 % zníženie osobných výdavkov zodpovedá sume 109 mil. eur,
- zníženie osobných výdavkov policajtov sume 14,0 mil. eur,
- zníženie osobných výdavkov zamestnancov verejných vysokých škôl sume 27,2 mil. eur.

Okrem opatrení súvisiacich s revíziou výdavkov sú v rozpočtových organizáciách kapitol štátneho rozpočtu rozpočtované osobné výdavky na plnenie niektorých úloh „*Programového vyhlásenia vlády SR*“.

V kapitole Úradu vlády SR sú v súlade so zákonom č. 134/2020 Z. z., ktorým sa novelizoval kompetenčný zákon a s uznesením vlády SR č. 148/2020 vytvorené personálne a finančné podmienky na zabezpečenie činnosti centralizovaného útvaru pre podpredsedu vlády SR s cieľom koordinácie legislatívy a plnenia legislatívnej činnosti aj pre ostatné ústredné orgány štátnej správy. Na túto činnosť sú v rozpočte kapitoly okrem realizovaných delimitácií z iných ústredných orgánov štátnej správy rozpočtované osobné výdavky v sume 5,31 mil. eur.

Novelou zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy sa Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu pretransformoval na Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, ktoré sa stáva ústredným orgánom štátnej správy pre centrálné riadenie informatizácie spoločnosti. Na tento účel sú zvýšené osobné výdavky kapitoly o 6,59 mil. eur.

V kapitole Ministerstva spravodlivosti SR sa medziročne zvyšujú osobné výdavky o 2,90 mil. eur na dobudovanie Detenčného ústavu v Hronovciach v zmysle zákona č. 231/2019 Z. z. o výkone detencie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Zároveň sú na tento účel v kapitole Všeobecná pokladničná správa rozpočtované osobné výdavky v sume 2,18 mil. eur. Na zriadenie Úradu pre správu zaisteného majetku od 1. júla 2021 sú v súlade s uznesením vlády SR č. 521 z 26. 8. 2020 v kapitole Ministerstva spravodlivosti SR rozpočtované osobné výdavky v sume 366 tis. eur a na novelu zákona č. 274/2017 Z. z.

o obetiach trestných činov v znení zákona č. 231/2019 Z. z. osobné výdavky v sume 64,8 tis. eur.

V kapitole Ministerstva financií SR sa na realizáciu úloh Útvary hodnoty za peniaze zabezpečujú osobné výdavky na rok 2021 v sume 1,41 mil. eur. Zároveň sa v kapitole Všeobecná pokladničná správa vytvára rezerva na osobné výdavky v sume 14,2 mil. eur na budovanie analytických kapacít ministerstiev a Úradu vlády SR.

Na dofinancovanie plátov 731 asistentov učiteľa základných škôl v kapitolách Ministerstva vnútra SR a Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR sa rozpočtujú osobné výdavky v sume 3,98 mil. eur a na ďalších 115 asistentov učiteľa sa od roku 2021 použije rozpočtovaných 1,4 mil. eur.

V zmysle novely zákona č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade SR sú v rozpočte verejnej správy na rok 2021 zabezpečené finančné prostriedky na osobné výdavky v sume 4,71 mil. eur na zriadenie novej kapitoly štátneho rozpočtu Kancelárie Najvyššieho správneho súdu SR a osobné výdavky v sume 688 tis. eur v súvislosti so zriadením nového organizačného útvaru Kancelárie súdnej rady SR na realizáciu konaní vo veciach majetkových pomerov sudcov.

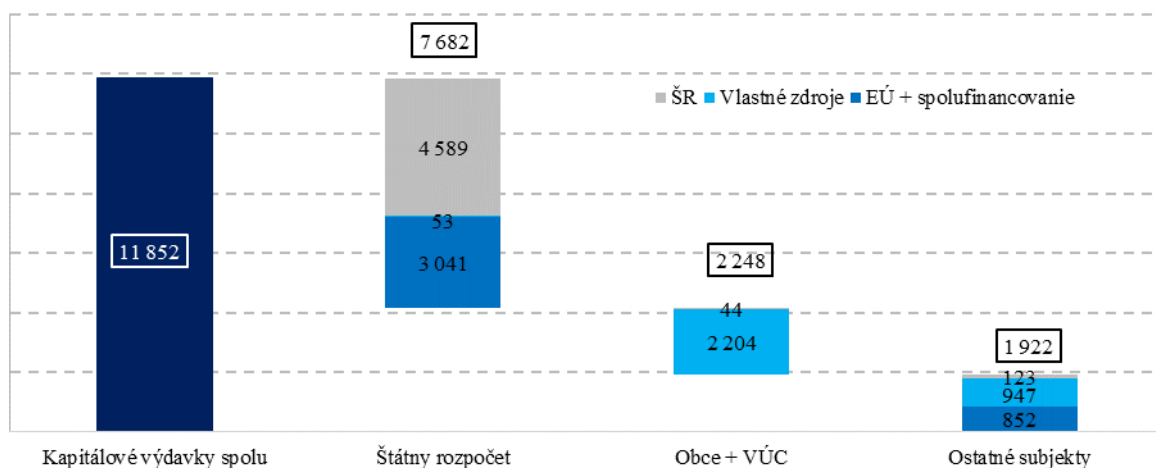
Na plnenie úloh vyplývajúcich z *novej legislatívy* sú na realizáciu novely zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v rezerve na nové zákonné úpravy rozpočtované osobné výdavky v sume 314 tis. eur Centrálny koordinačnej jednotky.

Okrem zmien týkajúcich sa opatrení vyplývajúcich z revízie výdavkov, Programového vyhlásenia vlády SR a novej legislatívy sú zvýšené osobné výdavky aj na iný ako vyššie uvedený účel. Napr. v kapitole Ministerstva zdravotníctva SR je premietnuté zvýšenie osobných výdavkov o 4,37 mil. eur aparátu ministerstva na plnenie nových úloh a na reorganizáciu existujúcich útvarov a zvýšenie o 23,7 mil. eur pre zamestnancov úradov verejného zdravotníctva na úpravu ich plátov. V nadväznosti na Vyhlášku MS SR č. 453/2019 Z. z. o justičných čakateľoch je v kapitole Ministerstva spravodlivosti SR zapracovaný vplyv zvýšenia osobných výdavkov o 607 tis. eur. Súčasne sa na vybudovanie vlastného vývojového centra „Sekcie vývoja informačných systémov“ rozpočtujú osobné výdavky v sume 1,43 mil. eur. V súlade so zákonom č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku zvyšuje sa počet zamestnancov Kancelárie Národnej rady SR a osobné výdavky o 563 tis. eur. Medziročný rast osobných výdavkov profesionálnych vojakov v kapitole Ministerstva obrany SR ovplyvnili ustanovenia novely zákona č. 281/2015 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov s vplyvom na rok 2021 v sume 115 mil. eur.

4.2. Investície

V rokoch 2021-2023 dosiahnu investície verejnej správy 11,8 mld. eur. Z uvedenej sumy tvoria 3,9 mld. eur výdavky z fondov EÚ, 2,2 mld. eur výdavky samospráv, 0,9 mld. eur výdavky ostatných subjektov a príspevkových organizácií z vlastných zdrojov a 4,8 mld. eur výdavky zo zdrojov štátneho rozpočtu.

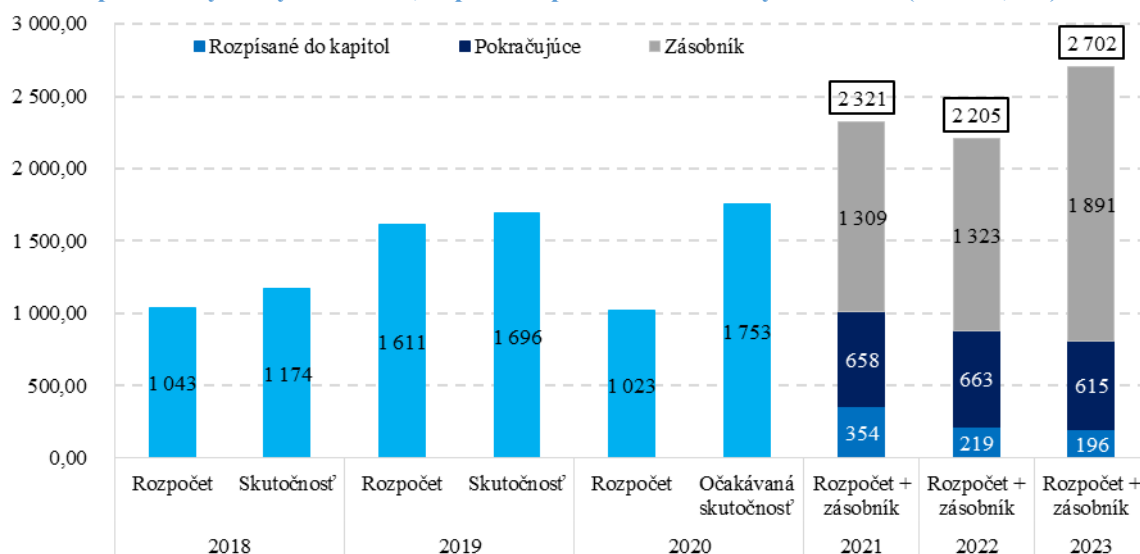
Graf 10: Celková výška kapitálových výdavkov verejnej správy v rokoch 2021-2023 (mil. eur)

Zdroj: MF SR

Zo zdrojov štátneho rozpočtu sú v rokoch 2021-2023 do limitov kapitol zaradené projekty za 580 mil. eur. Ministerstvo financií SR odporúča na rozpočtovom horizonte financovanie ďalších už začatých projektov za 2,0 mld. eur (2021 – 2023). Ďalšie projekty budú do rozpočtu kapitol v závislosti od rozpočtových možností zaradené po preukázaní ich pripravenosti a návratnosti. Kapitálové výdavky budú v priebehu roka 2021 ešte zvýšené o prípadné presuny nevyčerpaných prostriedkov z minulých rokov ako aj vnútorné presuny zdrojov EÚ a príslušného spolufinancovania medzi bežnými a kapitálovými výdavkami po schválení jednotlivých projektov.

Graf 11: Kapitálové výdavky 2018-2020, kapacita a požiadavka na roky 2021-2023 (mil. eur, ŠR)

Zdroj: MF SR

Z balíka na kapitálové výdavky zo štátneho rozpočtu vo výške 1,8 mld. eur v 2021, 1,4 mld. eur v 2022 a 1,4 mld. eur v 2023 eur boli už teraz na roky 2021 - 2023 zaradené do rozpočtov kapitol výdavky na investície vo výške 354 mil. eur v 2021, 219 mil. eur v 2022 a 196 mil. eur v 2023. Rozpísané boli predovšetkým prioritné požiadavky na investičné projekty menšie ako jeden milión eur, ktoré neprechádzajú hodnotením Útvary hodnoty za peniaze a niektoré pokračujúce projekty z minulých rokov. Celkový rámec na kapitálové výdavky zo štátneho rozpočtu vo výške 1,8 mld. eur v roku 2021 je vyšší ako priemer rokov 2018-2020.

Tabuľka 38 - Kapitálové výdavky uvoľnené do rozpočtu kapitol (mil. eur)

Rozpočtová kapitola	2021	2022	2023
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	152,82	20,91	21,18
Všeobecná pokladničná správa (vlastné kapitálové výdavky)	71,45	65,07	52,92
Ministerstvo financií SR	36,78	35,82	37,86
Ministerstvo obrany SR	15,98	22,19	20,01
Ministerstvo kultúry SR	14,70	33,49	25,48
Ministerstvo hospodárstva SR	14,38	10,23	10,10
Úrad vlády SR	9,47	0,97	0,97
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	8,56	8,41	3,91
Štatistický úrad SR	4,24	1,18	0,56
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	4,01	4,01	4,01
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	3,88	3,88	3,88
Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR	3,42	1,38	2,04
Ministerstvo spravodlivosti SR	2,79	3,28	3,54
Úrad geodézie, kartografie a katastra SR	2,00	2,00	2,00
Generálna prokuratúra SR	1,97	1,97	1,97
Ministerstvo zdravotníctva SR	1,63	0,00	0,00
Slovenská akadémia vied	1,14	0,64	0,64
Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR	1,12	0,49	0,25
Ministerstvo životného prostredia SR	0,93	0,93	0,93
Kancelária Národnej rady SR	0,66	0,54	1,99
Kancelária Ústavného súdu SR	0,62	0,15	0,15
Úrad pre verejné obstarávanie	0,53	0,03	0,03
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR	0,41	0,51	0,51
Najvyšší súd SR	0,35	0,35	0,35
Úrad jadrového dozoru SR	0,34	0,36	0,21
Najvyšší kontrolný úrad SR	0,08	0,08	0,08
Úrad priemyselného vlastníctva SR	0,08	0,03	0,03
Protimonopolný úrad SR	0,04	0,04	0,04
Úrad pre reguláciu sieťových odvetví	0,03	0,03	0,03
Kancelária prezidenta SR	0,01	0,01	0,01
Kancelária súdnej rady SR	0,01	0,01	0,01
Slovenská informačná služba	0,00	0,00	0,00
Ministerstvo vnútra SR	0,00	0,00	0,00
Národný bezpečnostný úrad	0,00	0,25	0,50
Správa štátnych hmotných rezerv SR	0,00	0,00	0,00
Spolu	354,43	219,24	196,19

Zdroj: MF SR

Z kapitoly VPS z výdavkov na vybrané investície kapitol budú dodatočne uvoľnené zdroje štátneho rozpočtu na už prebiehajúce a pokračujúce investície vo výške 658 mil. eur v 2021, 663 mil. eur v 2022 a 615 mil. eur v 2023. Do rozpočtu budú zaradené pokračujúce kapitálové výdavky, ktorých čerpanie bolo zazmluvnené a objednané v minulých rokoch. Alokácia vytvorená vo Všeobecnej pokladničnej správe na pokračujúce a odporúčané investície zatiaľ nebola rozpísaná do rozpočtov kapitol na jednotlivé investičné akcie v plnej miere.

So zohľadnením rozpočtových možností a limitov vo VPS budú do rozpočtu kapitol zaradené aj nové investičné projekty. V zásobníku zostávajú nové projekty kapitol za 4,5 mld. eur (1,3 mld. eur pre 2021, 1,3 mld. eur pre 2022 a 1,9 mld. eur pre 2023). Pri návrhu rozpočtu kapitálových výdavkov na roky 2021 až 2023 je uplatňované pravidlo tzv. „nulového štartovacieho rozpočtu“. Pri návrhu rozpočtu predkladajú kapitoly prioritované požiadavky na kapitálové výdavky. Investície a projekty investičného charakteru nad 1 mil. eur prechádzajú ekonomickým hodnotením MF SR a do návrhu rozpočtu sú zaradené po zohľadnení rozpočtových možností a po preukázaní pripravenosti a ekonomickej návratnosti. Súčasťou hodnotenia je preukázanie súladu s rezortnou stratégiou, príspevku k naplneniu cieľov kapitoly a overenie detailného rozpočtu na úrovni konkrétnych tovarov a služieb.

Tabuľka 39 - Prebiehajúce a pokračujúce investície (mil. eur)

Kapitola	Názov IA	2021	2022	2023	ÚHP - status
MO SR	Sumárne pokračujúce projekty	197,16	381,21	315,11	ŠR - Pokračujúce
MS SR	Dokončenie investičnej akcie na OS Lučenec	1,70	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MS SR	ZVJS - Rekonštrukcia rozvodov ZTI a sociálnych priestorov ÚVV a ÚTOS Banská Bystrica – pokračovanie akcie z roku 2019	0,50	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MS SR	ZVJS - Integrovaný bezpečnostný systém v ústave Želiezovce a Integrovaný bezpečnostný systém v ústave Sučany -dofinancovanie	5,21	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MF SR	Rozpočtový informačný systém, IA č. 11625	1,44	1,44	1,44	ŠR - Pokračujúce
MF SR	Jednotné analytické centrum (JAC), IA č. 35268	0,18	0,24	0,24	ŠR - Pokračujúce
MF SR	ORACLE licencie - nákup, IA č. 18742	1,02	4,00	4,00	ŠR - Pokračujúce
MF SR	Jednotné analytické centrum (JAC), IA č. 35268	0,82	0,76	0,76	ŠR - Pokračujúce
MF SR	Kabelážne siete, IA č. 00129	0,33	0,21	0,21	ŠR - Pokračujúce
MF SR	Projekt Moderná pokladnica - Dodatok č. 2 k Zmluve o dielo (isvs_46 - Informačný systém pre systém Štátnej pokladnice), IA č. 33982	2,47	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MZ SR	Výstavba "Detenčný ústav Hronovce"	13,40	1,11	0,00	ŠR - Pokračujúce
MZ SR	Nákup lineárneho urýchľovača Electa do 3. ožarovne	1,62	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MZ SR	Magnetická rezonancia 1 ks	1,65	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MPSVR SR	Dátové moduly pre potreby hospodárskej mobilizácie MPSVR SR	0,05	0,05	0,06	ŠR - Pokračujúce
MK SR	Výdavky na revitalizáciu hradu Krásna Hôrka (uzn. 348/2019)	0,00	0,00	7,90	ŠR - Pokračujúce
MH SR	Špecializované systémy - agendové systémy - aparát	0,11	0,11	0,11	ŠR - Pokračujúce
MH SR	33596 0411 - Systémy vnútornej správy	0,12	0,11	0,12	ŠR - Pokračujúce
MH SR	ES MH SR - Poskytovanie servisných služieb na 60 mesiacov	0,10	0,10	0,10	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Ruskovce - Pravotice	3,02	0,01	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Privádzac Košice Južné nábrežie, PH stena	0,35	0,40	0,40	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Mengusovce - Jánovce I.úsek	0,43	0,07	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Fričovce - Svinia	0,33	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Važec - Mengusovce VSP	0,27	0,02	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Dubná Skala - Turany	0,19	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Križovatka Stupava-juh na diaľnici D2	0,10	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Košice - Milhost'	0,07	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Sverepec - Vrtižer I. úsek	0,07	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Jánovce - Jablonov, II. úsek	0,06	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Šoporňa - Báb, protihlukové opatrenie	0,02	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Žarnovica - Šašovské Podhradie I. etapa	0,03	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Jánovce - Jablonov, I. úsek	0,02	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Senec - Blatné, križovatka Blatné	0,00	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Zelený most, Moravský sv. Ján	0,01	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	I/68 Ľubotín zosuv	0,08	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	I/72 Malužina - most č. 72 - 074, odstránenie havarijného stavu	0,00	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	I/64 Topoľčany - obchvat,usporiadanie cestnej siete	0,02	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	I/59 Nižná - most 091	0,00	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Púchov-Lúky pod Makytou, KR TV a zabezpečovacieho zariadenia	1,07	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Lúky pod Makytou-št.hr. ČR, KR TV	1,98	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	ŽST Maľovce, predĺženie koľaje a KR výhybiek s úpravou ŽZ, zab. zar. s TV	6,21	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Štandardy železničných tratí a stavieb - OR Zvolen - ŽST Zvolen, rekonštrukcia PB	1,31	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Rekonštrukcia ozubnice Štrba - Štrbské Pleso	6,57	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	ŽST Kraľovany - ŽST Ľubochňa, rekonštrukcia k. č. 1, 2.	5,14	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	ŽST Bratislava východ, RK k. č. 10S a 11S	1,84	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Sanácia skalnej steny v km 3,150-3,750 Kraľovany-Párnica	2,82	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Rekonštrukcia protilavínových zábran v km 2,450-2,710 Kraľovany-Párnica	2,07	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Pial - Beša, sanácia zemného telesa	5,20	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce

Kapitola	Názov IA	2021	2022	2023	ÚHP - status
MDV SR	Modernizácia železničnej trate Žilina – Košice, úsek trate Poprad Tatry (mimo) – Krompachy, 1.etapa (Poprad – Spišská Nová Ves), projektová príprava	3,59	2,15	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Modernizácia žel. Trate Žilina - Košice, úsek trate Krompachy (mimo) - Kysak, projektová príprava	3,19	3,19	3,39	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Modernizácia žel. Trate Žilina - Košice, úsek Kysak (mimo) - Košice, projektová príprava	1,00	0,34	0,20	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	ŽST Rimavská Sobota, rekonštrukcia výhybiek	0,01	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	ŽST Lúky pod Makytou, KR TV	0,15	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Huľ – Úľany, sanácia zemného telesa v km 34,850 – 35,050	0,96	0,00	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Modernizácia železničnej trate Žilina – Košice, úsek trate Liptovský Mikuláš – Poprad Tatry (mimo) 5.etapa (Paludza - Liptovský Hrádok), projektová príprava	0,20	0,10	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	ŽSR, dostavba zriaďovacej stanice Žilina Teplička a nadväzujúcej železničnej infraštruktúry v uzle Žilina - projektová dokumentácia DSP, DRS a DVZ, realizácia	0,15	0,10	0,05	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	ŽSR, Terminály integrovanej osobnej prepravy v Bratislave, úsek Devínska Nová Ves – Bratislava hlavná stanica – Podunajské Biskupice, TIOP č.1, 2, 4, 5, 6, 7 - projektová dokumentácia (DÚR)	0,06	0,06	0,08	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	EIA - „Modernizácia trate Žilina – Košice, úsek trate Varín – Paludza“	0,00	0,00	0,60	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Kriváň - Mýtna	36,93	62,02	88,08	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Prešov - severný obchvat I. etapa	47,89	50,49	32,80	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Hubová - Ivachnová (II. fáza)	55,13	55,66	10,78	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Mýtna - Lovinobaňa	72,89	13,61	0,23	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Bratislava - Trnava, križovatka Triblavina	9,07	0,97	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	Bratislava – Triblavina, most D1/D4	3,34	0,07	0,00	ŠR - Pokračujúce
MDV SR	NDS, Buďmír - Bidovce (výdavky MSF+NN zo zdroja ŠR)	3,04	0,91	0,09	ŠR - NN
MDV SR	NDS, Hričovské Podhradie - Lietavská Lúčka (II. fáza) (výdavky MSF+NN zo zdroja ŠR)	28,10	4,77	0,11	ŠR - NN
MDV SR	NDS, Prešov západ - Prešov juh (výdavky MSF+NN zo zdroja ŠR)	26,47	4,75	0,01	ŠR - NN
MDV SR	NDS, Čadca Bukov - Svrčinovec OPII (výdavky MSF+NN zo zdroja ŠR)	11,94	2,53	0,09	ŠR - NN
MDV SR	NDS, Svrčinovec - Skalité (II. fáza) (výdavky MSF+NN zo zdroja ŠR)	13,47	2,17	0,04	ŠR - NN
MDV SR	NDS, Zvolen východ - Pstruša (II. fáza) (výdavky MSF+NN zo zdroja ŠR)	3,40	0,77	0,00	ŠR - NN
MDV SR	NDS, Žilina Strážov - Žilina Brodno (II. fáza) (výdavky MSF+NN zo zdroja ŠR)	2,42	1,30	0,24	ŠR - NN
MDV SR	NDS, Lietavská Lúčka - Višňové - Dubná Skala (II. fáza) (výdavky MSF+NN zo zdroja ŠR)	1,90	6,41	115,64	ŠR - NN
MDV SR	NDS, Čadca Bukov - Svrčinovec CEF (výdavky MSF+NN zo zdroja ŠR)	4,26	0,56	0,00	ŠR - NN
MDV SR	ŽSR, Modernizácia železničnej trate Púchov - Žilina, pre traťovú rýchlosť do 160 km/hod. – I. etapa (Púchov - Považská Teplá) (výdavky MSF+NN zo zdroja ŠR)	9,66	18,24	0,00	ŠR - NN
MDV SR	ŽSR, Modernizácia dvoch úsekov železničnej trate štátna hranica ČR/SR - Devínska Nová Ves, 1. etapa (výdavky MSF+NN zo zdroja ŠR)	3,90	7,67	3,95	ŠR - NN
MDV SR	ŽSR, Modernizácia železničnej trate Žilina – Košice, úsek Liptovský Mikuláš – Poprad Tatry (mimo), 1.etapa (Poprad - Lučivná) (výdavky MSF+NN zo zdroja ŠR)	16,24	10,04	0,00	ŠR - NN
MDV SR	ŽSR, Modernizácia železničného úseku Váh - Varín - Strečno (výdavky MSF+NN zo zdroja ŠR)	4,67	6,66	6,26	ŠR - NN
MDV SR	ŽSR, Elektrifikácia trate Haniska pri Košiciach - Moldava nad Bodvou, realizácia (výdavky MSF+NN zo zdroja ŠR)	1,00	1,25	6,79	ŠR - NN
MDV SR	ŽSR, dostavba zriaďovacej stanice Žilina Teplička a nadväzujúcej železničnej infraštruktúry v uzle Žilina - realizácia (výdavky MSF+NN zo zdroja ŠR)	25,00	12,00	12,00	ŠR - NN
MDV SR	ŽSR, Komunikačná infraštruktúra služieb telematiky (výdavky MSF+NN zo zdroja ŠR)	0,06	0,00	0,00	ŠR - NN
MDV SR	ŽSR, Modernizácia železničnej trate Devínska Nová Ves - štátna hranica SR/ČR, úsek Malacky-Kúty (PD) (výdavky MSF+NN zo zdroja ŠR)	0,29	1,02	0,93	ŠR - NN
MDV SR	ŽSR, Implementácia GSM-R do siete ŽSR, úsek Varín - Košice - Čierna nad Tisou štátna hranica (výdavky MSF+NN zo zdroja ŠR)	0,61	2,60	2,54	ŠR - NN
MDV SR	ŽSR, Elektrifikácia trate Bánovce nad Ondavou – Humenné, projektová dokumentácia (DÚR, DSP, DRS) (výdavky MSF+NN zo zdroja ŠR)	0,12	0,20	0,05	ŠR - NN
MDV SR	SSC, I/66 Brezno – obchvat II. etapa I. úsek	0,02	0,03	0,05	ŠR - NN
MDV SR	SSC, I/68 Plavnica preložka cesty	0,03	0,03	0,02	ŠR - NN
Spolu		658,26	662,52	615,45	

Zdroj: MF SR, NN – Neoprávnené výdavky

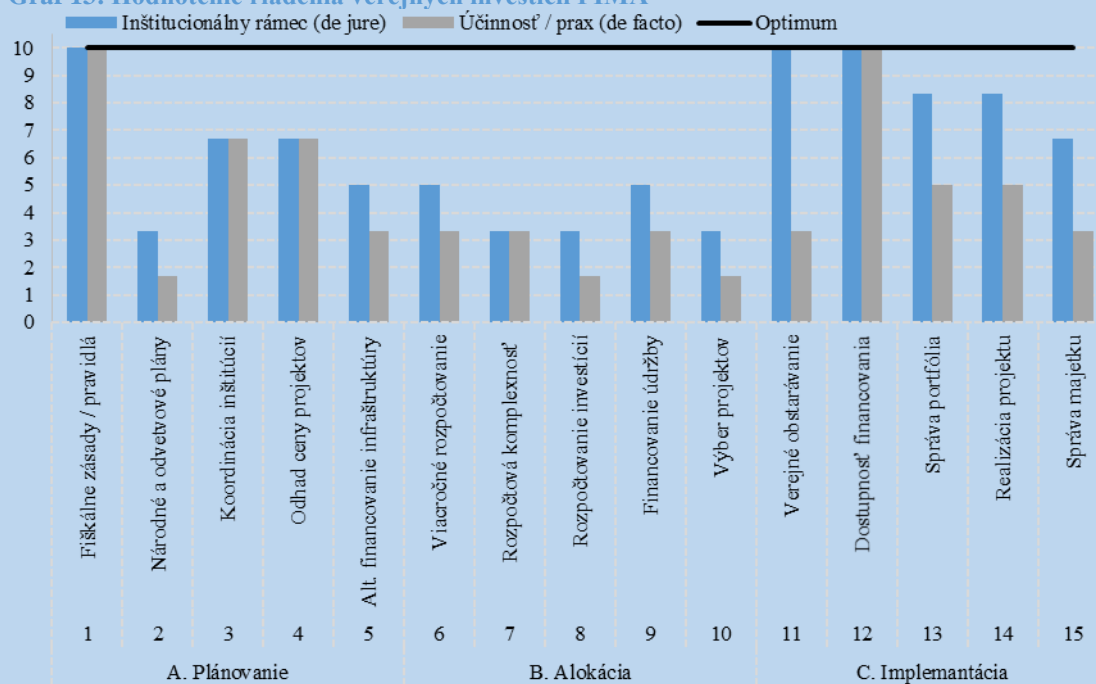
investičných projektov hodnotených MF SR. Lepší proces prípravy a rozpočtovania investícií systematicky umožní zvyšovať podiel projektov s vysokou spoločenskou návratnosťou.

Box 2: Hodnotenie kvality rozpočtového procesu verejných investícií

Pre dobrý manažment investícií je potrebné vybudovať robustnejšie inštitúcie a procesy. Vychádza to z odporúčaní Medzinárodného menového fondu (MMF), OECD aj z najlepšej praxe v zahraničí. V rámci projektu Public Investment Management Assessments (PIMA) odporúča MMF Slovensku okrem zlepšenia strategického plánovania a vytvorenia prioritizácie projektov najmä zlepšenie rozpočtovania investícií, posilnenie centrálnej úlohy MF SR pri plánovaní projektov a identifikácii rizík a zefektívnenie obstarávania.

Rozpočet verejnej správy by mal poskytovať komplexné a systematické informácie o projektoch verejných investícií financovaných z domácich aj ostatných zdrojov. Rozpočtové dokumenty by mali obsahovať viac informácií o veľkých kapitálových výdavkoch (celkové stavebné náklady na projekty, rozpis týchto nákladov na obdobie trvania stavby, zdroj financovania a pod.) a analýzy dôvodov na prenosi z jedného rozpočtového roka do nasledujúceho roka z hľadiska kapitálových aj opakovaných výdavkov.

Graf 13: Hodnotenie riadenia verejných investícií PIMA

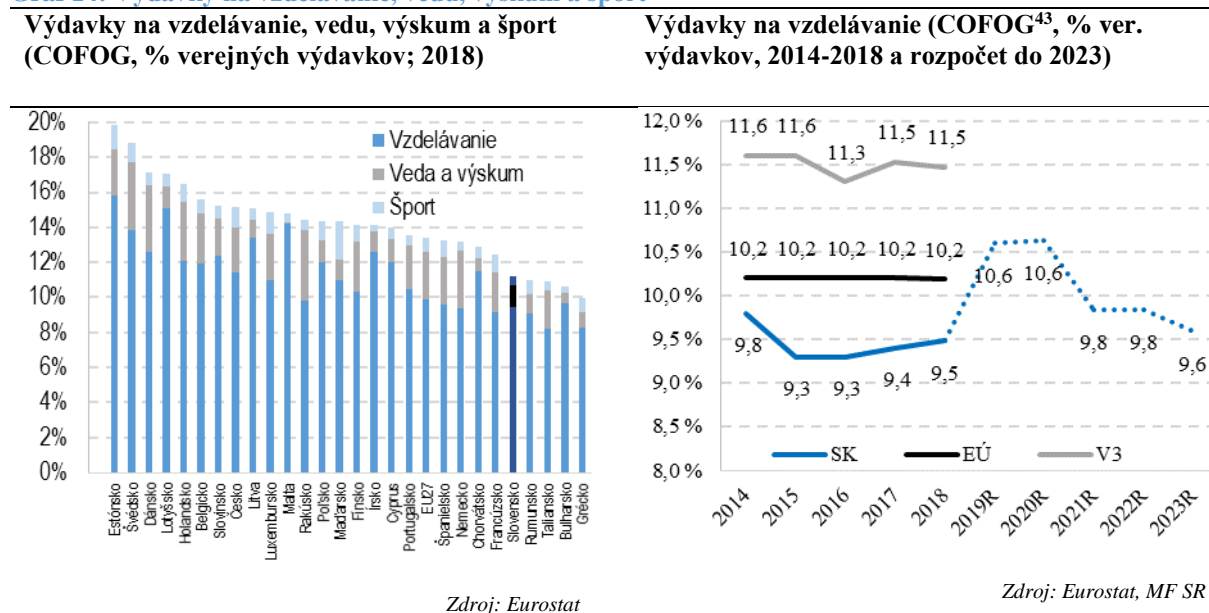
Zdroj: Hodnotenie PIMA

4.3. Vzdelávanie, vrátane vedy, výskumu a športu

Hlavným cieľom vzdelávacej politiky je umožniť žiakom bez ohľadu na ich sociálnu situáciu získať plnohodnotné vzdelanie vrátane pripravenosti na účasť v demokratickej spoločnosti, ktoré zároveň zvyšuje uplatnenie na trhu práce a prispieva k vyššej kvalite života. Podpora vedy, výskumu a inovácií v rámci vysokoškolského prostredia je nevyhnutným predpokladom efektívnej ekonomiky. V športe je cieľom podporovať šport pre všetkých ako odporúčaný spôsob aktívneho životného štýlu širokej verejnosti, najmä detí a mládeže.

V porovnaní s krajinami EÚ sú verejné zdroje vynakladané na vzdelávanie, vedu a šport podpriemerné. Výdavky na vzdelávanie, vedu, výskum a šport patria stále medzi najnižšie v EÚ ako podiel na HDP a aj ako podiel na celkových verejných výdavkoch. Porovnanie výdavkov však neodhaľuje efektívnosť vynaložených prostriedkov. Ďalšie zvyšovanie zdrojov do vzdelávania, ktoré je nevyhnutné, by malo byť preto sprevádzané dôslednou kontrolou nákladovej efektívnosti.

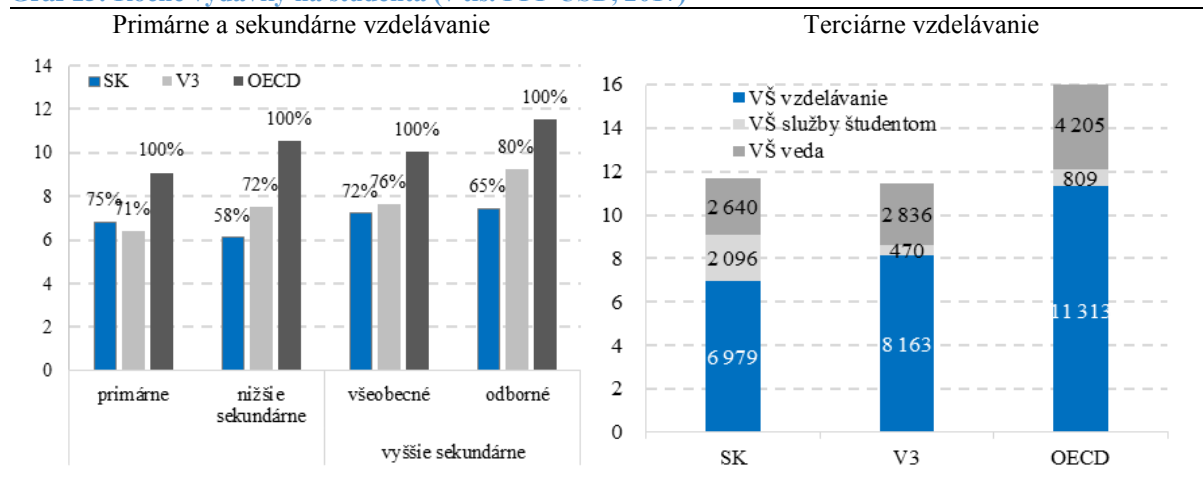
Graf 14: Výdavky na vzdelávanie, vedu, výskum a šport

Výdavky na žiaka sú nižšie ako v krajinách OECD, pri porovnaní s V3 sú vyššie na primárnom stupni (prvý stupeň ZŠ) a na vysokých školách, nižšie na sekundárnom stupni. Výdavky sú merané metodikou OECD, ktorá zahŕňa všetky výdavky súvisiace so vzdelávaním na danom stupni (teda aj ubytovanie, stravu či dopravu študentov, pokiaľ tieto služby zabezpečuje škola). Vyššie výdavky oproti krajinám V3 môžu naznačovať neefektivitu v systéme. Príkladom môže byť nadmerný počet škôl v sieti ZŠ a relatívne nízky počet študentov na vysokoškolského učiteľa.

⁴³ Metodika COFOG zahŕňa medzi výdavky na vzdelávanie aj výdavky mimo oficiálneho vzdelávacieho systému (napr. školenia zamestnancov). Liši sa tým od metodiky UOE ktorú používa OECD a ktorá berie pri vzdelávaní do úvahy iba výdavky v rámci formálneho vzdelávania, avšak zaraďuje medzi napríklad aj výdavky na stravu či dopravu v rámci oficiálneho školského systému. Časť týchto výdavkov môže byť v metodike COFOG zaraďená medzi výdavky na sociálne zabezpečenie.

Graf 15: Ročné výdavky na študenta (v tis. PPP USD, 2017)

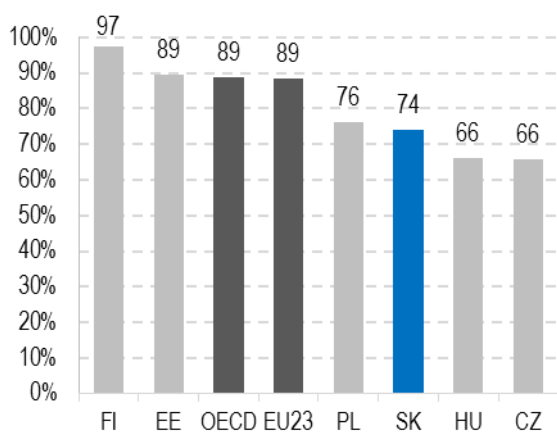
Zdroj: OECD EAG 2020

Približne 70 % výdavkov v regionálnom školstve tvoria mzdy a odvody pedagogických a odborných zamestnancov. Platy slovenských učiteľov sa v ostatných rokoch zvyšujú, stále však v medzinárodnom porovnaní zaostávajú. Pedagogickí zamestnanci v nižšom sekundárnom vzdelávaní zarábali v roku 2019 aj so všetkými príplatkami 74 % priemerného platu zamestnancov s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa⁴⁴. Priemer krajín OECD s dostupnými údajmi je 89 %. Slovenskí učители skončili v rebríčku zárobkov medzi krajinami EÚ v OECD štvrtí od konca.

Nárast výdavkov na vedu a výskum počas dočerpávania prostriedkov z fondov EÚ v roku 2015 bol nasledovaný poklesom v rokoch 2016-2018, keď výdavky na vývoj a výskum tvorili opäť iba približne 0,8 % HDP, krajiny EÚ a V3 dávajú približne dvojnásobok.

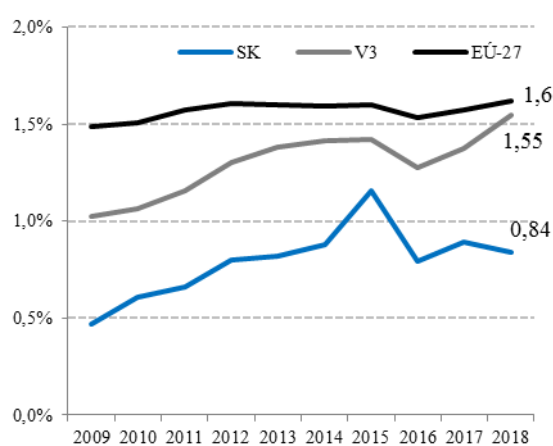
Graf 16: Platy učiteľov a výdavky na výskum a vývoj

Graf: Platy učiteľov v pomere ku platom VŠ vzdelaných zamestnancov (2019)

Zdroj: OECD Education at a Glance 2020

Graf: Výdavky na výskum a vývoj na VŠ (% HDP)

Zdroj: Eurostat

Napriek čiastkovým úspechom čelí slovenský vzdelávací systém viacerým výzvam. Medzi pozitívne výsledky patrí takmer zdvojnásobenie podielu mladých ľudí s ukončeným VŠ vzdelaním za poslednú dekádu a zamestnanosť absolventov vyššia ako priemer EÚ krajín.

⁴⁴ Medzi rokmi 2019 a 2020 sa zmenila metodika vykazovania, porovnanie s údajmi za minulé roky je preto komplikované.

Najväčšími výzvami zostáva zavedenie celoplošného inkluzívneho prístupu ku vzdelávaniu. Nedostatočná inklúzia sa prejavuje nízkou zaškolenosťou v predprimárnom vzdelávaní, rastúcim podielom žiakov nedosahujúcich základnú úroveň v testoch PISA a rastúcim podielom žiakov ukončujúcich vzdelávanie predčasne⁴⁵. Nízka účasť v celoživotnom vzdelávaní poukazuje na slabú pripravenosť vzdelávacieho systému na automatizáciu a starnutie obyvateľstva. Produktivita slovenských výskumníkov meraná citáciami je výrazne pod priemerom európskych krajín. Nedostatok popularity športu ako aktívneho životného štýlu sa prejavuje aj nízkej miere rekreačného športovania.

Tabuľka 40 - Kľúčové ukazovatele vzdelávania, vedy, výskumu a športu

Oblasť	Indikátor		2015	2016	2017	2018	2019	
MŠ	Podiel detí v predprimárnom vzdelávaní (od 4 rokov po začiatok povinného primárneho vzdelávania)	SK	78,4	76,5	78,2	82,2	N/A	
		EÚ 27	92,1	92,3	93	92,8	N/A	
ZŠ	PISA (priemer dosiahnutých bodov)	SK	463	N/A	N/A	466	N/A	
		EÚ 27	486	N/A	N/A	484	N/A	
ZŠ	Podiel žiakov nedosahujúcich základnú úroveň v čitateľskej gramotnosti PISA	SK	32,1	N/A	N/A	31,4	N/A	
		EÚ 27	22,1	N/A	N/A	24,3	N/A	
ZŠ a SŠ	Predčasné ukončenie vzdelávania (% vo vekovej skupine 18 – 24 rokov)	SK	6,9	7,4	9,3	8,6	8,3	
		EÚ 27	9,8	9,4	9,4	9,1	8,9	
VŠ	Miera vysokoškolsky vzdelanej populácie (% vo vekovej skupine 30 – 34 rokov)	SK	28,4	31,5	34,3	37,7	40,1	
		EÚ 27	40,3	41,2	41,8	42,6	43,5	
VŠ	Postavenie v medzinárodných rebríčkoch (umiestnenie najlepšej VŠ v 3 rebríčkoch)	SK	N/A	709	709	726	843	
		V3	402	456	450	457	478	
SŠ a VŠ	Odborový nesúlad	SŠ a VŠ (ISCED 3-8)	SK	39,7	40,4	38,2	39,2	37,6
			EÚ 27	27,8	28,6	28	28,2	27,9
		VŠ (ISCED 5-8)	SK	36,6	35,7	31,8	31,8	30,9
			EÚ 27	27,4	27,4	27,2	27,8	27,5
SŠ a VŠ	Zamestnanosť absolventov (% vo vekovej skupine 20-34)	SŠ (ISCED 3-4)	SK	69,3	75,9	80,7	84,6	84,8
			EÚ 27	68	71,8	73,2	75,7	75,5
		VŠ (ISCED 5-8)	SK	80,3	82,5	82,1	82,4	83,4
			EÚ 27	81,6	82,7	84,2	86,2	86,8
Celoživotné vzdelávanie	Účasť dospelých na vzdelávaní (% vo vekovej skupine 25 - 64 rokov)	SK	3,1	2,9	3,4	4	3,6	
		EÚ 27	10,6	10,7	11,2	11,5	11,7	
Veda, výskum	Citácie na výskumníka (percento priemeru EÚ)	SK	46	55	51	42	N/A	
		EÚ 27	100	100	100	100	N/A	
Šport	Podiel ľudí reportujúcich rekreačný šport (plávanie, bicyklovanie a pod.) v typický týždeň	SK	33,7	N/A	N/A	N/A	N/A	
		EÚ 27	42	N/A	N/A	N/A	N/A	

N/A – hodnoty sú nedostupné
Zdroj: OECD, Eurostat, MF SR

⁴⁵ Ide o skupinu ľudí vo veku 18-24 rokov s najviac ZŠ vzdelaním, ktorí už ďalej nepokračujú vo vzdelávaní alebo príprave na povolanie vrátane neformálneho vzdelávania (napr. kurzy), prípadne u zamestnávateľa (školenia a pod.).

Slovensko potrebuje zlepšiť rovnosť prístupu ku vzdelávaniu. Vo všeobecnosti je slovenský vzdelávací systém dostupný⁴⁶, existuje však značný podiel detí a žiakov, ktorých prístup ku vzdelávaniu je obmedzený. Nízky podiel zaškolenosti detí v predprimárnom vzdelávaní sa týka hlavne detí zo sociálne znevýhodneného prostredia, detí z marginalizovaných skupín a detí so zdravotným znevýhodnením⁴⁷. Žiakom slabšie pripraveným pri vstupe na povinnú školskú dochádzku nevie vzdelávací systém v súčasnosti dostatočne pomôcť dobehnúť rovesníkov – naopak, až približne tretina žiakov nedosahuje základnú úroveň čitateľskej gramotnosti v testovaní PISA. Problémom zostáva síce nízky, ale rastúci podiel mladých ľudí predčasne ukončujúcich vzdelávanie, ktorí následne čelia nízkemu uplatneniu na trhu práce a vo všeobecnosti nižšej kvalite života.

Napriek uspokojujivej zamestnanosti absolventov stredných škôl pretrváva relatívne vysoký odborový nesúlad. Na Slovensku pretrvávajúca slabá podpora kariérového poradenstva ústi do nedostatočnej pomoci školám, žiakom a rodičom zorientovať sa v trendoch na trhu práce a následne pri kvalitnom výbere strednej školy. Nedostatočne flexibilný systém experimentálneho overovania nových odborov a nesystémová podpora zo strany sektorových rád pri definovaní zručností požadovaných zamestnávateľmi ústi do relatívne vysokej miery odborového nesúladu⁴⁸.

Motivácie na získanie vysokoškolského štúdia sú deformované orientáciou študentov a zamestnávateľov na stupeň vzdelania a nie reálne vedomosti a schopnosti. Za poslednú dekádu sa podiel vysokoškolsky vzdelanej populácie mladých zdvojnásobil⁴⁹. Avšak nadmerné požadovanie vysokoškolského vzdelania druhého stupňa, vyústilo do jedného z najväčších podielov magisterských absolventov na Slovensku v medzinárodnom porovnaní⁵⁰. Nízke pozície slovenských vysokých škôl v medzinárodných rebríčkoch ovplyvňujú aj správanie študentov, veľké percento⁵¹ najmä najlepších maturantov si volí vysokoškolské štúdium v zahraničí.

Základný výskum na vysokých školách je nedostatočne prepojený s aplikovaným výskumom v spolupráci so súkromným sektorom. Súčasný systém financovania vedy a výskumu sa nedostatočne sústreďuje na kvalitné vedecké výstupy, dôsledkom čoho sú verejné zdroje rozdrobené. Neukončená transformácia SAV na verejnú inštitúciu brzdí motiváciu k prepojeniu vedy so súkromným sektorom. Nedostatočná internacionalizácia vysokoškolského prostredia prispieva k slabej prepojenosti spolupráce s vedeckými kapacitami v zahraničí.

Celoživotné vzdelávanie sa sústreďuje prevažne na vzdelávanie nezamestnaných dospelých, čo sa v prípade nízko vzdelaných javí ako neskorá intervencia. Miera účasti na vzdelávaní dospelých je výrazne pod priemerom EÚ. Adekvátna reakcia na potreby a výzvy 21. storočia si vyžaduje aktívny prístup jednotlivcov k budovaniu vedomostí a zručností počas celého života a to nielen vo formálnom vzdelávaní. V prípade programov vzdelávania dospelých zlyháva

⁴⁶ Jedným z ukazovateľov dostupnosti vzdelávania je podiel populácie dosahujúcej minimálne stredoškolské vzdelanie (ISCED 3 a viac). Slovensko má jeden z najvyšších podielov ľudí s minimálne stredoškolským vzdelaním bez maturity, čo je typické pre postkomunistické krajiny (Eurostat, EDAT_LFSE_03).

⁴⁷ [Revízia výdavkov pre ohrozené skupiny](#).

⁴⁸ Odborový nesúlad sa spája hlavne s neefektívnymi investíciami do ľudského kapitálu, a môže viesť k nízkej produktivite a mzdám zamestnancov. Takisto sa prejavuje v nedostatku niektorých zručností na trhu práce. Slovensko má najvyšší odborový nesúlad pre stredoškolsky a vysokoškolsky zamestnaných vo veku 15-34 (Eurostat, Skill mismatches).

⁴⁹ V roku 2010 bol podiel ľudí vo veku 30-34 s VŠ vzdelaním na úrovni 20,1 percenta, v roku 2019 to bolo už 40,1 percenta (Eurostat, EDAT_LFSE_03).

⁵⁰ Podiel VŠ vzdelaných druhého stupňa ku všetkým VŠ vzdelaným vrátane bakalárov a doktorandov na úrovni 83 percent je na Slovensku najvyšší spomedzi sledovaných krajín (22 európskych krajín v OECD). Takisto na Slovensku absentujú krátke profesijne orientované vysokoškolské programy (medzinárodne na úrovni ISCED 5), ktoré sú relatívne rozšírené v iných krajinách.

⁵¹ Posledný dostupný údaj o podiele slovenských študentov študujúcich v zahraničí je 19 %. To predstavuje viac ako dvojnásobok druhej najvyššej hodnoty (Estónsko) okrem Luxemburska.

rovný prístup k rozvoju zručností - účasť na vzdelávaní závisí od už dosiahnutého stupňa vzdelania. Dosah na dospelých s nízkym vzdelaním je minimálny, vrátane mladých dospelých predčasne vypadávajúcich zo vzdelávania.

Výdavky zo štátneho rozpočtu do vzdelávania, vedy, výskumu a športu zahŕňajú výdavky kapitol Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, Ministerstva vnútra SR, Ministerstva obrany SR, Ministerstva zdravotníctva SR, Slovenskej akadémie vied a subjektov verejnej správy – verejné vysoké školy, Fond na podporu vzdelávania a Fond na podporu športu.

Tabuľka 41 - Výdavky na vzdelávanie, vedy, výskum a šport

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Výdavky na vzdelávanie, vedy, výskum a šport	2 949 797	3 263 276	3 381 276	3 611 844	3 572 481	3 653 458	3 528 541
Výdavky na regionálne školstvo	1 770 479	1 974 516	2 131 637	2 162 028	2 282 783	2 296 973	2 279 108
Výdavky na vysoké školstvo*	799 369	872 210	893 424	1 037 452	863 000	872 904	825 364
Výdavky na vedy a techniku**	225 135	241 897	212 270	184 730	209 787	257 110	233 101
Výdavky na šport	77 441	109 757	85 323	127 597	135 557	121 872	106 917
Výdavky na administratívu	77 373	64 895	58 623	100 038	81 353	104 600	84 051

* s výdavkami APVV určenými pre VVŠ a EÚ a SP pre VVŠ z vedy a techniky

** bez vysokoškolskej vedy, bez výdavkov z APVV pre VVŠ a bez EÚ a SP pre VVŠ

Zdroj: MF SR

Regionálne školstvo

Výdavky na regionálne školstvo (MŠVVŠ SR a MV SR) predstavujú 2,28 mld. eur. Medziročne rastú z dôvodu zvýšenia výdavkov na podporu regionálneho školstva v sume 100 mil. eur so zámerom zvýšiť motivácie pedagogických zamestnancov ako aj podporiť záujem budúcich učiteľov pracovať v regionálnom školstve, na príspevok na výchovu a vzdelávanie detí v materských školách v sume 15,2 mil. eur, na osobné výdavky pre 731 asistentov učiteľa v sume 3,98 mil. eur, na elektronické testovanie žiakov a dofinancovanie národných meraní Maturita, Testovanie 9 a Testovanie 5 v sume 819 tis. eur a na podporu výkonu kompetencií stavovských a profesijných organizácií podľa zákona č. 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní v sume 1,42 mil. eur. Ďalej sú zapracované výdavky na tehotenské štipendiá pre stredoškolačky vyplývajúce z novely zákona o finančnej podpore detí a rodín v sume 400 tis. eur a výdavky zo štrukturálnych fondov EÚ vrátane spolufinancovania.

Tabuľka 42 - Výdavky na regionálne školstvo

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Regionálne školstvo MŠVVŠ SR a MV SR	1 770 479	1 974 516	2 131 637	2 162 028	2 282 783	2 296 973	2 279 108
Normatívne výdavky	1 587 315	1 768 754	1 937 595	1 939 816	1 942 279	1 942 279	1 942 279
Nenormatívne výdavky	87 613	94 608	89 641	114 792	223 898	234 837	232 540
Ostatné nenormatívne výdavky	27 248	21 910	31 209	13 511	11 088	11 260	11 260
Administratívne výdavky	28 017	33 069	36 699	36 918	37 180	36 738	36 738
Informačné technológie v RŠ	16 913	16 911	16 441	23 837	13 221	13 221	13 221
Výdavky na štipendiá	2 585	2 387	2 790	2 790	3 190	3 290	3 290
Ostatné kapitoly (MV SR)	10 149	9 254	16 955	15 491	14 149	14 199	14 199
EÚ a spolufinancovanie zo ŠR	10 638	27 622	307	14 872	37 777	41 148	25 580

Zdroj: MF SR

Pri financovaní regionálneho školstva sa uplatňuje financovanie prostredníctvom normatívu na žiaka, z ktorého je zabezpečené odmeňovanie pedagogických, odborných a nepedagogických zamestnancov, prevádzka všetkých typov škôl a školských zariadení. Ďalej vo výdavkoch sú

zahrnuté nenormatívne výdavky, z ktorých sú kryté výdavky na financovanie škôl v prírode a lyžiarskych kurzov, bezplatná výchova detí od 5 rokov v materských školách, dopravné žiakom, asistenti učiteľa, odchodné, vzdelávacie poukazy, mimoriadne výsledky žiakov, výdavky pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, havárie, výdavky na nákup a distribúciu učebníc a učebných textov, súťaže žiakov a rozvojové projekty.

V limite výdavkov sú zabezpečené aj administratívne výdavky pre rozpočtové a príspevkové organizácie rezortov na plnenie úloh, ktoré súvisia s regionálnym školstvom, výdavky na informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu podporujúce zber a spracovanie dát za účelom zefektívnenia a transparentnosti financovania regionálneho školstva, prevádzka EDUNET_SK a výdavky na štipendiá pre študentov stredných škôl.

Financovanie regionálneho školstva je zabezpečované okrem výdavkov štátneho rozpočtu aj verejnými zdrojmi získanými z výnosu daňových príjmov fyzických osôb, z ktorých sú financované originálne kompetencie obcí a VÚC.

Tabuľka 43 - Prehľad žiakov ZŠ a SŠ a výdavkov na jedného žiaka

	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Počet žiakov v školách*	683 222	685 163	691 385	691 139	699 521	710 513	721 831
medziročná zmena v %	0,10%	0,28%	-0,25%	0,87%	1,18%	1,57%	1,59%
Výdavky na žiaka školy v eurách	2 591	2 882	3 083	3 128	3 263	3 233	3 158
medziročná zmena v %	4,60%	11,21%	19,64%	8,55%	5,85%	-0,93%	-2,33%

* Zdroj: MŠVVŠ SR a MF SR

Osobné výdavky zamestnancov regionálneho školstva financovaného zo štátneho rozpočtu

Pre zamestnancov regionálneho školstva financovaného z kapitol Ministerstva vnútra SR a Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR sa na rok 2021 navrhujú osobné výdavky v sume 1,76 mld. eur, v tom mzdy v sume 1,30 mld. eur pre 83 341 zamestnancov.

Rozdelenie objemu finančných prostriedkov určených na platy pedagogických, odborných a nepedagogických zamestnancov regionálneho školstva je v kompetencii zriaďovateľov.

Tabuľka 44 - Zamestnanosť v regionálnom školstve

Regionálne školstvo		2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Počet zamestnancov	(osoby)	83 047	83 714	82 495	82 304	83 341	83 341	83 341
Osobné výdavky	(tis. eur)	1 443 916	1 632 424	1 754 582	1 758 319	1 759 863	1 759 863	1 759 863
z toho: mzdové výdavky	(tis. eur)	1 067 985	1 207 415	1 297 891	1 300 838	1 301 824	1 301 824	1 301 824
Priemerný mzdový výdavok	(tis. eur)	1 071,67	1 201,92	1 311,08	1 317,11	1 301,70	1 301,70	1 301,70
z toho:								
Pedagogickí a odborní zamestnanci		2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Počet zamestnancov	(osoby)	63 805	64 525	63 295	63 104	64 141	64 141	64 141
Osobné výdavky	(tis. eur)	1 235 221	1 385 970	1 502 784	1 506 574	1 508 003	1 508 003	1 508 003
z toho: mzdové výdavky	(tis. eur)	913 625	1 025 126	1 111 631	1 114 583	1 115 499	1 115 499	1 115 499
Priemerný mzdový výdavok	(tis. eur)	1 193,25	1 323,94	1 463,56	1 471,89	1 449,28	1 449,28	1 449,28

Nepedagogickí zamestnanci		2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Počet zamestnancov	(osoby)	19 242	19 189	19 200	19 200	19 200	19 200	19 200
Osobné výdavky	(tis. eur)	208 695	246 454	251 798	251 745	251 861	251 861	251 861
z toho: mzdové výdavky	(tis. eur)	154 360	182 289	186 260	186 255	186 325	186 325	186 325
Priemerný mzdový výdavok	(tis. eur)	668,50	791,64	808,42	808,40	808,70	808,70	808,70

2018 S a 2019 S v osobných výdavkoch je uvedená vrátane zdrojov EÚ a mimorozpočtových prostriedkov, poistné na úrovni 35,2 % (odhad). 2020 OS počet zamestnancov (zdroj MŠVVŠ SR) zohľadňuje rozpočtové opatrenia, nezohľadňuje zdroje EÚ a spolufinancovania zo SR. NRVS 2021 až 2023 nezohľadňuje zdroje EÚ a spolufinancovania zo SR.

Oproti roku 2020 je v rozpočte zohľadnené dofinancovanie výdavkov pre 731 asistentov učiteľa v sume 3,98 mil. eur, vrátane zvýšenia tohto počtu zamestnancov. Zároveň je zapracované zvýšenie počtu zamestnancov o nových 115 asistentov učiteľa, na ktorých sú výdavky v kapitole rozpočtované od roku 2020. Opatrenia z revízie výdavkov zamestnanosti a odmeňovania vo verejnej správe spočívajúce v 10 % znížení osobných výdavkov sa zamestnancov regionálneho školstva nedotkli.

Vysoké školstvo vrátane rezortného vysokého školstva

Vysoké školstvo je financované viacerými kapitolami štátneho rozpočtu. V kapitole MŠVVŠ SR sú rozpočtované prostriedky pre 20 verejných vysokých škôl, v kapitolách MV SR, MO SR a MZ SR pre 3 štátne vysoké školy, z ktorých dve hospodária ako štátne rozpočtové organizácie a jedna ako štátna príspevková organizácia. V celkových zdrojoch sú zahrnuté aj výdavky Fondu na podporu vzdelávania a výdavky Slovenskej akadémie vied (ďalej len „SAV“), ktoré sú rozpočtované na financovanie 3. stupňa vysokoškolského vzdelávania. SAV ako externá vzdelávacia inštitúcia sa podieľa na výchove nových generácií vedeckých pracovníkov v širokej palete vedných odborov. V rozpočte sú zapracované tiež výdavky spojené s návrhom zákona o finančnej podpore detí a rodín vo vzťahu k vysokoškolským študentkám, tzv. tehotenské štipendiá v sume 800 tis. eur, vládne štipendiá ako podpora bieloruskej občianskej spoločnosti v sume 86,4 tis. eur, ale aj výdavky na štipendiá Martina Filka v sume 200 tis. eur. Prostriedky na túto oblasť na rok 2021 predstavujú sumu 863 mil. eur.

Tabuľka 45 - Výdavky na vysoké školstvo

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Výdavky na vysoké školstvo	799 369	872 210	893 424	1 037 452	863 000	872 904	825 364
Výdavky verejných vysokých škôl*	742 555	810 648	830 743	961 548	796 699	804 926	755 730
Výdavky pre VVŠ spolu cez MŠVVŠ SR**	8 213	10 576	9 771	9 365	9 713	9 713	9 713
Rezortné vysokoškolské vzdelávanie***	40 142	40 726	40 131	44 228	42 698	45 067	46 728
Zdroje EÚ vrátane spolufinancovania	0	0	102	8 273	0	0	0
Fond na podporu vzdelávania	5 320	6 596	8 177	9 437	8 987	8 295	8 290
Slovenská akadémia vied - doktorandské štúdium	3 140	3 664	4 499	4 600	4 904	4 904	4 904

* výdavky vrátane výdavkov z APVV a EÚ a SP

** výdavky bez transferov pre VVŠ

*** vysoké školy MO SR, MV SR a MZ SR

V skutočnosti za roky 2018 a 2019 a očakávanej skutočnosti 2020 sú zahrnuté použité výdavky z predchádzajúcich rokov ako aj výdavky z podnikateľskej činnosti, ktorá sa nerozpočtuje.

Zdroj: MF SR

Osobné výdavky zamestnancov verejných vysokých škôl

Osobné výdavky zamestnancov verejných vysokých škôl vychádzajú z transferu rozpísaného kapitolou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR na rok 2021 v sume 513 mil. eur, v tom mzdy 379 mil. eur s priemerným mzdovým výdavkom 1 565,10 eur.

Tabuľka 46 - Zamestnanosť vo verejných vysokých školách

Verejné vysoké školy		2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Počet zamestnancov	(osoby)	20 492	20 409	21 529	20 269	20 195	18 861	17 526
Osobné výdavky	(tis. eur)	424 215	465 560	518 817	563 878	512 502	480 094	452 994
z toho: mzdové výdavky	(tis. eur)	312 063	342 728	383 540	417 052	379 287	355 594	335 558
Priemerný mzdový výdavok	(tis. eur)	1 269,05	1 399,42	1 484,59	1 714,65	1 565,10	1 571,11	1 595,52

2018 S a 2019 S (hlavná a podnikateľská činnosť) z výkazu FIN 1-04. OS 2020 v počtoch zamestnancov zohľadňuje údaje zo štatistiky za 1. polrok 2020. Počty zamestnancov v NRVŠ 2021 až 2023 sú orientačné, zohľadňujú opatrenia z revízie výdavkov a ich plnenie bude závisieť od čerpania zdrojov EÚ a spolufinancovania zo ŠR, čo ovplyvní výšku priemerného mzdového výdavku.

Medziročný pokles výdavkov a počtu zamestnancov verejných vysokých škôl oproti roku 2020 zohľadňuje opatrenia z Revízie výdavkov zamestnanosti a odmeňovania vo verejnej správe, ktoré spočívajú v optimalizácii počtu nepedagogických zamestnancov rozloženej na viacero rokov a postupné znižovanie počtu učiteľov verejných vysokých škôl, s čím súvisí aj znižovanie osobných výdavkov v roku 2021 o sumu 27,2 mil. eur, v roku 2022 o sumu 54,4 mil. eur a v roku 2023 o sumu 81,5 mil. eur.

V rozpočte verejnej správy sa na rok 2022 rozpočtujú osobné výdavky v sume 480 mil. eur, z toho mzdy 356 mil. eur s priemerným mzdovým výdavkom 1 571,11 eur pre 18 861 zamestnancov a v roku 2023 v sume 453 mil. eur, z toho mzdy 336 mil. eur s priemerným mzdovým výdavkom 1 595,52 eur pre 17 526 zamestnancov.

Z výdavkov štátneho rozpočtu poskytovaných prostredníctvom kapitoly MŠVVŠ SR verejným vysokým školám sa zabezpečuje vzdelávanie študentov, veda a výskum na školách, sociálna podpora pre študentov VŠ ako sú štipendiá, podpora stravovania, ubytovania, športových a kultúrnych aktivít. V nadväznosti na Revíziu výdavkov zamestnanosti a odmeňovania vo verejnej správe sú rozpočtované výdavky na roky 2021 až 2023 každoročne v sume 9,06 mil. eur na vyplatenie odstupného a odchodného. Ďalej sú rozpočtované výdavky na činnosť Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školy, výdavky určené pre zahraničných študentov vrátane štipendií, výdavky na oficiálnu rozvojovú pomoc a výdavky na informačné technológie.

Verejné vysoké školy budú používať na financovanie svojej hlavnej činnosti okrem prostriedkov poskytnutých MŠVVŠ SR aj vlastné zdroje a zdroje získané z podnikateľskej činnosti, ktorá sa podľa vysokoškolského zákona nerozpočtuje. V roku 2019 tvorili tieto výdavky sumu 40,4 mil. eur.

Verejné vysoké školy môžu v priebehu roku získať z Agentúry na podporu výskumu a vývoja (ďalej len "APVV") a sekcie vedy a techniky MŠVVŠ SR ďalšie disponibilné zdroje na financovanie projektov vedy a výskumu na základe vyhlásených verejných výziev. Okrem prostriedkov štátneho rozpočtu poskytnutých z MŠVVŠ SR sa verejné vysoké školy budú môcť uchádzať aj o zdroje zo štrukturálnych fondov vrátane spolufinancovania zo štátneho rozpočtu

z operačných programov, ktoré budú slúžiť na projekty v oblasti ľudských zdrojov ako aj projekty súvisiace s výskumom a vývojom.

Do oblasti vysokého školstva patria aj výdavky rozpočtované v rezorte Ministerstva obrany SR pre Akadémiu ozbrojených síl gen. M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši, Ministerstva vnútra SR pre Akadémiu policajného zboru v Bratislave a Ministerstva zdravotníctva SR pre Slovenskú zdravotnícku univerzitu v Bratislave vrátane vlastných zdrojov.

Tabuľka 47 - Výdavky na rezortné vysoké školstvo

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Rezortné vysokoškolské vzdelávanie	40 142	40 726	40 131	44 228	42 698	45 067	46 728
MO SR	15 479	18 951	21 203	23 159	24 622	26 992	28 653
MV SR	8 694	9 139	7 690	8 596	7 933	7 933	7 933
MZ SR*	15 969	12 636	11 239	12 474	10 142	10 142	10 142

*vrátane vlastných zdrojov

Zdroj: MF SR

Študenti počas vysokoškolského štúdia môžu získať pôžičku z Fondu na podporu vzdelávania, študenti ošetrovateľstva navyše aj stabilizačnú pôžičku. V roku 2021 sa predpokladá alokácia zdrojov na pôžičky pre študentov v celkovej sume 8,66 mil. eur, z toho 2,66 mil. eur pre študentov odboru ošetrovateľstva.

Tabuľka 48 - Prehľad počtu študentov verejných vysokých škôl

Forma štúdia	prehľad študentov v roku			Prognóza počtu študentov			
	2018 S	2019 S	2020	2020 OS	2021	2022	2023
denné	94 423	94 121	90 534	91 645	89 064	87 560	86 108
externé	21 717	21 648	20 823	21 078	20 485	20 139	19 805
Študenti spolu	117 871	115 769	111 357	112 723	109 549	107 699	105 913
medziročná zmena v %	-3,52%	-1,78%	-0,95%	0,27%	-2,82%	-1,69%	-1,66%

Zdroj: MŠVVŠ SR

Veda a technika

Verejné výdavky na vedu a techniku pozostávajú zo zdrojov štátneho rozpočtu z kapitoly MŠVVŠ SR, zo štrukturálnych fondov vrátane spolufinancovania, z kapitoly Slovenskej akadémie vied a ostatných rezortov. Vo výdavkoch na vedu a techniku sú zapracované zvýšené výdavky z titulu financovania členských príspevkov do medzinárodných organizácií o 6,81 mil. eur a časť výdavkov na kreovanie Vesmírnej kancelárie v sume 316 tis. eur. Oblasť vedy a techniky bude v roku 2021 disponovať zdrojmi vo výške 442 mil. eur.

Tabuľka 49 - Výdavky na vedu a techniku

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Výdavky na vedu a techniku celkom	419 300	438 787	450 308	455 549	442 213	522 116	472 497
Veda a technika v MŠVVŠ SR zo štátneho rozpočtu	239 830	251 599	243 572	248 979	251 486	247 035	242 445
Prostriedky EÚ a spolufinancovanie zo ŠR	7 815	4 687	100 941	80 695	87 822	172 489	127 290
Slovenská akadémia vied	88 454	100 308	85 152	92 897	82 753	82 240	82 228
Rezortná veda	83 201	82 193	20 643	32 978	20 151	20 352	20 533

Zdroj: MF SR

MŠVVŠ SR ako ústredný orgán štátnej správy je najvýznamnejším poskytovateľom verejných zdrojov na vedy a techniku. Podporuje projekty výskumu a vývoja realizované na verejných vysokých školách. Prostredníctvom APVV sú poskytované finančné prostriedky na projekty výskumu a vývoja na základe verejných výziev, na projekty dvojstranných alebo mnohostranných zmlúv o medzinárodnej vedecko-technickej spolupráci. Ďalej zabezpečuje finančné zdroje na členské príspevky v medzinárodných organizáciách. Na riešení projektov výskumu a vývoja sa podieľajú aj rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie rezortu.

Ďalším zdrojom financovania vedy a techniky z verejných zdrojov v kapitole MŠVVŠ SR sú aj finančné prostriedky štrukturálnych fondov EÚ vrátane spolufinancovania. O finančné prostriedky z týchto zdrojov sa môžu riešitelia výskumných úloh uchádzať na základe vyhlásených výziev. Okrem týchto zdrojov môžu slovenské subjekty čerpať na výskumno-vývojové projekty zdroje aj z medzinárodných projektov EÚ, napr. Horizont 2020, COST a ďalších projektov z Európskej komisie.

Slovenská akadémia vied predstavuje druhého najväčšieho podporovateľa vedy a výskumu. Výdavky rozpočtované pre SAV sú určené na podporu základného výskumu a aplikovaného výskumu. SAV prostredníctvom 47 rozpočtových a príspevkových organizácií a Úradu predsedníctva SAV zabezpečuje riešenie výskumných úloh a činnosť organizácií. V limite výdavkov kapitoly je zapracované zvýšenie o sumu 585 tis. eur, z toho 500 tis. eur na rekonštrukciu zámku v Arboréte Mlyňany a 85,3 tis. eur na projekty výskumu a vývoja vyplývajúce z makroprognóz.

Financovanie vedy a techniky je realizované aj ďalšími rezortmi ako sú Ministerstvo obrany SR, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Ministerstvo dopravy a výstavby SR, Úrad jadrového dozoru SR, atď.

Výdavky na inovácie sú realizované prostredníctvom Ministerstva hospodárstva SR.

Podpora športu

Celkové výdavky na šport sú rozpočtované na rok 2021 v sume 136 mil. eur. Tieto smerujú na financovanie športu prostredníctvom troch rezortov a Fondu na podporu športu (ďalej len „fond“).

Tabuľka 50 - Výdavky na šport

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Výdavky na šport	77 441	109 757	85 323	127 597	135 557	121 872	106 917
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	68 304	99 357	75 081	80 519	78 916	79 826	76 326
Ministerstvo obrany SR	6 087	6 863	7 325	21 310	7 232	7 736	7 781
Ministerstvo vnútra SR	3 050	3 538	2 917	3 719	2 709	2 709	2 709
Výdavky na športovú infraštruktúru (VPS)	0	0	0	2 000	26 500	11 500	0
Fond na podporu športu	0	0	0	20 050	20 200	20 100	20 100

Zdroj: MF SR

Výdavky na šport z kapitoly MŠVVŠ SR sú určené na financovanie športu pre všetkých, školského športu a univerzitného športu, športu zdravotne znevýhodnených, výdavky súvisiace s reprezentáciou SR na medzinárodných športových podujatiach, národné športové projekty

a športovú infraštruktúru. Vo výdavkoch na šport sú zapracované výdavky na rekonštrukcie futbalových štadiónov v sume 4,5 mil. eur, výdavky vyplývajúce z novely zákona o športe na medzinárodnú dopingovú kontrolu v sume 87 tis. eur, výdavky na budovanie športovej infraštruktúry národného významu v sume 26,5 mil. eur v zmysle uznesenia vlády SR č. 625/2019, ktoré sú rozpočtované v kapitole Všeobecná pokladničná správa. Významným zdrojom určeným na financovanie športu sú odvody z prevádzkovania lotériových hier vo výške 100 %, ktorých objem v roku 2021 predstavuje 44,9 mil. eur. V roku 2021 fond disponuje prostriedkami v sume 20,2 mil. eur, ktoré budú poskytované vo forme dotácií.

V rozpočtoch kapitol MV SR a MO SR sú rozpočtované výdavky na športovú reprezentáciu SR. Z uvedených výdavkov sa zabezpečuje činnosť Vojenského športového centra DUKLA Banská Bystrica, Armádny športový klub Dukla Trenčín a Športové centrum polície.

Administratíva a iné výdavky

Tabuľka 51 - Výdavky na administratívu

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Výdavky na administratívu	77 373	64 895	58 623	100 038	81 353	104 600	84 051
Inštitucionálna podpora MŠVVŠ SR	25 603	26 347	24 163	30 107	29 384	31 890	31 826
IT financované zo ŠR administratíva	2 911	2 493	3 343	2 927	3 374	3 364	3 364
Podpora detí a mládeže	4 022	4 544	5 292	5 422	4 957	4 957	4 957
Výdavky na koordináciu prierezových aktivít	210	0	1 089	1 077	850	850	850
MŠVVŠ SR protidrogová politika	19	0	40	40	36	36	36
Štrukturálne fondy inde neuvádzané	44 607	31 511	24 696	60 464	42 753	63 504	43 019

Zdroj: MF SR

Pre fungovanie systému je dôležitá aj dostatočná inštitucionálna podpora. Tú tvorí najmä činnosť samotného úradu ministerstva, ale aj niektorých podriadených rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií. Do tejto kategórie sú tiež zaradené výdavky, ktoré nespádajú pod žiadnu z doteraz spomínaných oblastí – celoživotné vzdelávanie (v rámci programu Tvorba a implementácia politík), podpora mládeže či protidrogová politika. Okrem týchto výdavkov sem patria prostriedky určené na podporu a údržbu IT systémov. V rozpočte na administratívne výdavky je zabezpečené dofinancovanie administratívnych kapacít vo Výskumnej agentúre a sekcii štrukturálnych fondov EÚ MŠVVŠ SR v sume 5,84 mil. eur, z toho osobné výdavky v 5,08 mil. eur z dôvodu absencie zdrojov z Technickej pomoci financovanej zo štrukturálnych fondov z programového obdobia 2014 – 2020, výdavky na zriadenie Vesmírnej kancelárie v zmysle pokračovania spolupráce s Európskou vesmírnou agentúrou a výdavky na príspevok za zásluhy v športovej oblasti (renta pre medailistov) v sume 1,36 mil. eur.

4.4. Doprava a bývanie

Cieľom verejných investícií a politík v doprave je rozvíjať ju tak, aby umožnila prepravu tovarov a osôb rýchlo, kvalitne, bezpečne, s čo najnižšími negatívnymi externalitami a za primeranú cenu v oblastiach, kde to súkromný sektor najmä pre ekonomickú nevýhodnosť nezabezpečuje vôbec, resp. v požadovanom rozsahu alebo kvalite alebo za požadované cestovné. V oblasti rozvoja bývania sú cieľmi zlepšovanie kvalitatívnych podmienok existujúceho bytového fondu a zvýšenie počtu dokončovaných bytov, ako aj rozvoj dostupného nájomného bývania.

Tabuľka 52 - Kľúčové ukazovatele v oblasti dopravy

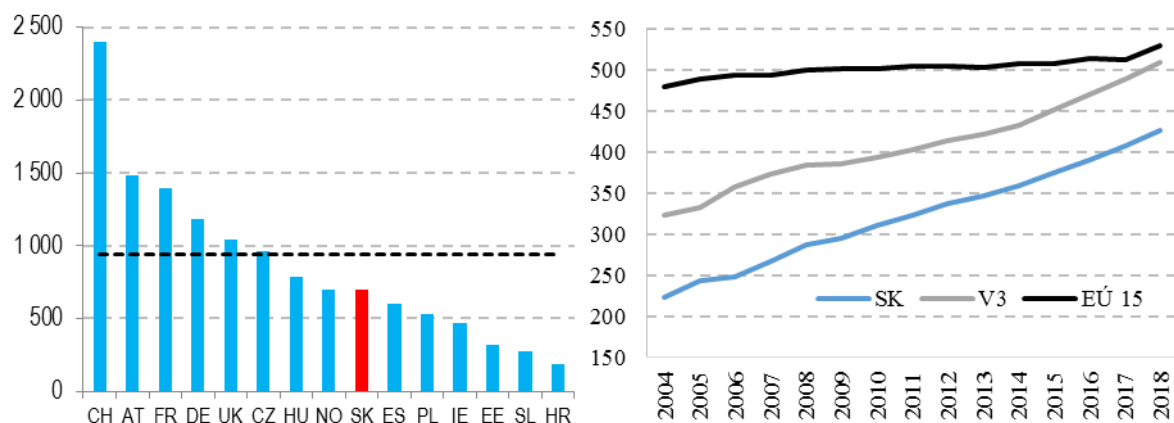
Oblasť	Indikátor	Typ	2016	2017	2018	2019
Podpora mobility	Využitie železničnej dopravy (km najazdené vlakom / obyvateľ)	výstup	642	691	697	N/A
Bezpečnosť dopravy	Počet úmrtí v cestnej doprave (počet osôb)	výsledok	275	276	260	N/A
Environmentálne aspekty dopravy	Emisie polutantov z dopravy (% hodnoty roku 2000, NOx)	výstup	76,8	73,1	N/A	N/A

N/A – hodnoty sú nedostupné

Zdroj: Eurostat

Podiel železničnej dopravy je na Slovensku v porovnaní s EÚ nízky. Vzhľadom na očakávanú stúpajúcu mieru automobilizácie je potrebné zamerať sa okrem modernizácie cestnej siete aj na zvýšenie atraktivity alternatívnych druhov prepravy.

Graf 17: Km najazdených vlakom na obyvateľa a počet automobilov na 1 000 obyvateľov

Zdroj: Eurostat, MF SR

Zdroj: Eurostat

Výdavky pre oblasť dopravy a rozvoja bývania sa v roku 2021 budú realizovať prostredníctvom úradu Ministerstva dopravy a výstavby SR (ďalej len MDV SR), ako aj organizácií v zriaďovateľskej a zakladateľskej pôsobnosti MDV SR, a to Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s. (ďalej len „NDS“), Železníc SR (ďalej len „ŽSR“), Železničnej spoločnosti Slovensko, a. s. (ďalej len „ZSSK“), Štátneho fondu rozvoja bývania (ďalej len „ŠFRB“) a Slovenskej správy ciest (ďalej len „SSC“).

Tabuľka 53 - Doprava a bývanie

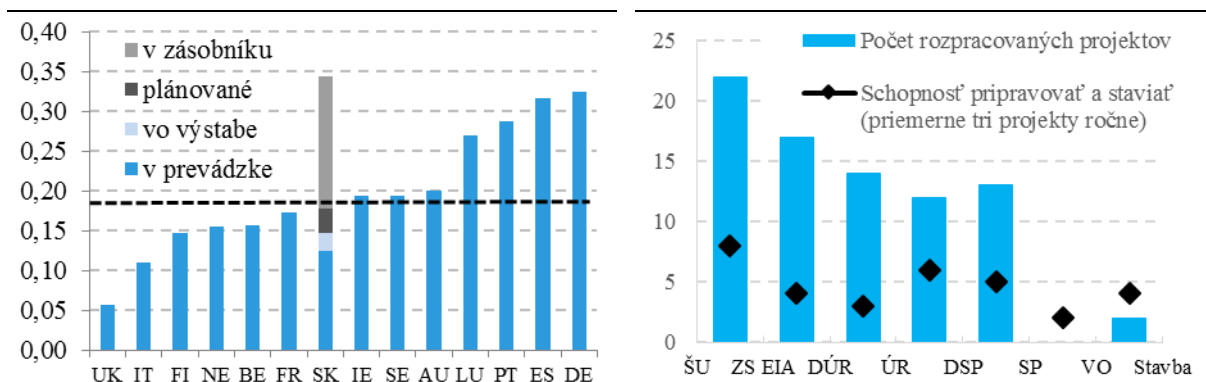
v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Doprava a bývanie	2 901 478	2 668 453	2 161 036	3 084 340	3 162 020	3 031 905	2 747 622
Cestná doprava	1 165 175	1 039 774	616 849	1 213 861	1 560 130	1 319 503	1 130 964
Železničná doprava	1 294 767	1 233 706	1 166 512	1 363 779	1 196 509	1 315 790	1 245 695
Letecká doprava	9 882	13 112	6 000	48 330	11 560	6 000	6 000
Vodná doprava	409	38	0	0	0	22 476	3 500
Podpora rozvoja bývania	271 771	239 602	274 724	263 028	287 361	279 261	273 191
Ostatné činnosti	159 474	142 220	96 951	195 343	106 459	88 875	88 272

Zdroj: MF SR

Cestná doprava

Zlepšenie procesu prípravy projektov a prioritizácia z pohľadu ich spoločenského a ekonomického prínosu zabezpečí lepšie dosahovanie cieľov dopravnej politiky. Slovensko má v porovnaní s krajinami z EÚ 15 menej diaľnic a rýchlostných ciest, čo je typické pre konvergujúce krajiny. Súčasný zásobník projektov (20+ mld. eur) je nerealistický a reálne tempo výstavby je tri úseky diaľnic a RC za rok.

Graf 18: Dĺžka diaľnic*, 2016 (km/1000 obyv.) a počet cestných projektov podľa príprav

* Za SR sú uvedené diaľnice aj RC Zdroj: Eurostat, NDS, MDV SR

Zdroj: NDS, MDV SR 2020

Plánovanie projektov zlepši vládou SR schválená prioritizácia projektov cestnej infraštruktúry. Výber priorit zohľadňuje dopravné a sociálne hľadisko a spoločenský prínos. Na prioritizáciu nadväzujúci harmonogram by mal zohľadniť kapacitu štátu pripraviť projekty, rozpočtové obmedzenia štátu, kapacitu stavebného sektora a ekonomický cyklus. Efektívny plán výstavby ciest I. triedy a diaľnic by mal byť dlhodobý, verejný a bez častých zmien.

Kritériá pre vyhodnotenie projektu

Projekty sú vyhodnotené na základe jedného z troch kritérií:

1. dopravné – stavby paralelné k cestám s naplnenou kapacitou, rekonštrukcia ciest I. triedy v zlom stave,
2. TEN-T – slovenské úseky transeurópskej siete TEN-T Core,
3. ostatné projekty vyhodnotené podľa spoločenskej priority.

Tabuľka 54 - Cestná doprava

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Cestná doprava	1 165 175	1 039 774	616 849	1 213 861	1 560 130	1 319 503	1 130 964
Výstavba cestnej siete	854 564	715 450	307 667	832 801	1 081 706	910 457	748 030
Výstavba ciest I. triedy	148 173	60 462	10 395	39 459	127 051	240 475	102 149
Výstavba diaľnic a RC	562 221	512 082	140 822	570 478	128 810	187 104	152 570
Výstavba cestnej siete formou PPP	130 330	136 773	156 450	222 865	348 099	191 427	192 322
Verejná osobná doprava	13 839	6 133	0	0	0	0	0
VPS výstavba cestnej siete	0	0	0	0	477 746	291 451	300 989
VPS bezplatná doprava	0	0	0	0	70 000	70 000	70 000
Správa, prevádzka a údržba	310 611	324 324	309 182	381 059	408 424	339 046	312 934
Správa a údržba ciest I. triedy	63 176	49 698	49 958	66 589	109 052	49 052	49 052
Správa, prevádzka a údržba diaľnic a RC	247 435	274 627	259 223	314 470	299 372	289 994	263 882

Zdroj: MF SR

Celkové výdavky smerujúce do cestnej dopravy na rok 2021 predstavujú 1,56 mld. eur, ktoré sú určené na výstavbu cestnej siete, bezplatnú dopravu a správu, prevádzku a údržbu ciest I. triedy, diaľnic a rýchlостných ciest.

Výstavba ciest I. triedy sa realizuje prostredníctvom rozpočtovej organizácie SSC, ktorá zabezpečuje dopravné plánovanie v cestnom hospodárstve, výkon správcovskej a investorskej činnosti pre cesty I. triedy na území SR, plní úlohy zabezpečenia rozvoja ciest, úlohy dopravného inžinierstva. Výdavky na výstavbu ciest I. triedy v roku 2021 sú v rámci kapitoly MDV SR rozpočtované zo zdrojov EÚ a príslušného spolufinancovania, čo v porovnaní so schváleným rozpočtom roku 2020 sú vyššie o 117 mil. eur. Ďalšie výdavky určené na cesty I. triedy sú rozpočtované v kapitole VPS v sume 21,6 mil. eur.

Výstavbu diaľnic a rýchlостných ciest realizuje NDS, ktorá zabezpečuje prípravu a realizáciu opráv, výstavbu diaľnic a rýchlостných ciest na základe programov ministerstva, programov schválených vládou vrátane spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie a medzinárodných zmlúv. Taktiež zabezpečuje predaj elektronických diaľničných známkov za používanie vymedzených úsekov diaľnic a vyberanie poplatkov za používanie týchto komunikácií pre niektoré motorové vozidlá podľa osobitného predpisu. NDS je i správcom elektronického výberu mýta pre vozidlá nad 3,5 t celkovej hmotnosti na diaľniciach, rýchlостných cestách a vybraných úsekoch ciest I. triedy. Za účelom rozvoja cestnej infraštruktúry spoplatňuje diaľnice a rýchlостné cesty. Na výstavbu diaľnic a rýchlостných ciest sú rozpočtované v roku 2021 výdavky v sume 129 mil. eur a ďalšie výdavky sú rozpočtované v kapitole VPS v celkovej sume 431 mil. eur.

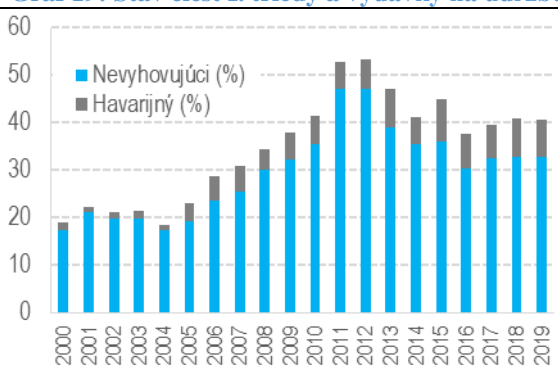
Na výstavbu cestnej siete formou PPP sú v roku 2021 rozpočtované výdavky vo výške 348 mil. eur, a to najmä na platbu za dostupnosť PPP projektu R1, platbu za dostupnosť PPP projektu D4/R7 a na úhradu DPH za projekt D4/R7. V porovnaní so schváleným rozpočtom roku 2020 sú výdavky vyššie o 192 mil. eur najmä v nadväznosti na rozpočtovanie výdavkov na úhradu DPH za projekt D4/R7 v sume 131 mil. eur, zvýšenie výdavkov na platbu za

dostupnosť PPP projektov o 34,2 mil. eur. V kapitole VPS sú rozpočtované výdavky v sume 24,6 mil. eur na výkupy pozemkov v rámci projektu D4/R7.

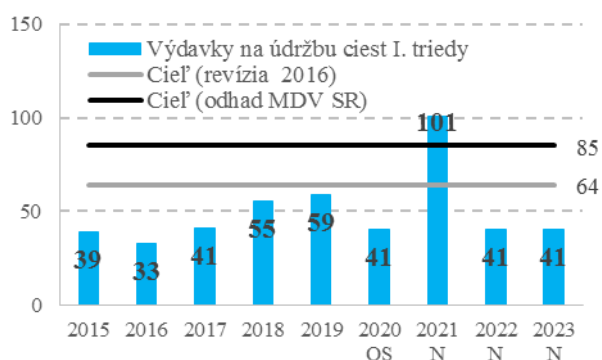
Na kompenzáciu straty za poskytovanie bezplatnej dopravy v pravidelnej mestskej a prímestskej autobusovej doprave pre vybrané skupiny obyvateľov sú v kapitole VPS rozpočtované výdavky v sume 70,0 mil. eur.

V roku 2021 smerujú na správu, údržbu a opravy ciest I. triedy vrátane veľkoplošných opráv prostredníctvom SSC výdavky o 60 mil. eur vyššie oproti schválenému rozpočtu na rok 2020 a na správu, údržbu a opravy diaľnic a rýchlостných ciest prostredníctvom NDS výdavky vyššie o 40,1 mil. eur.

Graf 19: Stav ciest I. triedy a výdavky na údržbu ciest I. triedy (mil. eur)

Zdroj: SSC

Zdroj: MFSR

Železničná doprava

Na železničnú dopravu sú na rok 2021 rozpočtované výdavky vrátane výdavkov ŽSR a ZSSK v sume 1,20 mld. eur, čo v porovnaní so schváleným rozpočtom roku 2020 predstavuje zvýšenie o 30,0 mil. eur. Pre ŽSR na železničnú infraštruktúru, správu a prevádzku sú rozpočtované prostriedky v sume 556 mil. eur. Výdavky na osobnú železničnú dopravu predstavujú 641 mil. eur.

ŽSR spravujú železničnú infraštruktúru vo vlastníctve štátu a vykonávajú funkciu manažéra infraštruktúry, z ktorej vyplýva povinnosť pre ŽSR organizovať a zabezpečovať prevádzkyschopnosť celoštátnych a regionálnych tratí a organizovať na nich vlakovú dopravu pre všetkých dopravcov na nediskriminačnom princípe.

ZSSK je jedným z dopravcov zabezpečujúcich osobnú železničnú dopravu vo verejnom záujme a zabezpečuje dopravné a prepravné služby, zodpovedajúce záujmom dopravnej politiky štátu a požiadavkám trhu.

Tabuľka 55 - Železničná doprava

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Železničná doprava	1 294 767	1 233 706	1 166 512	1 363 779	1 196 509	1 315 790	1 245 695
Rozvoj a modernizácia	374 777	282 578	199 818	334 266	272 034	394 243	335 393
Rozvoj a modernizácia ŽSR	278 047	219 355	100 526	194 202	55 754	259 522	247 530
Modernizácia dopravy ZSSK	51 936	48 282	99 292	140 064	117 638	70 878	9 817
Verejná osobná doprava	44 794	14 941	0	0	72 323	37 523	51 726
VPS modernizácia ŽSR	0	0	0	0	26 320	26 320	26 320
Správa a prevádzkovanie	919 990	951 128	966 694	1 029 513	924 475	921 547	910 303
ŽSR	519 398	500 844	477 240	496 009	473 753	469 759	457 759
ZSSK	392 150	439 692	481 013	522 096	442 281	443 347	444 102
Iní dopravcovia	8 441	10 593	8 441	11 408	8 441	8 441	8 441

Zdroj: MF SR

Vyššie uvedené výdavky sú vyčlenené na rozvoj a modernizáciu železničnej dopravnej cesty, obnovu železničných mobilných prostriedkov, investíciu pre verejnú osobnú dopravu, prevádzkovanie dráh a prevádzkovanie dopravy na dráhach.

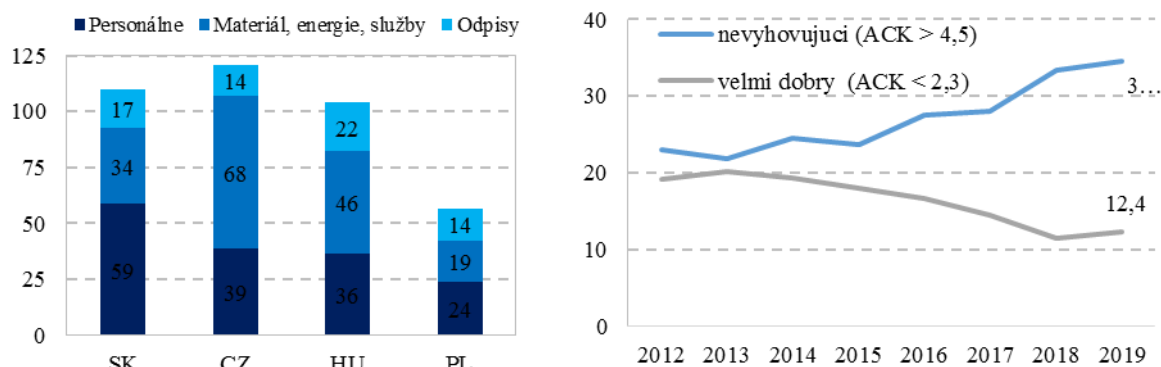
V kapitole VPS sú rozpočtované výdavky na rozvoj a modernizáciu železničnej infraštruktúry v sume 26,3 mil. eur.

Železničná infraštruktúra

Pripravovaná prioritizácia investícií a zavedenie štandardov údržby v budúcnosti bude mať vplyv na zlepšenie stavu nosných železničných tratí s cieľom výrazného minimalizovania meškania vlakov a výlukových prác na týchto tratiach. Financovanie údržby tratí je nedostatočné a rozptýlené na veľký počet tratí. Zvyšuje sa dĺžka tratí v nevyhovujúcom stave a akumuluje sa prevádzkový a údržbový dlh. Prioritnou oblasťou pre investície preto bude zavádzanie diaľkového a zjednodušeného riadenia dopravy a rekonštrukcia najviac vyťažených tratí.

Zlepšiť prehľadnosť a zvýšiť efektívnosť vynaložených prostriedkov je možné oddelením prevádzkovej a investičnej dotácie. Je potrebné jasne definovať potrebnú úroveň prevádzkových nákladov a investičnú činnosť financovať samostatne na základe verejného a prioritizovaného investičného plánu po vzore cestnej infraštruktúry.

Graf 20: Štruktúra nákladov (1000 ur/stav. km) a stav tratí (% tratí v určitom stave podľa ACK)⁵²

Zdroj: MF SR

*53 % tratí v stave dobrý v r. 2019

Zdroj: ŽSR

Zlepšenie hospodárenia ŽSR je možné dosiahnuť zlepšením hospodárenia v riadení dopravy, zefektívnením interných procesov, obmedzením výdavkov do tratí s minimálnou dopravou, zefektívnením údržby a odpredajom nepotrebného majetku. Zmysluplná investícia do zabezpečovacích zariadení, najmä v oblasti diaľkového riadenia dopravy, prinášajúcich úsporu mzdových nákladov spolu s predchádzajúcimi opatreniami budú prinášať pri predpokladanej jednorazovej investícii v objeme 300 mil. eur odhadovanú úsporu 77 mil. eur každý nasledujúci rok.

Bežný transfer zo štátneho rozpočtu pre ŽSR je oproti skutočným výdavkom v roku 2019 znížený o identifikované opatrenia auditu o 35,0 mil. eur a príjmy ŽSR boli zvýšené o odporúčaný predaj majetku v sume 18,5 mil. eur. Väčšina opatrení s najväčším objemom úspor nateraz ostáva nezrealizovaná.

Ďalším nástrojom na zefektívnenie fungovania je zmluva ŽSR s MDV SR, ktorej systémové zmeny posilnia motiváciu manažmentu znižovať náklady, zlepšovať stav infraštruktúry a vytvoriť priestor na realizovanie ozdravných opatrení. Do zmluvy budú zahrnuté relevantné kľúčové výsledkové ukazovatele (KPI), ktorých plnenie bude naviazané na financovanie. Doplnkové výsledkové ukazovatele rozlíšia trate podľa ich využitia, čo vytvorí priestor pre ciele rozvoj významných tratí. Z dôvodu plynulého prechodu na nový model od roku 2022 je vhodné, aby dodatok na rok 2021 obsahoval už nové KPI.

Osobná železničná doprava

Kľúčový nástroj pre zabezpečenie kvalitného servisu pre občanov v železničnej doprave je zmluva o dopravných službách vo verejnom záujme štátu so ZSSK. Výška úhrady za dopravné služby vo verejnom záujme spoločnosťou ZSSK vychádza z rozdielu medzi oprávnenými nákladmi a výnosmi. Dotácia na vlakový kilometer sa od roku 2012 zvýšila o 27 %. Príčinou sú najmä zrýchľujúci sa rast odpisov ako oprávnených nákladov. Odpisy v prepočte na vlkm narástli v rokoch 2010 až 2019 o 99 % a sú dnes takmer dvojnásobné oproti Českým dráham. Vhodné nastavenie novej zmluvy 2021 – 2030 prispeje ku väčšej efektívnosti a nastaví lepšie motivácie pre jednotlivých aktérov.

⁵² Stav trate, resp. siete vyjadrený absolútnym číslom kvality (ACK). Na základe predpisových ustanovení.

Zefektívnením objednávky výkonov je možné pri súčasnej dotácii pridať až 30 % vlakových spojov. Vypracovaním plánu dopravnej obsluhy sa vytvorí priestor na optimalizáciu objednávky výkonov zo stany MDV SR a nový cestovný poriadok prinesie lepšie využitie vozidiel a personálu. Dotácia na 1 kilometer objednaný u ZSSK je oproti Česku (ČD) vyššia o 60 %.

V súlade s revíziou výdavkov na dopravu bola platba štátu v rámci zmluvy o poskytovaní služieb vo verejnom záujme pre ZSSK znížená o 20 %, t. j. o 52,9 mil. eur oproti reálnym výdavkom roku 2019, čo bolo premietnuté do zníženia bežného transferu pre ZSSK.

Letecká doprava

Tabuľka 56 - Letecká doprava

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Letecká doprava spolu	9 882	13 112	6 000	48 330	11 560	6 000	6 000
Letecká doprava	9 882	13 112	6 000	48 330	6 000	6 000	6 000
VPS investície	0	0	0	0	5 560	0	0

Zdroj: MF SR

Na leteckú dopravu sa na rok 2021 rozpočtujú výdavky v sume 11,6 mil. eur. Výdavky v sume 6,00 mil. eur sú rozpočtované najmä na financovanie bezpečnostnej ochrany letiska, výkonu záchranných a hasičských služieb na letisku a na refundáciu výdavkov spojených s poskytovaním letových prevádzkových služieb letom oslobodeným od odplát.

Výdavky v sume 5,56 mil. eur sú rozpočtované v kapitole VPS na investičné projekty v rámci investičného zámeru Letisko M. R. Štefánika Bratislava.

Podpora rozvoja bývania

Zlepšovanie kvalitatívnych podmienok existujúceho bytového fondu a rozvoj dostupného nájomného bývania prinesie sociálno-spoločenské benefity. Trh s nehnuteľnosťami je charakterizovaný vysokým podielom bytov obývaných vlastníkami. Na druhej strane takmer neexistuje trh s regulovaným nájomným bývaním. V regulovanom nájomnom bývaní žije 1,5 % populácie SR, čo tvorí takmer 3 % bytového fondu Slovenska. Podiel populácie žijúcej v bytoch s trhovým nájomom je tiež značne pod priemerom v porovnaní s krajinami EÚ. Nízka dostupnosť nájomného bývania je jedným z faktorov nízkej regionálnej mobility pracovnej sily na Slovensku.

Celkové výdavky smerujúce na podporu rozvoja bývania na rok 2021 sa rozpočtujú vo výške 287 mil. eur vrátane výdavkov Štátneho fondu rozvoja bývania (ďalej len „ŠFRB“), ktorý má významnú úlohu v podpore rozvoja bývania. ŠFRB je určený na financovanie priorít štátnej bytovej politiky schválených vládou Slovenskej republiky pri rozširovaní a zveľadovaní bytového fondu.

Tabuľka 57 - Podpora rozvoja bývania

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Podpora rozvoja bývania	271 771	239 602	274 724	263 028	287 361	279 261	273 191
Dotácie na podporu rozvoja bývania	30 375	25 671	20 000	29 656	20 000	20 000	20 000
Štátna prémie k stavebnému sporeniu	22 132	19 879	8 000	8 581	7 000	5 500	4 500
Bonifikácia k hypotekárnym úverom	32 321	25 434	23 000	22 400	14 000	7 200	2 000
Výdavky ŠFRB	186 943	168 618	223 724	202 391	246 361	246 561	246 691

Zdroj: MF SR

Uvedené výdavky sú rozpočtované na dotácie na podporu rozvoja bývania, na príspevok na zateplenie rodinného domu, na príspevok na rodinný dom s takmer nulovou potrebou energie, na štátnu prémie k stavebnému sporeniu, na štátny príspevok a štátny príspevok pre mladých k hypotekárnym úverom poskytnutým pred 1. januárom 2018, na úvery poskytované prostredníctvom ŠFRB a na správu fondu. Výdavky na uvedenú oblasť na rok 2021 v porovnaní so schváleným rozpočtom roku 2020 rastú o 4,60 %, t. j. o 12,6 mil. eur najmä z dôvodu zvýšenia výdavkov ŠFRB.

Administratíva a ostatné činnosti

Tabuľka 58 - Administratíva a ostatné činnosti

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Ostatné činnosti	159 474	142 220	96 951	195 343	106 459	88 875	88 272
Administratíva	140 866	117 951	82 728	168 115	79 526	62 222	62 729
VPS administratíva	0	0	0	0	281	1 188	1 188
Informačné technológie financované zo ŠR	8 704	12 155	12 126	13 531	9 321	9 354	9 114
VPS informačné technológie	0	0	0	0	4 937	4 865	4 359
Civilné a núdzové plánovanie	1	2	5	5	5	5	5
Podpora obrany	670	794	800	545	375	375	375
Príspevky SR do MO	792	792	792	792	792	792	792
Technická pomoc	8 440	10 526	500	12 354	11 223	10 073	9 710

Zdroj: MF SR

Výdavky na administratívu a ostatné činnosti na rok 2021 predstavujú sumu 106 mil. eur, ktorými sa zabezpečí financovanie úloh samotného úradu MDV SR, Dopravného úradu, ktorý je orgánom štátnej správy s celoslovenskou pôsobnosťou pre oblasť dráh a dopravy na dráhach, civilného letectva a vnútrozemskej plavby, Úradu pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb, ktorý je regulačným a cenovým orgánom a vykonáva štátny dohľad v oblasti elektronických komunikácií a poštových služieb, Slovenskej stavebnej inšpekcie, ktorej hlavným poslaním je vykonávanie dohľadu nad dodržiavaním stavebného zákona s cieľom chrániť verejné aj súkromné záujmy všetkých účastníkov výstavby, najmä predchádzať škodám preventívnym a výchovným pôsobením, nariadením nápravy zistených nedostatkov, ich postupovaním stavebným úradom na ďalšie konanie, plnenie úloh vyplývajúcich z rezortných politík, prenesený výkon štátnej správy, technická pomoc, riešenie úloh, ktoré kapitola rieši ako účastník medzirezortných programov.

Z uvedených výdavkov je 5,22 mil. eur rozpočtovaných v kapitole VPS, z toho 1,68 mil. eur na Jednotný informačný systém cestnej dopravy, 1,54 mil. eur na Národný systém dopravných informácií, 1,71 mil. eur na Informačný model systému cestnej dopravy a 281 tis. eur na nákup prevádzkových strojov, prístrojov a zariadení.

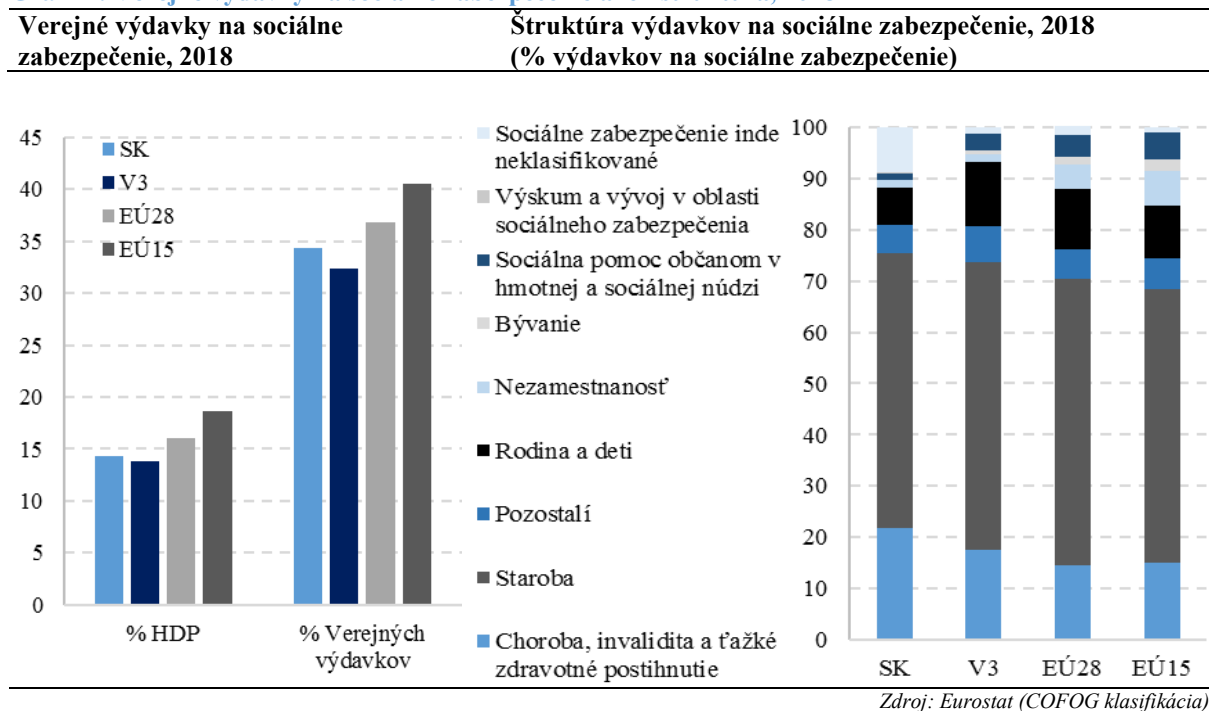
Vo výdavkoch na administratívu sa zabezpečí aj financovanie projektov dopravných sietí Európy z Nástroja na prepájanie Európy (CEF), kompenzácia rozdielu medzi „čistými nákladmi“ poskytovateľa univerzálnej služby a príspevkov poštových podnikov v zmysle zákona č. 324/2011 Z. z. o poštových službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov a činnosti národného dozorného orgánu v zmysle zákona č. 143/1998 Z. z. o civilnom letectve (letecký zákon) v nadväznosti na článok 4 odseku 4 novelizovaného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 549/2004 z 10. marca 2004 prostredníctvom samostatných účtov.

4.5. Sociálne veci a podpora zamestnanosti

Štát poskytuje svojim občanom hmotné zabezpečenie v starobe, pri nespôsobilosti na prácu a v prípade osirenia alebo ovdovenia. Zároveň dohliada na spravodlivé a uspokojujúce pracovné podmienky, poskytuje osobitnú ochranu v pracovných vzťahoch zraniteľným skupinám a pomoc pri hľadaní práce uchádzačom o zamestnanie. Štát tiež poskytuje podporu pre rodičov, ktorí sa starajú o deti a pomoc občanom v hmotnej núdzi.

Úlohy štátu v tejto oblasti zabezpečuje najmä Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, ktoré zodpovedá za zamestnanosť a pracovnoprávne vzťahy, sociálne poistenie, dôchodkové sporenie, sociálnu inklúziu, rodinnú politiku a sociálno-právnu ochranu detí.

Graf 21: Verejné výdavky na sociálne zabezpečenie a ich štruktúra, 2018

Verejné výdavky Slovenska na sociálne zabezpečenie sú výrazne pod európskym priemerom. Líšia sa aj vo svojej štruktúre. Relatívne vysoký podiel výdavkov je určený na kompenzácie spojené s chorobou, invaliditou a zdravotným postihnutím. Naopak podiel výdavkov na

nezamestnanosť, bývanie a sociálnu pomoc občanom v hmotnej a sociálnej núdzi je o viac ako dve tretiny nižší oproti priemeru EÚ. Porovnanie štruktúry komplikuje skoro päťnásobne vyšší podiel neklasifikovaných výdavkov.

Slovensko zaznamenáva v porovnaní s priemerom krajín EÚ horšie výsledky na trhu práce a lepšie výsledky v sociálnej oblasti.

Tabuľka 59 - Kľúčové ukazovatele sociálneho zabezpečenia a podpory zamestnanosti

Indikátor		2015	2016	2017	2018	2019
Miera zamestnanosti (% v skupine 20-64 rokov)	SK	67,7	69,8	71,1	72,4	73,4
	V3	70,5	72,5	74,2	75,5	76,2
	EÚ28	70,0	71,0	72,5	73,8	74,7
	EÚ15	70,6	71,4	72,4	73,5	74,2
Miera dlhodobej nezamestnanosti (% aktívneho obyvateľstva nad 15 rokov)	SK	7,6	5,8	5,1	4,0	3,4
	V3	2,8	2,1	1,4	1,0	0,8
	EÚ28	4,8	4,1	3,4	2,8	2,3
	EÚ15	4,9	4,4	3,9	3,2	2,8
Miera zamestnanosti nízkokvalifikovaných (ISCED 0-2) (%)	SK	33,2	35,9	37,3	36,4	36,1
	V3	42,4	44,6	48,0	49,5	51,2
	EÚ28	50,7	51,6	53,0	54,4	55,1
	EÚ15	54,4	55,1	55,9	57,0	57,1
Miera zamestnanosti žien vo veku 25-34 rokov (%)	SK	60,1	63,5	62,1	63,0	62,9
	V3	66,3	67,6	68,3	67,9	68,0
	EÚ28	70,3	70,8	72,0	72,6	73,5
	EÚ15	71,1	71,3	72,4	73,2	74,3
Miera rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia (% populácie)	SK	18,4	18,1	16,3	16,3	N/A
	V3	21,9	20,5	19,1	16,9	16,5
	EÚ28	24,3	23,8	22,8	21,9	N/A
	EÚ15	22,3	22,0	21,5	21,0	N/A
Vplyv sociálnych transferov (okrem dôchodkov) na mieru rizika chudoby (% zníženie)	SK	35,3	31,0	29,1	31,1	N/A
	V3	35,8	36,2	42,1	42,5	38,2
	EÚ28	35,2	34,3	34,5	34,0	N/A
	EÚ15	39,9	38,8	37,7	36,6	N/A
Miera rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia ľudí vo veku 65 a viac rokov (% populácie)	SK	12,8	12,3	12,1	11,9	N/A
	V3	15,0	13,8	15,6	15,7	17,1
	EÚ28	20,7	21,1	21,6	22,3	N/A
	EÚ15	14,9	15,7	15,7	16,4	N/A
Relatívna hĺbka chudoby detí vo veku 0 až 5 rokov (% medzera oproti hranici rizika chudoby)	SK	24,3	34,1	29,5	25,1	N/A
	V3	23,3	24,0	18,0	24,5	25,0
	EÚ28	24,4	24,9	23,1	23,8	N/A
	EÚ15	21,5	22,8	21,4	21,2	N/A

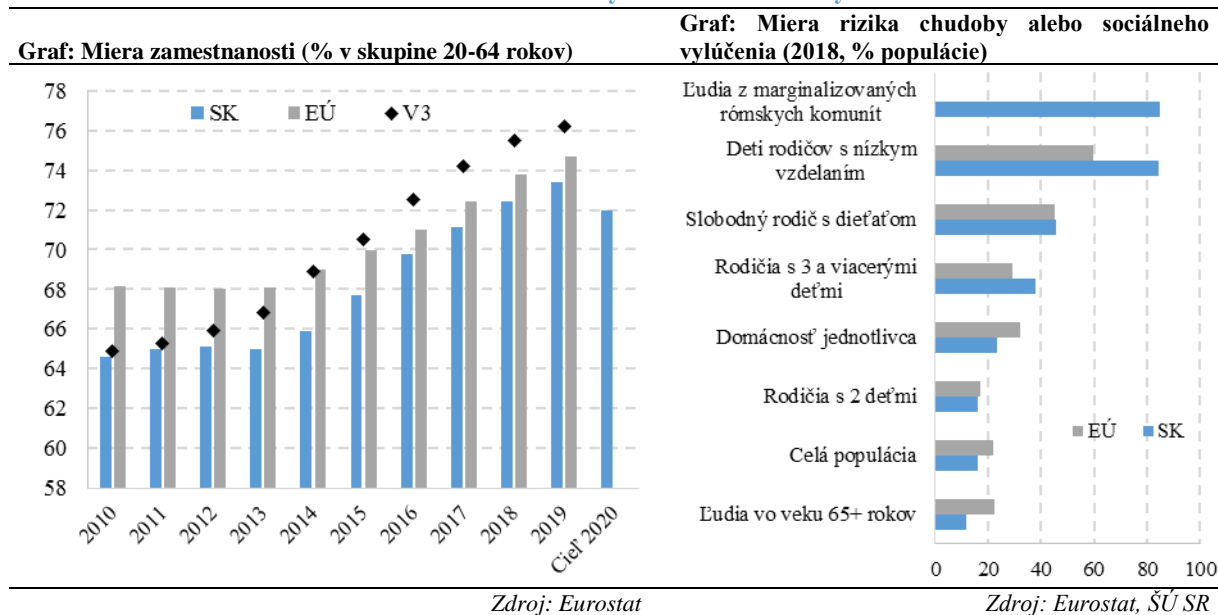
N/A – hodnoty sú nedostupné

Zdroj: Eurostat

Cieľ Slovenskej republiky stanovený v stratégii Európa 2020 dosiahnuť 72 % miery zamestnanosti do roku 2020 sa podarilo naplniť už v roku 2018. Rast zamestnanosti od roku 2010 bol však výrazne pomalší ako v susedných krajinách V4. Miera zamestnanosti zaostáva za priemerom EÚ, zvlášť v prípade niektorých zraniteľných skupín (napr. ľudí s nízkou kvalifikáciou, matiek s malými deťmi, ľudí z marginalizovaných rómskych komunít, osôb so zdravotným postihnutím). Dlhodobá nezamestnanosť je výrazne vyššia, najmä v porovnaní s krajinami V3 a kríza spôsobená pandémiou COVID-19 výrazne znížila šance, že sa v roku 2020 podarí dosiahnuť cieľ stanovený v národnom programe reforiem (3 %).

V miere rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia dosahuje Slovensko dlhodobo výrazne lepšie výsledky ako EÚ, neplatí to však pre všetky skupiny populácie. Medzi najviac ohrozené skupiny patria ľudia z prostredia MRK, deti rodičov s nízkym vzdelaním, domácnosti osamelých rodičov a rodičov s tromi a viacerými deťmi. Naopak podiel ohrozených ľudí v dôchodkovom veku patrí medzi najnižšie v EÚ. Systém sociálnych dávok je menej účinný v znižovaní miery rizika chudoby obyvateľstva v porovnaní s priemerom EÚ aj okolitých krajín a táto účinnosť sa v čase zhoršuje. Podiel malých detí žijúcich pod hranicou rizika chudoby je vyšší a tieto deti žijú v hlbšej chudobe ako je priemer EÚ aj okolitých krajín. Život v hlbkej chudobe má pritom negatívne dôsledky na kognitívny a emocionálny vývin dieťaťa.

Graf 22: Miera zamestnanosti a miera rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia

Rozpočet na rok 2021 zohľadňuje legislatívne zmeny prijaté v priebehu roku 2020, ktorých cieľom je vytvoriť podmienky na splnenie cieľov a záväzkov Programového vyhlásenia vlády SR na roky 2020 - 2024.

V roku 2020 sa na základe poslaneckého návrhu upravil dôchodkový vek poistencov narodených v rokoch 1957-1965, ktorí vychovali deti tak, aby mali znížený dôchodkový vek v porovnaní s dôchodkovým vekom bezdetného poistenca, ktorý sa narodil v tom istom roku, o 6 mesiacov za každé vychované dieťa, maximálne však v úhrne o 18 mesiacov, ak vychoval tri a viac detí.

Vláda SR presadzuje dlhodobú udržateľnosť dôchodkového systému. V tejto súvislosti bola v legislatívnom procese schválená novela zákona o sociálnom poistení, ktorá ponechala nominálne sumy minimálnych dôchodkov na úrovni roku 2020. Okrem toho sa opätovne navrhuje podmieniť nárok na minimálny dôchodok cez tzv. kvalifikované roky dôchodkového poistenia.

Od roku 2021 sa plánuje zintenzívnenie podpory budúcich matiek v súvislosti so schváleným poslaneckým návrhom, ktorým sa do slovenského právneho poriadku zaviedla dávka tehotenské z prostriedkov sociálneho poistenia a tehotenské štipendiá, ktoré sa budú vyplácať z prostriedkov kapitoly MŠVVŠ SR.

Celkové výdavky oblasti sa na rok 2021 rozpočtujú v sume 12,9 mld. eur, čo predstavuje 13,5 % HDP a 27,7 % výdavkov rozpočtu verejnej správy.

Tabuľka 60 - Celkové výdavky oblasti sociálne veci a podpora zamestnanosti

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Výdavky oblasti spolu	10 442 063	11 233 162	11 639 667	14 345 561	12 912 878	13 316 319	13 665 432
Sociálna poisťovňa	8 109 554	8 579 154	8 710 359	9 751 664	9 629 481	10 113 498	10 483 044
MPSVR SR	2 331 636	2 652 898	2 928 163	4 592 752	3 282 175	3 201 598	3 181 165
Úrad komisára pre deti	427	589	590	590	638	638	638
Úrad komisára pre osoby so zd. postihnutím	446	522	555	555	585	585	585

Zdroj: MF SR

Výdavky Sociálnej poisťovne sa v roku 2021 predpokladajú v celkovej výške 9,63 mld. eur, čo predstavuje v porovnaní s rokom 2020 zvýšenie o 919 mil. eur, t. j. nárast o 10,6 %. Najvýznamnejšiu položku výdavkov predstavujú výdavky na dôchodkové dávky, ktoré sa na rok 2021 rozpočtujú v sume 8,14 mld. eur.

V roku 2021 dosiahnu výdavky kapitoly MPSVR SR 3,28 mld. eur, čo predstavuje medziročný nárast o 12,1 %. Tri výdavkovo najväčšie programy sa zameriavajú na sociálnu inklúziu (hlavne podpora rodiny, pomoc v hmotnej núdzi, kompenzácia ŤZP a dôchodky hradené štátom – 13. dôchodok a minimálny dôchodok), aktívne opatrenia trhu práce a tvorbu a implementáciu politík.

Sociálna inklúzia

Zámerom programu Sociálna inklúzia je udržateľné zníženie chudoby a odstránenie sociálneho vylúčenia. Výdavky na program zo zdrojov štátneho rozpočtu sa na rok 2021 rozpočtujú v sume 2,79 mld. eur. Rozpočtovaný objem výdavkov zohľadňuje predpokladané počty poberateľov jednotlivých dávok a príspevkov sociálnej inklúzie, ich výšku a povinnú valorizáciu vybraných dávok.

Tabuľka 61 - Výdavky programu 07C Sociálna inklúzia zo štátneho rozpočtu

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Sociálna inklúzia, zdroj ŠR	1 848 449	2 126 059	2 434 380	2 701 780	2 788 233	2 831 396	2 885 196
pomoc v hmotnej núdzi	140 944	123 542	139 130	134 638	162 691	159 312	159 048
podpora rodiny	737 491	812 503	939 298	1 015 065	990 332	999 555	1 021 359
poistné platené štátom	295 381	280 960	309 261	339 261	361 785	371 242	386 701
kompenzácia sociálnych dôsledkov ŤZP	293 219	395 882	423 468	415 194	482 205	500 367	512 807
podpora sociálnych služieb	113 333	132 908	156 063	156 063	176 598	176 598	176 598
13. dôchodok*	80 000	154 319	152 676	310 000	310 000	310 000	310 000
nesystémové dávky sociálneho poistenia	86 998	93 818	167 981	167 981	155 138	163 289	166 453
iniciatívy v oblasti sociálnej inklúzie	2 777	2 928	3 210	18 187	5 550	5 950	6 750
starostlivosť o ohrozené deti	98 305	129 201	143 294	145 391	143 935	145 084	145 480

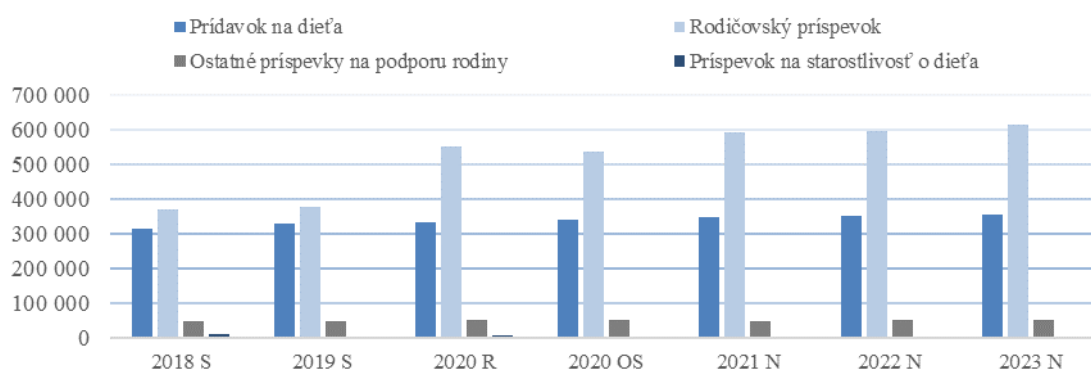
**do roku 2020 vianočný príspevok*
Zdroj: MF SR

V roku 2021 sa rozpočtuje na pomoc v hmotnej núdzi suma 163 mil. eur. Z uvedených zdrojov sa budú financovať všetky dávky v hmotnej núdzi, príspevky v hmotnej núdzi (ochranný a aktivačný príspevok, príspevok na nezaopatrené dieťa a príspevok na bývanie), osobitný príspevok, ktorý sa poskytuje dlhodobo nezamestnaným osobám, ktoré si nájdu zamestnanie, a to po dobu najviac 18 mesiacov a tiež dotačné programy pre deti z rodín v hmotnej núdzi. Výdavky na poskytovanie dotácií na deti z domácností, ktorým sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi alebo ktorých príjem je najviac vo výške životného minima boli medziročne zvýšené

o 7,08 mil. eur tak, aby dotácia pokryla najvyššie finančné pásmo na nákup potravín v ZŠ na druhom stupni vyučovania, ktoré je vo výške 1,30 eur za jeden obed. Funkciu preventívneho prvku na predchádzanie stavu hmotnej núdze detí plní náhradné výživné, ktoré je súčasťou štátnych sociálnych dávok. Rozpočítaná suma na rok 2021 v objeme 21,6 mil. eur je určená na zabezpečenie výživy nezaopatrovaného dieťaťa.

Na podporu rodiny sa v roku 2021 rozpočtuje 990 mil. eur. Objemovo najvýznamnejšiu položku predstavuje rodičovský príspevok. V roku 2021 sú rozpočtovo zabezpečené zdroje v sume 593 mil. eur pre cca 143 tis. poberateľov. Ďalším nástrojom štátnej podpory rodiny je prídavok na dieťa, ktorý sa rozpočtuje vo výške 347 mil. eur pri predpokladanom počte cca 1,10 mil. nezaopatrovaných detí.

Graf 23: Podpora rodiny zo štátneho rozpočtu

Zdroj: MF SR

V rámci výdavkov sociálnej inklúzie sú alokované aj výdavky na štátom platené poistné za zákonom vymedzený okruh osôb, za ktoré poistné na starobné poistenie, invalidné poistenie, poistné do Rezervného fondu solidarity a príspevky na starobné dôchodkové sporenie platí štát. Pri zohľadnení prognózy vývoja vymeriavacieho základu a pri zahrnutí novej kategórie osôb, ktorou sú poberatelia kompenzačného príspevku baníkom, sa na rok 2021 v kapitole Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR rozpočtujú prostriedky na štátom platené poistné v celkovej výške 362 mil. eur.

Kompenzácia sociálneho dôsledku ťažkého zdravotného postihnutia je zmiernenie alebo prekonanie sociálneho dôsledku ŤZP poskytovaním peňažných príspevkov na kompenzáciu alebo poskytovaním sociálnych služieb s cieľom podpory sociálneho začlenenia fyzickej osoby s ŤZP do spoločnosti za jej aktívnej účasti pri zachovaní jej ľudskej dôstojnosti. V rámci programu kompenzácia sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia sa rozpočtujú výdavky v celkovej sume 482 mil. eur. Najvýznamnejšie položky v tejto oblasti tvoria príspevok na opatrovanie a príspevok na osobnú asistenciu. Výška príspevkov na opatrovanie bola k 1. júlu 2020 upravená nariadením vlády SR a rozpočet na rok 2021 sa z tohto titulu zvýšil o 30,3 mil. eur.

Sociálne služby sú jednou z foriem sociálnej pomoci pre ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii. Štát prostredníctvom nich podporuje sociálne začlenenie občanov a uspokojovanie sociálnych potrieb ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii. Na rok 2021 bolo nariadením vlády SR zabezpečené zvýšenie príspevku na poskytovanie sociálnych služieb o 20,5 mil. eur, takže sa na podporu sociálnych služieb rozpočtuje celkovo 177 mil. eur.

Ostatné výdavky sociálnej inklúzie zahŕňajú výdavky na vyplácanie 13. dôchodku, tzv. nesystémových dávok sociálnej inklúzie, výdavky na ostatné iniciatívy, v rámci ktorých sa financuje aj kompenzačný príspevok baníkom a výdavky na starostlivosť o ohrozené deti.

13. dôchodok sa bude vyplácať prvýkrát v roku 2020 a nárok naň majú všetci poberatelia dôchodkov vyplácaných Sociálnou poisťovňou, prípadne príslušným orgánom výsluhového zabezpečenia v garantovanej minimálnej výške 50 eur. Nárok na maximálnu sumu 300 eur má ten poberateľ dôchodku, ktorého dôchodok, resp. úhrn súm dôchodkov je najviac v sume životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, to znamená, že pri vyplácaní 13. dôchodku sa posilňuje princíp solidarnosti. V roku 2021 sa rozpočtuje na 13. dôchodky celková suma 310 mil. eur, čo znamená medziročné zvýšenie o viac ako dvojnásobok.

V rámci tzv. nesystémových dávok sociálnej inklúzie v celkovej výške 155 mil. eur sa rozpočtujú dávky hradené štátom a vyplácané prostredníctvom Sociálnej poisťovne, najmä výdavky na minimálny dôchodok. Na základe novelizácie zákona o sociálnom poistení výška minimálneho dôchodku zostane zachovaná na úrovni roku 2020, čím sa zrušilo jeho naviazanie na rast priemernej mzdy v národnom hospodárstve.

V rámci starostlivosti o ohrozené deti sa rozpočtujú zdroje na financovanie starostlivosti v štátnych a neštátnych centrách pre deti a rodiny, rovnako ako aj výdavky na náhradnú rodinnú starostlivosť a výdavky na opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí s cieľom obmedziť alebo odstrániť negatívne vplyvy v problémových rodinách v celkovej výške 118 mil. eur.

Zdroje EÚ a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu slúžia v rámci sociálnej inklúzie na podporu sociálneho začlenenia najodkázanejších osôb a rozpočtujú sa vo výške 1,45 mil. eur.

Podpora zamestnanosti

Účastníkom trhu práce pomáha pri hľadaní zamestnania, zmene zamestnania a obsadzovaní voľných pracovných miest systém nástrojov a inštitúcií. Ide o tzv. služby zamestnanosti, ktoré realizujú aktívne opatrenia na trhu práce zamerané na pomoc občanom a pomoc zamestnávateľom.

V rozpočte na rok 2021 je na politiku zamestnanosti rozpočtovaná suma 284 mil. eur, z toho zdroje EÚ a spolufinancovania predstavujú 247 mil. eur.

MPSVR SR ako gestor medzirezortného programu 06G Ľudské zdroje realizuje podprogramy, ktorých výdavky sú určené na zabezpečenie financovania nástrojov aktívnej politiky trhu práce v zmysle zákona o službách zamestnanosti. Zámerom tohto podprogramu je vytváranie podmienok na zvýšenie zamestnateľnosti s dôrazom na zamestnateľnosť znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie, na rozvoj moderných služieb zamestnanosti, zlepšenie celkovej situácie v oblasti rovnosti príležitostí, antidiskriminácie a podpory sociálnej inklúzie realizovaním projektov financovaných z rozpočtu EÚ a spolufinancovaných zo ŠR.

Osobitný zreteľ kladú služby zamestnanosti na pracovné uplatnenie znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie. V rámci Národných programov rozvoja aktívnej politiky trhu práce sú na tento účel zabezpečené zdroje štátneho rozpočtu v sume 32,8 mil. eur.

V rámci aktívnej politiky trhu práce v súlade so zákonom o regionálnej investičnej pomoci sa z rozpočtu kapitoly Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR poskytujú príspevky na vytvorené nové pracovné miesta. V rozpočte na rok 2021 sú na tento účel alokované prostriedky v celkovej výške 3,95 mil. eur.

Administratíva a ostatné výdavky

V kapitole MPSVR SR sa rozpočtujú výdavky pre osem podriadených organizácií, z toho 7 rozpočtových a 1 príspevková organizáciu. Najväčšou organizáciou je Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, ktoré prostredníctvom 46 úradov práce, sociálnych vecí a rodiny vykonáva štátnu správu v oblasti sociálnych vecí a služieb zamestnanosti. Výdavky sústavy úradov práce, sociálnych vecí a rodiny medziročne klesajú o 7,85 % z dôvodu konsolidačného úsilia vlády SR.

Ďalšími organizáciami pôsobiacimi v sfére sociálnych vecí sú Úrad komisára pre deti a Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím. Oba úrady sú naviazané na štátny rozpočet formou transferu prostredníctvom kapitoly Všeobecná pokladničná správa. Komisar pre deti sa podieľa na ochrane práv detí podporou a presadzovaním práv priznaných dieťaťu medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná. Komisar pre osoby so zdravotným postihnutím sa podieľa na ochrane práv osôb so zdravotným postihnutím, podporou a presadzovaním práv priznaných osobe so zdravotným postihnutím medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Podrobný prehľad výdavkov jednotlivých organizácií poskytuje nasledovná tabuľka.

Tabuľka 62 - Výdavky organizácií pôsobiacich v oblasti sociálnych vecí a podpory zamestnanosti

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Výdavky organizácií pôsobiacich v oblasti	189 281	205 980	208 215	224 346	186 900	186 900	186 941
Kapitola MPSVR SR	188 408	204 870	207 070	223 201	185 677	185 677	185 718
MPSVR, z toho:	17 853	17 864	21 400	25 774	17 602	17 578	17 559
transfer Inštitútu pre výskum práce a rodiny	615	529	564	564	535	535	535
ÚPSVAR	152 813	167 218	165 669	177 110	149 188	149 188	149 188
Národný inšpektorát práce	12 947	14 319	14 640	14 776	13 612	13 636	13 656
Centrum pre medzinárodnú ochranu detí a mládeže	541	551	578	586	546	546	546
Implementačná agentúra pre OP ZaSI	1 127	1 338	1 055	1 060	1 055	1 055	1 055
Inštitút pre prac. rehabilitáciu občanov so zdr.postihnutím	2 499	2 842	2 952	3 110	2 911	2 911	2 952
Rehabilitačné stredisko pre zrakovo postihnutých	627	737	777	784	762	762	762
Úrad komisára pre deti	427	589	590	590	638	638	638
Úrad komisára pre osoby so zdravotným postihnutím	446	522	555	555	585	585	585

Zdroj: MF SR

Ostatné výdavky kapitoly zahŕňajú výdavky na medzirezortný podprogram Informačné technológie financované zo ŠR v sume 22,1 mil. eur, výdavky alokované na príspevok do Medzinárodnej organizácie práce v sume 562 tis. eur, výdavky na protidrogovú politiku v sume 50 tis. eur.

Sociálne poistenie

Sociálne poistenie slúži na ochranu obyvateľov v rôznych životných situáciách (ako napr. materstvo, pracovná neschopnosť, invalidita, dosiahnutie dôchodkového veku alebo

nezamestnanosť). Výplata dávok sociálneho poistenia sa zabezpečuje prostredníctvom verejnoprávnej inštitúcie, ktorou je Sociálna poisťovňa.

Tabuľka 63 - Výdavky Sociálnej poisťovne

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Výdavky Sociálnej poisťovne spolu	8 109 554	8 579 154	8 710 359	9 751 664	9 629 481	10 113 498	10 483 044
Výdavky poistenia	7 943 084	8 382 021	8 586 227	9 537 017	9 403 680	9 876 701	10 234 963
výdavky nemocenského poistenia	661 224	759 658	728 250	1 170 260	947 088	1 019 726	1 080 988
výdavky dôchodkového poistenia	7 050 594	7 360 111	7 624 078	7 837 396	8 137 796	8 531 662	8 820 694
výdavky poistenia v nezamestnanosti	183 745	214 195	176 663	471 960	257 751	261 133	266 170
výdavky úrazového poistenia	47 520	48 058	57 236	57 401	61 045	64 180	67 111
Výdavky garančného poistenia	16 109	24 164	17 632	24 647	25 801	26 797	28 081
Výdavky správneho fondu	150 362	172 969	106 500	190 000	200 000	210 000	220 000

Zdroj: MF SR

Výdavky nemocenského poistenia zahŕňajú doteraz poskytované dávky ako sú nemocenské, materské, ošetrovné a vyrovnávací dávka. Zároveň sa v rámci výdavkov nemocenského poistenia navrhuje zavedenie novej dávky tehotenskej. Jej účelom je zabezpečenie príjmu na úhradu zvýšených výdavkov spojených s tehotenstvom podľa uváženia poistenkyne, akými sú napr. strava, ošatenie a iné. Výdavky na dávku tehotenskú sa v roku 2021 predpokladajú v sume 39,4 mil. eur.

Výdavky na nemocenské dávky, ktoré sa rozpočtujú v rámci výdavkov sociálneho poistenia vychádzajú z predpokladu, že percento pracovnej neschopnosti pre chorobu a úraz bude približne 5,25 %.

Dôchodkové dávky sa zvyšujú v závislosti od medziročného rastu spotrebiteľských cien za domácnosti dôchodcov za 1. polrok predchádzajúceho roka, minimálne však o 2 % z priemerného dôchodku (daného druhu). Na rok 2021 valorizácia podľa údajov vykázaných Štatistickým úradom SR predstavuje 2,6 %. Výdavky na dôchodkové dávky zároveň rastú s prihliadnutím na bežný medziročný nárast, ktorý vyplýva z počtu novopriznaných a zaniknutých dôchodkov.

Výdavky na dôchodkové dávky tiež zohľadňujú prijatú novelu zákona o sociálnom poistení, ktorá s účinnosťou od 1. 1. 2021 upravila zníženie dôchodkového veku pre osoby, ktoré vychovali dve a viac detí, tak, že za každé dieťa sa im znižuje dôchodkový vek o 6 mesiacov v porovnaní s poistencom, ktorý nemá deti. Výdavky na dôchodkové dávky boli z titulu uvedenej legislatívnej úpravy v roku 2021 zvýšené o 105 mil. eur.

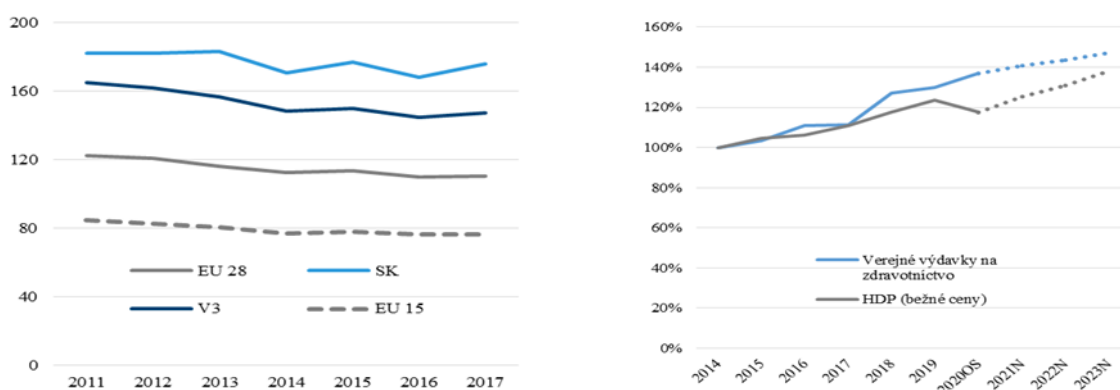
Výdavky poistenia v nezamestnanosti odzrkadľujú doterajší vývoj v roku 2020 a predpoklad na nasledujúce roky v súlade s makroekonomickou prognózou Ministerstva financií SR zo septembra 2020. Vo výdavkoch poistenia v nezamestnanosti sa prejavilo aj priaznivé predkrízové obdobie, čo má za následok vyšší počet uchádzačov o zamestnanie s nárokom na dávku a vyššiu priemernú dávku v nezamestnanosti. Výdavky základného fondu poistenia v nezamestnanosti sa v roku 2021 predpokladajú vo výške 258 mil. eur.

Výdavky správneho fondu sa na rok 2021 rozpočtujú vo výške 200 mil. eur. Výška výdavkov správneho fondu na rok 2021 zabezpečuje plnenie úloh súvisiacich s činnosťou jednotlivých organizačných zložiek Sociálnej poisťovne.

4.6. Zdravotníctvo

Zdravotníctvo je prioritou slovenskej verejnej politiky pre jeho potenciál zlepšiť kvalitu života, veľkosť sektora aj slabé výsledky. Slovenské zdravotníctvo je druhá najväčšia výdavková položka verejných financií, jeho výsledky ale výrazne zaostávajú za porovnateľnými krajinami. Verejné výdavky na zdravotníctvo rastú a zodpovedajú možnostiam ekonomiky. V roku 2021 dosiahnu 5,9 mld. eur. Vyspelé krajiny investujú do zdravotníctva rýchlejšie ako rastie ich ekonomika. Slovenské výdavky za posledných 5 rokov narástli o 27 %, zatiaľ čo HDP o 18 %. Slovenské verejné výdavky na zdravotníctvo budú v roku 2021 predstavovať 6,2 % HDP, čo je viac ako priemer ostatných krajín V3 (5,1 %) a menej ako priemer EÚ15 (7,3 %)⁵³. Rozpočet predpokladá, že oproti roku 2014 výdavky narastú do roku 2023, teda za desať rokov o 48 %, zatiaľ čo HDP podľa prognózy⁵⁴ za rovnaké obdobie porastie o 38 % (Graf).

Graf 24: Úmrtnosť odvrátiteľná zdravotnou starostlivosťou a Porovnanie rastu výdavkov na zdravotníctvo a HDP

Zdroj: Eurostat

Zdroj: Eurostat, Hlavná kniha rozpočtu

Výsledky slovenského zdravotníctva však nezodpovedajú výdavkom. Na Slovensku pripadá ročne na 100-tisíc obyvateľov až 176 úmrtí, ktoré mohli byť odvrátené včasnou a efektívnou zdravotnou starostlivosťou. V ostatných krajinách V4 je takýchto úmrtí ročne 147 na 100-tisíc obyvateľov. Podobne zaostáva aj očakávaná dĺžka života a ďalšie výsledkové ukazovatele.

Tabuľka 64 - Kľúčové ukazovatele zdravotníctva

		2015	2016	2017	2018	2019
Úmrtnosť odvrátiteľná zdravotnou starostlivosťou (Počet úmrtí na 100-tisíc obyvateľov)	SK	176,9	168,3	176,0	N/A	N/A
	EÚ	113,4	110,0	110,5 ⁵⁵	N/A	N/A
Očakávaná dĺžka života žien pri narodení (Počet rokov)	SK	76,7	77,3	77,3	77,4	N/A
	EÚ	82,5	82,9	82,8	82,9	N/A
Novorodenecká úmrtnosť (Počet úmrtí v prvom roku života na 1 000 živonarodených)	SK	5,1	5,4	4,5	5,0	N/A
	EÚ	3,6	3,7	3,5	3,5	N/A
Úmrtnosť odvrátiteľná prevenciou (Počet úmrtí na 100-tisíc obyvateľov)	SK	257,7	243,3	240,9	N/A	N/A
	EÚ	189,4	184,6	184,3	N/A	N/A

N/A – hodnoty sú nedostupné

Zdroj: Eurostat

⁵³ Priemer za krajiny V3 a EÚ15 z najnovších dostupných údajov v databáze OECD.

⁵⁴ Prognóza makroekonomického vývoja (53. zasadnutie Výboru pre makroekonomické prognózy, 16.9.2020).

⁵⁵ Bez údajov za Francúzsko.

Výdavky v zdravotníctve

Výdavky v zdravotníctve dosiahnu v roku 2021 úroveň 5,97 mld. eur, s medziročným rastom 205 mil. eur, t. j. o 3,56 % oproti očakávanej skutočnosti 2020. Celkové výdavky v sektore zdravotníctva pozostávajú najmä z výdavkov verejného zdravotného poistenia (VZP) a výdavkov kapitoly Ministerstva zdravotníctva SR. Vývoj zdrojov a príjmov v zdravotníctve bol v roku 2020 výrazne ovplyvnený pandemiou ochorenia COVID-19.

Tabuľka 65 - Celkové výdavky v zdravotníctve

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Výdavky v zdravotníctve	5 173 750	5 486 155	5 613 569	5 761 527	5 966 840	6 084 142	6 228 127
% nárast*		6,04%	2,32%	5,02%	3,56%	1,97%	2,37%
Výdavky VZP celkom	4 992 755	5 212 068	5 418 027	5 493 075	5 692 945	5 810 328	5 953 244
% nárast		4,39%	3,95%	5,39%	3,64%	2,06%	2,46%
z toho: výdavky poistenia	4 564 307	4 959 185	5 167 508	5 193 688	5 428 321	5 537 666	5 674 214
Výdavky kapitoly MZ SR (bez platby štátu, EÚ prostr. a SP)	180 995	274 087	195 542	267 432	273 895	273 814	274 883
Výdavky kapitoly na EÚ prostriedky a spolufinancovanie	0	0	0	1 020	0	0	0

* nárast 2020 OS je voči 2019 S, nárast 2021 N je voči 2020 OS

Zdroj: MF SR

Verejné zdravotné poistenie (ďalej len „VZP“)

Súhrn verejných zdrojov (finančných prostriedkov), ktoré sú primárne určené na úhradu zdravotnej starostlivosti predstavuje verejné zdravotné poistenie.

Úpravou legislatívy sa od roku 2020 zaviedol nový spôsob financovania verejného zdravotného poistenia, podľa ktorého sa najprv určí celkový objem výdavkov verejného zdravotného poistenia vrátane opatrení z revízie výdavkov hodnoty za peniaze a k nim sa stanovujú potrebné zdroje (príjmy bežného roka sa rovnajú celkovým výdavkom verejného zdravotného poistenia).

Zdroje tvoria príjmy od ekonomicky aktívnych osôb, EÚ prostriedky a spolufinancovanie a platba štátu.

V minulosti sa na určenie platby štátu používalo arbitrálne percento za poistencov štátu, ktoré spôsobovalo volatilitu celkových výdavkov. Po novom diskusia začína od reálnych potrieb rezortu a znižuje prepojenie na ekonomický cyklus. Výdavky na zdravotnú starostlivosť (tzv. výdavky poistenia) sú uhrádzané zo systému verejného zdravotného poistenia a tvoria až 95,3 % podiel z výdavkov VZP.

Od roku 2022 sa plánuje zaviesť aj vecné členenie výdavkov VZP, tzv. „programové rozpočtovanie“, čo je štandardom v krajinách OECD.

Z Revízie výdavkov na zdravotníctvo II (2019) vyplýva, že nižšiu hodnotu za peniaze v slovenskom zdravotníctve spôsobuje neefektívna alokácia zdrojov.

- V súčasnosti celkový potenciál úspor predstavuje 465 mil. eur ročne oproti roku 2020⁵⁶. Hlavnou kategóriou výdavkov s priestorom na zefektívnenie a úsporu sú vyšetrenia u

⁵⁶ Výška potenciálnych úspor v Revízii výdavkov je 542 mil. eur ročne oproti roku 2019, časť opatrení bola splnená, časť opatrení bola prehodnotená, niektoré opatrenia boli doplnené alebo už nie sú relevantné.

špecialistov. Slovensko má v porovnaní s inými krajinami vysoké výdavky na vyšetrenia u špecialistov spôsobené nadmerným počtom návštev a tiež na lieky a na diagnostiku. Hodnotu za peniaze v zdravotníctve zvýšia aj opatrenia bez vyčíslenej výdavkovej potreby, ako reforma siete a financovania ústavnej zdravotnej starostlivosti, lepšia regulácia poisťného systému, lepší manažment pacienta alebo prehodnotenie mixu personálu.

- V súčasnosti potenciál investícií do prioritných oblastí predstavuje 918 mil. eur ročne oproti roku 2020⁵⁷. Zdrojovo podhodnotenú sú predovšetkým primárna starostlivosť, dlhodobá starostlivosť, prevencia a podpora duševného zdravia. Slovensko tiež trpí nedostatkom personálu, najmä sestier a všeobecných lekárov, hoci ich platy sú po výraznom navýšení plátov sestier v roku 2019 porovnateľné s ostatnými európskymi krajinami vyjadrené ako násobok priemernej mzdy, teda so zohľadnením ekonomickej úrovne Slovenska. Investície do prioritných oblastí a chýbajúceho personálu by priniesli výrazne vyššiu hodnotu za peniaze.

Graf 25: Plat sestry ako násobok priemernej mzdy, 2018 a Plat lekára ako násobok priemernej mzdy, 2018

SK (sestry pracujúce v nemocniciach)

Zdroj: OECD

Zdroj: OECD

Zdravotníctvo sa od štartu projektu hodnoty za peniaze v roku 2016 rozpočtuje v nasledovných krokoch. V prvom kroku sa odhadne rast výdavkov bez zmien politik, ktorý zohľadňuje rast miezd podľa platového automatu, infláciu a rast spotreby liekov. Rozpočet počíta aj s vplyvom starnutia populácie a vstupom nových liekov na trh. V druhom kroku sa odhadnú dodatočné výdavky, resp. úspory súvisiace so zmenami politik. Potreba dofinancovať zdravotníctvo v priebehu roka vyplýva aj z nepredvídateľných udalostí, akou je pandémia COVID-19 v roku 2020, z neplnenia dohodnutých opatrení, z nových opatrení predstavených v priebehu roka alebo zlého manažmentu.

⁵⁷ Výška potenciálnych investícií do priorít v Revízii výdavkov je 792 mil. eur ročne oproti roku 2019, časť opatrení bola splnená, prehodnotená, niektoré opatrenia boli doplnené alebo už nie sú relevantné.

Tabuľka 66 - Rozpočet podľa vecných oblastí

mil. eur	2020 OS	2021 N	Medziročná zmena		
			Nárast výdavkov a úspora mil. eur	%	z toho: len úspora mil. eur
Zdravotná starostlivosť	5 235	5 480	245	5%	-97
Lieky a diietické potraviny	1 116	1 129	13	1%	-55
Zdravotnícke pomôcky	165	158	-7	-4%	-8
Ústavná zdravotná starostlivosť	1 691	1 820	130	8%	-8
Všeobecná ambulantná starostlivosť	319	358	40	13%	0
SVLZ*	603	606	3	1%	-23
Špecializovaná ambulantná starostlivosť	950	1 003	53	6%	-3
Pohotovostná služba	26	27	1	4%	0
Záchranná zdravotná služba	132	138	6	4%	0
Kúpeľná starostlivosť	49	53	4	8%	0
Doprava	32	33	0,5	2%	0
Vrtuľníková záchranná služba	12	13	1	4%	0
Ostatné subjekty a iná ZS	140	142	1	1%	0
Iné výdavky VZP (nezahŕňa FO a iné úhrady ZP)	216	213	-3	-1%	-11
VZP spolu (nezahŕňa FO a iné úhrady ZP)	5 451	5 693	242	4,4%	-107

*spoločné vyšetrovacie a liečebné zložky (napr. CT a MR)

Zdroj: MF SR

Pozn.: údaje v položkách Iné výdavky VZP a Zdravotná starostlivosť zohľadňujú aj nové výdavkové a úsporné opatrenia v danom roku.

Tabuľka 67 - Rozpočet 2021 a zmeny výdavkov

mil. eur	
Rozpočet 2020	5 418
Očakávaná skutočnosť 2020 (bez fin. operácií a iných úhrad ZP)	5 451
Zmeny 2021 voči očakávanej skutočnosti 2020	242
Nárasty bez zmien politík (rast miezd, inflácia, starnutie)	242
Zmeny politík	107
Úsporné opatrenia	-107
Rozpočet VZP 2021 (OS 2020 + zmeny)	5 693
% nárast rozpočtu voči očakávanej skutočnosti 2020	4,4 %
Rozpočet na zdravotníctvo 2021 (vrátane kapitoly MZ a zdrojov EÚ)	5 967

Zdroj: MF SR

Výdavky bez zmien politík

Bez zmien v politikách sa rast výdavkov v roku 2021 odhaduje na 242 mil. eur. Nemzdové výdavky rastú o infláciu, mzdové výdavky zdravotníckych pracovníkov rastú podľa platnej legislatívy (tzv. platový automat) a mzdové výdavky ostatného personálu rastú podľa priemernej mzdy v hospodárstve, v súlade s manuálom pre tvorbu scenára nezmenených politík.⁵⁸ Bázou, od ktorej sa odvíja nárast, je celý očakávaný balík skutočne vyplatených výdavkov na mzdy pracovníkov vrátane príplatkov a náhrad miezd vyplývajúcich zo zákona a kolektívnych zmlúv (č.2–5). Iné výdavky VZP zahŕňajú povinné príspevky vybraným inštitúciám a výdavky na správu zdravotných poisťovní (č. 6). Rozpočet zohľadňuje vplyv starnutia populácie a nárast chorobnosti, ktoré sa prejavujú napr. vyšším užívaním liekov alebo spotrebovanej zdravotnej starostlivosti. (č. 7, č. 8). V nasledujúcej tabuľke sú uvedené

⁵⁸ MF SR (2017). Metodika zostavovania scenára nezmenených politík. Dostupné na <http://www.finance.gov.sk/Default.aspx?CatID=9301>.

kumulatívne nárasty výdavkov, teda pre všetky roky 2021, 2022 a 2023 ide o nárast voči roku 2020.

Tabuľka 68 - Zmeny výdavkov voči roku 2020 - VZP - bez zmien politik

č. mil. eur	2021	2022	2023
Spolu	242	356	485
<i>Nemzdové</i>	18	16	-39
1 Nemzdové bez liekov (o CPI)	18	16	-39
<i>Mzdové</i>	178	248	333
2 Automat lekári ÚZS	42	59	79
3 Automat ostatní ÚZS + MM*	60	84	113
4 Nezdravotníckí zamestnanci	24	34	46
5 Ambulantní zdravotníckí zamestnanci	51	71	95
<i>Iné výdavky VZP</i>	7	15	23
6 Správa ZP, príspevky na UDZS, OS ZZS, NCZI	7	15	23
7 <i>Starnutie**</i>	7	15	85
8 <i>Lieky nárast chorobnosti</i>	28	57	30

*minimálna mzda, ** z analýzy Rady pre rozpočtovú zodpovednosť

Zdroj: MF SR, RRZ

Výdavky so zmenami politik

Zmeny v politikách zvýšia výdavky v roku 2021 o 107 mil. eur.

Prostriedky uvoľnené úspornými opatreniami je potrebné investovať do podfinancovaných oblastí, kde môžu priniesť lepšie výsledky. Dlhodobý investičný potenciál takýchto tzv. hodnotových opatrení je 918 mil. eur ročne oproti roku 2020, v roku 2021 sa vynaloží 55 mil. eur. Hodnoty na roky 2022 a 2023 budú aktualizované počas roka 2021.

Vyšší počet všeobecných lekárov by spolu s rozšírením ich kompetencií zlepšil manažment pacienta a znížil potrebu návštev drahších špecialistov v súlade s dobrou praxou v zahraničí. V roku 2021 budú investície smerovať najmä do podpory súčasných preťažených všeobecných lekárov a finančnej motivácie pre vykonávanie komplexnej liečby a prevencie s dôrazom na zraniteľné skupiny obyvateľstva (č. 9).

Veľkou výzvou je starnutie populácie a s tým súvisiaca dlhodobá starostlivosť. Na Slovensku chýbajú kapacity pobytovej, komunitnej aj domácej starostlivosti. MZ SR a MPSVR SR chystá v priebehu roka 2021 legislatívny návrh reformného zámeru, z ktorého vyplynú potrebné investície do dlhodobej starostlivosti (č. 11).

Investície do prevencie a podpory duševného zdravia (v roku 2021 najmä do stacionárov a lôžok) znižujú budúcu záťaž na zdravotný aj sociálny systém a zvyšujú produktivitu práce. Podľa vzoru západných krajín môžu byť vysoko návratné. V roku 2021 budú vynaložené najmä

na dodatočné skríniny a do psychiatrických stacionárov a lôžok (č. 12 a č. 13). Zároveň je potrebné podporovať vybrané nedostatkové špecializácie v ambulantnej starostlivosti (č. 14).

Ostatné zmeny politík, ktoré nevyplývajú z revízie výdavkov navyšujú rozpočet o 52 mil. eur v roku 2021. Z toho 49 mil. eur bude vynaložených v oblasti liekov – zrušenie doplatkov pre vybrané skupiny obyvateľstva, zabezpečenie liekov pre pacientov so svalovou atrofiou a nárast výdavkov v súvislosti s pripravanou novelou zákona 363/2011 Z.z. (č. 16, 18 a 20). Zvyšný nárast vyplýva z platby lekárniam za pohotovosť, ktorú poskytujú povinne podľa zákona (č. 19). V roku 2021 vynaložia zdravotné poisťovne na zastavenie exekúcií 4 mil. eur, keďže však v rozpočte 2020 už na túto položku bolo alokovaných 5 mil. eur ročne, rozdiel sa do rozpočtu vráti (č. 17). V nasledujúcej tabuľke sú uvedené kumulatívne nárasty výdavkov teda pre všetky roky 2021, 2022 a 2023 ide o nárast oproti roku 2020.

Tabuľka 69 - Zmeny výdavkov voči roku 2020 - VZP - zmeny politík

č.	mil. eur	2021	2022	2023	Potenciál voči 2020	Horizont plnenia voči 2020
SPOLU		107	235	310	-	-
<i>Hodnotové opatrenia - Hodnota za peniaze</i>		55	183	258	918	
9	Všeobecná ambulantná starostlivosť	25	35	49	113	5
10	Personál - navýšenie počtu sestier	11	33	44	107	8
11	Dlhodobá starostlivosť	0	40	50	338	10
12	Prevenčia	0,2	15	35	110	6
13	Duševné zdravie	9	20	40	200	5
14	Špecializovaná ambulantná starostlivosť	10	10	10	10	1
15	Ďalšie priority	0	30	30	40	2
<i>Ostatné zmeny politík</i>		52	52	52	-	-
16	Lieky - rušenie doplatkov pre dôchodcov, ŤZP a deti do 6 r.	37	37	37	-	-
17	ZP - zastavenie exekúcií	-1	-1	-1	-	-
18	Výdavky na lieky pre pacientov so svalovou atrofiou	3	3	3	-	-
19	Lekárne - platba za pohotovosť	3	3	3	-	-
20	Lieky – vplyv novely 363/2011 Z. z.	9	9	9	-	-

Zdroj: MF SR

Úsporné opatrenia

V roku 2020 budú realizované úsporné opatrenia vo výške 107 mil. eur z verejného zdravotného poistenia.

Revízia výdavkov na zdravotníctvo II (2019) identifikovala potenciál úsporných opatrení na 542 mil. eur ročne oproti roku 2019, po splnení a prehodnotení opatrení je potenciál 465 mil. eur ročne oproti roku 2020. Opatrenia nie je možné naplniť hneď, vyžadujú si postupný nábeh, niektoré až 10 rokov.

Úsporné opatrenia sa zameriavajú na oblasti zdravotníctva, kde dochádza k neefektívnemu využívaniu zdrojov. Časť úspor vychádza z dorovnania hodnôt slovenských ukazovateľov na zahraničný benchmark (prístup „top-down“), iné z konkrétnych zmien nastavenia systému (prístup „bottom-up“). Obyvatelia Slovenska dostanú viac za tieto peniaze, ak budú presunuté do opatrení v prioritných „hodnotových“ oblastiach, ktoré sú popísané vyššie.

Revízia výdavkov identifikuje tzv. potenciál, čo je celková ročná úspora, ktorá sa dá dosiahnuť zavedením daného opatrenia. Rozpočet určuje horizont plnenia, teda počet rokov, v ktorom sa potenciálna úspora dosiahne, a postupné šetrenie zdrojov v jednotlivých rokoch. Hodnoty na roky 2022 a 2023 budú aktualizované počas roka 2021.

Lepšia organizácia ambulantnej starostlivosti môže priniesť úsporu poklesom počtu odvrátiteľných hospitalizácií (č. 21) a znížením využívania špecializovanej ambulantnej starostlivosti (ŠAS) potenciálne až 214 mil. eur ročne (č. 22). Špecializovaná ambulantná starostlivosť je na Slovensku využívaná nadmerne, aj na výkony, ktoré v západných krajinách robia všeobecní lekári. Je to zapríčinené najvyšším počtom návštev lekára na obyvateľa z krajín EÚ a vysokou mierou predpisovania vyšetrení u špecialistov všeobecnými lekármi. Ušetrené zdroje môžu byť efektívnejšie rozdelené medzi existujúcich poskytovateľov. Pre dosiahnutie zmeny je potrebné rozšíriť kompetencie aj počty všeobecných lekárov, preto sa v roku 2021 neočakáva úspora.

V liekovej politike sú potenciálne úspory 230 mil. eur ročne, priestor je najmä v znížení celkových výdavkov na lieky, ktoré nespĺňajú kritéria nákladovej efektívnosti a v rozširovaní centrálnych nákupov. Úspora vznikne tiež porovnávaním cien a úhrad liekov, vstupom lacnejších liekov a zavedením prínosov elektronickej preskripcie do praxe. Až 51 mil. eur je možné dosiahnuť v roku 2020 (č. 23 – 33).

Potenciál ostatných úsporných opatrení je 110 mil. eur ročne, z toho 52 mil. eur ročne v roku 2021. Ide najmä o znižovanie nadmerného využívania a jednotkových cien laboratórnej a zobrazovacej diagnostiky (č. 34 – 36), efektívnejší nákup zdravotníckych pomôcok (č. 37 – 39) a zlepšenie v revíznej činnosti a zefektívnenie prevádzky vo Všeobecnej zdravotnej poisťovni (ďalej len „VšZP“) (č. 41–42). Úspory zo zníženia miery cisárskych rezov a počtu tehotenských vyšetrení po vzore západných krajín sa v roku 2021 neočakávajú, keďže neboli prijaté kroky pre zmenu relevantných medicínskych postupov (č. 40).

V nasledujúcej tabuľke sú uvedené kumulatívne úspory výdavkov, teda pre všetky roky 2021, 2022 a 2023 ide o úsporu oproti roku 2020.

Tabuľka 70 - Zmena výdavkov voči roku 2020 - VZP - úsporné opatrenia - Hodnota za peniaze

č. mil. eur	2021	2022	2023	Potenciál voči 2020	Horizont plnenia voči 2020
SPOLU	-107	-245	-294	-465	
<i>ústavná ZS</i>	<i>-3</i>	<i>-4,9</i>	<i>-6,7</i>	<i>-7,4</i>	
21 zníženie počtu odvrátiteľných hospitalizácií na úroveň V3	-3	-4,9	-6,7	-7,4	4
<i>ambulantná ZS</i>	<i>0</i>	<i>-21</i>	<i>-41</i>	<i>-207</i>	
22 zníženie počtu návštev ŠAS	0	-21	-41	-207	10
<i>lieky</i>	<i>-51</i>	<i>-137</i>	<i>-158</i>	<i>-161</i>	
23 nákladová efektívnosť liekov	-8	-36	-55	-55	3
24 centrálny nákup liekov	-13	-26	-26	-26	1
25 nadspotreba liekov	-1	-3	-5	-7	4
26 podpora vstupu generík a biosimilárov	-2	-3	-3	-3	1
27 medziročné porovnávanie cien liekov dvakrát ročne	0	-2	-2	-2	1
28 externé referencovanie	-5	-5	-5	-5	1
29 zmena úhradových skupín od 1.1.2020	0	-3	-3	-3	1
30 eHealth - spustenie modulov	0	-30	-30	-30	1
31 revízná činnosť (interakcie, duplicitné predpisovanie)	-7	-7	-7	-7	2
32 lieky na výnimky	-8	-16	-16	-16	2
33 Nové opatrenie ÚHP - aktívne vynucovať vyrovnávací rozdiel	-7	-7	-7	-7	1
<i>SVLZ</i>	<i>-21</i>	<i>-38</i>	<i>-38</i>	<i>-38</i>	<i>0</i>
34 referencovanie cien výkonov s ČR	-4	-9	-9	-9	2
35 nadbytočné vyšetrenia	-12	-25	-25	-25	2
36 laboratórne vyšetrenia - úhrady	-4	-4	-4	-4	2
<i>zdravotnícke pomôcky</i>	<i>-8</i>	<i>-15</i>	<i>-20</i>	<i>-20</i>	
37 centrálny nákup inkontinenčných pomôcok	-1	-2	-2	-2	2
38 inkontinenčné pomôcky - zavedenie základného funkčného typu	-5	-9	-14	-14	3
39 rozšírenie medzinárodného porovnávania cien	-2	-4	-4	-4	2
<i>štandardné postupy</i>	<i>0</i>	<i>-1</i>	<i>-2</i>	<i>-4</i>	
40 pôrodnictvo - menej tehotenských vyšetrení a cis. rezov	0	-1	-2	-4	5
<i>VŠZP</i>	<i>-24</i>	<i>-28</i>	<i>-28</i>	<i>-28</i>	
41 revízná činnosť, sprísnenie nepriamych revízií	-14	-17	-17	-17	2
42 zefektívnenie prevádzky	-10	-11	-11	-11	2

Zdroj: MF SR

Kapitálové výdavky

Na obnovu a modernizáciu zdravotníckych zariadení sa v roku 2021 uvažuje vyčleniť 98 mil. eur, z ktorých 1,6 mil. eur má už kapitola MZ SR vo svojich výdavkoch a zvyšok v sume 96,4 mil. eur je rozpočtovaný v kapitole VPS. Pre zabezpečenie hodnoty za peniaze je potrebné čerpať kapitálové výdavky v súlade s metodikou prioritizácie a hodnotenia investičných projektov.

Nevyčíslené opatrenia a štrukturálne opatrenia

Významný potenciál pre zvýšenie efektívnosti predstavujú opatrenia, zatiaľ bez špecifikovaného finančného vplyvu a štrukturálne opatrenia bez priameho finančného dopadu. Mnohé opatrenia vyplývajú z odporúčaní, ktoré revízia výdavkov pomenúva v príslušných kapitolách a sú v súlade s vyčíslenými opatreniami.

- Optimalizácia siete nemocníc s dôrazom na zvyšovanie kvality cez predpísaný minimálny počet výkonov, zabezpečenie dostupnosti a zlepšovanie efektívnosti poklesom dĺžky hospitalizácie a počtu lôžok.
- Zavedenie platieb nemocniciam na základe DRG.
- Zlepšenie prerozdelenia mechanizmu zavedením nových parametrov a ex-post prerozdelení s revíznou komisiou.
- Definícia nároku pacienta na zdravotnú starostlivosť.
- V ambulantnej starostlivosti podpora gatekeepingu pred príchodom k všeobecnému lekárovi (redukcia „administratívnych“ návštev, telefonická konzultácia namiesto návštevy, domáca liečba v prípade virózy), prehodnotenie mechanizmu financovania ambulancií (kapitácia a platba za výkon), jednoduchší vstup všeobecných lekárov na trh a podpora vzniku integrovaných kliník všeobecnej ambulantnej starostlivosti.
- V liekovej politike posilnenie kapacít pre analýzy nákladovej efektívnosti (HTA), podpora ďalších vstupov generických liekov a prehodnotenie zloženia úhradových skupín.
- Prehodnotenie systému odmeňovania personálu v nemocniciach – tzv. platového automatu – naviazať rast balíka na mzdy na priemernú mzdu v hospodárstve a nechať nemocniciam flexibilitu v prerozdelení.
- V personálnych opatreniach prehodnotiť mix personálu a personálnych kompetencií vo všetkých zariadeniach.
- Implementácia predpísaných klinických postupov. V súlade s prípadovou štúdiou revízií zavedenie postupov počas tehotenstva a pôrodu, urýchlenie prepustenia matky s dieťaťom, vytvorenie kapacít v domácej a komunitnej starostlivosti pre matky s deťmi.
- Pre zdravotné poisťovne určiť pravidlá narábania zo zdrojmi z VZP, ktoré neboli použité na zdravotnú starostlivosť.
- V rámci prevencie investovať do účinných opatrení prevencie a podpory zdravia.
- V rámci duševného zdravia uskutočnenie epidemiologického výskumu, odstránenie bariér pre vstup psychoterapeutov do zdravotníctva, podpora psychoterapie, správne postupy v predpisovaní liekov, zaradenie diagnostiky psychických symptómov pri fyzických ochoreniach.

Zdravotnícke zariadenia⁵⁹

Na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a služieb súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti boli zriadené zdravotnícke zariadenia. Zdravotnícke zariadenia možno prevádzkovať len na základe povolenia na ambulatnú, ústavnú a lekárenskú starostlivosť. Ide o súbor 89 rôznych zariadení, ako napr. nemocnice (všeobecné, špecializované), polikliniky a iné prevádzkové útvary.

Najviac zdravotníckych zariadení patrí do pôsobnosti ministerstva zdravotníctva (56 zariadení). Najvýznamnejší podiel predstavujú univerzitné a fakultné nemocnice, ktoré sú súčasťou 35 príspevkových organizácií. Ďalej do pôsobnosti patrí 7 subjektov, ktoré majú formu podnikateľských subjektov a 14 neziskových organizácií.

V pôsobnosti ministerstva vnútra sú zriadené tri príspevkové organizácie a Nemocnica svätého Michala, a. s. Bratislava. Zriaďovateľom Ústrednej vojenskej nemocnice SNP Ružomberok je ministerstvo obrany. Pre osoby vo väzbe alebo vo výkone trestu odňatia slobody je určená špecializovaná nemocnica, ktorej zriaďovateľom je ministerstvo spravodlivosti. V pôsobnosti samosprávnych krajov je 27 zdravotníckych zariadení.

Výdavky na rok 2021 určené pre zdravotnícke zariadenia predstavujú sumu 2,02 mld. eur. Výdavky na bežnú prevádzku sa rozpočtujú v sume 1,97 mld. eur, pričom najväčší podiel na úrovni 55,9 % tvoria osobné výdavky. V hodnotovom vyjadrení ide o 1,13 mld. eur. Na zabezpečenie prístrojového vybavenia nemocníc, odstránenie havarijných stavov budov, rekonštrukcie sociálnych zariadení, modernizácie operačných sál sa v roku 2021 rozpočtuje objem vo výške 42,1 mil. eur.

Tabuľka 71 - Výdavky zdravotníckych zariadení

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Výdavky zdravotníckych zariadení	1 812 732	2 033 985	1 870 575	2 087 014	2 021 951	2 079 335	2 148 799

Zdroj: MF SR

Výdavky zdravotníckych zariadení v roku 2021 v porovnaní so skutočnosťou 2019 rastú pomalším tempom. Hlavným dôvodom je uvoľnenie všetkých kapitálových výdavkov z predchádzajúcich rokov, ktoré boli určené na obnovu a rekonštrukciu nemocníc. V roku 2021 ešte nie sú v zdravotníckych zariadeniach zahrnuté zdroje z kapitoly VPS určené na kapitálové výdavky v sume 96,4 mil. eur.

Pre účely plnenia úloh súvisiacich s komplexnou produkciou krvných prípravkov je zriadená príspevková organizácia Národná transfúzna služba SR (ďalej NTS SR), ktorá okrem iného zabezpečuje aj hemoterapiu najvyššej možnej kvality a bezpečnosť krvi v požadovanom objeme na dosiahnutie národnej sebestačnosti. Celkové výdavky smerujúce do NTS SR predstavujú výšku 24,2 mil. eur.

⁵⁹ Ide o zdravotnícke zariadenia, ktoré Štatistický úrad SR v súlade s európskou metódikou ESA 2010 ustanovenou Nariadením EP a Rady (EÚ) č. 549/2013 z 21. mája 2013 o európskom systéme národných a regionálnych účtov v Európskej únii zaradil medzi subjekty verejnej správy.

Organizácie pôsobiace v oblasti zdravotníctva

Prostredníctvom kapitoly ministerstva zdravotníctva je zabezpečené financovanie Úradu verejného zdravotníctva SR a jeho 36 regionálnych úradov verejného zdravotníctva na úrovni 65,8 mil. eur. Tieto úrady pôsobia na úseku ochrany, podpory a rozvoja verejného zdravia, špeciálnych výkonov v odbore epidemiológie, lekárskej mikrobiológie, výchovy k zdraviu a zdravotníckej štatistiky. Vzhľadom na to, že tieto úrady neboli súčasťou celoplošného viazania výdavkov štátneho rozpočtu, následne sa zabezpečili pre úrady rozpočtové zdroje na úrovni 26,4 mil. eur.

Za oblasť ochrany bezpečnosti pacientov a za dohľad a kontrolu nad liekmi a zdravotníckymi pomôckami je zodpovedná štátna rozpočtová organizácia Štátny ústav pre kontrolu liečiv, ktorý vykonáva štátny dozor na úseku humánnej farmácie a drogových prekurzorov, dozor nad trhom zdravotníckych pomôcok, laboratórnu kontrolu liečiv, vydáva povolenia na klinické skúšky, zároveň je aj oprávnená stiahnuť lieky alebo zdravotnícke pomôcky z trhu. Na rok 2021 bude mať Štátny ústav pre kontrolu liečiv k dispozícii sumu 6,57 mil. eur.

Ďalšou z organizácií rezortu zdravotníctva je Národné centrum zdravotníckych informácií (ďalej len „NCZI“), ktoré spravuje národný zdravotnícky informačný systém a zároveň je aj hlavným orgánom pre zdravotnícku štatistiku, prevádzkuje národné zdravotné registre a je zodpovedný za správu národného portálu zdravia. Financovanie je zabezpečené zo zdravotných poisťovní (0,41%) vo forme príspevku na správu národného zdravotníckeho informačného systému. V roku 2021 celkové výdavky NCZI predstavujú sumu 21,3 mil. eur, z toho príspevok je vo výške 21,2 mil. eur.

Pre oblasť záchranných zdravotných služieb bolo zriadené Operačné stredisko záchranej zdravotnej služby SR (ďalej len „OS ZZS“), ktoré riadi, koordinuje a vyhodnocuje činnosti integrovaného záchranného systému, zabezpečuje dokumentáciu tiesňového volania. Na financovanie činnosti operačných stredísk ZZS je vyčlenených 0,35 % zo zdravotných odvodov a na rok 2021 sa predpokladá celková výška príspevku v sume 18,1 mil. eur.

Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou

V oblasti monitorovania a dohľadu nad systémom zdravotnej starostlivosti bol zriadený samostatný Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len „úrad“). Úrad dohliada nad dodržiavaním podmienok, za ktorých sa poskytuje zdravotná a ošetrovateľská starostlivosť a vykonáva dohľad nad verejným zdravotným poistením ako celok. Na financovanie úradu je vyčlenených 0,45 % z predpokladaného výberu poisťovní zdravotnými poisťovňami. Celkové výdavky úradu sa na rok 2021 predpokladajú v sume 23,6 mil. eur, z toho príspevok na činnosť predstavuje 23,2 mil. eur.

Tabuľka 72 - Výdavky Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou

v tis. eurách	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Výdavky Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou	17 354	17 629	22 368	23 752	23 646	24 682	25 315

Zdroj: MF SR

Administratíva a iné výdavky

Výdavky na samotnú činnosť administratívy a ostatné činnosti v kapitole predstavujú v roku 2021 sumu 21,7 mil. eur, ktorými sa zabezpečí financovanie úloh samotného aparátu ministerstva, zároveň sa plnia aj úlohy v súvislosti s výkonom celoštátneho dozoru nad ochranou prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych zdrojov. Aj v roku 2021 bude úrad pokračovať v plnení úloh v oblasti podpory zdravia, ktoré vyplývajú z programov zameraných napríklad na starostlivosť o zdravie, zdravý životný štýl, drogovú a tabakovú politiku aj výchovné vzdelávanie. Okrem týchto výdavkov sem patria prostriedky určené na podporu a údržbu IT systémov, výchovu, vzdelávanie, propagáciu, prieskum, výskum, vývoj, príspevky medzinárodným organizáciám.

Na horizonte rozpočtového rámca rokov 2021 až 2023 sa rozpočtujú v rámci ministerstva zdravotníctva výdavky pre rezidentský program vo výške 5,00 mil. eur ročne. Tento predstavuje špecifickú formu ďalšieho vzdelávania, pri ktorom ministerstvo garantuje odbornú a finančnú podporu a reaguje na nedostatok lekárov špecialistov v regiónoch, s cieľom zníženia ich vekového priemeru, ako aj zvýšenia kvality a dostupnosti zdravotnej starostlivosti.

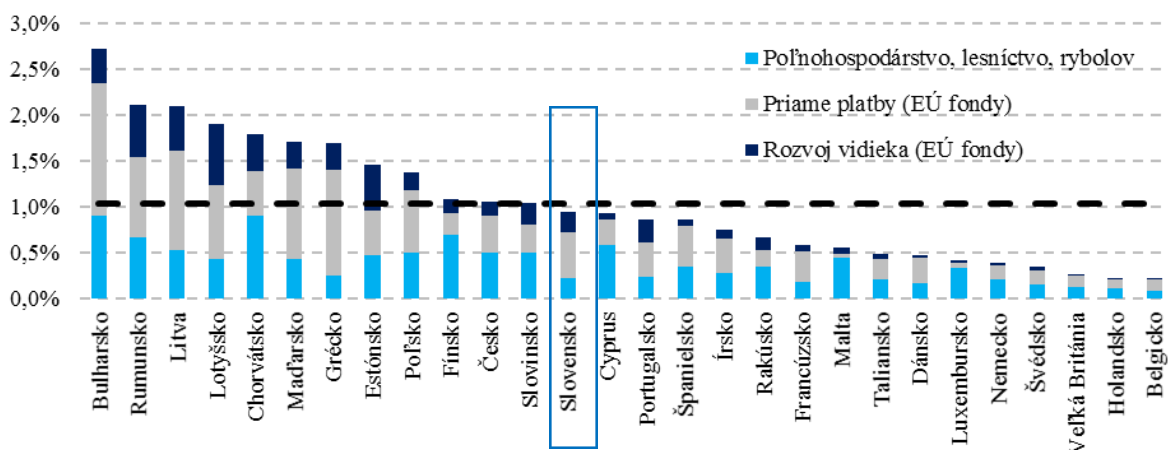
Zároveň sú v rozpočte kapitoly alokované prostriedky na úrovni 125 mil. eur, ktoré umožnia dofinancovať zdravotnícke zariadenia v pôsobnosti Ministerstva zdravotníctva SR. Ide najmä o fakultné a univerzitné nemocnice, ktorých záväzky po lehote splatnosti predstavujú najvyšší podiel z celkového objemu záväzkov po lehote splatnosti zdravotníckych zariadení v sektore verejnej správy. Finančné zdroje budú poskytované na úhradu prevádzkových nákladov zdravotníckych zariadení, ktoré preukázateľne nebudú vykryté zo zdrojov verejného zdravotného poistenia. Uvedeným dofinancovaním by sa malo zamedziť ďalšiemu vytváraniu nových záväzkov.

4.7. Pôdohospodárstvo

Hlavnými cieľmi politik v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka je konkurencieschopnosť a trvalá udržateľnosť poľnohospodárstva, rybného a lesného hospodárstva, zabezpečenie kvality potravinárskych výrobkov dostupných na slovenskom trhu, zlepšovanie životných podmienok vidieckeho obyvateľstva a podpora rozvoja vidieka. Okrem Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR sa na politikách podieľajú Slovenský pozemkový fond a Úrad geodézie, kartografie a katastra SR.

Výdavky Slovenska na pôdohospodárstvo (0,93 % HDP) boli v roku 2018 takmer na priemere krajín EÚ28 (1,04 % HDP). K priemerným výdavkom prispeli najmä EÚ fondy, ktoré sú vyplácané priamo farmárom - Priame platby (0,5 % HDP) a Program rozvoja vidieka (0,2 % HDP).

Graf 26: Verejné výdavky na pôdohospodárstvo (% HDP, 2018)

Zdroj: Eurostat, AMECO

Slovenské pôdohospodárstvo dosahuje dobré výsledky v príjme z produkčných faktorov v poľnohospodárstve na pracovníka. Zaostáva najmä v nízkej hrubej pridanej hodnote na hektár, a nižším podielom rastlinnej a živočíšnej výroby s vysokým podielom pridanej hodnoty.

Tabuľka 73 - Kľúčové ukazovatele pôdohospodárstva

Oblasť	Indikátor		2015	2016	2017	2018	2019
Zvýšenie produktivity v poľnohospodárstve	Hrubá pridaná hodnota na hektár v parite kúpnej sily (eur na hektár)	SK	N/A	463	472	387	N/A
		EÚ 28	N/A	1 042	1 156	1 012	N/A
	Podiel vybranej rastlinnej a živočíšnej výroby s vyššou pridanou hodnotou (podiel výroby okrem obilnín a priem. plodín)	SK	N/A	60	68	62	N/A
		EÚ 28	N/A	83	83	83	N/A
Podpora príjmu domácností poľnohospodárov	Pomer fyzického kapitálu k poľnohosp. ploche (eur na 100 ha)	SK	7,6	8,1	8,4	8,8	N/A
		EÚ 28	14,5	14,0	14,3	N/A	N/A
	Príjem z produkčných faktorov v poľnohospodárstve na zam. (tis. eur)	SK	24	23	27	N/A	N/A
		ČR	31	31	29	N/A	N/A
	Podiel priamych platieb na pridanej hodnote (%)	SK	N/A	69	67	82	N/A
		EÚ 28	N/A	35	30	34	N/A
Fungujúci trh s pôdou podporujúci rozvoj konkurencie a produktivity	Podiel scelených katastrálnych území (%)	SK	N/A	11,0	11,4	11,7	11,8
		cieľ	N/A	100	100	100	100
Dlhodobá udržateľnosť poľnohospodárstva a lesníctva	Hrubá bilancia dusíka na hektár poľnohospodárskej pôdy (kg dusíka na hektár)	SK	38	16	27	0	0
		cieľ	0	0	0	0	0
Podiel poľnohospodárskej pôdy s ekologickým hospodárstvom	Percentuálny podiel pôdy v ekologickom poľnohospodárstve z celkovej plochy poľnohospodárskej pôdy	SK	9,5	9,8	9,9	9,9	N/A
		cieľ	N/A	N/A	N/A	13,5	N/A
Lesníctvo	Hrubá pridaná hodnota v lesníctve (eur na hektár)	SK	250	228	239	N/A	N/A

N/A - hodnoty sú nedostupné

Zdroj: Eurostat, MPRV SR, MF SR

Hrubá pridaná hodnota na hektár poľnohospodárskej pôdy je dlhodobo pod priemerom EÚ, v roku 2018 bolo Slovensko 4. najhoršie spomedzi krajín EÚ. Podiel živočíšnej výroby a rastlinnej výroby s vyššou pridanou hodnotou (ovocie, zelenina) je pod priemerom EÚ. Nedostatočné je aj technické vybavenie fariem, ktoré je vzhľadom k rozlohe poľnohospodárskej pôdy nízke. Medziročne však dochádza k miernemu nárastu fyzického kapitálu k poľnohospodárskej ploche.

Príjem z produkčných faktorov v poľnohospodárstve na pracovníka na Slovensku je pri porovnaní v rámci EÚ vysoký. V roku 2016 dosiahol príjem z produkčných faktorov v poľnohospodárstve (Agricultural Factor Income – AFI) úroveň 26 610 eur. Rast AFI na Slovensku medzi rokmi 2010 – 2016 bol druhý najvyšší v EÚ (za Bulharskom).

Nízka pridaná hodnota v poľnohospodárstve sa odráža v až 82 % podiele priamych platieb na hrubej pridanej hodnote. V rámci EÚ ide o najvyššiu hodnotu. Zároveň je koncentrácia priamych platieb najvyššia zo všetkých členských štátov EÚ. Päťina najväčších poberateľov dostáva približne 94 % všetkých priamych platieb.

Podnikateľské prostredie v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve výrazne ovplyvňujú extrémne rozdrobené vlastníctve vzťahy k poľnohospodárskej a lesnej pôde, ktoré obmedzujú trh s pôdou. V roku 2019 dosahoval podiel scelených katastrálnych území 11,8 %.

Celkové výdavky pre kapitolu Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (ďalej len „MPRV SR“) sú na rok 2021 rozpočtované v sume 1,5 mld. eur. Hlavnou finančnou podporou poľnohospodárstva SR sú prostriedky EÚ, ktoré sú na rok 2021 rozpočtované v sume 968 mil. eur. Výdavky určené na spolufinancovanie programov zo štátneho rozpočtu sú rozpočtované v sume 340 mil. eur a prostriedky štátneho rozpočtu v sume 181 mil. eur. Na samostatných účtoch kapitola na rok 2021 rozpočtuje prostriedky v sume 7,03 mil. eur, z toho 5 mil. eur zo Slovenského pozemkového fondu na zabezpečenie projektov pozemkových úprav.

Tabuľka 74 - Oblasť výdavkov kapitoly MPRV SR

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
MPRV SR	1 049 200	1 202 418	967 458	1 237 293	1 488 220	1 922 016	2 173 283
Priame platby	448 224	490 647	470 768	485 875	408 468	408 575	413 343
Rozvoj vidieka	269 785	281 957	157 505	304 922	593 407	994 367	705 917
Rybné hospodárstvo	859	615	0	3 517	0	1 424	3 056
Trhovo-orientované výdavky	13 062	16 662	16 800	16 751	45 448	39 000	39 000
Štátna pomoc	8 048	49 756	56 000	55 000	56 308	56 308	56 308
Regionálny rozvoj	161 611	215 746	148 383	261 959	260 327	298 076	831 389
Inštitucionálna podpora	147 611	147 035	118 002	109 269	124 262	124 266	124 270

zdroj: MF SR

Priame platby

Priame platby predstavujú priamu finančnú podporu a stabilizáciu príjmov poľnohospodárov podľa vopred stanovených podmienok. Zabezpečujú obhospodarovanie pôdy, udržanie obyvateľstva na vidieku a produkčnú funkciu poľnohospodárstva. Realizujú sa formou bežných transferov subjektom priamo hospodáriacim na pôde. Na rok 2021 je celkový limit priamych platieb navrhnutý v objeme 408 mil. eur, z toho prostriedky EÚ v sume 388 mil. eur a v rámci prostriedkov určených na spolufinancovanie suma 20 mil. eur vo forme prechodnej vnútroštátnej pomoci.

Rozvoj vidieka

Cieľom Programu rozvoja vidieka, ktorý je založený na konkurencii projektov, je zvýšenie konkurencieschopnosti poľnohospodárstva, lesníctva a potravinárstva, vyvážený územný rozvoj vidieka vrátane tvorby a udržania zamestnanosti a ochrana životného prostredia. Celkový objem prostriedkov pre Program rozvoja vidieka je v roku 2021 rozpočtovaný v sume 593 mil. eur, z toho prostriedky EÚ v sume 339 mil. eur a prostriedky na spolufinancovanie v sume 254 mil. eur.

Dohoda o Viacročnom finančnom rámci EÚ 2021-2027 priniesla pre Slovenskú republiku zvýšenie prostriedkov pre rozvoj vidieka a následne zvýšenie finančných prostriedkov na spolufinancovanie zo ŠR. Výdavky na Program rozvoja vidieka sú oproti schválenému rozpočtu roku 2020 vyššie o 436 mil. eur, čím sa naplňa jeden z cieľov pôdohospodárskej

politiky vlády z programového vyhlásenia, ktorým je podpora rozvoja vidieka a zlepšovanie životných podmienok vidieckeho obyvateľstva. Prostriedky sú určené najmä na kompenzačné platby pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitými obmedzeniami. Ale naďalej aj na podporu spracovania a uvádzania na trh poľnohospodárskych výrobkov, na rozvoj poľnohospodárskych podnikov a pomoc pre mladých začínajúcich poľnohospodárov, na agroenvironmentálne záväzky súvisiace s klímou a ďalšie úlohy súvisiace s cieľmi programu rozvoja vidieka.

Rybné hospodárstvo

Cieľom programu Rybné hospodárstvo je zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj odvetvia rybné hospodárstvo, rybolovných oblastí a vnútrozemského rybolovu v súlade so zásadami Spoločnej politiky rybného hospodárstva. Finančné prostriedky z Námorného a rybárskeho fondu sú určené na modernizáciu existujúcich a výstavbu nových rybochovných zariadení (rybníkov), na podporu investícií pre získavanie nových trhov, propagáciu sektora rybného hospodárstva, na podporu vykonávania kontrolných činností a presadzovanie požiadaviek v súlade s prioritami EÚ a na projekty zamerané na zvýšenie spotreby najmä sladkovodných druhov rýb a zvýšenie povedomia verejnosti o produktoch sladkovodnej akvakultúry.

Pri návrhu rozpočtovaných prostriedkov sa uplatnila metodika zohľadnenia odhadu nevyčerpaných finančných prostriedkov z predchádzajúcich období a ich následného prevodu do rozpočtu v roku 2021.

Trhovo-orientované výdavky

Trhovo orientované výdavky sú výdavky účelovo určené na financovanie opatrení a podporných programov na stabilizáciu a podporu poľnohospodárskych trhov. Sú vyplácané ako forma podpory napr. vinohradnícko-vinárskeho sektora a sektora ovocia a zeleniny, podpory spotreby vybraných komodít – program školské mlieko a školské ovocie, včelárskeho programu.

Čerpanie trhovo orientovaných výdavkov reaguje na meniacu sa situáciu na trhu s poľnohospodárskymi a potravinárskymi výrobkami a závisí od stanovených finančných stropov výdavkov a počtu podaných žiadostí v rámci jednotlivých opatrení. Limit výdavkov pre trhovo orientované výdavky v roku 2021 rastie o 170 % a je navrhnutý v objeme 45,4 mil. eur, z toho EÚ prostriedky v objeme 19,8 mil. eur a prostriedky na spolufinancovanie v sume 25,6 mil. eur.

Štátna pomoc a národné podpory

Európska únia umožňuje poskytovať podnikateľským subjektom pôsobiacim v poľnohospodárskej prvovýrobe, potravinárstve a lesnom a rybnom hospodárstve štátnu pomoc z vlastných zdrojov členského štátu v súlade s pravidlami EÚ o štátnej pomoci.

MPRV SR poskytuje štátnu pomoc v súlade s Výnosom MPRV SR č. 660/2014-100 o poskytovaní podpory v pôdohospodárstve, potravinárstve, lesnom a rybnom hospodárstve prostredníctvom Pôdohospodárskej platobnej agentúry na základe vypísaných výziev k schváleným a platným schémam štátnej pomoci.

Na rok 2021 sú na tento účel rozpočtované prostriedky v sume 56,3 mil. eur. Z toho 30 mil. eur na poskytovanie pomoci vo forme úľav na environmentálnych daniach a 20 mil. eur na platby poistného v poľnohospodárskej prvovýrobe, nápravu škôd spôsobených nepriaznivou poveternostnou udalosťou, odstraňovanie a likvidáciu mŕtvych zvierat, na prijímanie

znevýhodnených pracovníkov, eradikáciu a prevenciu ochorení zvierat, na založenie a vedenie plemennej knihy a plemenárskej evidencie, na zabezpečenie účasti chovateľov a pestovateľov na výstavách, na úhradu trhovej hodnoty hospodárskych zvierat v dôsledku nariadených veterinárnych opatrení a ďalšie úlohy súvisiace s podporou pôdohospodárstva. Výdavky na národné podpory sú rozpočtované v sume 6,3 mil. eur.

Administratíva a iné výdavky

Výdavky na inštitucionálnu podporu pôdohospodárstva v sume 124 mil. eur sú určené na administráciu podporných schém, koordináciu vedecko-výskumnej činnosti a zabezpečenie plnenia úloh 4 rozpočtových a 7 príspevkových organizácií spadajúcich do pôsobnosti MPRV SR.

Na podporu oblasti pôdohospodárstva sú rozpočtované prostriedky v sume 25 mil. eur. Z uvedenej sumy sa rozpočtujú výdavky na rozvoj informačných technológií vo výške 5 mil. eur s cieľom zefektívniť systém riadenia a vyplácania poskytovaných podpôr. V rozpočtoch organizácií rezortu MPRV SR sú rozpočtované prostriedky na zabezpečenie úloh súvisiacich s podporou pôdohospodárstva v sume 20 mil. eur, z toho v rozpočte úradu MPRV SR v sume 12 mil. eur, Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR v sume 4 mil. eur a ďalších organizáciách. Uvedené výdavky sú určené na rôzne typy podpôr, ako napr. podpora udržateľného lesného hospodárstva, potravinovej bezpečnosti, zdravia a ochrany zvierat a rastlín, veterinárnej prevencie a eradikácie chorôb, fytosanitárne kontroly, konkurencieschopnosti poľnohospodárstva a potravinárstva a ďalších priorít rezortu.

Úrad MPRV SR v oblasti tovarov a služieb rozpočtuje aj dotačné tituly, pri ktorých sú dotačné schémy v aktuálne prebiehajúcom legislatívnom procese, ako aj viaceré vecné tituly v oblasti pôdohospodárstva a potravinárstva, ktoré sa procesujú na základe zmluvných vzťahov.

Štátna veterinárna a potravinová správa SR plní úlohy v zmysle zákona o veterinárnej starostlivosti, o potravinách, výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív a ďalších zákonov SR.

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky má rozpočtované prostriedky najmä na výkon štátnej odbornej kontroly a skúšobníctva v podmienkach rezortu poľnohospodárstva ako aj štátny odborný dozor nad kvalitou vstupov do poľnohospodárstva (agrochemikálie, krmivá a pod).

Plemenárska inšpekcia vykonáva štátny plemenársky dozor na úseku šľachtenia a plemenitby hospodárskych zvierat v SR.

Pôdohospodárska platobná agentúra zabezpečuje výplatu európskych dotácií farmárom v rámci SPP. Pri návrhu rozpočtu na roky 2021 až 2023 bol rozpočet PPA zvýšený o prostriedky v celkovej sume 4 mil. eur na zefektívnenie systému finančného riadenia fondov EÚ a iných finančných nástrojov.

Tabuľka 75 - Inštitucionálna podpora

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Rozpočtové organizácie	114 894	115 802	99 995	88 817	108 596	108 600	108 605
Služobný úrad MPRV	45 686	45 846	43 705	36 293	48 670	48 674	48 679
Štátna veterinárna a potravinová správa SR	25 017	30 597	25 313	23 748	25 984	25 984	25 984
Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky	20 305	15 052	12 772	12 403	11 941	11 941	11 941
Plemenárska inšpekcia SR	243	269	248	309	326	326	326
Pôdohospodárska platobná agentúra	23 643	24 038	17 957	16 064	21 675	21 675	21 675
Príspevkové organizácie	25 382	25 682	18 008	19 432	15 666	15 666	15 666
Národné lesnícke centrum Zvolen	7 554	6 750	7 186	7 474	6 252	6 252	6 252
Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov, Košice	103	151	98	98	85	85	85
Štátne lesy Tatranského národného parku, Tatranská Lomnica	1 431	1 495	975	1 625	848	848	848
Agentúra pre rozvoj vidieka, Nitra	94	126	95	95	82	82	82
Múzeum vo Svätom Antone	207	285	215	335	187	187	187
Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum Lužianky	12 352	12 871	6 085	6 251	5 294	5 294	5 294
Štátny veterinárny a potravinový ústav Dolný Kubín	3 641	4 004	3 354	3 554	2 918	2 918	2 918

zdroj: MF SR

Slovenský pozemkový fond (ďalej len „SPF“) v zmysle zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov spravuje poľnohospodárske nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu a nakladá s pozemkami, ktorých vlastník nie je známy. Výdavky SPF sú v roku 2021 rozpočtované v celkovej výške 19 323 tis. eur. Transfer pre kapitolu Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR na projekty pozemkových úprav sa rozpočtuje vo výške 1 500 tis. eur. SPF rozpočtuje aj náhrady doplatkov vlastníkom pôdy v zmysle zákona č. 64/1997 Z. z. o užívaní pozemkov v zriadených záhradkárskech osadách a vysporiadaní vlastníctva k nim v znení neskorších predpisov a reštitučné nároky oprávnených osôb podľa zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov a zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov.

Výdavky pre Úrad geodézie, kartografie a katastra SR sa na rok 2021 rozpočtujú v celkovej sume 19,7 mil. eur, z toho pre rozpočtovú organizáciu Geodetický a kartografický ústav Bratislava v sume 4,95 mil. eur a pre príspevkovú organizáciu Výskumný ústav geodézie a kartografie v Bratislave v sume 690 tis. eur. Tieto prostriedky sú určené na činnosť a úlohy, medzi ktoré patrí najmä spravovanie, aktualizácia a obnova katastrálneho operátu, zostavenie registra obnovennej evidencie pozemkov, tvorba a prevádzkovanie permanentnej lokalizačnej služby, správa Základnej bázy údajov pre geografické informačné systémy, ortofotomozaiku a digitálny model reliéfu tvorený z leteckého laserového skenovania územia SR, tvorba, aktualizácia a vydávanie máp a iných kartografických diel, skvalitňovanie služieb Slovenskej priestorovej observačnej služby („SKPOS[®]“), udržiavanie jej dostupnosti na celom území Slovenska, udržiavanie a aktualizácia webových služieb vytvorených v rámci projektu Operačný program informatizácia spoločnosti ako sú ESKN (Elektronické služby katastra nehnuteľností) a ZBGIS (Základná báza údajov pre geografický informačný systém).

4.8. Verejný poriadok a bezpečnosť

Štát ochraňuje život, slobody a bezpečnosť obyvateľov a spravodlivosť na svojom území prostredníctvom silových zložiek a organizácií v justícii. Do silových zložiek spadajú polícia, hasiči a záchranári, ktorých činnosť zabezpečuje Ministerstvo vnútra SR a väzenstvo kompetenčne spadajúce pod Ministerstvo spravodlivosti. Spravodlivosť je realizovaná Ministerstvom spravodlivosti SR, súdmi, Ústavným súdom SR, Najvyšším súdom SR, Súdnu radou SR, prokuratúrou, verejnou ochrankyňou práv, Ústavom pamäti národa, Slovenským národným strediskom pre ľudské práva a Úradom na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti.

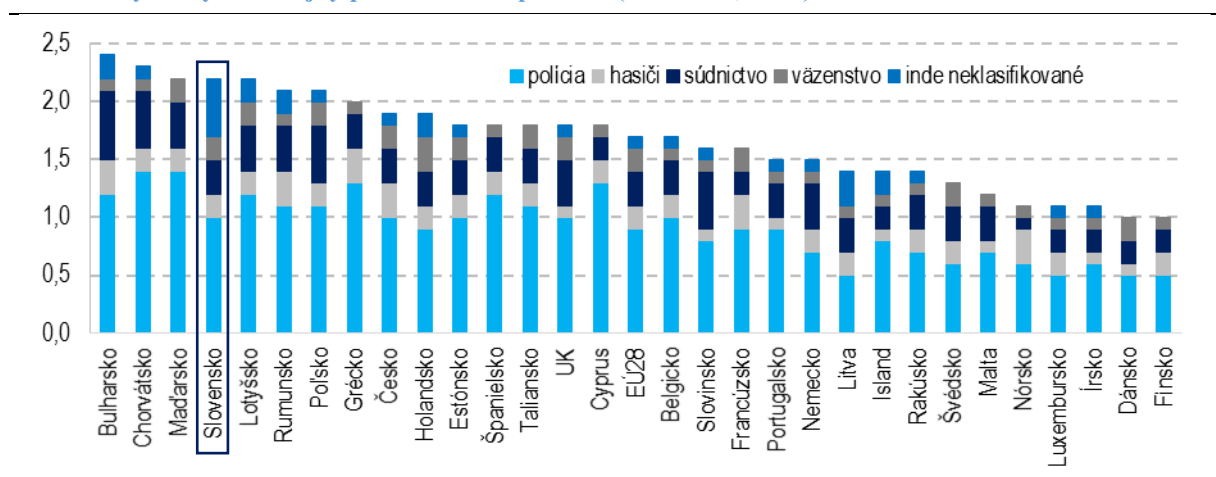
Tabuľka 76 - Verejný poriadok a bezpečnosť

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Verejný poriadok a bezpečnosť							
	1 719 806	1 919 420	1 905 304	1 772 606	1 908 114	1 933 179	1 932 299
Bezpečnosť	1 166 059	1 285 026	1 309 240	1 112 415	1 292 189	1 299 264	1 288 966
Väzenstvo	218 473	238 291	239 382	256 598	252 256	270 712	280 699
Súdnictvo a prokuratúra	335 274	396 103	356 682	403 593	363 669	363 203	362 634

Zdroj: MF SR

Celkové výdavky Slovenska na verejný poriadok a bezpečnosť sú v porovnaní s krajinami EÚ nadpriemerné. Na nadpriemerných výdavkoch sa polícia a hasiči podieľajú dvoma tretinami výdavkov, súdnictvo a väzenstvo jednou tretinou.

Graf 27: Výdavky na verejný poriadok a bezpečnosť (v % HDP; 2018)

Zdroj: Eurostat

Bezpečnosť

Slovensko je na globálne pomery bezpečnou krajinou, v rokoch 2014 až 2018 malo na 100 tisíc obyvateľov v priemere 1,2 vražd. Je však v horšej polovici krajín EÚ28, má viac vražd oproti priemeru V3 (0,8), ako aj priemeru EÚ15 (1,0). Údaje o vraždách sú bežným ukazovateľom medzinárodného hodnotenia zločinnosti, keďže sú ľahšie identifikovateľné oproti iným zločinom (napr. domáce násilie) a podobne definované v rôznych právnych systémoch. Objasnenosť trestných činov stúpa, medzinárodné porovnanie komplikuje rôzna metodika.

Tabuľka 77 - Kľúčové ukazovatele bezpečnosti

Indikátor	oblasť	benchmark	2015	2016	2017	2018	2019
Vraždy (na 100 tis. obyvateľov, kľzavý 5-ročný priemer)	polícia	SK	1,37	1,23	1,25	1,21	N/A
		V3	1,06	0,98	0,91	0,85	N/A
		EÚ15	0,98	0,94	0,97	0,96	N/A
Objasnenosť trestných činov (v %)	polícia	SK	57,07	56,73	58,67	60,59	N/A
		V3	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
		EÚ15	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Pocit bezpečia pri nočnej chôdzi osamote (v % obyvateľov)	polícia	SK	N/A	62,1	63,5	N/A	N/A
		V3	N/A	63,1	65,3	N/A	N/A
		EÚ15	N/A	74,8	74,9	N/A	N/A
Počet príslušníkov PZ (na 100 tis. obyvateľov)	polícia	SK	411	406	405	403	N/A
		V3	337	345	349	347	N/A
		EÚ15	314	314	318	316	N/A
Výdavky na políciu (v % HDP)	polícia	SK	N/A	N/A	1,23	1,27	N/A
		V3	1,10	1,10	1,22	1,15	N/A
		EÚ15	0,90	0,90	0,87	0,84	N/A
Nedôvera v políciu (v % obyvateľov)	polícia	SK	52	50	52	51	55
		V3	42	34	35	35	35
		EÚ15	22	20	20	20	19
Podiel výjazdov HZZ so zásahom do 20 min (v %)	hasiči	SK	N/A	92,05	90,85	91,16	N/A
Miera recidívy (podiel v % k celkovému počtu odsúdených)	väzenstvo	SK	28,69	29,38	28,51	36,43	37,00
Využitie alternatívnych trestov (podiel v % k celkovému počtu odsúdených)	väzenstvo	SK	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
Plocha na 1 väznenú osobu v m ²	väzenstvo	SK	N/A	N/A	N/A	3,52	3,52

N/A – hodnoty sú nedostupné
Zdroj: Eurostat, Eurobarometer, OECD, MV SR, MF SR, AC MS SR

Slovensko dosahuje porovnateľné výsledky ako V3 susedia aj v inom, subjektívnom ukazovateli bezpečnosti, pocite bezpečia pri večernej chôdzi domov. Na Slovensku sa cíti večer bezpečne 64 %, čo je o iba o 1 p.b. menej ako v susedných krajinách V3, stále však o 10 p.b. menej ako v krajinách EÚ15. Trend je však pozitívny a spolu so znižujúcou sa mierou vražd to signalizuje zlepšujúcu sa situáciu objektívnej aj subjektívnej osobnej bezpečnosti.

Slovensko má viac policajtov ako krajiny V3 (o 14 %) alebo EÚ15 (o 21 %), s tým sú spojené aj vyššie výdavky na policajne služby. V slovenskom policajnom zbore pracuje takmer 22 tisíc príslušníkov. Medzinárodne nadpriemerný počet príslušníkov policajného zboru zvyšuje výdavky spojené s jeho činnosťou, oproti krajinám V3 sú vyššie o 10 %.

Vláda si dala za cieľ znížiť nedôveru v políciu, ktorá je napriek vyšším výdavkom najväčšia spomedzi krajín EÚ. V rámci EÚ15 polícii nedôveruje v priemere 20 % obyvateľov, v rámci V3 je priemer 35 %. Na Slovensku nedôveruje polícii až 55 % obyvateľov. Problematický je aj vývoj nedôvery v políciu, ktorá na rozdiel od krajín V3, na Slovensku neklesá. V krajinách V3 je pozitívny vývoj zjavný, v Českej republike klesla nedôvera o 15 p.b. od roku 2014.

Jedným z hlavných cieľov Hasičského a záchranného zboru je rýchlosť zásahu, cieľom je v 90 % prípadov doraziť na miesto do 20 minút. V roku 2018 cieľ splnili v 91 % prípadoch. Hasičský a záchranný zbor každoročne zasahuje zhruba 30 tisíc krát, tento počet sa dlhodobo nemení.

Miera recidívy a využívanie alternatívnych trestov patria medzi hlavné sledované indikátory v oblasti Zboru väzenskej a justičnej stráže. Výchovným programom počas výkonu trestu je možné znížiť mieru recidívy. Pri vyššom využívaní alternatívnych trestov, hlavne

elektronických náramkov a ich kontrolou, je možné znižovať celkové výdavky zboru. Medzi hlavné indikátory patrí aj priestor na jedného väzňa, resp. kapacita väzenských objektov.

V roku 2021 sa zdroje štátneho rozpočtu pre oblasť bezpečnosti rozpočtujú v sume 1,29 mld. eur. V uvedenej sume sú rozpočtované výdavky na ochrana verejného poriadku a bezpečnosti kapitoly Ministerstva vnútra SR, Národného bezpečnostného úradu SR, Slovenskej informačnej služby a Zboru väzenskej a justičnej stráže.

Tabuľka 78 - Bezpečnosť

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Bezpečnosť	1 166 059	1 285 026	1 309 240	1 112 415	1 292 189	1 299 264	1 288 966
Ochrana verejného poriadku a bezpečnosti	734 246	814 481	901 968	683 291	841 478	838 540	822 067
Záchranné zložky	173 926	189 113	129 850	136 967	142 099	145 833	145 333
Národný bezpečnostný úrad SR	11 698	20 908	11 379	14 473	12 731	12 542	12 778
Slovenská informačná služba	66 470	71 340	63 405	70 046	59 965	59 968	59 968
Osobitný účet soc. zabezpečenia	179 719	189 184	202 638	207 638	235 916	242 381	248 820

Zdroj: MF SR

Ochrana verejného poriadku a bezpečnosti zahŕňa bežné a kapitálové výdavky na zabezpečenie činnosti justičnej polície, kriminálnej polície, finančnej polície, poriadkovej polície, dopravnej polície, mýtnej polície, inšpekčnej služby Policajného zboru, kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru, železničnej polície, úradu pre ochranu ústavných činiteľov a diplomatických misií MV SR.

Ide najmä o zabezpečenie platov a s nimi súvisiacich odvodov a nevyhnutné výdavky určené na prevádzku príslušných organizácií a útvarov. Okrem toho sa pre políciu rozpočtujú výdavky na zabezpečenie výučby základného policajného vzdelania, prípravu nižších policajných dôstojníkov a špecializovaného vzdelania pre priamy výkon policajnej služby. Túto prípravu zabezpečujú stredné odborné školy PZ. Vyšší stupeň prípravy policajtov a bezpečnostných služieb, ďalšie vzdelávanie vrátane vedeckého poznania a výchovy zabezpečuje Akadémia PZ. Výdavky pre záchranné zložky smerujú na ochranu života, zdravia a majetku pred požiarmi, účinkami živelných pohrôm a v horských podmienkach v zmysle platnej legislatívy a na rok 2021 sa rozpočtuje suma 142 mil. eur.

Nad rámec rozpočtovaných zdrojov v oblasti bezpečnosti (pre PZ a HaZZ) je aj povinný odvod vo výške 8 % výberu z povinného zmluvného poistenia (ďalej len PZP) motorových vozidiel za predchádzajúci rok. Prostriedky rozdelí MV SR po prerokovaní s MF SR hasičským jednotkám na úhradu nákladov spojených s obstaraním materiálno-technického vybavenia, jeho údržbou a s prevádzkovaním a zložkám ministerstva vnútra na úhradu nákladov spojených s obstaraním technických prostriedkov potrebných na plnenie úloh súvisiacich s výkonom dohľadu nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky, objasňovanie príčin nehôd v cestnej doprave, s výstavbou a vybavením koordinačných stredísk integrovaného záchranného systému a operačných stredísk tiesňového volania a s výstavbou a obstaraním technického vybavenia operačných stredísk tiesňového volania záchrannej zdravotnej služby.

Tabuľka 79 – Účet z odvodu poistného z PZP motorových vozidiel

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Prijmy	25 594	28 464	29 165	30 018	27 994	29 536	30 236
Výdavky	4 617	25 525	29 165	57 560	27 994	29 536	30 236

Zdroj: MF SR

Rozpočet pre kapitolu Národný bezpečnostný úrad SR umožní finančne zabezpečiť plnenie úloh na úseku ochrany utajovaných informácií, riadenia a podpory programov, dôveryhodných služieb, kybernetickej bezpečnosti, technickej spôsobilosti informačných technológií a v medzirezortnom programe Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu. Výdavky na rok 2021 sa rozpočtujú v sume 12,7 mil. eur. Úrad je zriaďovateľom príspevkovej organizácie Kompetenčné a certifikačné centrum kybernetickej bezpečnosti.

Rozpočet výdavkov kapitoly Slovenská informačná služba v sume 60,0 mil. eur zabezpečí krytie bežných prevádzkových výdavkov súvisiacich s hlavnou činnosťou kapitoly.

Väzenstvo

Väzenstvo na Slovensku je podmienené dynamikou rastu počtu obvinených a odsúdených, a s tým súvisiacou ochranou a strážením ústavov a záväzkom, ktorý prijala vláda SR schválením Koncepcie väzenstva na roky 2011 až 2020, ako reakciu na Správu o výsledkoch druhej periodickej návštevy SR delegáciou Európskeho výboru na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania, cieľom ktorej je prispôsobovanie podmienok vo väzenstve podmienkam vytvoreným vo vyspelých európskych štátoch.

Pre väzenstvo sa v roku 2021 zabezpečujú výdavky na energie, pracovné odevy a potraviny. Zvyšuje sa príplatok zdravotníckym pracovníkom ZVJS, ako aj príspevok na bývanie a rizikový príplatok. Valorizujú sa pracovné odmeny obvinených a odsúdených. Na rok 2021 sa zabezpečuje financovanie poradenstva pri výbere koncesionára a realizácii PPP Rimavská Sobota-Sabová. Tiež sa zabezpečuje vystrojenie služobnou a cvičnou rovnošatou, výzbroj a stravovanie pre Detenčný ústav Hronovce a ústav Rimavská Sobota-Sabová. Od roku 2022 sa zabezpečuje platba za dostupnosť pre PPP Rimavská Sobota-Sabová v súlade s uznesením vlády SR č. 97/2018 v sume 2,50 mil. eur.

Pri zostavovaní návrhu rozpočtu na roky 2021 až 2023 bol prehodnotený vývoj stavu osobitného účtu ZVJS zabezpečujúceho dôchodky podľa skutočnosti predchádzajúcich rokov.

Tabuľka 80 - Väzenstvo

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Väzenstvo	218 473	238 291	239 382	256 598	252 256	270 712	280 699
výdavky ŠR na väzenstvo	183 124	199 125	200 216	217 432	211 207	227 231	234 748
výdavky osobitného účtu	35 349	39 166	39 166	39 166	41 049	43 481	45 951

Zdroj: MF SR

V ústavoch na výkon väzby a v ústavoch na výkon trestu odňatia slobody bolo k 18. augustu 2020 umiestnených spolu 10 509 osôb, z toho 1 477 obvinených a 9 032 odsúdených.

Tabuľka 81 - Priemerné počty obvinených a odsúdených

	2018 S	2019 S	2020	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
priemerný počet obvinených	1 546	1 546	1 546	1 546	1 658	1 673	1 684
priemerný počet odsúdených	9 036	9 036	9 036	9 036	9 162	9 280	9 402
obvinení a odsúdení spolu	10 347	10 347	10 582	10 582	10 820	10 953	11 086
počet príslušníkov a zamestnancov:	5 516	5 516	5 767	5 767	5 831	5 831	5 831
z toho: počet príslušníkov ZVJS	4 797	4 797	5 046	5 046	5 146	5 146	5 146
počet zamestnancov	719	719	721	721	685	685	685
podiel zamestnancov väznenstva na väzňa	0,55	0,55	0,54	0,54	0,54	0,53	0,53

Zdroj: MS SR

Súdnicstvo a prokuratúra

Spravodlivosť v štáte zabezpečuje sústava súdov a prokuratúry. Ministerstvo spravodlivosti zabezpečuje vymožitelnosť práva na Slovensku prostredníctvom súdneho systému a vykonáva dohľad nad určitými právnickými povolaniami. Dôležitou súčasťou justície sú aj prokuratúry, Ústavný súd SR, Najvyšší súd SR, Súdna rada SR a verejná ochrankyňa práv.

Tabuľka 82 - Kľúčové ukazovatele súdnicstva

Indikátor	oblasť	benchmark	2015	2016	2017	2018	2019
Vnímanie nezávislosti súdneho systému (podiel opýtaných)	súdnicstvo	SK	N/A	21 %	23 %	29 %	28 %
		EÚ	N/A	52 %	55 %	56 %	56 %
Vnímanie nezávislosti súdneho systému firmami (podiel odpovedí very good and fairly good)	súdnicstvo	SK	N/A	8 %	10 %	14 %	19 %
		EÚ	N/A	48 %	49 %	48 %	51 %
Dôvera v justíciu (v % obyvateľov)	súdnicstvo	SK	26 %	30 %	27 %	31 %	23 %
		EÚ	52 %	51 %	50 %	51 %	51 %
Priemerná dĺžka súdneho konania (v dňoch) ⁶⁰	súdnicstvo	SK	N/A	98	107	111	N/A
		CEPEJ	N/A	136	132	135	N/A
Miera rozhodovania v súdnych veciach	súdnicstvo	SK	N/A	106	108	111	N/A
		CEPEJ	N/A	100	100	101	N/A
Počet sudcov na 100 000 obyvateľov	súdnicstvo	SK	24,7	24,9	26,4	26,3	N/A
		EÚ	20,3	20,9	20,9	20,8	N/A
Výdavky štátu na sudy (% HDP)	súdnicstvo	SK	0,3	0,3	0,3	0,3	N/A
		EÚ28	0,3	0,3	0,3	0,3	N/A

N/A – hodnoty sú nedostupné
Zdroj: Eurostat, Eurobarometer, MS SR, AC MS SR, MF SR

Slovensko je na posledných priečkach v EÚ medzi obyvateľmi i firmami v ukazovateľoch vnímania nezávislosti súdnicstva a dôvery v neho. Z 35 krajín sa Slovensko podľa Eurobarometer umiestnilo na 4. najhoršom mieste, podľa prieskumov Flash Eurobarometer na 2. najhoršom mieste. Štvrtou najhoršou krajinou z OECD je Slovensko aj podľa prieskumov Gallup World Poll. V rámci firiem je Slovensko dokonca na poslednom mieste spomedzi 28

⁶⁰ S výnimkou trestných konaní.

krajín EÚ. Zdá sa však, že od 2014 má dôveryhodnosť súdnictva zlepšujúci sa trend (Gallup World Poll).

Medzinárodné porovnanie je oveľa lepšie v schopnosti súdov vysporiadať sa s nápadom vecí a rozhodnúť vec. Slovenské súdy sú v čase potrebnom na rozhodnutie na prvom stupni zo 40 krajín EÚ na 15. mieste v netrestnej agende, na 6. mieste v trestnej agende a na 9. mieste civilnej a obchodnej agende. Pri rýchlosti súdov druhého stupňa je Slovensko na 5. miesto v trestnej agende a 18. mieste v civilnej a obchodnej sporovej agende, čo je rovnako pozitívne. V podiele počtu rozhodnutých vecí k nápadu vecí (tzv. clearance rate) sa slovenské súdnictvo umiestnilo na prvom mieste spomedzi 43 krajín Rady Európy.

Napriek pozitívnym štatistikám vysporiadania a rozhodnutia sa dĺžka súdnych konaní predlžuje. Napriek efektívnosti súdov sa celkový čas konania po právoplatné rozhodnutie predlžuje, problém nastáva hlavne v obchodných a civilných veciach. Na Slovensku je teda súdnictvo efektívne v rozhodovacej činnosti, avšak nie v rýchlosti konania.

Priaznivé výsledky v rýchlosti rozhodovania ešte nezodpovedajú stavom nerozhodnutých vecí na súdoch, čo môže naznačovať, že slovenské súdy ešte stále len dobiehajú sklzy z minulosti. V počtoch nerozhodnutých vecí na 100 obyvateľov sa slovenské prvoinštančné súdy v rebríčkoch Scoreboards (EK) umiestňujú v netrestnej agende až na 30. mieste, v trestnej agende na 13. mieste a v civilnej a obchodnej sporovej agende na 25. mieste.

Slovenské súdy prvej inštancie sa však musia vyrovnáť s oveľa vyššou záťažou ako ostatné porovnateľné súdy krajín Rady Európy. V ukazovateli nápad na 100 obyvateľov sa v netrestnej agende slovenské súdy umiestnili až na 39. mieste, v trestnej agende na 19. mieste a v civilnej a obchodnej agende na 35. mieste najviac zaťažených súdov.

Vysoká záťaž sa premieta do nadpriemerných počtov sudcov, a s tým súvisiacich nadpriemerných výdavkov na súdy. Podľa CEPEJ je Slovensko v počte profesionálnych sudcov na 100 tis. obyvateľov na 31. mieste zo 49 krajín. Pri výdavkoch na súdy v prepočtoch na obyvateľa sa Slovensko nachádza na 24. mieste a v prepočtoch na HDP na 28. mieste spomedzi 39 krajín Rady Európy.

Tabuľka 83 - Súdnictvo a prokuratúra

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Súdnictvo a prokuratúra	335 274	396 103	356 682	403 593	363 669	363 203	362 634
Ministerstvo spravodlivosti	209 578	252 703	214 766	247 580	218 584	219 751	219 956
Kancelária Najvyššieho súdu	13 646	17 852	16 002	24 565	16 195	15 912	15 912
Kancelária Ústavného súdu	7 460	6 570	6 120	6 396	7 347	6 896	6 122
Kancelária Súdnej rady	993	1 209	1 079	1 230	1 121	1 121	1 121
Generálna prokuratúra	99 805	112 713	113 791	118 745	115 423	114 524	114 524
Kancelária verejného ochrancu práv	1 475	1 801	1 857	2 010	1 729	1 729	1 729
Ústav pamäti národa	1 752	2 099	2 008	2 008	2 164	2 164	2 164
Slovenské národné stredisko pre ľudské práva	565	787	798	798	850	850	850
Úrad na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti	0	369	261	261	256	256	256

Zdroj: MF SR

V rámci rezortu spravodlivosti sa pre súdnictvo rozpočtujú výdavky v sume 219 mil. eur.

Pre súdnictvo sa zabezpečujú výdavky na súdne konania a centrum právnej pomoci v sume 6,00 mil. eur. Na príplatok za výkon funkcie sudcu a príplatok k dôchodku pozostalých je určených 1,83 mil. eur, na dotácie subjektom poskytujúcim pomoc obetiam trestných činov 480 tis. eur.

V súlade s uznesením vlády SR č. 521/2020 sú zabezpečené prostriedky na realizáciu zákona o výkone rozhodnutia o zaistení majetku.

Ďalšie výdavky sú určené na reformu súdnictva (obete trestných činov) v sume 3,74 mil. eur a na zriadenie vývojového centra.

Tabuľka 84 - Odmeny a náhrady za služby

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Odmeny a náhrady za služby*	11 441	19 639	12 757	18 757	17 000	16 069	16 069

*Výdavky na odmeny a náhrady pre advokátov, notárov, exekútorov, svedkov, tlmočníkov, prekladateľov a znalcov.

Zdroj: MF SR

Súdnictvo rozpísalo pre advokátov, notárov, exekútorov, svedkov, tlmočníkov, prekladateľov a znalcov, ako i na odmeny a náhrady za služby na rok 2021 prostriedky v sume 17,0 mil. eur.

Tabuľka 85 - Odškodňovanie v oblasti súdnictva

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Odškodňovanie v oblasti súdnictva	572	376	466	466	405	405	405

Zdroj: MF SR

Prerokovanie žiadostí o odškodnenie podľa zákonov č. 105/2002 Z. z. (ide o jednorazový finančný príspevok príslušníkom československých zahraničných alebo spojeneckých armád) a 305/1999 Z. z. o zmiernení niektorých krívd osobám deportovaným do nacistických koncentračných táborov a zajateckých táborov sa malo ukončiť už v roku 2006, avšak agenda

odškodňovania bude prebiehať v zmysle platných zákonov a tiež na základe súdnych rozhodnutí až do obdobia rokov 2020 až 2023. Žiadosti, ktoré boli podané v zákonom stanovenej lehote nie sú časovo obmedzené, nárok na odškodnenie nezaniká, čiže je potrebné čakať na ukončenie právoplatných dedičských konaní.

Tabuľka 86 - Odškodňovanie v oblasti administratíva

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Odškodňovanie v oblasti administratíva	1 262	4 465	690	690	1 250	1 250	1 250

Zdroj: MF SR

Kapitola si rozpísala na odškodňovanie v oblasti administratíva sumu 1,25 mil. eur. Ide o odhad výšky odškodnení vecne príslušným organizačným útvarom MS SR.

Pre administratívu sa rozpočtujú výdavky v sume 25,2 mil. eur, na zabezpečenie činnosti ústredného orgánu, ktorý ekonomicky, personálne, legislatívne a metodicky riadi organizácie v rezorte. Úlohy v tomto programe sú zamerané aj na edičnú činnosť a realizáciu odškodňovania občanov v súlade s platnou legislatívou a činnosťou zástupcov SR pred medzinárodnými súdnymi inštitúciami.

Tovary a služby zabezpečujú najnutnejšie výdavky spojené s organizačno-technickým zabezpečením chodu ministerstva spravodlivosti – ústredného orgánu. Ide o výdavky na energie, vodu, dopravné náklady, cestovné (domáce a zahraničné pracovné cesty), všeobecné služby, nájom nebytových priestorov, údržbu bežných prevádzkových zariadení, plánované revízie, odvoz odpadu, prídely do sociálneho fondu, príspevkov na stravovanie zamestnancov.

Bežné transfery zohľadňujú nároky vyplývajúce pre zamestnancov z náhrady príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti, odstupného, odchodného, na príplatky k dôchodkom sudcov, na realizáciu odškodnenia osôb podľa platných zákonov a na podporu projektov zameraných na presadzovanie, podporu a ochranu ľudských práv a slobôd a na predchádzanie všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a prejavom intolerancie.

Pre Kanceláriu Ústavného súdu SR sa na rok 2021 rozpočtujú výdavky na zabezpečenie kvalifikovaného výkonu súdnej moci vrátane zabezpečenia ochrany ústavnosti v presne vymedzených prípadoch s osobitným zreteľom na ochranu práv a slobôd a súladnosť slovenského právneho poriadku v sume 7,35 mil. eur.

Výdavky pre Kanceláriu Najvyššieho súdu SR sú rozpočtované v sume 16,2 mil. eur a sú určené na plnenie úloh spojených s odborným, organizačným, personálnym, ekonomickým, administratívnym a technickým zabezpečením činnosti najvyššieho súdu podľa osobitných predpisov, ako aj na zabezpečenie kvalifikovaného výkonu súdnej moci.

Výdavky pre Kanceláriu Súdnej rady SR sú rozpočtované v sume 1,12 mil. eur a sú určené na zabezpečenie úloh spojených s odborným, organizačným, administratívnym a technickým zabezpečením činností súdnej rady. Súdna rada plní úlohy verejnej kontroly súdnictva a zároveň má kompetencie súvisiace s prípravou a predkladaním návrhov právnych predpisov upravujúcich organizáciu súdnictva a konanie pred súdmi.

Výdavky Generálnej prokuratúry SR sú rozpočtované v sume 115 mil. eur a sú určené na presadzovanie zákonnosti a efektivity vo vyšetrovacích a prokurátorských praktikách, na výkon prokurátorského dozoru v trestnom konaní a dodržiavanie zákonov v netrestnej oblasti.

V danej oblasti sa rozpočtujú aj výdavky pre Ústav pamäti národa (ÚPN), Slovenské národné stredisko pre ľudské práva (SNSLP), Kanceláriu verejného ochrancu práv (KVOP) a Úrad na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti (ÚOOPČ). Hlavným východiskom pre činnosť ÚPN je zákon o pamäti národa. SNSLP plní funkciu národnej inštitúcie na ochranu a podporu ľudských práv a KVOP chráni základné práva a slobody fyzických a právnických osôb v konaní pred orgánmi verejnej správy a orgánmi verejnej moci, ak je ich konanie, rozhodovanie alebo nečinnosť v rozpore s právnym poriadkom. ÚOOPČ oznamuje príslušným orgánom podozrenie z postihu zamestnanca v súvislosti s oznámením protispoločenskej činnosti a taktiež zvyšuje povedomie verejnosti a zamestnávateľov o oznamovaní protispoločenskej činnosti a o poskytovaní ochrany oznamovateľom.

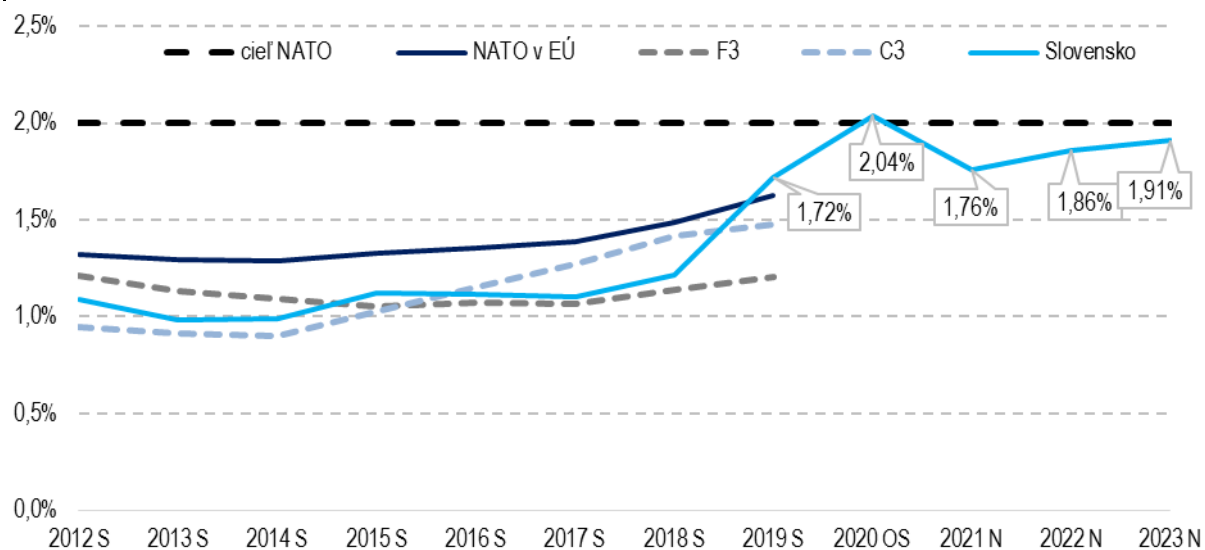
4.9. Obrana

Hlavnou úlohou obrany je chrániť bezpečnosť Slovenska a spojencov s využitím vlastných ozbrojených síl a prostriedkov kolektívnej obrany. Úlohou obrany je aj prispievať k mieru, stabilite a bezpečnosti mimo územia SR nasadením ozbrojených síl v operáciách a misiách a podporovať orgány verejnej moci v domácom krízovom manažmente. Naplnenie úloh realizuje Slovenská republika samostatne a prostredníctvom kolektívnej obrany členstvom v NATO a obrannou spoluprácou v rámci EÚ.

Výdavky Slovenska na obranu sú dlhodobo porovnateľné s referenčnými krajinami⁶¹ a nižšie ako výdavky členov NATO v EÚ. Priemer členských krajín NATO v EÚ za roky 2012 – 2018 dosiahol 1,35 % HDP, priemer Slovenska v rovnakom období bol 1,09 % HDP. Rast výdavkov Slovenska na obranu medzi rokmi 2012 až 2019 však patril medzi štyri najvyššie zo všetkých krajín NATO.

⁶¹ Cielenejšie porovnanie umožňujú podľa Revízie výdavkov na obranu (2020) referenčné krajiny – krajiny strednej a východnej Európy s podobnou štartovacou pozíciou (Česká republika, Maďarsko, Litva: C3) a skupina vybraných spojencov, ktoré môžu byť pre ambície a ciele v obrane Slovensku vzorom (Dánsko, Belgicko, Holandsko: F3).

Graf 28: Vývoj výdavkov na obranu (% HDP, metodika NATO)

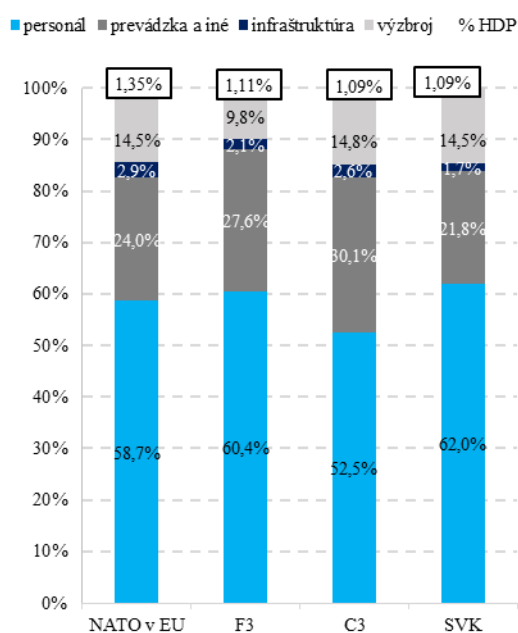

Pozn.: Na kalkuláciu priemeru sú využité aritmetické priemery. Údaje sa môžu líšiť od grafov NATO používajúcich vážený priemer. S – skutočnosť, OS – očakávaná skutočnosť, N – návrh rozpočtu. F3 – základajúca referenčná skupina (Dánsko, Belgicko, Holandsko), C3 – stredoeurópska referenčná skupina (Česká republika, Maďarsko, Litva) 2019 je S pre Slovensko, OS pre referenčné skupiny. Zdroj: NATO, MO SR, IFP. Spracovanie: MF SR

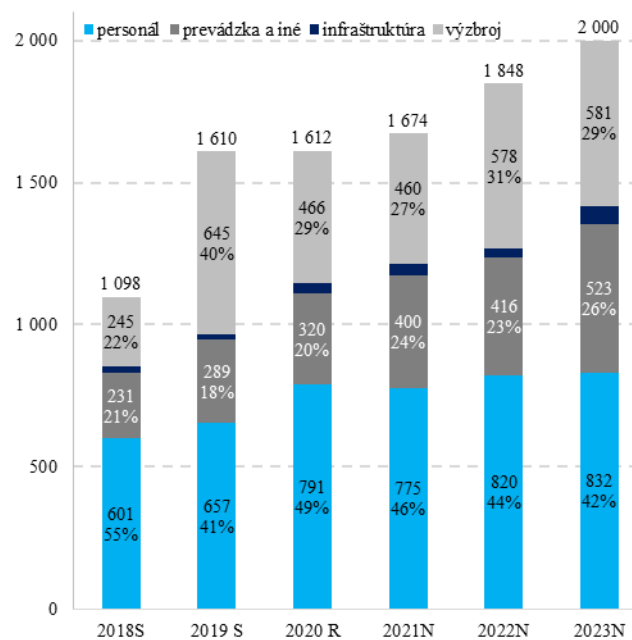
Obranné výdavky sa oproti referenčným krajinám líšia aj štruktúrou. Slovensko malo v minulých rokoch nadpriemerné výdavky na personál a podpriemerné výdavky na ostatnú prevádzku a infraštruktúru. Je to dôsledok rýchleho rastu miezd vojakov a veľkosti veliteľských štruktúr. V investovaní do modernizácie výzbroje patrí v porovnaní s referenčnými skupinami k priemeru.

Graf 29: Výdavky na obranu

Vybraní členovia NATO, priemer 2012 – 2018

Slovensko 2018 - 2023 (mil. eur, % výdavkov na obranu)

Pozn.: Roky 2021-2023 nezahŕňajú podprogram Podpora obrany.

Zdroj: NATO, MO SR. Spracovanie a výpočty: MF SR

Výsledkovými ukazovateľmi pre obranu sú plnenie cieľov spôsobilostí, operačná pripravenosť a nasadenie v medzinárodných operáciách.

Tabuľka 87 – Kľúčové ukazovatele pre obranu

Indikátor	Benchmark	2015	2016	2017	2018	2019
Plnenie cieľov spôsobilostí^f	Kvantitatívne ciele (%)	SK	N/A	N/A	N/A	80
	Podiel splnených kategórií (%) ^g	SK	N/A	N/A	N/A	20
	Kvalitatívne ciele (%) ^h	SK	N/A	N/A	N/A	39
	Podiel splnených kategórií (%) ^g	SK	N/A	N/A	N/A	20
Nasadenie v medzinárodných operáciách	Nasaditeľné sily – pozemné (% počtu poz. síl)	SK	N/A	52,4	50	N/A
	Udržateľné sily – pozemné (% počtu poz. síl)	SK	N/A	12,1	11,7	N/A
	Nasaditeľné sily – vzdušné (% techniky vzd. síl)	SK	N/A	10	5,7	N/A
	Udržateľné sily – vzdušné (% techniky vzd. síl)	SK	N/A	0	0	N/A
	Počet vojakov v operáciách (% ozbrojených síl)	SK ^{bc} NATO v EÚ ^b	2,3 1,4	1,9 1,5	1,9 1,1	N/A N/A
Operačná pripravenosť^g	SK					
	SK	1,12	1,12	1,10	1,22	1,71
Podiel obranných výdavkov na HDP (%)	NATO v EÚ	1,33	1,35	1,39	1,48	1,63 ^e
Podiel výdavkov na hlavnú výzbroj, techniku a súvisiaci výskum z obranných výdavkov (%)	SK	18,28	15,32	17,74	22,27	40,07
	NATO v EÚ	14,35	15,08	17,24	19,27	22,86 ^e
Podiel výdavkov na výskum a vývoj z obranných výdavkov (%)	SK ^d	0,16	0,15	0,04	0,00 ^e	
	NATO v EÚ	0,95	0,86	0,87	0,93 ^e	

Pozn.: ^a metodika NATO ^b metodika EDA, 2017 je odhad ^c 5% – maximálna ambícia SR v súlade s Konceptiou MO SR o zapojení príslušníkov MO SR a OS SR do operácií a misií v zahraničí (2019) ^d 2% – medzinárodný záväzok NATO a EÚ, 1% – národná ambícia podľa Programového vyhlásenia vlády SR (2020) ^e odhad NATO ^f podiel splnených požiadaviek z celkového počtu požiadaviek obsiahnutých v Cieloch spôsobilostí 2017 ^g Ciele spôsobilostí 2017 rozdelené do 5 kategórií: pozemné sily, vzdušné sily, sily pre špeciálne operácie, podporné sily, povojnová stabilizácia a rekonštrukcia ^h len plnenie cieľov v gescii MO SR, bez MZVaEZ SR a MV SR
N/A – hodnoty sú nedostupné

Zdroj: NATO, EDA, MO SR

Ciele spôsobilostí, ktoré sú príspevkom do spoločnej obrany NATO, Slovensko dlhodobo neplní v požadovanom rozsahu, kvalite a čase. OS SR poskytujú 80 % jednotiek požadovaných Alianciou, ale len v podpriemernej kvalite (39 %). SR prijala v roku 2017 celkovo 90 cieľov, rozdelených na pozemné sily, vzdušné sily, podporné sily, sily pre špeciálne operácie a ciele týkajúce sa stabilizácie a rekonštrukcie (príspevok k obnove krízových regiónov). Z týchto piatich kategórií plní Slovensko požiadavky iba v oblasti stabilizácie a rekonštrukcie. Výsledky sa do roku 2018 zhoršovali aj v operačnej pripravenosti ozbrojených síl.

Pozemné sily dosiahli za rok 2017 v nasaditeľnosti (50 %) a udržateľnosti v operáciách (11,7 %) úroveň požadovanú NATO. Nasaditeľnosť vzdušných síl nedosahuje ani pätinu požadovanej hodnoty (6 % namiesto 40 %), ich udržateľnosť v operáciách zodpovedá nule. Z hľadiska počtu vojakov nasadených v operáciách NATO hodnotí slovenský príspevok do operácií ako primeraný veľkosti ozbrojených síl. V počte vojakov nasadených v operáciách je Slovensko dlhodobo aktívnejšie ako európski členovia NATO. V roku 2017 bolo v zahraničí nasadených 1,9 % OS SR, v porovnaní s 1,1 % vojakov členských štátov NATO a EÚ.

Celkové obranné výdavky sú na rok 2021 rozpočtované vo výške 1,76 % HDP, vrátane výdavkov ostatných kapitol štátneho rozpočtu v rámci medzirezortných programov Podpora obrany, Hospodárska mobilizácia a Vysielanie civilných expertov do aktivít krízového manažmentu mimo územia SR. V celkových obranných výdavkoch sú na roky 2021 až 2023 zahrnuté aj kapitálové výdavky Ministerstva obrany SR (ďalej len „MO SR“) alokované v kapitole Všeobecná pokladničná správa (ďalej len „VPS“).

Tabuľka 88 - Celkové obranné výdavky

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Obranné výdavky celkom	1 105 614	1 618 213	1 618 140	1 824 528	1 682 882	1 857 284	2 009 434
Podiel na HDP v %	1,23%	1,72%	1,65%	2,04%	1,76%	1,86%	1,91%
Ministerstvo obrany SR	1 089 011	1 603 081	1 602 226	1 801 298	1 221 714	1 252 913	1 365 859
Podpora obrany	2 990	3 231	3 286	3 031	2 775	2 775	2 775
Hospodárska mobilizácia	13 577	11 845	12 552	20 124	11 001	14 071	14 651
Vys. civil. exp. do aktivít KM mimo SR	36	56	76	76	25	25	25
Kapit. výd. MO SR alokov. v kap. VPS	0	0	0	0	447 366	587 500	626 123

Zdroj: MF SR

Obranné výdavky na roky 2021 až 2023 sú plánované v súlade s politickým záväzkom v rámci prísľubu investovania do obrany členskými štátmi NATO a závermi zo summitu NATO konaného v dňoch 11. a 12. júla 2018 v Bruseli, na ktorom bolo deklarované, že členovia NATO zastavia pokles výdavkov na obranu a do roku 2024 zvýšia svoje výdavky na obranu na 2 % svojho hrubého domáceho produktu.

Celkové výdavky kapitoly MO SR na rok 2021 sa rozpočtujú v sume 1,22 mld. eur. Rozpočet MO SR sa skladá z nasledovných oblastí.

Tabuľka 89 - Oblasti MO SR

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Ministerstvo obrany SR	1 089 011	1 603 081	1 602 226	1 801 298	1 221 714	1 252 913	1 365 859
Rozvoj obrany	299 711	707 766	560 230	745 118	115 581	70 275	68 078
Obrana	788 889	893 891	1 039 726	1 053 624	1 104 896	1 181 268	1 296 245
Podpora obrany (MO SR)	184	1 298	1 950	2 086	1 050	1 050	1 050
Účasť civil. exp. na aktivít. KM mimo SR (MO SR)	200	94	307	307	162	293	458
Oficiálna rozvojová pomoc	27	32	10	160	22	24	26
2. etapa implementácie MZP SZO v SR	0	0	3	3	3	3	3

Pozn.: Hospodárska mobilizácia MO SR je súčasťou oblasti Ekonomika. Z dôvodu vykazovania obranných výdavkov je Hospodárska mobilizácia MO SR započítaná v celkových obranných výdavkoch na rok 2021 v sume 5,00 mil. eur, na rok 2022 v sume 7,50 mil. eur a na rok 2023 v sume 8,00 mil. eur.

Zdroj: MF SR

Rozvoj obrany

V programovej štruktúre kapitoly MO SR sú v rámci programu Rozvoj obrany vyčlenené prostriedky na rok 2021 v sume 116 mil. eur na rozvojové aktivity rezortu, a to najmä na rozvoj výzbroje, techniky a materiálu, rozvoj komunikačných a informačných systémov, rozvoj infraštruktúry a rozvoj centrálnej logistiky.

V rámci programu Rozvoj obrany má MO SR alokované kapitálové výdavky v kapitole VPS na rok 2021 v sume 446 mil. eur. Celkové výdavky na rozvoj obrany sú plánované v sume 562 mil. eur.

Obrana

V rámci programu Obrana sú rozpočtované výdavky na rok 2021 v sume 1,10 mld. eur najmä na Velenie a zaručovanie obrany, t. j. na činnosť ozbrojených síl SR vrátane operácií medzinárodného krízového manažmentu, na Riadenie a podporu obrany, t. j. najmä na

špeciálnu podporu, bezpečnostnú podporu, správu nehnuteľného majetku a na činnosť 10 rozpočtových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti MO SR.

V rámci systému sociálneho zabezpečenia definovaného v zákone č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov v roku 2021 sú vyčlenené prostriedky na osobitný účet v sume 78,6 mil. eur.

Peňažnou dávkou poskytovanou vojakom je aj stabilizačný príspevok, ktorý sa vypláca v zmysle zákona č. 281/2015 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov. Prostriedky určené na stabilizačný príspevok na rok 2021 sú rozpočtované v sume 54,8 mil. eur.

V oblasti operácií mimo územia štátu kapitola disponuje finančnými prostriedkami na rok 2021 v sume 42,2 mil. eur. K 31. augustu 2020 pôsobilo v rámci operácií mimo územia štátu 485 vojakov. Slovenskí vojaci pôsobia v nasledovných misiách:

Operácie OSN: UNFICYP Cyprus - 241 osôb, UNTSO Sýria - 2 osoby,

Operácie EÚ: Althea Bosna a Hercegovina - 40 osôb, EÚ MM Gruzínsko - 1 osoba,

Operácie NATO: RS Afganistan - 37 osôb, NATO HQ Sarajevo - 1 osoba,

NATO MISSION IRAQ - 11 osôb, eFP Lotyšsko - 152 osôb,

SPOLU: 485 vojakov k 31. augustu 2020.

MO SR má vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti príspevkovú organizáciu Ústredná vojenská nemocnica SNP Ružomberok – FN, ktorá má rozpočtované výdavky na rok 2021 v sume 63,7 mil. eur a príspevkovú organizáciu Bytová agentúra rezortu ministerstva obrany Trenčín, ktorá má rozpočtované výdavky na rok 2021 v sume 6,60 mil. eur.

V súlade so zákonom o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MO SR sú na rok 2020 plánované prostriedky na dotácie pre Vojenské lesy a majetky, š. p. Pliešovce vo výške 1,16 mil. eur na lesníctvo.

V rámci programu Obrana má MO SR alokované kapitálové výdavky v kapitole VPS na rok 2021 v sume 979 tis. eur. Celkové výdavky v programe Obrana sú plánované v sume 1,11 mld. eur.

Podpora obrany štátu a ostatné výdavky

V rámci medzirezortných programov sa zabezpečujú úlohy na rok 2021 v celkovej sume 1,24 mil. eur v oblasti výskumu a vývoja na podporu obrany štátu, účasti civilných expertov na aktivitách krízového manažmentu mimo územia SR, oficiálnej rozvojovej pomoci a realizácie II. etapy implementácie MZP SZO v SR.

MO SR je gestorom medzirezortného programu Podpora obrany štátu, ktorý v roku 2021 disponuje prostriedkami v sume 3,83 mil. eur vrátane výdavkov ostatných kapitol štátneho rozpočtu, z toho MO SR v sume 1,05 mil. eur. Prostredníctvom daného programu sa zabezpečujú požiadavky ozbrojených síl SR, ktoré sú potrebné na zabezpečovanie obrany štátu. Zámerom programu je výskumno-vývojová základňa zabezpečujúca rozvoj obranných spôsobilostí ozbrojených síl SR pri využívaní kapacít obranného priemyslu SR a medzinárodnej spolupráce.

Výdavky na samostatných účtoch kapitoly v sume 216 mil. eur sú určené predovšetkým na financovanie sociálneho zabezpečenia vojakov, podnikateľskú činnosť Akadémie ozbrojených síl M. R. Štefánika v Liptovskom Mikuláši a na výdavky v súvislosti s prijatými prostriedkami na základe darovacej zmluvy alebo formou dotácie alebo grantu na projekty pre vysoké školy.

4.10. Financie

Hlavnou úlohou vlády vo verejných financiách je ich dlhodobá udržateľnosť. Ciele sa súlad príjmov a výdavkov verejnej správy s makroekonomickými a strategickými cieľmi politik vlády a sledovanie efektívneho výberu a využitia zdrojov. Medzi najdôležitejšie úlohy patrí tvorba a uskutočňovanie fiškálnej politiky vrátane tvorby a realizácie rozpočtu verejnej správy. Na financovanie výdavkov a realizáciu rozpočtu je nevyhnutný efektívny výber daní a odvodov a riadenie štátneho dlhu a likvidity. Efektívnosť verejných výdavkov je zabezpečovaná pravidelnými revíziami výdavkov a hodnotením investícií.

Tabuľka 90 - Kľúčové ukazovatele Financii

		2015	2016	2017	2018	2019
S2 – Indikátor dlhodobej udržateľnosti	SK	NA	3,5	2,4	NA	2,4
	EÚ	NA	NA	NA	NA	NA
Štrukturálne saldo (% HDP)	SK⁶²	-2,6	-2,4	-1,1	-1,8	-2,0
	EÚ	-1,0	-1,0	-1,1	-1,0	-1,1
Hrubý dlh (% HDP)	SK	51,9	52,0	51,3	49,4	48,0
	EÚ	86,6	85,8	83,3	81,3	79,4
Medzera DPH (% potenciálneho výnosu)	SK⁶³	27,8	22,9	20,9	20,3	17,5
	EÚ	13,0	12,1	11,5	11,0	9,6
Transparentnosť rozpočtu (počet bodov v Open Budget Index)	SK	57	NA	59	NA	60
	OECD	68	NA	68	NA	68
Podiel zrevidovaných výdavkov (% celkových výdavkov)	SK	NA	6 %	16 %	0 %	16 %

N/A – hodnoty sú nedostupné

Zdroj: Eurostat, Open Budget Survey

Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti podľa EK (S2) indikuje vysoké riziko udržateľnosti verejných financií, pričom v dlhodobom výhľade bude najväčšou výzvou starnutie populácie. Kým v roku 2019 bol pomer obyvateľov starších ako 64 rokov na aktívnom obyvateľstve len 23,5 %, v roku 2070 to bude až 57,6 %.

Výsledky boja proti daňovým únikom na dani z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) sa výrazne zlepšili, ale v medzinárodnom porovnaní je Slovensko stále na chvoste krajín Európskej únie (ďalej len „EÚ“). Medzeru v príjmoch na DPH sa oproti roku 2012 podarilo znížiť o viac než polovicu, no i tak je stále viac než dvojnásobkom priemeru EÚ. Na ďalšom znižovaní únikov na DPH sa bude pokračovať predovšetkým prostredníctvom zvyšovania efektívnosti správy daní s dôrazom na posilnenie analytických kapacít, včasnú analýzu rizík v dodržiavaní daňových predpisov a využívaní behaviorálnych poznatkov pri plnení daňových povinností.

Slovensko patrí medzi krajiny s čiastočnou transparentnosťou rozpočtu. Zrozumiteľné, spoľahlivé, úplné a včasné informovanie o rozpočte umožňuje diskusiu o cieľoch ako aj výsledkoch verejných výdavkov a efektívnu verejnú kontrolu rozpočtu. V medzinárodnom

⁶² Výpočet podľa národnej metodiky. Pre EÚ metodiku uvádzame rýchly odhad na rok 2019, údaje budú publikované až v roku 2021.

⁶³ Špecifické odporúčanie Rady EÚ v oblasti zlepšenia daňovej disciplíny Slovensko dostalo naposledy v roku 2016.

porovnaní je na tom Slovensko podľa celosvetového rebríčka Open Budget Index dobre, v roku 2019 mu patrilo 33. miesto zo 117 hodnotených krajín so ziskom 60 bodov.

Revízie výdavkov posúdili v rokoch 2016 až 2020 vyše 60 % verejných výdavkov a identifikovali úspory za takmer 2 mld. eur. Opatrenia sa darilo implementovať najmä v zdravotníctve. V rozpočte na roky 2021 až 2023 došlo zároveň k implementácii opatrení mzdovej revízie, najmä k šetreniu na štátnych úradníkoch, zníženiu počtu policajtov a zamestnancov verejných vysokých škôl.

V rámci výdavkov na oblasť Financie sa v roku 2021 rozpočtujú prostriedky na finančnú správu, informačné systémy riadenia verejných financií, informačnú spoločnosť, inštitucionálnu podporu a kontrolu a ostatné činnosti, Exportno-importnú banku SR, Slovenskú konsolidačnú, a. s., Úrad pre dohľad nad výkonom auditu, Radu pre rozpočtovú zodpovednosť a Všeobecnú pokladničnú správu.

Tabuľka 91 - Oblasť Financie

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Oblasť financie	3 456 715	3 548 794	4 603 809	6 939 682	8 162 646	7 232 083	7 440 084
Finančná správa	275 413	343 279	344 358	355 263	355 589	349 321	353 534
Informačné systémy riadenia verejných financií	171 016	168 581	69 863	150 269	120 163	118 110	119 272
Informačná spoločnosť	0	3 000	132 349	51 711	111 934	316 705	95 818
Inštitucionálna podpora a kontrola	68 876	85 570	67 012	104 061	86 738	86 552	87 424
Exportno-importná banka SR	823 968	984 196	698 950	705 950	739 050	749 050	749 050
Slovenská konsolidačná, a. s.	10 129	11 241	14 339	25 023	9 154	13 157	8 592
Úrad pre dohľad nad výkonom auditu	1 049	994	1 463	1 463	1 473	1 483	1 483
Rada pre rozpočtovú zodpovednosť	1 386	1 290	1 559	1 580	1 567	1 590	1 614
Všeobecná pokladničná správa	2 104 878	1 950 643	3 273 916	5 544 363	6 736 978	5 596 116	6 023 298

Zdroj: MF SR

Finančná správa

Finančná správa prostredníctvom Finančného riaditeľstva SR, daňových a colných úradov a Kriminálneho úradu finančnej správy zabezpečuje najmä úlohy v oblasti správy daní a registrácie daňových subjektov a výberu daní a cla.

Tabuľka 92 - Finančná správa

v tis. eurách	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Finančná správa	275 413	343 279	344 358	355 263	355 589	349 321	353 534
v tom: bežné výdavky	248 740	287 795	316 028	326 827	313 522	316 310	318 418
kapitálové výdavky	6 452	36 019	4 541	4 646	13 783	8 389	9 143
Samostatné účty	20 221	19 466	23 789	23 789	28 284	24 623	25 973
z toho: Účet na zabezpečenie financovania sociálneho zabezpečenia colníkov	18 088	18 936	20 908	20 908	22 578	23 905	25 230

Zdroj: MF SR

Na rok 2021 sa rozpočtujú výdavky zo štátneho rozpočtu na výkon funkcií finančnej správy v celkovej sume 327 mil. eur. Rast týchto výdavkov ovplyvnil nárast kapitálových výdavkov, z ktorých sa zabezpečuje najmä realizácia stavieb a ich technického zhodnotenia a nákup prevádzkových a špeciálnych strojov a zariadení.

Finančná správa realizuje tiež sociálne zabezpečenie ozbrojených príslušníkov finančnej správy prostredníctvom samostatného účtu na zabezpečenie financovania sociálneho zabezpečenia colníkov v sume 22,6 mil. eur. Z hľadiska objemu výdavky smerujú hlavne na dôchodkové dávky starobného poistenia, na odchodné a na nemocenské dávky.

Prostredníctvom grantov vedených na samostatných účtoch zahraničných grantov a grantov EÚ v sume 5,71 mil. eur sa finančná správa v roku 2021 predpokladá zapojiť napr. do programov Fiscalis, Hercule III, ktorých cieľom je boj proti podvodom a ochrana finančných a hospodárskych záujmov EÚ a jej členských štátov.

Informačné systémy riadenia verejných financií

Výdavky na informačné systémy riadenia verejných financií sú rozpočtované v rámci medzirezortného programu Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu. Zabezpečuje sa nimi financovanie systémov vnútornej správy, podpornej infraštruktúry a špecializovaných agendových systémov. Výdavky sú alokované najmä na obstaranie, rekonštrukciu a údržbu softvéru, komunikačnej infraštruktúry, výpočtovej techniky a na služby v oblasti informačno-komunikačných technológií.

Tabuľka 93 - Informačné systémy riadenia verejných financií

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Informačné systémy riadenia verejných financií	171 016	168 581	69 863	150 269	120 163	118 110	119 272

Zdroj: MF SR

Na rok 2021 sú výdavky na informačné systémy riadenia verejných financií rozpočtované v sume 120 mil. eur. Zvýšenými výdavkami sa zabezpečuje prevádzka elektronickej registračnej pokladnice a systému výsledovateľnosti tabakových výrobkov, výdavky spojené s navrhovanými novelami zákonov o dani z pridanej hodnoty, o spotrebných daniach z tabakových výrobkov, z minerálneho oleja, z alkoholických nápojov, s návrhom zákona o dani z príjmov, s návrhom vyhlášky Ministerstva financií SR (ďalej len „MF SR“), ktorou sa ustanovuje rozsah a spôsob získavania údajov o hazardných hrách zo servera prevádzkovateľa hazardnej hry alebo ním povereného subjektu a dofinancovanie potrieb v oblasti informačných systémov vzhľadom na dosahovanú úroveň výdavkov v predchádzajúcich rokoch. V rámci informačných systémov riadenia verejných financií sú rozpočtované tiež výdavky na licencie SAP a ORACLE a výdavky súvisiace s členstvom MF SR v záujmovom združení DataCentrum elektronizácie územnej samosprávy Slovenska a s prevádzkou Dátového centra obcí a miest, ktoré boli do roku 2020 rozpočtované v kapitole VPS.

Informačná spoločnosť

Prostriedky Európskej únie a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu v sume 112 mil. eur sú určené na Informačnú spoločnosť v rámci OP Integrovaná infraštruktúra 3. programového obdobia. V súvislosti so zriadením Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR budú tieto výdavky delimitované na uvedené ministerstvo.

Tabuľka 94 - Informačná spoločnosť

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Informačná spoločnosť	0	3 000	132 349	51 711	111 934	316 705	95 818
prostriedky EÚ	0	2 410	103 005	40 023	61 874	238 457	72 144
spolufinancovanie zo ŠR	0	590	29 344	11 688	50 060	78 248	23 674

Zdroj: MF SR

Inštitucionálna podpora a kontrola a ostatné činnosti

Výdavkami na inštitucionálnu podporu a kontrolu a ostatné činnosti sa zabezpečujú odborné činnosti a prevádzka Úradu vládneho auditu, Vzdelávacieho a doškoľovacieho zariadenia VS - Financie Tatranská Lomnica, Agentúry pre riadenie dlhu a likvidity, Štátnej pokladnice, DataCentra, Úradu pre reguláciu hazardných hier a úradu MF SR.

Tabuľka 95 - Inštitucionálna podpora a kontrola a ostatné činnosti

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Inštitucionálna podpora a kontrola	68 876	85 570	67 012	104 061	86 738	86 552	87 424
Úrad vládneho auditu	4 293	5 106	5 352	5 513	4 922	4 926	4 922
VDZ Tatranská Lomnica	1 246	1 668	1 240	1 644	1 113	1 093	1 103
ARDAL	1 118	1 223	1 364	1 646	1 267	1 233	1 239
Štátna pokladnica	3 145	3 464	3 787	3 785	3 390	3 360	3 360
DataCentrum	3 866	4 870	4 680	4 689	4 383	4 383	4 383
Úrad pre reguláciu hazardných hier	0	2 678	7 500	7 055	6 860	6 809	6 799
Úrad MF SR	55 209	66 562	43 088	79 729	64 804	64 749	65 618

Zdroj: MF SR

Výdavky na inštitucionálnu podporu a kontrolu a ostatné činnosti sú na rok 2021 rozpočtované v sume 86,7 mil. eur, z ktorých sa zabezpečujú hlavne úlohy v oblasti riadenia verejných financií, makroekonomických, daňových, fiškálnych analýz a prognóz, hodnoty za peniaze, rozpočtovej politiky, štátneho výkazníctva, finančného trhu, činností súvisiacich s operatívnym riadením štátneho dlhu, likvidity štátu a celého systému štátnej pokladnice, medzinárodných vzťahov, auditu a kontroly, regulácie hazardných hier a prevádzky uvedených rozpočtových organizácií.

V rámci oblasti sú rozpočtované tiež výdavky na platobný systém eKoloK, tlač kontrolných známok na označovanie spotrebiteľských balení liehu a tabakových výrobkov, na zastupovanie v medzinárodných arbitrážach a na audit konsolidovaných účtovných závierok, ktoré boli do roku 2020 rozpočtované v kapitole VPS. Najmä presun uvedených výdavkov z kapitoly VPS ovplyvnil nárast výdavkov v roku 2021 v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2020 v tejto oblasti. Zvýšené sú výdavky na audit konsolidovaných účtovných závierok z dôvodu, že v roku 2021 bude potrebné uhradiť výdavky za vykonaný audit roku 2019 a 2020.

Úrad MF SR a Úrad vládneho auditu predpokladajú zapojenie do projektov financovaných z grantov Finančného mechanizmu EHP, Nórskeho finančného mechanizmu a grantov programov EÚ v celkovej sume 148 tis. eur rozpočtovaných na samostatných účtoch.

Eximbanka SR

Eximbanka SR je zriadená zákonom č. 80/1997 Z. z. o Exportno-importnej banke Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov. Hlavným cieľom je prostredníctvom bankových a poisťovacích produktov zohľadniť potreby slovenských exportérov a naplniť zámery hospodárskej politiky vlády SR v oblasti zahraničného obchodu teritoriálnym a produktovým zameraním podpory exportu. Na rok 2021 sú rozpočtované výdavky v celkovej sume 739 mil. eur, súvisia s obchodnou činnosťou banky a predstavujú hlavne výdavky spojené s financovaním úverov, obchodmi so zárukami, poistením a zaistením.

Slovenská konsolidačná, a. s.

Slovenská konsolidačná, a. s. (ďalej len „SK“) je na základe zákona č. 374/2014 Z. z. o pohľadávkach štátu a o zmene a doplnení niektorých zákonov poverenou osobou pre konsolidáciu pohľadávok verejného sektora. SK spravuje široké portfólio pohľadávok, ktoré do svojho vlastníctva prevzala od rôznych verejných inštitúcií s cieľom zefektívnenia ich vymáhania. Výdavky SK sú v roku 2021 rozpočtované v celkovej sume 9,15 mil. eur. Zahŕňajú výdavky na činnosť spoločnosti, ako aj na výplatu dividend akcionárovi MF SR.

Úrad pre dohľad nad výkonom auditu

Úrad pre dohľad nad výkonom auditu (ďalej len „úrad“) bol zriadený zákonom č. 540/2007 Z. z. o audítoroch, audite a dohľade nad výkonom auditu a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov. Hlavnou činnosťou úradu je dohľad nad výkonom auditu, pričom dohliadanými subjektmi sú Slovenská komora audítorov, audítori a audítorské spoločnosti. Na rok 2021 sú rozpočtované na činnosť úradu výdavky v sume 1,47 mil. eur, z toho v sume 268 tis. eur sú kryté transferom zo štátneho rozpočtu poskytovaným MF SR.

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (ďalej len „RRZ“) je v zmysle ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti nezávislý orgán monitorovania a hodnotenia vývoja hospodárenia Slovenskej republiky a hodnotenia plnenia pravidiel rozpočtovej zodpovednosti. Úlohy spojené s odborným, organizačným, administratívnym, personálnym a technickým zabezpečením činnosti rady vykonáva Kancelária RRZ. Rozpočet Kancelárie RRZ nie je priamo naviazaný na štátny rozpočet, financovanie je zabezpečené príspevkami z rozpočtu Národnej banky Slovenska, ktorá stanovuje celkový limit výdavkov. Tieto výdavky môžu byť následne preplatené zo štátneho rozpočtu na základe požiadavky Národnej banky Slovenska smerujúcej MF SR. Celkové výdavky Kancelárie RRZ na rok 2021 sú rozpočtované vo výške 1,57 mil. eur. Najväčší podiel tvoria osobné výdavky a výdavky na zabezpečenie prevádzky KRRZ.

Všeobecná pokladničná správa

V kapitole Všeobecná pokladničná správa (ďalej len „VPS“) sú obsiahnuté výdavky štátneho rozpočtu, ktoré nesúvisia s výdavkami ostatných kapitol, vrátane výdavkov spojených so správou štátneho dlhu.

V rámci kapitoly sú rozpočtované aj prostriedky súvisiace s činnosťou rozpočtových organizácií Kancelária verejného ochrancu práv, Rada pre vysielanie a retransmisiu, Úrad na ochranu osobných údajov SR, Úrad na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti a transfery na činnosť Ústavu pamäti národa, Slovenského národného strediska pre ľudské práva, Úradu komisára pre deti a Úradu komisára pre osoby so zdravotným postihnutím. Návrhy rozpočtov a transferov týchto organizácií sú komentované a kvantifikované vo vecne príslušných oblastiach.

Výdavky kapitoly VPS možno rozčleniť do piatich základných skupín, a to rezervy, finančné vzťahy súvisiace s rozpočtom EÚ, výdavky spojené so správou štátneho dlhu, finančné vzťahy

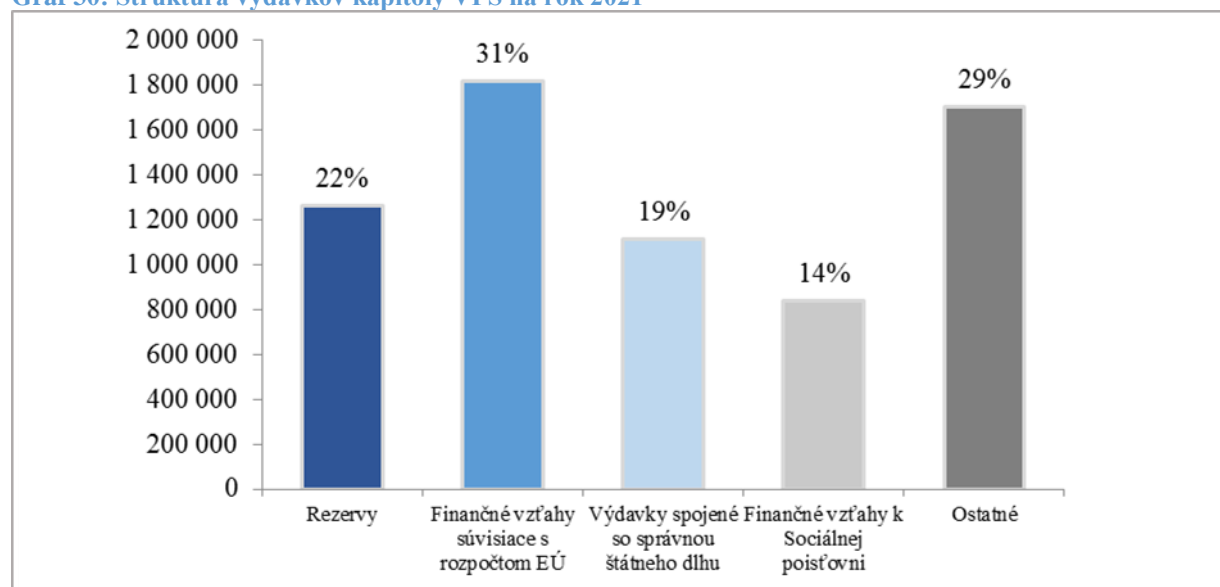
k sociálnej poisťovni a ostatné výdavky. Celkový objem výdavkov VPS na rok 2021 predstavuje 6 737 mil. eur.

Tabuľka 96 - Štruktúra výdavkov kapitoly VPS

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Výdavky spolu	2 104 878	1 950 643	3 273 916	5 544 363	6 736 978	5 596 116	6 023 298
Rezervy	3 493	41 797	653 057	444 095	1 262 413	222 091	232 754
Finančné vzťahy súvisiace s rozpočtom EÚ	788 797	772 318	1 015 790	985 380	1 819 251	1 794 018	2 130 936
Výdavky spojené so správou štátneho dlhu	1 134 592	1 037 178	1 156 872	1 025 802	1 112 350	1 141 638	1 304 017
Finančné vzťahy k Sociálnej poisťovni	106 413	0	209 596	1 267 196	839 198	990 067	927 195
Ostatné	71 583	99 350	238 602	1 821 889	1 703 764	1 448 302	1 428 396

Zdroj: MF SR

Graf 30: Štruktúra výdavkov kapitoly VPS na rok 2021

Zdroj: MF SR

Rezervy

Na krytie nepredvídaných výdavkov nevyhnutných na zabezpečenie rozpočtového hospodárenia alebo na krytie zníženia rozpočtovaných príjmov sa vytvárajú v štátnom rozpočte rozpočtové rezervy.

V tejto skupine výdavkov sa rozpočtuje rezerva

- vlády,
- na prostriedky EÚ a odvody EÚ,
- na realizáciu súdnych a exekučných rozhodnutí,
- na riešenie vplyvov nových právnych predpisov,
- na riešenie krízových situácií mimo času vojny a vojnového stavu a vykonávanie povodňových prác,
- na mzdy a poistné,
- na negatívne vplyvy pandémie ochorenia COVID-19.

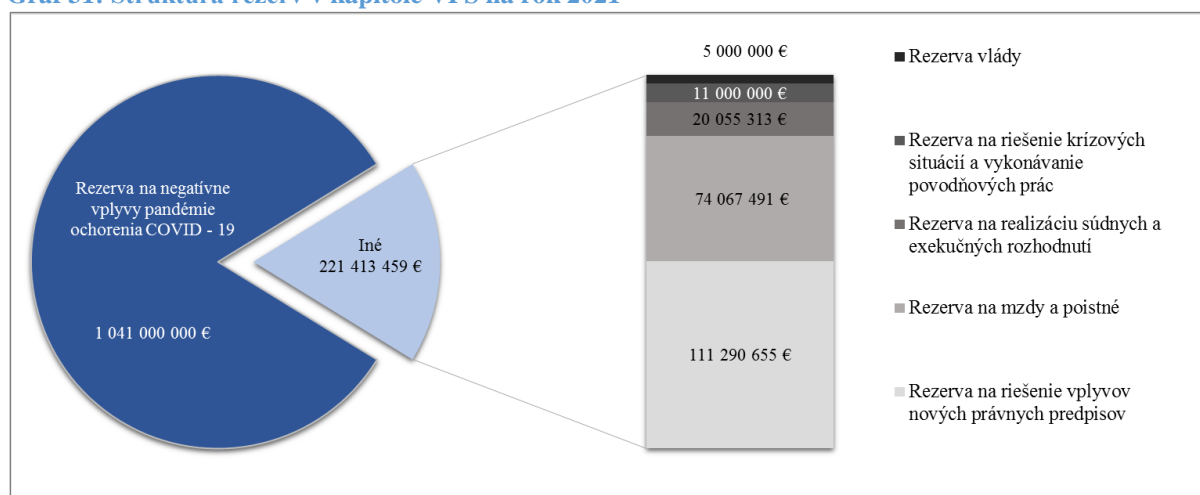
Tabuľka 97 - Rezervy

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Rezervy	3 493	41 797	653 057	444 095	1 262 413	222 091	232 754
Rezerva vlády	3 477	5 083	5 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Rezerva na realizáciu súdnych a exekučných rozhodnutí	0	35 526	10 000	9 349	20 055	10 000	10 000
Rezerva na riešenie vplyvov nových právnych predpisov	0	0	174 248	72 128	111 291	112 265	112 245
Rezerva na riešenie krízových situácií mimo času vojny a vojnového stavu a vykonávanie povodňových prác	15	1 187	11 000	2 903	11 000	11 000	11 000
Rezerva na mzdy a poistné	0	0	152 809	17 369	74 067	83 826	94 509
Rezerva na vysporiadanie korekcií	0	0	300 000	337 346	0	0	0
Rezerva na negatívne vplyvy pandémie ochorenia COVID - 19	0	0	0	0	1 041 000	0	0

Zdroj: MF SR

Rezerva na prostriedky EÚ a odvody EÚ v sume 433 mil. eur je evidovaná vo vecne súvisiacej časti finančné vzťahy súvisiace s rozpočtom EÚ.

Graf 31: Štruktúra rezerv v kapitole VPS na rok 2021

Zdroj: MF SR

Rezerva vlády sa rozpočtuje v roku 2021 v sume 5 mil. eur, čo predstavuje rovnakú úroveň ako v roku 2020. O použití prostriedkov rezervy rozhoduje vláda na návrh ministra financií.

Výdavky rezervy na realizáciu súdnych a exekučných rozhodnutí sa rozpočtujú najmä na úhradu plnení vyplývajúcich z rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva a odškodnení v súlade s právoplatnými rozhodnutiami, na ktoré kapitoly štátneho rozpočtu z dôvodu neistého časového vymedzenia nemajú zabezpečené prostriedky v rámci pridelených limitov výdavkov na príslušné roky.

V rezerve na riešenie vplyvov nových právnych predpisov sa rozpočtujú výdavky súvisiace s pripravovanými legislatívnymi zmenami s negatívnym vplyvom na štátny rozpočet.

Tabuľka 98 - Štruktúra výdavkov rezervy na riešenie vplyvov nových právnych predpisov

v tis. eur	2021 N	2022 N	2023 N
Rezerva na riešenie vplyvov nových právnych predpisov	111 291	112 265	112 245
Kompenzácia straty za bezplatnú prepravu v mestskej a prímestskej autobusovej doprave	70 000	70 000	70 000
Novela zák. č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách	27 928	27 907	27 887
Novela zák. č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade SR	11 080	7 070	7 070
Novela zák. č. 176/2015 Z. z. o komisárovi pre deti a komisárovi pre osoby so zdravotným postihnutím	1 348	1 309	1 309
Novela zák. č. 231/2019 Z. z. o výkone detencie	621	621	621
Novela zák. č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike	314	2 358	2 358
Novela zák. č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní	0	3 000	3 000

Zdroj: MF SR

Rezerva na riešenie krízových situácií mimo času vojny a vojnového stavu a vykonávanie povodňových prác sa tvorí na zabezpečenie finančného plnenia vyplývajúceho zo zákona č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov a zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov. Zahŕňa výdavky, ktoré sa použijú najmä v prípade povodní a iných živelných pohrôm, odškodnení pri mimoriadnych udalostiach a odstraňovaní následkov krízových situácií.

V rámci rezervy na mzdy a poistné sa rozpočtujú prostriedky na zvýšenie plátov ústavných činiteľov, sudcov, prokurátorov a ďalších zamestnancov, ktorých mzda sa odvíja od priemernej nominálnej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR. Zároveň sú v tejto rezerve alokované prostriedky na zvýšenie kapacít analytických útvarov ministerstiev a posilnenie ich odmeňovania, ako aj ďalšie prostriedky na iné vplyvy súvisiace s plnením úloh štátu.

Rezerva na negatívne vplyvy pandémie ochorenia COVID-19 je rozpočtovaná v nadväznosti na pandémiu ochorenia COVID-19 za účelom finančného krytia opatrení prijímaných vládou SR na zamedzenie, respektíve zmiernenie jej vplyvov. Výška rezervy bola stanovená na úrovni predpokladaného výpadku príjmov v prípade rizikového scenára vývoja ekonomiky.

Hospodárenie s rozpočtovými rezervami

Na krytie nepredvídaných výdavkov nevyhnutných na zabezpečenie rozpočtového hospodárenia alebo na krytie zníženia rozpočtovaných príjmov sa v zmysle § 10 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov vytvárajú v štátnom rozpočte rozpočtové rezervy. V nadväznosti na § 10 ods. 4 citovaného zákona sa v nasledujúcej tabuľke uvádza hospodárenie s rozpočtovými rezervami.

Tabuľka 99 - Prehľad hospodárenia s rezervami v roku 2020

v tis. eur	2020 R	Skutočnosť k 31. 8. 2020
Rozpočtové rezervy	86 198	33 493
Rezerva vlády	5 000	1 040
Rezerva predsedu vlády	1 500	1 281
Rezerva na prostriedky EÚ a odvody do EÚ	79 698	31 237

Zdroj: MF SR
Finančné vzťahy súvisiace s rozpočtom EÚ

V tejto skupine výdavkov sa rozpočtujú prostriedky na zabezpečenie plynulého financovania spoločných programov Slovenskej republiky a Európskej únie, na financovanie finančných mechanizmov EHP a NFM, odvody do všeobecného rozpočtu EÚ a príspevky SR do Európskeho rozvojového fondu.

Tabuľka 100 - Výdavky súvisiace s rozpočtom EÚ

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Finančné vzťahy súvisiace s rozpočtom EÚ	788 797	772 318	1 015 790	985 380	1 819 251	1 794 018	2 130 936
Výdavky na financovanie finančných mechanizmov	2 317	2 250	4 518	4 518	2 213	1 997	1 137
Odvody do všeobecného rozpočtu EÚ	731 424	750 226	913 641	913 202	1 038 917	1 063 236	1 100 400
Príspevky SR do Európskeho rozvojového fondu	16 512	17 181	17 933	17 933	14 930	11 285	7 899
Rezerva na prostriedky EÚ a odvody EÚ	0	0	79 698	49 727	433 191	107 000	107 000
Výdavky na finančné opravy a zrušenia záväzkov EK	38 544	2 661	0	0	0	0	0
Výdavky na 4. programové obdobie	0	0	0	0	0	360 000	715 000
Výdavky na REACT-EU	0	0	0	0	330 000	250 500	199 500

Zdroj: MF SR

Výdavky na financovanie finančných mechanizmov na roky 2021 až 2023 zaradené v tejto skupine predstavujú zdroje určené na financovanie finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu. Výdavky na spolufinancovanie týchto nástrojov sa rozpočtujú na rok 2021 v sume 2,2 mil. eur.

Pri výpočte predpokladanej výšky odvodov Slovenskej republiky (SR) do všeobecného rozpočtu EÚ na roky 2021 až 2023 vychádzalo Ministerstvo financií SR z návrhu všeobecného rozpočtu, ktorý predložila Európska komisia (EK) 24. 6. 2020. Na roky 2022 a 2023 sa vychádzalo z legislatívy pre viacročný finančný rámec (VFR) EÚ na roky 2014 až 2020, zo záverov Európskej rady prijatých na summite 17. – 21. 7. 2020 pre VFR 2021 - 2027, Plánu obnovy EU, zo záverov zasadnutia Poradného výboru pre vlastné zdroje z júla 2020 ako aj z vlastných odhadov. Odhad sumy odvodov SR do rozpočtu EÚ na roky 2021 až 2023 je vypracovaný podľa platnej legislatívy pre vlastné zdroje EÚ, kde ukončenie ratifikácie novej legislatívy na úrovni EÚ sa očakáva až v roku 2023. Za nárastom výšky odvodov je skutočnosť, že vplyvom brexitu ako aj ekonomickou konvergenciou SR k priemeru EÚ sa bude zvyšovať podiel SR na zdroji založenom na HND.

Odhad príspevkov SR do Európskeho rozvojového fondu (ERF) je vypracovaný na základe aktuálnej legislatívy a informácie Európskej komisie o budúcich príspevkoch do ERF. Príspevok je vykazovaný ako oficiálna rozvojová pomoc SR. Odhad na roky 2021 až 2023 zahŕňa prevažne implementáciu 11. programu ERF, na ktorom sa SR podieľa 0,37616 %. Časť príspevkov do ERF, ktorá je poukazovaná pre Európsku investičnú banku (EIB), prislúcha prevažne 10. programu ERF, na ktorom sa SR podieľa 0,21 %.

Rezerva na prostriedky Európskej únie a odvody Európskej únii sa rozpočtuje na administrovanie štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu, príjmov z poľnohospodárskych fondov, na prípadné korekcie za poskytnuté prostriedky EÚ, na rýchlejšiu realizáciu a väčší počet projektov, na výdavky na zefektívnenie systému finančného riadenia EÚ fondov a iných finančných nástrojov. Na zvýšení uvedenej rezervy v roku 2021 sa významne podieľa suma 326 191 tis. eur rozpočtovaná na prípadný mimoriadny odvod do rozpočtu EÚ z dôvodu kompenzácie na ušlom cle (strata tradičných vlastných zdrojov na základe záverečnej správy vyšetrovacieho úradu OLAF).

Tabuľka 101 - Štruktúra rezervy na prostriedky EÚ a odvodov EÚ

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Rezerva na prostriedky Európskej únie a odvody Európskej únii	0	0	79 698	49 727	433 191	107 000	107 000
Rýchlejšia realizácia a väčší počet projektov	0	0	73 698	43 727	0	0	0
Ďalšie výdavky súvisiace s financovaním spoločných programov	0	0	1 000	1 000	106 000	106 000	106 000
Zefektívnenie systému finančného riadenia EÚ fondov a iných finančných nástrojov	0	0	5 000	5 000	1 000	1 000	1 000
Rezerva na odvody do všeobecného rozpočtu EÚ	0	0	0	0	326 191	0	0

Zdroj: MF SR

V reakcii na krízu spôsobenú pandemiou ochorenia COVID-19 navrhla Európska komisia novú iniciatívu REACT-EU, ktorou sa navýši finančná alokácia programového obdobia 2014-2020 o indikatívny objem 780 mil. eur pre SR na základe odhadov Stáleho zastúpenia SR pri EÚ Brusel.

Dodatočné finančné prostriedky sa využijú na doplnenie zdrojov Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Európskeho sociálneho fondu, ako aj Európskeho fondu pomoci pre najodkázanejšie osoby. Podpora má byť zameraná na produkty a služby pre zdravotnícke zabezpečenie, investície do rozvoja malých a stredných podnikov, prechod na zelenú a digitálnu ekonomiku vo všetkých odvetviach, pričom budú zohľadnené špecifické odporúčania Rady EÚ na rok 2020.

Návrh nariadenia k REACT-EU je v súčasnosti predmetom medziinštitucionálneho dialógu medzi Európskym parlamentom, Radou a Európskou komisiou.

Výdavky spojené so správou štátneho dlhu

Nárast výdavkov spojených so správou štátneho dlhu v roku 2021 je spôsobený rastom nominálneho dlhu v súvislosti so získavaním finančných zdrojov na zmiernenie vplyvu krízy pandémie ochorenia COVID-19, čo sa premieta do nárastu úrokových nákladov spojených s novými emisiami štátnych cenných papierov.

Vo výdavkoch spojených so správou štátneho dlhu sú zahrnuté aj náklady na úhradu úrokového diferenciatu pre Národnú banku Slovenska v súvislosti s operáciami s Medzinárodným menovým fondom. Sú tu zahrnuté aj manipulačné poplatky platené bankám v súvislosti so správou a vedením účtov vzťahujúcich sa k pohľadávkam Slovenskej republiky v zahraničí.

Tabuľka 102 - Štruktúra výdavkov spojených so správou štátneho dlhu

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Výdavky spojené so správou štátneho dlhu	1 134 592	1 037 178	1 156 872	1 025 802	1 112 350	1 141 638	1 304 017
Dlhová služba (transfer zo ŠR na saldo účt)	1 134 322	1 036 908	1 156 602	1 025 532	1 112 080	1 141 368	1 303 747
Manipulačné poplatky	270	270	270	270	270	270	270

Zdroj: MF SR

Základné predpoklady pri rozpočtovaní nákladov na financovanie štátneho dlhu

Celková hodnota štátneho dlhu

Štátny dlh sa bude postupne zväčšovať predovšetkým z dôvodu deficitov štátneho rozpočtu. Veľkosť štátneho dlhu bude ovplyvňovať aj hodnota pôžičiek zo Systému štátnej pokladnice, pretože časť zdrojov, potrebných na krytie finančných potrieb štátu, získava Ministerstvo financií SR z tohto zdroja. Vplyv na veľkosť hrubého štátneho dlhu bude mať aj hodnota finančných zdrojov, ktoré bude Ministerstvo financií SR ukladať krátkodobo na finančnom trhu s cieľom mať k dispozícii okamžitú rezervu na krytie neočakávaných výkyvov cash flow štátu.

Štátny dlh je v zmysle zákona o Štátnom dlhu a štátnych zárukách hodnota záväzkov z minulých rokov (najmä emitované štátne dlhopisy, štátne pokladničné poukážky, vládne úvery, medzinárodné záväzky, prijaté kolaterály a krátkodobé pôžičky na peňažnom trhu). Štátny dlh sa bude pravdepodobne v nasledujúcich rokoch k 31. 12. vyvíjať nasledovne:

Tabuľka 103 - Vývoj štátneho dlhu

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Spolu	51 467 767	52 904 274	54 813 928	64 018 493	70 839 792	77 064 869	82 481 336
Štátny dlh	42 463 575	43 069 790	44 264 102	53 077 705	59 638 612	65 473 967	70 427 126
Štátna pokladnica	9 004 192	9 834 484	10 549 826	10 940 788	11 201 180	11 590 902	12 054 210

Zdroj: ARDAL

Úročenie štátneho dlhu

Rozhodujúca časť štátneho dlhu – viac ako 99,99 % (k 31. 8. 2020) - má zafixované úročenie na niekoľko rokov vopred. Zmena úrokových sadzieb na finančnom trhu sa v úrokových nákladoch na štátny dlh preto prejaví len postupne. Nové dlhopisy, ktoré sú vydávané na krytie nových deficitov štátneho rozpočtu a ako náhrada splatných štátnych dlhopisov, budú vydávané v danom roku s aktuálnymi trhovými úrokovými sadzbami. Okrem toho sa v každom roku preceňuje časť portfólia, ktorá je úročená pohyblivou úrokovou sadzbou, aktuálne táto časť dosahuje približne 0,01 % celého portfólia (okrem zdrojov Štátnej pokladnice). Dlhopisy

s pohyblivou úrokovou sadzbou sa vydávajú na základe Stratégie riadenia štátneho dlhu s cieľom krytia investorského dopytu, ktorý je zameraný prevažne na aktíva s pohyblivou úrokovou sadzbou.

V nasledujúcich rokoch si bude Ministerstvo financií SR musieť na finančných trhoch požičať nasledovné sumy:

Tabuľka 104 - Štruktúra finančnej potreby Ministerstva financií SR

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Celková finančná potreba MF SR	4 402 484	4 940 472	5 783 692	14 654 548	10 638 454	7 918 754	10 410 518
Deficit ŠR	1 182 242	2 201 480	2 768 182	10 075 526	8 058 465	6 104 109	5 757 578
Splatný štátny dlh	3 220 242	2 738 992	3 015 510	4 579 022	2 579 989	1 814 645	4 652 940

Zdroj: ARDAL

Kľúčovým predpokladom pri tvorbe rozpočtu nákladov štátneho dlhu sú očakávané úrokové sadzby na finančnom trhu. Tie sú jedným z parametrov makroekonomického vývoja, o ktorých diskutuje Výbor pre makroekonomické prognózy v gescii Ministerstva financií SR.

Tabuľka 105 - Očakávané sadzby na finančnom trhu

	2020 N	2021 N	2022 N	2023 N
Základná sadzba ECB	0,00	0,00	0,01	0,07
EONIA	-0,47	-0,51	-0,51	-0,48
3 - mesačný EURIBOR	-0,40	-0,42	-0,38	-0,33
6 - mesačný EURIBOR	-0,30	-0,29	-0,25	-0,20
1 rok	-0,28	-0,04	0,22	0,39
5 rokov	-0,24	0,27	0,84	1,17
10 rokov	0,18	0,74	1,44	1,83
15 rokov	0,61	1,25	2,02	2,34
20 rokov	0,68	1,33	2,12	2,46

Zdroj: MF SR

Riziká

Celkové náklady na štátny dlh sú ovplyvnené refinančným a úrokovým rizikom.

Refinančné riziko je riziko, že nový dlh bude musieť byť emitovaný za menej priaznivých podmienok ako existujúci dlh. Refinančné riziko zahŕňa možnosť, že v extrémnych prípadoch nebude možné vydať nový dlh na refinancovanie existujúceho dlhu pri nadobudnutí jeho splatnosti. Táto extrémna možnosť je pre slovenskú vládu veľmi nepravdepodobná, a to najmä vďaka opatreniam zavedeným v minulosti na zabránenie takejto situácii. Očakávané postupné zvyšovanie úrokových sadzieb v nadchádzajúcich rokoch bude prispievať k zvyšovaniu nákladov na financovanie dlhu. Rastúce výnosy sa však prejavujú vo zvyšovaní priemerných nákladov na financovanie iba postupne. Slovenská vláda sa snaží zmierniť refinančné riziko optimalizáciou priemernej doby do splatnosti a durácie.

Úrokové riziko alebo riziko reflexu je riziko straty alebo zisku z dôvodu pohybov časovej štruktúry úrokových sadzieb. Vláda vydávajúca dlhodobé dlhové nástroje obmedzuje refinančné riziká a znižuje volatilitu úrokových nákladov, pretože budúce nominálne úrokové platby sú známe. Naopak preferencia kratších splatností prináša so sebou väčšie refinančné a úrokové riziká, pri krátkodobom menších nákladoch, avšak pri výraznejšom naakumulovaní

splatností do jedného roka. Preto je potrebné optimalizovať kompromis medzi nákladmi a rizikami emisného plánu.

Náklady na financovanie štátneho dlhu (transfer zo štátneho rozpočtu na saldo účet)

Zmeny úrokových sadzieb a zmeny deficitov štátneho rozpočtu sa prejavujú v zmene nákladov na štátny dlh. Celkové zaťaženie verejných financií úrokovými nákladmi sa sleduje dvoma spôsobmi:

Akruálne náklady (časovo rozlíšené) zodpovedajú nákladom na daný kalendárny rok, a to bez ohľadu na to, či sa úroky vyplatia v danom roku alebo až v ďalších rokoch. Akruálne sledovanie a vykazovanie nákladov presnejšie odzrkadľuje reálne náklady štátu na dlhovú službu v jednotlivých rokoch.

Tabuľka 106 - Štruktúra akruálnych nákladov

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Akruálne (časovo rozlíšené) náklady	1 136 518	1 098 310	1 031 487	1 056 317	1 009 386	1 093 060	1 182 878
Úroky a diskont štátnych cenných papierov	1 005 923	973 426	884 305	903 472	879 862	964 926	1 057 521
Úroky z prijatých vládnych úverov	63 092	59 870	64 680	60 144	59 636	59 293	59 009
Poplatky	5 196	5 087	12 000	20 500	18 000	18 000	18 000
Úroky platené ŠP (refinančný systém) a obchody	62 307	59 927	70 502	72 201	51 888	50 841	48 348

Zdroj: ARDAL

Hotovostné náklady na štátny dlh sú dané hodnotou výdavkov, ktoré sa v danom roku vyplatia zo štátneho rozpočtu.

Tabuľka 107 - Štruktúra hotovostných nákladov

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Hotovostné náklady (transfer zo ŠR na saldo účet)	1 134 322	1 036 908	1 156 602	1 025 532	1 112 080	1 141 368	1 303 747
Úroky a diskont štátnych cenných papierov	1 003 508	909 955	1 014 711	873 454	982 275	1 013 151	1 178 376
Úroky z prijatých vládnych úverov	63 310	60 557	59 389	59 380	59 917	59 387	59 093
Poplatky	5 197	5 103	12 000	20 500	18 000	18 000	18 000
Úroky platené ŠP (refinančný systém) a obchody	62 307	61 293	70 502	72 198	51 888	50 830	48 278

Zdroj: ARDAL

Pozn.: V roku 2012 sa v zmysle zákona č. 291/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov pre efektívne fungovanie obsluhy štátneho dlhu zriadil samostatný účet štátnych rozpočtových organizácií (tzv. saldo účet Štátneho dlhu). Uvedený účet slúži pre výdavkové a príjmové transakcie vykonávané ARDAL v mene MF SR. Stav na tomto účte sa pravidelne mesačne a ku koncu roka vyrovnáva transferom z výdavkového účtu štátneho rozpočtu na nulový zostatok. Tieto transfery predstavujú čisté výdavky štátneho rozpočtu na obsluhu štátneho dlhu.

Finančné vzťahy k Sociálnej poisťovni

Transfer Sociálnej poisťovni na krytie deficitov základného fondu starobného poistenia je na rok 2021 rozpočtovaný v sume 839 mil. eur.

Tabuľka 108 - Transfer Sociálnej poisťovni

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Finančné vzťahy k Sociálnej poisťovni	106 413	0	209 596	1 267 196	839 198	990 067	927 195

Zdroj: MF SR

Ostatné výdavky

Túto skupinu tvoria výdavky, ktoré z hľadiska ich prierezového charakteru nie je možné rozpočtovať v iných kapitolách a ktoré majú neisté časové vymedzenie alebo výšku. Na rok 2021 sa uvažuje o ostatných výdavkoch v sume 1 704 mil. eur.

Rozhodujúcu časť ostatných výdavkov predstavujú výdavky na vybrané investície kapitol v objeme 1 439 mil. eur, ktoré sú presunuté z limitov kapitálových výdavkov jednotlivých kapitol štátneho rozpočtu s cieľom ich posudzovania Ministerstvom financií SR. Týmto výdavkom sa podrobne venuje časť Investície.

Patria sem aj výdavky vyplývajúce zo všeobecne záväzných právnych predpisov ako sú príspevky politickým stranám a politickým hnutiam a štátny príspevok pre mladomanželov na mladomanželské úvery. Rozpočtujú sa tu aj prostriedky na finančné krytie výdavkov priamo implikovaných prijatými uzneseniami vlády SR.

Tabuľka 109 - Štruktúra ostatných výdavkov

v tis. eur	2018 S*	2019 S*	2020 R	2020 OS**	2021 N	2022 N	2023 N
Ostatné	71 583	99 350	238 602	1 821 889	1 703 764	1 448 302	1 428 396
Úhrada majetkovej ujmy SLSP, a. s. a SZRB, a. s.	553	443	753	753	4 347	2 250	680
Príspevky politickým stranám a politickým hnutiam	9 224	9 224	42 300	42 300	11 900	11 900	11 900
Výdavky na všeobecne prospešné služby a dotácie na individuálne potreby obcí	9 358	13 524	3 300	3 300	3 300	3 300	3 300
Štátny príspevok pre mladomanželov na mladomanželské úvery	3	1	1	1	0	0	0
Úhrada poplatkov Štátnej pokladnici	0	0	3	3	3	3	3
Výdavky na administratívny poplatok EIB	0	0	5	5	5	5	5
Dotácie na záchranu a obnovu kultúrnych pamiatok	2 400	2 690	5 380	5 380	5 380	5 380	5 380
Zahraničná ekonomická pomoc	3 905	5 702	5 900	8 267	7 600	8 200	8 900
Výdavky na audit verejnej správy	0	0	1 680	0	0	0	0
Výdavky na zastupovanie pri medzinárodných arbitrážach	0	0	5 000	4 718	0	0	0
Výdavky na multilicenčnú zmluvu s Microsoft	0	0	18 534	18 534	18 534	18 534	18 534
Výdavky - štipendisti/Štipendium M. Filka	0	0	200	0	0	0	0
Výdavky na kontrolné známky	0	0	1 700	100	0	0	0
Príspevky do medzinárodných organizácií	0	0	22 434	0	0	0	0
Výdavky na podporu najmenej rozvinutých okresov	0	0	18 648	0	0	0	0
Ročné zúčtovanie poisťného plateného štátom	0	0	28 000	28 000	10 000	0	0
Výdavky na DEUS a DCOM	0	0	6 072	1	0	0	0
Výdavky na výplatu úrokov z nadmerných odpočtov	0	0	600	378	0	0	0
Výdavky pre NASES	0	0	0	0	0	0	0
Výdavky na riešenie dopravy v devínskej N. Vsi - cesta k VW (uzn. 598/2017)	0	0	6 700	6 700	0	0	0
Výdavky na športovú infraštruktúru - NTC Košice a. s. (uzn. 183/2017)	6 000	3 000	0	0	0	0	0
Výdavky na športovú infraštruktúru - NCC (uzn.141/2019)	0	200	800	800	9 500	9 500	9 000
Výdavky na riešenie budovy Krajského súdu v Košiciach (uzn. 604/2018)	0	0	6 186	0	0	0	0
Výdavky na zabezpečenie podujatí k výročiam M.R. Štefánika (uzn. 57/2019)	0	0	1 548	400	0	0	0

Výdavky na CUD (zákon č. 305/2013 Z. z.)	0	0	14 060	8 580	10 460	9 860	9 260
Výdavky na EYOF Banská Bystrica (uzn. 400/2019 v znení uzn. 93/2020)	0	0	16 850	16 850	1 900	8 500	0
Výdavky na kompenzačný príspevok baníkom (uzn. 336/2019)	0	0	1 600	0	0	0	0
Výdavky na región Horná Nitra (uzn. 336/2019)	0	0	299	299	0	0	0
Výdavky na rekonštrukciu NKP Rusovce (uzn. 339/2018)	0	0	2 000	1 300	29 924	24 929	22 800
Výdavky na podporu regionálnej športovej infraštruktúry	0	0	2 000	0	0	0	0
Výdavky na rekonštrukciu budovy NS SR	0	0	1 000	1 000	2 300	5 300	5 300
Výdavky na rekonštrukciu administratívnej budovy v Levoči (uzn. 172/2019)	0	0	3 450	3 450	0	0	0
Výdavky na revitalizáciu hradu Krásna Hôrka (uzn. 348/2019)	0	0	8 600	8 600	0	0	0
Výdavky na rekonštrukciu štátnej opery Banská Bystrica (uzn. 354/2019)	0	0	3 000	3 000	0	0	0
Výdavky na financovanie projektov hlavného mesta Bratislavy	0	0	10 000	10 000	0	0	0
Výdavky na športovú infraštruktúru v Michalovciach (uzn. 515/2019)	0	0	0	0	650	0	0
Výdavky na kongresové centrum (uzn. 66/2020 v znení uzn. 397/2020 a uzn. 629/2020)	0	0	0	0	2 000	12 000	12 000
Výdavky na rekonštrukciu Múzea moderného umenia A. Warhola (uzn. 524/2019)	0	0	0	0	4 000	1 100	0
Výdavky na rozvoj hokeja a rekonštrukciu športovej infraštruktúry (uzn. 28/2020)	0	0	0	0	14 000	0	0
Výdavky na Centrum pre riešenie finančných sporov	0	0	0	0	1 400	1 000	600
Výdavky na vytvorenie autority pre Briallovo písmo	0	0	0	0	153	153	153
Výdavky na rekonštrukciu fontány v Bratislave (uzn. 574/2019)	0	0	0	0	500	0	0
Výdavky na budovanie analytických jednotiek	0	0	0	0	15 485	19 130	23 099
Výdavky na vybrané investície kapitol	0	0	0	0	1 439 071	1 195 192	1 184 685
Výdavky na stravovanie na školách	0	0	0	0	111 352	112 067	112 797

* v skutočnosti sú započítané výdavky, ktoré neboli rozpočtované v roku 2018 a 2019

Zdroj: MF SR

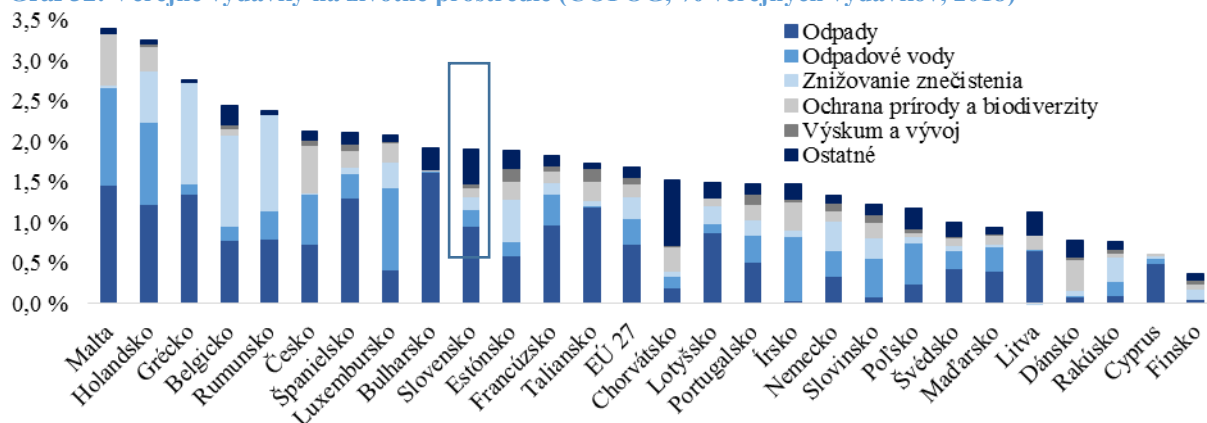
** v očakávanej skutočnosti v roku 2020 sú započítané výdavky súvisiace s novelou zákona č. 468/2019 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2020

4.11. Životné prostredie

Vláda v životnom prostredí plní úlohy ochrany prírody, ovzdušia, vodného a odpadového hospodárstva či posudzovania vplyvov na životné prostredie. Za starostlivosť o chránené územia, správu jaskýň a ochranu rastlín a živočíchov je zodpovedná Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky. Monitorovanie stavu ovzdušia a vôd vykonáva Slovenský hydrometeorologický ústav. Povoľovaciú a dozornú činnosť v ochrane ovzdušia, vôd či odpadovom hospodárstve zabezpečuje Ministerstvo životného prostredia SR spolu s okresnými úradmi a inšpekciou. Dôležitými úlohami vlády sú tiež ochrana pred povodňami, vykonávanie geologických prác, posudzovanie vplyvov investičných projektov na životné prostredie a podpora environmentálnych projektov prostredníctvom Environmentálneho fondu.

Výdavky na ochranu životného prostredia sú na Slovensku porovnateľné s priemerom krajín EÚ. Na životné prostredie smerujú takmer 2 % verejných výdavkov, najviac do odpadového hospodárstva.

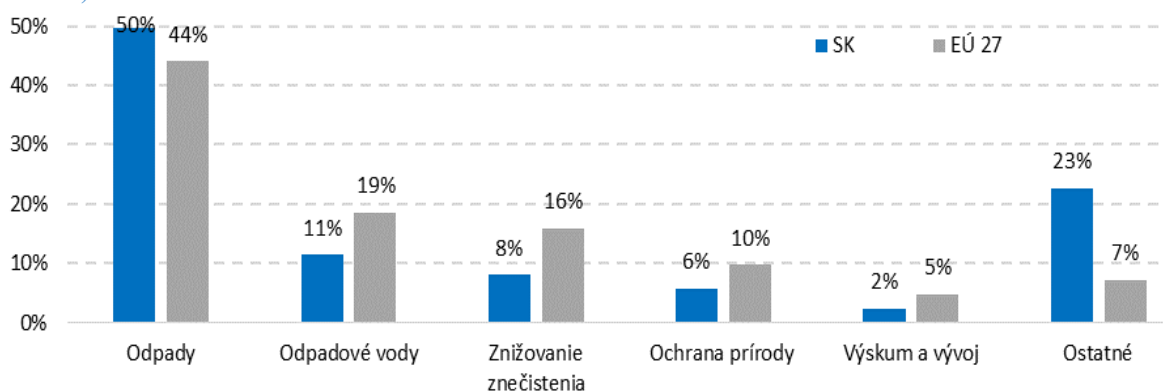
Graf 32: Verejné výdavky na životné prostredie (COFOG, % verejných výdavkov, 2018)

Zdroj: Eurostat

Štruktúra výdavkov v životnom prostredí sa líši od priemeru krajín EÚ27, pravdepodobne pre vysoký podiel neklasifikovaných výdavkov. Kým na Slovensku do odpadového hospodárstva smeruje približne rovnaký podiel výdavkov na životné prostredie (polovica výdavkov), výdavky na odpadové vody sú nižšie o tretinu, na znižovanie znečisťovania o polovicu nižšie (8 % výdavkov na životné prostredie na Slovensku, 16 % priemer krajín EÚ).

Graf 33: Verejné výdavky na oblasti životného prostredia (2018, % verejných výdavkov na životné prostredie)

Zdroj: Eurostat

Výsledky v oblasti životného prostredia sa postupne zlepšujú, stále však nedosahujú úroveň európskeho priemeru.

Tabuľka 110 - Kľúčové ukazovatele v oblasti životného prostredia

Oblasť	Indikátor		2015	2016	2017	2018	2019
Vodné hospodárstvo	Pripojenie obyvateľstva k čistiarňam odpadovej vody (%)	SK	65,2	66,4	67,7	68,4	N/A
		EÚ	90,6	91,4	90	N/A	N/A
Odpadové hospodárstvo	Miera recyklácie komunálneho odpadu (%)	SK	14,9	23,0	29,8	36,3	39,0
		EÚ	44,7	46,0	46,2	47,0	N/A
Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo	Zníženie emisií skleníkových plynov (% zníženie oproti roku 2005)	SK	18,5	17,5	15,2	15,5	N/A
		EÚ	16,6	16,9	16,4	N/A	N/A
Ochrana ovzdušia	Priemerná koncentrácia PM _{2,5} v ovzduší (µg/m ³)	SK	19,0	14,7	17,5	N/A	N/A
		EÚ	14,6	13,8	14,1	N/A	N/A
Vodné hospodárstvo	Podiel vôd vo vysokom a dobrom stave (%)	SK	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
		EÚ	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Ochrana prírody a krajiny	Podiel biotopov európskeho významu v priaznivom stave (%)	SK	N/A	N/A	N/A	34,6	N/A
		EÚ	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Odpadové hospodárstvo	Sanované environmentálne záťaž a rekultivované lokality (celkový počet)	SK	N/A	N/A	569	570	574

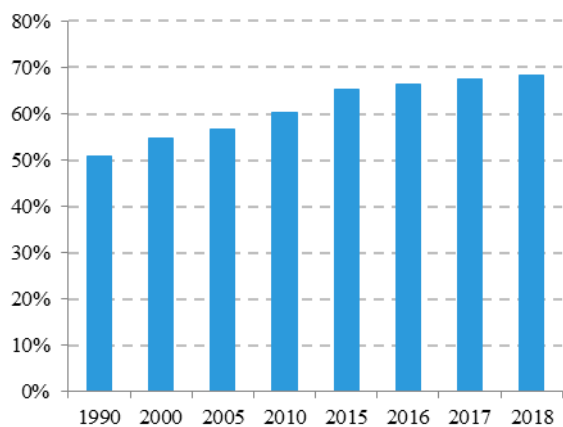
N/A - hodnoty sú nedostupné

Zdroj: Eurostat, OECD, EP

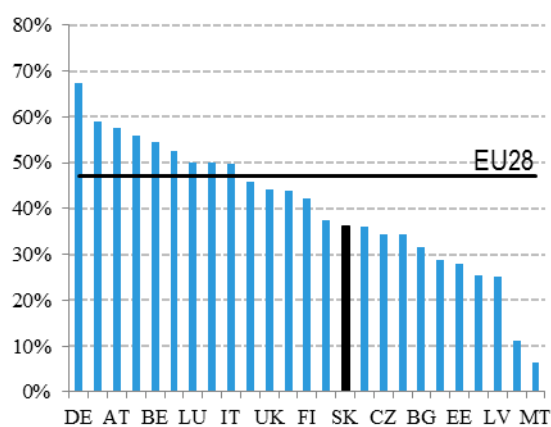
Pripojenie obyvateľstva na čistiare odpadových vôd mierne rastie ale stále výrazne zaostáva za európskym priemerom. Priemerná hodnota krajín EÚ dosahuje úroveň až 90 % pripojených obyvateľov, zatiaľ čo na Slovensku je pripojených 70 %. Slovenský cieľ do roku 2030 počíta s plnou dostupnosťou v aglomeráciách s viac ako 2 000 obyvateľmi a s polovičnou v menších sídlach.

Miera recyklácie komunálneho odpadu sa postupne zvyšuje, stále však nedosahuje úroveň európskeho priemeru. V porovnaní s priemerom EÚ je miera recyklácie nižšia o približne 10 percentuálnych bodov, porovnateľne s krajinami V3. Od roku 2005 produkcia komunálneho odpadu rastie, objem zmesovej zložky sa zásadne nemení. Vyššia miera recyklácie je podmienená rastom miery triedenia, reformou rozšírenej zodpovednosti a zavádzaním ekonomických motivačných nástrojov.

Graf 34: Napojenie obyvateľstva na verejnú kanalizáciu a miera recyklácie komunálneho odpadu (2018)

Zdroj: Eurostat

Zdroj: Eurostat

Pozitívny trend znižovania emisií skleníkových plynov sa od roku 2015 zastavil. Oproti roku 2005 dosiahlo Slovensko v roku 2018 mieru zníženia emisií o viac ako 15 %, krajiny V3 zaznamenali v rovnakom období pokles len o 3,5 %. Priestor pre ďalšie zníženie emisií skleníkových vplyvov je najmä v energetike, doprave, priemysle či sektore budov.

Nadpriemerná koncentrácia prachových častíc poukazuje na rezervy vo vykurovaní a doprave. Odporúčanú koncentráciu WHO prekračuje Slovensko takmer dvojnásobne, v roku 2016 sa umiestnilo na 22. mieste spomedzi krajín EÚ. K redukcii znečistenia prispieje najmä podpora výmeny starších kotlov v domácnostiach, útlm uhol'nej energetiky a rozvoj alternatív k automobilovej doprave.

Výdavkami v oblasti životného prostredia sa zabezpečujú úlohy najmä v oblasti ochrany prírody a krajiny, vodného hospodárstva, ochrany pred povodňami, ochrany kvality a množstva vôd a ich racionálneho využívania, ochrany ovzdušia, ozónovej vrstvy a klimatického systému Zeme, odpadového hospodárstva a geologického výskumu a prieskumu.

Tabuľka 111 - Výdavky oblasti životného prostredia

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Životné prostredie	529 509	629 847	589 126	689 488	601 960	643 947	938 013
Vodné hospodárstvo	201 364	200 377	392 564	249 875	362 808	387 905	548 030
Ochrana ovzdušia	35 295	47 766	29 171	31 271	12 976	23 576	23 576
Odpadové hospodárstvo	69 984	80 473	26 245	59 757	26 604	26 604	26 604
Ochrana prírody a krajiny	36 611	40 170	22 502	37 005	26 290	27 252	27 292
Riadenie rizík a mimoriadnych udalostí	125	7 197	32 423	71 849	41 405	44 081	48 281
Nízkouhlíkové hospodárstvo	87 284	109 194	34 500	106 326	78 916	83 557	224 531
Administratíva a iné	98 847	144 653	46 669	128 354	50 596	46 756	38 796
Samostatné účty	0	17	5 052	5 052	2 366	4 217	904

Zdroj: MF SR

Vodné hospodárstvo

Celkové výdavky smerujúce do vodného hospodárstva v roku 2021 predstavujú 363 mil. eur a za túto oblasť sú celkovo určené na konkrétne projekty budovania a rekonštrukcie infraštruktúry vodného hospodárstva (preventívne protipovodňové opatrenia, dobudovanie a prevádzka povodňového varovného a predpovedného systému, zásobovanie vodou, odvádzanie a čistenie odpadových vôd). Súčasťou výdavkov oblasti sú aj zdroje smerujúce do Slovenského hydrometeorologického ústavu a Výskumného ústavu vodného hospodárstva.

Tabuľka 112 - Výdavky vodného hospodárstva

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Vodné hospodárstvo celkom, v tom:	201 364	200 377	392 564	249 875	362 808	387 905	548 030
zdroje kapitoly, v tom:	174 730	151 572	328 464	185 775	311 708	322 264	482 389
Výskumný ústav vodného hospodárstva	5 021	4 965	4 410	5 007	4 026	4 026	4 026
Slovenský hydrometeorologický ústav	6 542	9 589	6 211	7 451	5 436	5 436	5 436
Ústredný orgán - platby SVP, povodne a iné	40 408	39 405	12 100	13 686	8 000	2 500	2 500
zdroje EF	26 634	48 805	64 100	64 100	51 100	65 641	65 641

Zdroj: MF SR

Starostlivosť o vodné toky, vrátane zodpovednosti za kvalitu povrchových a podzemných vôd má v kompetencii Slovenský vodohospodársky podnik, š. p. Štátnemu podniku bolo zapracované viazanie transferu v jednotlivých rokoch predovšetkým v súvislosti s opatreniami, ktoré vyplývajú z Revízie výdavkov na životné prostredie. Úspora nákladov by sa mala realizovať najmä efektívnejším nákupom tovarov a služieb, centralizáciou podporných činností a zefektívnením výkonu zamestnancov na technicko-prevádzkovom a inžinierskom aparáte. Aj keď je Implementačný plán pre podnik záväzný, štátnemu podniku sa doposiaľ nepodarilo realizovať zásadnejšie plnenie opatrení a naďalej prehlbuje stratu.

Druhým štátnym podnikom vo vodnom sektore je Vodohospodárska výstavba š. p. so zameraním na výstavbu, prevádzkovanie a dohľad nad vodohospodárskymi, hydroenergetickými a inžinierskymi objektmi, ako aj výrobu a predaj elektrickej energie. Vo svojej správe má významne vodné diela Gabčíkovo a Žilina.

Ochrana ovzdušia

Celkové výdavky smerujúce do ochrany ovzdušia sú v roku 2021 v objeme 13,0 mil. eur a zahŕňajú aj sledovanie a hodnotenie kvality ovzdušia podľa zákona o ochrane ovzdušia prostredníctvom Slovenského hydrometeorologického ústavu.

Odpadové hospodárstvo

Na odpadové hospodárstvo sa v roku 2021 rozpočtujú výdavky v Environmentálnom fonde v objeme 26,6 mil. eur, v súlade s novým zákonom o poplatkoch za ukladanie odpadov, ktorý je účinný od roku 2019. Prostriedky slúžia na dobudovanie infraštruktúry odpadového hospodárstva (recyklácia odpadov, uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov) a elimináciu negatívnych vplyvov environmentálnych záťaží.

Ochrana prírody a krajiny a geologická činnosť

Na ochranu prírody a krajiny sa v roku 2021 výdavky rozpočtujú v sume 26,3 mil. eur a sú celkovo určené na výskum a tvorbu legislatívy v oblasti geológie a ochrany prírody, praktickú starostlivosť o chránené územia a živočíchy, ako aj environmentálnu výchovu.

Tabuľka 113 - Výdavky na ochranu prírody

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Ochrana prírody a krajiny, v tom:	36 611	40 170	22 502	37 005	26 290	27 252	27 292
zdroje kapitoly, v tom:	35 499	36 283	21 142	35 645	24 930	25 892	25 932
KV - pozemky, šp. služby, na náhradu	2 712	4 216	1 080	1 080	326	326	326
Štátny geologický ústav Dionýza Štúra	6 665	6 183	4 341	6 013	4 401	4 401	4 401
Slovenské banské múzeum	1 506	1 767	995	1 665	1 099	1 099	1 099
ZOO Bojnice	3 314	3 687	3 097	3 954	3 221	3 401	3 441
Štátna ochrana prírody SR	12 667	15 148	9 414	15 854	10 895	10 895	10 895
Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva	1 063	1 220	715	1 006	771	771	771
zdroje EF	1 112	3 887	1 360	1 360	1 360	1 360	1 360

Zdroj: MF SR

Výdavky v oblasti financujú aj pôsobenie odborných organizácií v oblasti ochrany prírody a geologickej činnosti.

Riadenie rizík a mimoriadnych udalostí v súvislosti so zmenou klímy

Na riadenie rizík a mimoriadnych udalostí v súvislosti so zmenou klímy sa v roku 2021 rozpočtujú prostriedky EÚ a spolufinancovania v objeme 41,4 mil. eur. Tieto prostriedky majú slúžiť na projekty v oblasti riadenia osobitných rizík (okrem povodňových) a posilnenia odolnosti proti mimoriadnym udalostiam ovplyvnených zmenou klímy (vyvíjanie systémov zvládania mimoriadnych udalostí, technická a inštitucionálna podpora špecializovaných záchranných modulov, prevencia a sanácia havarijných zosuvov súvisiacich so zmenou klímy).

Energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo

Celkové výdavky smerujúce do energeticky efektívneho nízkouhlíkového hospodárstva sa v roku 2021 rozpočtujú vo výške 78,9 mil. eur a tvoria ich iba prostriedky EÚ a spolufinancovania. Výdavky za oblasť celkovo majú smerovať na projekty v oblasti podpory výroby energie z obnoviteľných zdrojov, zvýšenie energetickej efektívnosti v podnikoch, ako aj verejných budovách (realizácia opatrení vyplývajúcich z vykonaných energetických auditov).

Administratíva a iné výdavky

Prostriedky v oblasti na rok 2021 predstavujú sumu 50,6 mil. eur a sú určené na inštitucionálnu podporu a činnosti vykonávané Environmentálnym fondom, ústredným orgánom, Slovenskou inšpekciou životného prostredia a Slovenskou agentúrou životného prostredia. Okrem týchto výdavkov sem patria prostriedky určené na podporu a údržbu IT systémov, výchovu, vzdelávanie, propagáciu, prieskum, výskum, vývoj, technickú pomoc a príspevky medzinárodným organizáciám.

Samostatné účty

Oblasť disponuje v roku 2021 finančnými prostriedkami v objeme 2,37 mil. eur na samostatných účtoch Finančného mechanizmu EHP a Nórskeho finančného mechanizmu, pričom MŽP SR plní v prípade oboch finančných mechanizmov úlohu správcu programu Zmierňovanie a prispôsobovanie sa zmene klímy.

4.12. Ekonomika

Vláda v oblasti ekonomiky plní najmä úlohy nastavenia a riadenia energetickej politiky, podpory podnikania, informatizácie a regionálneho rozvoja. Za energetickú a surovinovú politiku, ako aj podporu podnikania a investícií je zodpovedné Ministerstvo hospodárstva SR a jeho podriadené organizácie. Osobitnú úlohu v oblasti energetickej regulačnej politiky má nezávislý Úrad pre reguláciu sieťových odvetví. Gestorom agendy informatizácie a regionálneho rozvoja je Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR.

Tabuľka 114 - Oblasť ekonomiky

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Oblasť ekonomiky spolu	543 386	683 399	648 191	1 852 984	837 578	731 863	708 229
Podpora podnikania	174 153	210 359	151 332	597 131	351 579	237 054	185 028
Energetika	96 825	105 042	137 501	137 501	156 820	172 961	198 176
Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov	91 285	81 465	136 757	82 359	96 591	86 228	86 471
Administratíva	67 575	82 558	58 460	145 348	62 439	59 101	59 101
Reštrukturalizácia priem. odvetví	7 246	43 322	51 086	500 846	50 870	56 710	59 162
Informatizácia	5 524	61 726	21 325	95 372	35 093	35 126	35 481
Regionálny rozvoj	9 872	18 444	19 992	60 731	14 295	11 450	10 006
Správa štátnych hmotných rezerv SR	32 546	26 356	18 552	146 069	19 285	18 874	20 065
Hospodárska mobilizácia	13 577	11 845	12 552	20 124	11 001	14 071	14 651
Podpora cestovného ruchu	9 564	8 568	9 578	10 751	10 145	10 983	10 983
Úrad jadrového dozoru	8 715	9 186	9 579	10 262	9 326	9 137	9 147
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR	5 237	6 843	6 511	7 494	6 339	6 439	6 439
Úrad pre reg. sieťových odvetví	4 646	5 025	4 650	4 764	4 205	4 205	4 205
Úrad priemyselného vlastníctva	3 828	5 203	3 957	5 083	3 613	3 559	3 559
MH Manažment	9 749	3 277	3 042	25 540	3 032	3 021	2 813
Protimonopolný úrad SR	3 044	4 180	3 317	3 610	2 944	2 944	2 944

Zdroj: MF SR

Za oblasť ekonomiky sú v rozpočte na rok 2021 navrhované celkové výdavky v sume 838 mil. eur, tieto výdavky sú smerované najmä do oblasti podpory podnikania, energetiky, reštrukturalizácie priemyselných odvetví, informatizácie, regionálneho rozvoja, podpory cestovného ruchu, administratívy a ďalších oblastí.

Reštrukturalizácia priemyselných odvetví

Výdavky v oblasti reštrukturalizácie priemyselných odvetví sú na rok 2021 rozpočtované v sume 50,9 mil. eur a smerujú najmä do podpory uhoľného baníctva, kde sa na rok 2021 rozpočtuje suma 9,01 mil. eur, ktorá je určená na deputátne uhlie pre dôchodcov a vdovy po baníkoch a predovšetkým na útlm uhoľného baníctva v nadväznosti na schválenú štátnu pomoc, resp. „Akčný plán transformácie uhoľného regiónu horná Nitra“. V súvislosti s uvedeným akčným plánom sú na roky 2021 až 2023 rozpočtované výdavky v sume 40,5 mil. eur, určené najmä na odstupné pre prepustených zamestnancov Hornonitrianskych baní Prievidza, a. s., bezpečnostné práce v podzemí, likvidáciu hlavných banských diel a asanáciu objektov na povrchu. Výdavky sú tiež smerované do oblasti rudného baníctva, kde je na rok 2021 rozpočtovaná suma 1,76 mil. eur, určená na zákonné sociálne náklady, technické práce na plnenie úloh obsiahnutých v pláne útlmového programu a na nutné práce, ktorých útlm po dlhoročnej intenzívnej činnosti nebol dokončený.

V rámci tejto oblasti sa na rok 2021 rozpočtujú tiež výdavky na podporu zníženia koncovej ceny elektriny pre podniky v sume 40,0 mil. eur, v nadväznosti na prijatú novelu zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby.

Podpora podnikania

Celkové výdavky na podporu podnikania sú v rozpočte na rok 2021 rozpočtované v sume 352 mil. eur. V rámci oblasti sú rozpočtované výdavky EÚ a spolufinancovania zo štátneho rozpočtu v rámci Operačného programu Integrovaná infraštruktúra v sume 318 mil. eur, určené najmä na podporu výskumu vývoja a inovácií, posilnenie

konkurencieschopnosti a rastu malého a stredného podnikania, ako aj rozvoj konkurencieschopnosti MSP v Bratislavskom kraji. Výdavky sú tiež smerované napr. do podpory investície Jaguar Land Rover, kde je na rok 2021 rozpočtovaná posledná splátka podpory v súlade s uznesením vlády SR č. 683/2015 z 11. decembra 2015. Ďalšie prostriedky smerujú do podpory startupov, administrácie podporných schém a programov v rámci kapitoly MH SR, znižovania administratívneho bremena, ako aj výdavkov pre SARIO, určených na plnenie stanovených strategických cieľov agentúry pre zvýšenie investičnej atraktívnosti SR.

V rámci oblasti podpory podnikania sú tiež rozpočtované výdavky pre spoločnosť MH Invest, s. r. o. v sume 14,4 mil. eur, ktoré sú určené najmä na zabezpečovanie územia v strategickom parku Nitra a nových investícií v oblasti priemyslu, služieb, výskumu a vývoja. Na rok 2021 sú v oblasti rozpočtované tiež výdavky pre spoločnosť MH Invest II, s. r. o. v sume 3,27 mil. eur, ktorá zabezpečuje najmä stavebnú a inžiniersku činnosť súvisiacu s výstavbou priemyselných parkov a zón, prípravou územia a výkupom pozemkov pre investorov, ako aj práce ohľadne budovania infraštruktúry.

Energetika

V oblasti energetiky sú v rozpočte na rok 2021 rozpočtované výdavky v sume 157 mil. eur, určené najmä na zabezpečovanie záverečnej časti jadrovej energetiky v súlade s platnými predpismi, a to najmä na vyradovanie jadrových elektrární, ukládanie upravených rádioaktívnych odpadov z vyradovania jadrových elektrární a nakladanie s jadrovými a rádioaktívnymi materiálmi neznámeho pôvodu.

Prostriedky na záverečnú časť jadrovej energetiky sú sústreďované v Národnom jadrovom fonde (ďalej len „NJF“), ktorý poskytuje finančné prostriedky oprávneným žiadateľom prostredníctvom transferov v celkovej sume 84,5 mil. eur, ktoré sú určené na krytie nákladov záverečnej časti jadrovej energetiky, a to najmä na činnosti spojené s III. a IV. etapou projektu vyradovania JE A1 a tiež na výdavky súvisiace plánovaným vyradovaním ďalších jadrových zariadení.

V rámci tejto oblasti sa na rok 2021 rozpočtujú tiež výdavky MH SR na transfer pre Národný jadrový fond v sume 377 tis. eur, ktoré sú určené v zmysle ustanovenia § 10 ods.1 písm. h) zákona č. 308/2018 Z. z. o Národnom jadrovom fonde a o zmene a doplnení zákona č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) na úhradu nevyhnutných nákladov vynaložených na nakladanie s jadrovými materiálmi a rádioaktívnymi materiálmi neznámeho pôvodu.

Hospodárska mobilizácia

V rozpočte na rok 2021 sú na hospodársku mobilizáciu rozpočtované výdavky v sume 11,0 mil. eur, ktoré sú určené najmä na plnenie opatrení hospodárskej mobilizácie v súlade so zákonom č. 179/2011 Z. z. o hospodárskej mobilizácii a o zmene a doplnení zákona č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu a vyhláškou č. 552/2011 Z. z. o podrobnostiach výdavkov na hospodársku mobilizáciu z prostriedkov štátneho rozpočtu.

MH Manažment, a. s.

MH Manažment, a. s. (ďalej „MHM, a. s.“) je podľa zákona č. 375/2015 Z. z. o zrušení Fondu národného majetku Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov právnym nástupcom Fondu národného majetku SR a vstupuje do všetkých jeho práv a povinností vyplývajúcich z právnych vzťahov, ktorých bol účastníkom. Výdavky MHM, a. s. sú na rok 2021 rozpočtované v sume 3,03 mil. eur. Okrem výdavkov spojených s činnosťou MHM, a. s. rozpočet zahŕňa výdavky na úhradu záväzkov z rozhodnutí o privatizácii a privatizačných projektov, výdavky spojené s prevodom cenných papierov od fyzických osôb na MHM, a. s. a výdavky na splátku dlhopisov v pôsobnosti MHM, a. s., čím sa podieľa na znižovaní verejného dlhu.

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví

Výdavky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví sa v rozpočte na rok 2021 navrhujú v sume 4,21 mil. eur a úrad prostredníctvom výdavkov vykonáva reguláciu v sieťových odvetviach, kde hlavným cieľom je zabezpečiť transparentný a nediskriminačný výkon činnosti subjektov v elektroenergetike a plynárenstve, tepelnej energetike a vo vodnom hospodárstve.

Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky

Zdroje úradu v roku 2021 predstavujú 3,61 mil. eur, pričom úrad vo svojej kompetencii vykonáva štátnu správu v oblasti ochrany vynálezov, úžitkových vzorov, topografií polovodičových výrobkov, dizajnov, ochranných známok, označení pôvodu výrobkov a zemepisných označení. Tiež vedie ústredný fond patentovej a známkovej dokumentácie, sprístupňuje ho verejnosti a pôsobí ako špecializované stredisko patentových informácií v Slovenskej republike.

Úrad jadrového dozoru SR

Výdavky Úradu jadrového dozoru SR sú na rok 2021 rozpočtované v sume 9,33 mil. eur. Výdavky sú určené na plnenie úloh rezortu najmä v oblasti zabezpečenia výkonu dozoru nad jadrovou bezpečnosťou a zastupovaním SR v medzinárodných organizáciách pre jadrovú bezpečnosť.

Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR

Výdavky Úradu pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR sú rozpočtované na rok 2021 v sume 6,34 mil. eur. Výdavky sú smerované na zabezpečenie úloh ústredného orgánu a rozpočtovej a príspevkových organizácií rezortu v oblasti štátnej politiky technickej normalizácie, metrológie, skúšobníctva, akreditácie a kvality. V rámci výdavkov sa rozpočtujú prostriedky najmä na Akčný plán rozvoja metrológie Slovenskej republiky, modernizáciu informačných technológií a novelu zákona č. 56/2018 Z. z. o posudzovaní zhody výrobku, sprístupňovaní určeného výrobku na trhu.

Protimonopolný úrad SR

Výdavky Protimonopolného úradu SR sú na rok 2021 rozpočtované v sume 2,94 mil. eur. Hlavnou náplňou úradu je ochrana a aplikovanie slovenského a európskeho práva na pravidlá hospodárskej súťaže. Dôležitou úlohou úradu je aj predchádzať zneužívaniu dominantného postavenia alebo zabrániť dohodám obmedzujúcim súťaž.

Správa štátnych hmotných rezerv SR

Tabuľka 115 - Oblasť správy štátnych hmotných rezerv

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Oblasť SŠHR SR celkom	32 546	26 356	18 552	146 069	19 285	18 874	20 065
prostriedky SŠHR SR zo ŠR	12 748	14 535	8 889	133 317	8 305	7 945	7 865
samostatný účet obmien a zámen	19 798	11 821	9 663	12 752	10 980	10 929	12 199

Zdroj: MF SR

Do oblasti Správa štátnych hmotných rezerv SR v roku 2021 smerujú prostriedky v celkovej výške 19,3 mil. eur. Výdavky kapitoly Správa štátnych hmotných rezerv SR zo štátneho rozpočtu na rok 2021 v sume 8,31 mil. eur zabezpečujú úlohy v hospodárení hmotných rezerv, mobilizačných rezerv a pohotovostných zásob. V oblasti hmotných rezerv sa budú prioritne zabezpečovať úlohy súvisiace s potravinovou a energetickou bezpečnosťou štátu. V oblasti mobilizačných rezerv sa zabezpečuje riešenie krízových situácií a pohotovostné zásoby sú určené pre pomoc obyvateľstvu postihnutého krízovou situáciou a na poskytovanie humanitárnej pomoci. V medzirezortnom programe Podpora obrany sa zabezpečujú úlohy v oblasti mobilizačných rezerv v zmysle požiadaviek ozbrojených síl. V kapitole sú zahrnuté aj výdavky v medzirezortných programov Civilné núdzové plánovanie a Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu. Kapitola na rok 2021 rozpočtuje výdavky na samostatnom účte obmien a zámen v sume 11,0 mil. eur. Prostredníctvom daného účtu sa zabezpečuje hospodárenie, t. j. obchodná činnosť pri nákupe a predaji štátnych hmotných rezerv v rámci obmien, zámen a pôžičiek. Uvedený účet sa používa tiež na pravidelné mesačné uhrádzanie dane z pridanej hodnoty.

Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov

Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov (ďalej len „Agentúra“) je záujmovým združením právnických osôb založeným za účelom obstarávania a udržiavania núdzových zásob ropy a ropných výrobkov pre potreby ich použitia v stave ropnej núdze alebo na plnenie medzinárodných záväzkov, ktorými je Slovenská republika viazaná. Agentúra bola založená na základe zákona č. 218/2013 Z. z. o núdzových zásobách ropy a ropných výrobkov a o riešení stavu ropnej núdze a o zmene a doplnení niektorých zákonov a na základe zakladateľskej zmluvy dňa 12. septembra 2013.

Výdavky Agentúry na rok 2021 sa rozpočtujú v sume 96,6 mil. eur, pričom sú určené najmä na splácanie tuzemskej istiny z návratnej finančnej výpomoci a udržiavanie a ochraňovanie núdzových zásob ropy a ropných výrobkov. Agentúra v roku 2021 neplánuje doplnenie núdzových zásob ropy a ropných výrobkov.

Informatizácia

Hlavnými cieľmi v oblasti informatizácie je jednoduchý prístup k informáciám a službám štátu pomocou digitálnych technológií, efektívna komunikácia medzi občanom a štátom, informačná a prevádzková bezpečnosť, efektívnejší výkon agendy úradov a ochrana kritickej infraštruktúry. Okrem Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (ďalej len „MIRRI SR“) sa na dosahovaní cieľov podieľajú najmä Ministerstvo vnútra SR a Ministerstvo financií SR.

Tabuľka 116 - Kľúčové ukazovatele v informatizácii

Indikátor		2015	2016	2017	2018	2019
Používanie služieb eGovernmentu občanmi	SK	N/A	47,9 %	48 %	51 %	70 %
Spokojnosť občanov so službami eGovernmentu	SK	N/A	N/A	54 %	57 %	57 %
Index digitálnej ekonomiky a spoločnosti DESI (vážený priemer piatich hlavných dimenzií DESI)	SK	40,0	46,0	41,0	41,9	42,9
	EU	47,0	52,0	46,9	46,5	49,4
Zvyšovanie nákladovej efektívnosti prevádzkovaných IT systémov (2020=100)	SK	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
Podiel dokončených elektronických podaní ku všetkým podaniam	SK	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

N/A – hodnoty sú nedostupné
Zdroj: MF SR

Využívanie služieb eGovernmentu sa od roku 2017 zvyšuje, avšak spokojnosť so službami rastie len mierne. Výsledky slovenskej informatizácie sa zlepšujú, potenciál digitalizácie verejnej správy však nie je plne využitý. Skóre DESI, ktoré monitoruje pokrok digitálnej konkurencieschopnosti krajín EÚ, sa od roku 2017 zvyšuje. Rozdiel skóre voči priemeru EÚ sa výraznejšie nemení, Slovensku patrí 22. priečka z 28 posudzovaných krajín. Najvýraznejší posun je v oblasti digitálnych verejných služieb. Podľa DESI sa zvyšuje počet služieb verejnej správy poskytovaných online. Miera ich používania však rastie najmä medzi podnikateľmi, medzi občanmi klesá. Spokojnosť so službami rastie len mierne a pravdepodobne nedosiahne cieľovú hodnotu v roku 2020 stanovenú v Národnej koncepcii informatizácie verejnej správy. Do budúcnosti je tak cieľom okrem ďalšej digitalizácie aj zvýšenie spokojnosti používateľov, zlepšenie monitoringu, využívania služieb (podiel dokončených elektronických podaní) a zvyšovanie nákladovej efektívnosti prevádzky IT systémov.

Výdavky na Informatizáciu v tabuľke „Oblasť ekonomiky“ sa týkajú MIRRI SR a sú určené na informačné systémy v správe samotného úradu rozpočtované v roku 2021 v sume 4,76 mil. eur, ako aj v správe príspevkovej organizácie Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby v sume 30,3 mil. eur.

Celkové plánované bežné výdavky na informatizáciu v roku 2021 v štátnom rozpočte dosiahnu 500 mil. eur, z toho 354 mil. eur je rozpočtovaných v programe informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu (0EK). Ďalšie výdavky na informatizáciu budú financované z EU fondov a spolufinancovania (112 mil. eur). Výdavky na informatizáciu v sume 34 mil. eur sú rozpísané mimo 0EK. Súčasťou plánovaného rozpočtu na informatizáciu nie sú osobné výdavky interných IT zamestnancov v priemernej ročnej výške 47,8 mil. eur. Do rozpočtov kapitol na rok 2021 boli alokované kapitálové výdavky na IT v objeme 43,6 mil. eur. Dodatočné požiadavky na IT kapitálové výdavky budú kapitolám poskytnuté počas roka podľa skutočnej potreby preukázanej analytickými podkladmi.

Rastúce výdavky na štátne IT zvyšujú tlak na efektívnosť informatizácie. V rokoch 2018-19 boli priemerné ročné výdavky na IT 501 mil. eur, na rok 2020 je očakávané čerpanie 768 mil. eur. Najväčšou rozpočtovou položkou sú výdavky na prevádzku a úpravy informačných systémov, ktoré v roku 2019 dosiahli 219 mil. eur. Druhou najväčšou položkou sú náklady na komunikačnú infraštruktúru, ktoré dosiahli 67 mil. eur. Zatiaľ čo veľké investície do štátneho IT a budovanie systémov sú z veľkej časti financované zo zdrojov EÚ, prevádzka je financovaná zo štátneho rozpočtu (ŠR).

MIRRI SR je gestorom výdavkov na informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu. Na rok 2021 je plánovaných pre všetkých účastníkov medzirezortného programu Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu spolu 354 mil. eur.

Tabuľka 117 - Výdavky na IT financované zo štátneho rozpočtu

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
0EK na zdroji štátny rozpočet spolu	413 414	456 013	283 188	470 129	354 059	291 956	292 486
Ministerstvo financií SR	171 016	168 581	69 863	150 269	120 163	118 110	119 272
Ministerstvo vnútra SR	68 985	80 071	46 707	39 125	63 811	13 811	13 811
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	24 293	21 227	18 504	22 608	22 059	22 052	22 011
Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR	5 524	58 403	13 631	95 372	21 466	21 525	21 525
Ministerstvo spravodlivosti SR	37 013	22 606	22 657	22 657	20 878	20 878	20 878
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	22 596	23 494	23 767	31 301	20 557	20 547	20 547
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	12 953	16 010	11 992	14 432	13 486	13 486	13 486
Ministerstvo kultúry SR	3 544	4 977	1 800	2 784	10 705	10 705	10 705
Štatistický úrad SR	5 499	8 015	14 285	21 661	10 033	6 401	5 269
Ministerstvo dopravy a výstavby SR	8 704	12 155	12 126	13 531	9 321	9 354	9 114
Úrad geodézie, kartografie a katastra SR	10 025	9 273	10 094	12 001	8 770	9 079	9 224
Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR	0	0	6 746	5 340	7 326	7 326	7 826
Úrad vlády SR	14 652	598	583	1 613	5 807	307	307
Generálna prokuratúra SR	4 154	6 115	5 467	5 467	3 575	3 394	3 547
Ministerstvo životného prostredia SR	2 940	4 478	3 038	2 492	3 317	3 198	3 198
Ministerstvo hospodárstva SR	6 180	7 826	2 499	5 294	2 494	2 489	2 489
Ministerstvo zdravotníctva SR	3 242	2 307	1 863	1 829	2 063	2 063	2 061
Kancelária Ústavného súdu SR	2 519	946	324	324	1 497	1 122	307
Úrad pre verejné obstarávanie	1 944	2 480	11 416	12 263	1 430	930	930
Kancelária Národnej rady SR	1 155	1 064	1 614	2 337	1 087	967	1 877
Slovenská akadémia vied	1 345	1 223	1 073	1 250	1 066	1 066	1 066
Najvyšší kontrolný úrad SR	1 021	1 149	1 141	1 146	1 027	1 028	1 028
Úrad jadrového dozoru SR	430	595	569	619	705	623	505
Úrad priemyselného vlastníctva SR	535	896	304	304	303	250	250
Správa štátnych hmotných rezerv SR	136	90	189	189	294	424	429
Národný bezpečnostný úrad	1 859	419	285	285	243	243	243
Kancelária prezidenta SR	232	294	168	168	141	143	146
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR	108	122	122	152	122	122	122

Kancelária Najvyššieho súdu SR	429	301	105	2 909	105	105	105
Protimonopolný úrad SR	117	117	117	226	77	77	77
Všeobecná pokladničná správa*	67	62	54	56	75	75	75
Kancelária Súdnej rady SR	68	28	29	69	30	30	30
Úrad pre reguláciu sieťových odvetví	129	91	56	56	26	26	26

Zdroj: MF SR

* Okrem uvedených výdavkov sú vo VPS pre vybrané kapitoly alokované kapitálové výdavky (v rámci výdavkov na investície) súvisiace s IT.

MIRRI SR je (v zmysle zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy) ústredným orgánom štátnej správy pre centrálné riadenie informatizácie spoločnosti a tvorbu politiky jednotného digitálneho trhu, rozhodovanie o využívaní verejných prostriedkov vo verejnej správe pre informačné technológie, centrálnu architektúru integrovaného informačného systému verejnej správy a koordináciu plnenia úloh v oblasti informatizácie spoločnosti.

Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby (ďalej len „NASES“) je príspevkovou organizáciou MIRRI SR, pričom jej hlavnou úlohou a predmetom činnosti je správa, prevádzka a rozvoj vládnej dátovej siete GOVNET a prevádzka a rozvoj služieb Ústredného portálu verejnej správy, ako základných nástrojov informatizácie verejnej správy na Slovensku. Financovanie sa zabezpečuje každoročným uzatvorením kontraktu, ktorý vymedzuje vzťahy medzi ústredným orgánom štátnej správy a príspevkovou organizáciou v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti. Na rok 2021 sú plánované výdavky príspevkovej organizácie NASES vo výške 30,3 mil. eur.

Dňa 5. septembra 2020 bola oficiálne zaregistrovaná štátna a. s. Slovensko IT, ktorej cieľom je flexibilnejšie a nákladovo efektívnejšie plnenie IT požiadaviek štátu. Okrem úspory nákladov je dôležité najmä budovanie interných kapacít IT špecialistov a lepšia znalosť o prepojení informačných systémov a biznis procesov, čo je v súlade s odporúčaniami revízie výdavkov na informatizáciu. To umožní na začiatku lepšie riadiť rozvoj systémov, odhadovať jeho prácnosť a cenu, vrátane externých služieb, neskôr vykonávať časť prevádzky a rozvoja interne. Kľúčové je, aby bola štátna firma dlhodobo financovateľná z vlastných tržieb. Plánovaný počiatkový počet zamestnancov Slovensko IT je 80.

Regionálny rozvoj

Tabuľka 118 - Regionálny rozvoj

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Regionálny rozvoj	9 872	18 444	19 992	60 731	14 295	11 450	10 006
Podpora regionálneho rozvoja	913	1 150	1 344	1 110	1 110	1 110	1 110
Regionálny príspevok pre najmenej rozvinuté okresy	8 959	17 294	18 648	59 621	13 185	10 340	8 896

Zdroj: MF SR

V zmysle novely zákona č. 134/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy došlo k 1. júlu 2020 k transformácii Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu na Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR, ktoré má v kompetencii regionálny rozvoj, vrátane koordinácie prípravy politik regionálneho rozvoja.

V súlade so zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja sa rozpočtujú dotácie prostredníctvom projektov zameraných na odstraňovanie alebo zmierňovanie nežiaducich rozdielov v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov, zvyšovanie ekonomickej výkonnosti regiónov a zvyšovanie zamestnanosti a životnej úrovne obyvateľov v regiónoch, pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja regiónov.

V súlade so zákonom č. 336/2015 o podpore najmenej rozvinutých okresov je poskytovaná podpora najmenej rozvinutým okresom. Prijímateľom podpory v najmenej rozvinutom okrese sú subjekty územnej spolupráce a iné právnické osoby v súlade s Akčným plánom rozvoja najmenej rozvinutého okresu, ktoré sú uvedené v Ročných prioritách akčného plánu. Ročné priority sú vládou schválený záväzný dokument zameraný na realizáciu cieľov akčného plánu v príslušnom roku realizácie akčného plánu.

Okres sa do zoznamu najmenej rozvinutých okresov zapíše, ak miera evidovanej nezamestnanosti vypočítaná z disponibilného počtu uchádzačov o zamestnanie, ktorú vykazuje ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny (ďalej len „ústredie“), bola v období za aspoň deväť kalendárnych štvrt'rokov počas predchádzajúcich dvanástich po sebe nasledujúcich kalendárnych štvrt'rokov vyššia ako 1,5-násobok priemernej miery evidovanej nezamestnanosti v Slovenskej republike za rovnaké obdobie a zároveň dosiahla aspoň 8 %. Po schválení zápisu okresu do zoznamu najmenej rozvinutých okresov vládou Slovenskej republiky zapíše ústredie tento okres do zoznamu najmenej rozvinutých okresov.

V roku 2020 končí implementácia akčných plánov okresov, ktoré boli medzi najmenej rozvinuté zaradené v roku 2015. Podľa súčasných údajov o miere nezamestnanosti sa v roku 2021 bude pripravovať 11 nových akčných plánov a v ďalších rokoch podľa toho, ako bude končiť implementácia súčasných akčných plánov a ako budú spĺňať podmienky pre zaradenie medzi najmenej rozvinuté okresy. V rozpočte kapitoly Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR je na rok 2021 plánovaných, na v súčasnosti implementované akčné plány ako aj na predpokladané novozaradené okresy, spolu 13,2 mil. eur.

Podpora cestovného ruchu

Výdavky na podporu cestovného ruchu na rok 2021 sa navrhujú vo výške 10,1 mil. eur. Z uvedenej sumy je 8,39 mil. eur určených na dotácie na podporu cestovného ruchu pre oblasť a krajské organizácie cestovného ruchu poskytované v súlade so zákonom č. 91/2010 Z. z. o podpore cestovného ruchu v znení neskorších predpisov. Na propagáciu cestovného ruchu sa navrhujú výdavky vo výške 1,76 mil. eur.

Administratíva a iné výdavky

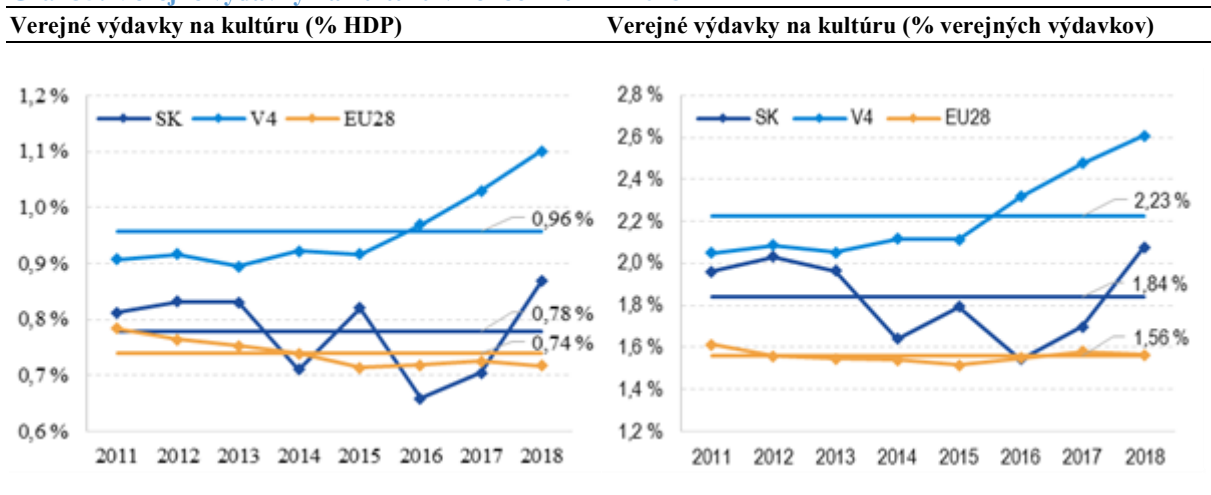
Prostriedky v oblasti na rok 2021 predstavujú sumu 62,4 mil. eur a sú určené na činnosti vykonávané ústredným orgánom kapitoly MH SR a tiež jeho podriadených organizácií, informačné technológie, príspevky SR do medzinárodných organizácií, ochranu kritickej infraštruktúry, administráciu ústredného orgánu MIRRI SR a ďalšie súvisiace činnosti.

4.13. Kultúra

Hlavným cieľom kultúrnej politiky je budovanie citlivej, otvorenej, informovanej a odlišnosti akceptujúcej spoločnosti; podpora a šírenie umenia a kreatívnych aktivít; ochrana a sprístupňovanie hmotného a nehmotného kultúrneho dedičstva a rozvoj kultúrnej a kreatívnej ekonomiky.

Verejné výdavky Slovenska na kultúru v rokoch 2011 – 2018 sú porovnateľné až mierne vyššie oproti EÚ28, zaostávajú oproti priemeru štátov V4. V rokoch 2011 až 2018 tvorili 0,8 % HDP, priemer štátov EÚ28 bol 0,7 % HDP. V pomere k celkovým verejným výdavkom sú verejné výdavky Slovenska na kultúru (1,8 %) v tomto období dokonca vyššie než priemer štátov EÚ28 (1,6 %). Priemerné výdavky V4 sú však výrazne ovplyvnené vysokými výdavkami v Maďarsku (2,2 % HDP, 4,7 % výdavkov).

Graf 35: Verejné výdavky na kultúru v rokoch 2011 – 2018

Zdroj: Eurostat

Slovensko zaostáva v pasívnej kultúrnej participácii, návštevnosť kultúrnych inštitúcií však postupne rastie. Veľkým problémom je nevyhovujúci stav značnej časti kultúrnych pamiatok.

Tabuľka 119 - Kľúčové ukazovatele výsledkov kultúrnej politiky

Oblasť	Indikátor		2015	2016	2017	2018	2019
Kultúrna participácia pasívna	kiná, divadlá, koncerty, múzeá, galérie (prieskum EU-SILC - % populácie od 16 rokov)	SK	59,4	N/A	N/A	N/A	N/A
		EÚ	63,7	N/A	N/A	N/A	N/A
Kultúrna participácia aktívna	umelecké hobby (aspoň raz za rok) (prieskum EU-SILC - % populácie od 16 rokov)	SK	38,1	N/A	N/A	N/A	N/A
		EÚ	35,2	N/A	N/A	N/A	N/A
Knihy	Čítanie kníh (% dospelaj populácie)	SK	71,7	N/A	N/A	N/A	N/A
		EÚ	N/A	N/A	8,3	N/A	N/A
Návštevnosť	Podiel registrovaných čitateľov v knižniciach (IFLA)	SK	N/A	N/A	8,3	N/A	N/A
		EÚ	N/A	N/A	17,8	N/A	N/A
		SK	3 619	4 125	4 503	4 460	N/A
Národné kultúrne pamiatky	múzeí a galérií (celkový počet návštevníkov v tis.)	SK	2 471	2 720	2 835	N/A	N/A
		SK	4 592	5 713	6 698	5 976	6 529
Kultúrny a kreatívny priemysel	divadelných a hudobných podujatí (celkový počet návštevníkov v tis.)	SK	4 592	5 713	6 698	5 976	6 529
		SK	N/A	N/A	N/A	25,8	N/A
Kultúrny a kreatívny priemysel	Národné kultúrne pamiatky v nevyhovujúcom stave (PÚ SR - % zo všetkých NKP)	SK	1,54	1,69	1,64	N/A	N/A
		SK	63 138	64 730	65 838	N/A	N/A
		SK	0,34	0,31	0,28	N/A	N/A
	Podiel kultúrneho a kreatívneho priemyslu (KKP) na HDP (%; Satelitný účet KKP)	SK	0,21	0,21	0,2	N/A	N/A
	Celkový počet zamestnancov v KKP	SK	63 138	64 730	65 838	N/A	N/A
	Podiel importu KKP na importe celkom (%)	SK	0,34	0,31	0,28	N/A	N/A
	Podiel exportu KKP na exporte celkom (%)	SK	0,21	0,21	0,2	N/A	N/A

N/A – hodnoty sú nedostupné
Zdroj: Štátne štatistické zisťovanie v oblasti kultúry, Eurostat, IFLA, MEDIAN SK

V roku 2015 navštívilo aspoň raz kultúrnu inštitúciu alebo podujatie (kino, divadlo, koncert, múzeum, galériu) iba 59 % slovenských respondentov vo veku 16 a viac rokov, Európsky priemer je 64 %, v Českej republike je to až 70 %. Návštevnosť múzeí, galérií, divadiel či kín však v posledných rokoch stúpa. Aj podiel kultúrneho a kreatívneho priemyslu (ďalej len „KKP“) na HDP postupne rastie, tvorí približne 1,6 % a KKP zamestnáva viac ako 65 tisíc zamestnancov.

Slováci a Slovenky sa v porovnaní s občanmi iných krajín EÚ častejšie venujú umeleckému koníčku a takmer tri štvrtiny z nich sa venujú čítaniu kníh. V knižniciach je však, napriek hustej knižničnej sieti, zapísaný iba polovičný podiel obyvateľov v porovnaní s krajinami EÚ.

Slovensko zlyháva pri ochrane národných kultúrnych pamiatok. Až štvrtina z nich je v nevyhovujúcom stave, mnohé z nich sú však v súkromnom vlastníctve. Pamiatkový úrad však neviduje stav kultúrnych pamiatok pravidelne, podiel pamiatok v nevyhovujúcom stave tak môže byť v skutočnosti vyšší.

V celkových výdavkoch na oblasť kultúry sú obsiahnuté výdavky na inštitucionálnu podporu organizácií rezortu Ministerstva kultúry SR, na účelovú podporu kultúry, na podporu verejnoprávnych inštitúcií, výdavky Rady pre vysielanie a retransmisiu, výdavky na podporu činnosti cirkví a náboženských spoločností, na informačné technológie a administratívne výdavky.

Tabuľka 120 - Výdavky na kultúru

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Výdavky na kultúru	389 915	446 738	394 671	446 462	392 149	411 446	404 491
Inštitucionálna podpora organizácií	146 854	173 821	148 561	150 387	133 668	153 201	145 307
Dotačný systém	18 174	15 219	15 996	17 947	16 996	16 996	16 996
Výdavky verejnoprávnych inštitúcií v oblasti kultúry	157 368	183 620	159 043	206 377	162 405	162 562	163 372
Výdavky na RVR	1 400	1 543	1 633	1 633	1 544	1 558	1 572
Strategické zámery kapitoly	5 677	3 213	2 876	3 179	2 589	2 589	2 589
Cirkvi a náboženské spoločnosti	45 851	47 716	51 698	51 998	51 977	52 174	52 289
Administratívne výdavky a IT	14 592	21 605	14 866	14 942	22 971	22 367	22 367

Zdroj: MF SR
Inštitucionálna podpora organizácií

Výdavky v oblasti inštitucionálnej podpory organizácií rezortu Ministerstva kultúry SR zahŕňajú podporu hlavnej činnosti v divadlách a divadelnej činnosti, v hudbe, koncertnej činnosti a umeleckých súboroch, vo výtvarnom umení, fotografiách, architektúre a dizajne, v múzeách a galériách, knižniciach a knižničnej činnosti, osvetovej činnosti a tradičnej ľudovej kultúre, v literatúre a knižnej kultúre a v médiách a audiovizii. Do inštitucionálnej podpory sú zahrnuté aj výdavky spojené s aktivitami štátnych rozpočtových a príspevkových organizácií rezortu nad rámec ich rozpočtu, ktoré sú im poskytované na projekty v oblasti kultúry, ako aj výdavky Matice slovenskej. Na rok 2021 sú v rozpočte kapitoly zabezpečené finančné prostriedky na rekonštrukciu a modernizáciu Slovenskej národnej galérie, na rekonštrukciu štátnej opery Banská Bystrica, na obnovu a revitalizáciu hradu Krásna Hôrka a na zabezpečenie sanácie havarijného stavu Spišského hradu.

Tabuľka 121 - Významné investičné akcie v rezorte kultúry

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N	celkové náklady stavby
Slovenská národná galéria	4 963	10 927	0	18 200	5 000	12 000	9 800	70 618
Štátna opera Banská Bystrica	0	0	0	0	330	2 410	4 989	30 558
Hrad Krásna Hôrka	76	268	0	190	5 130	15 583	7 895	35 263
Spišský hrad	58	412	0	1 500	1 935	1 800	1 100	6 806

Zdroj: MF SR, MK SR
Účelová podpora kultúry

Dotačný systém Ministerstva kultúry SR je zameraný na podporu a financovanie kultúry prostredníctvom projektov, orientovaných na zachovanie a rozvoj kultúrneho dedičstva. Výdavky v rámci dotačného systému sú rozpočtované na program Obnovme si svoj dom určený na obnovu národných kultúrnych pamiatok, program na podporu návštevnosti kultúrnych podujatí žiakmi základných a stredných škôl prostredníctvom kultúrnych poukazov a program na podporu kultúrnych aktivít znevýhodnených skupín obyvateľstva.

Výdavky verejnoprávnych inštitúcií

V celkových verejných zdrojoch na oblasť kultúry sú zohľadnené výdavky verejnoprávnych inštitúcií Rozhlasu a televízie Slovenska, Tlačovej agentúry Slovenskej republiky, Audiovizuálneho fondu, Fondu na podporu umenia a Fondu na podporu kultúry národnostných menšín v oblasti kultúry.

Tabuľka 122 - Výdavky verejnoprávnych inštitúcií

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Výdavky verejnoprávnych inštitúcií	157 368	183 620	159 043	206 377	162 405	162 562	163 372
RTVS	112 919	135 304	116 265	151 778	114 032	113 879	114 409
TASR	5 350	5 597	5 226	5 640	5 226	5 276	5 276
AVF	10 905	12 023	9 085	11 110	14 690	14 950	15 230
FPU	20 470	22 831	20 417	29 299	20 417	20 417	20 417
FPKNM	7 724	7 866	8 050	8 550	8 040	8 040	8 040

Zdroj: MF SR

Finančná podpora činnosti cirkví a náboženských spoločností

Finančnú podporu činnosti registrovaných cirkví a náboženských spoločností upravuje zákon č. 370/2019 Z. z. o finančnej podpore činnosti cirkví a náboženských spoločností s účinnosťou od 1. 1. 2020. Cirkvi môžu použiť príspevok štátu napríklad na financovanie výdavkov súvisiacich s bohoslužobnou, výchovnou, charitatívnou a kultúrnou činnosťou cirkvi, vrátane mzdových a prevádzkových nákladov.

4.14. Verejné služby

Tabuľka 123 - Verejné služby spolu

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Verejné služby spolu	6 974 955	7 611 858	7 080 618	7 784 894	7 799 108	8 058 801	8 216 210
Výkonné a zákonodarné orgány	160 388	160 670	150 941	175 210	181 850	149 091	125 399
Zahraníčné vzťahy a zahraničná pomoc	160 247	197 804	155 853	157 714	154 710	151 002	152 252
Miestna štátna správa	140 890	160 569	126 781	136 151	132 497	150 452	135 969
Samospráva	6 513 430	7 092 815	6 647 043	7 315 819	7 330 051	7 608 256	7 802 590

Zdroj: MF SR

Za oblasť verejných služieb sú v rozpočte na rok 2021 rozpočtované výdavky v sume 7,8 mld. eur. Tieto výdavky sú určené pre výkonné a zákonodarné orgány, na výdavky Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR, na výdavky okresných úradov, štátnych archívov, na výdavky na voľby, ako aj výdavky pre obce, vyššie územné celky a dopravné podniky.

Výkonné a zákonodarné orgány

Tabuľka 124 - Výkonné a zákonodarné orgány

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Výkonné a zákonodarné orgány	160 388	160 670	150 941	175 210	181 850	149 091	125 399
Úradu vlády SR	77 004	46 810	30 030	46 926	69 087	55 149	33 854
Kancelárie Národnej rady SR	30 811	48 038	38 122	39 047	35 702	35 806	37 475
Kancelárie prezidenta SR	5 574	7 638	5 046	5 860	4 619	4 619	4 619
Najvyššieho kontrolného úradu SR	11 004	12 698	12 819	12 831	11 533	11 534	11 534
Štatistického úradu SR	25 527	32 721	51 648	55 853	48 478	30 052	25 986
Úrad pre verejné obstarávanie	9 150	10 931	11 416	12 828	10 703	10 203	10 203
Úrad na ochranu osobných údajov	1 318	1 834	1 860	1 865	1 728	1 728	1 728

Zdroj: MF SR

Výdavkami Úradu vlády SR na rok 2021 sa zabezpečujú prostriedky na činnosť vlády a jej poradných orgánov, činnosť zmiešaných medzivládnych komisií, Kancelárie Bezpečnostnej rady SR, na činnosť Kancelárie podpredsedu vlády SR a prostriedky na rezervu predsedu vlády. Celkové výdavky kapitoly v roku 2021 sú vo výške 69,1 mil. eur.

V rozpočte Kancelárie Národnej rady SR sú zahrnuté výdavky na plnenie funkcií a činnosť poslancov a výborov NR SR, vrátane odmien asistentom poslancov, výdavkov na prevádzku poslaneckých pracovni v areáli NR SR, ako aj kancelárií vo vybraných sídlach v rámci územia SR, výdavky na ubytovanie poslancov mimo ubytovacieho zariadenia NR SR a výdavky na činnosť poslaneckých klubov. V roku 2021 dosahujú rozpočtované výdavky kapitoly sumu 35,7 mil. eur.

V rámci výdavkov Kancelárie prezidenta SR sa zabezpečujú úlohy súvisiace so zabezpečením podmienok a všetkých činností potrebných pre výkon ústavných právomocí prezidenta republiky. Kapitálové výdavky vychádzajú z registra investícií a zabezpečuje sa nimi obstaranie dlhodobého majetku. Výdavky kapitoly v roku 2021 sú vo výške 4,62 mil. eur.

V rozpočte Najvyššieho kontrolného úradu SR sa zohľadňuje predovšetkým zabezpečenie plnenia kontrolných úloh zameraných na spoločensky významné tematické problémy vrátane špecifických kontrolných akcií. Z kapitálových výdavkov sa zabezpečuje najmä obstaranie vozového parku a výpočtovej techniky. Výdavky kapitoly v roku 2021 sa rozpočtujú v sume 11,5 mil. eur.

V rámci výdavkov Štatistického úradu SR sa zabezpečujú prostriedky na zabezpečenie chodu kapitoly. Nad rámec bežných potrieb sú v príslušných rokoch zohľadnené aj výdavky na spracovanie výsledkov volieb (voľby do NR SR, voľby prezidenta, voľby do orgánov samosprávy obcí a orgánov vyšších územných celkov, voľby do Európskeho parlamentu), ako aj výdavky potrebné pre prípravu sčítania obyvateľov, domov a bytov, ktoré sa má uskutočniť v roku 2021. V rámci kapitálových výdavkov sa zabezpečujú najmä prostriedky na informačné technológie, rekonštrukciu a modernizáciu budov v správe ŠÚ SR a nákup osobných automobilov. Výdavky kapitoly v roku 2021 sú rozpočtované v sume 48,5 mil. eur. Úrad je zriaďovateľom príspevkovej organizácie INFOSTAT - Inštitút informatiky, ktorá na základe každoročne uzatváraných kontraktov so Štatistickým úradom SR rieši výskumno-vývojové úlohy štátnej štatistiky. Na jeho činnosť je v roku 2021 rozpočtovaná suma 636 tis. eur.

V rozpočte výdavkov kapitoly Úrad pre verejné obstarávanie sa predovšetkým zabezpečujú prostriedky na budovanie a rozvoj elektronického verejného obstarávania, ktoré zabezpečuje efektívne a transparentné verejné obstarávanie a vedie k finančným úsporám a ku skráteniu lehôt v procese verejného obstarávania. Úrad vykonáva dohľad nad verejným obstarávaním, ukladá sankcie, spolupracuje s Európskou komisiou a zabezpečuje plnenie informačných povinností voči Európskej komisii. Výdavky kapitoly v roku 2021 sú rozpočtované vo výške 10,7 mil. eur.

V oblasti sú zahrnuté aj výdavky pre Úrad na ochranu osobných údajov, ktorý vykonáva dozor nad ochranou osobných údajov a podieľa sa na ochrane základných práv a slobôd fyzických osôb pri spracúvaní ich osobných údajov.

Zahraničné vzťahy a zahraničná pomoc

Činnosti v zahraničných vzťahoch smerujú dvoma smermi, smerom navonok a smerom dovnútra. Navonok zahraničné vzťahy prezentáciou krajiny zvyšujú vnímanie Slovenska v zahraničí. Smerom do vnútra krajiny zahraničné vzťahy poukazujú na pozitíva Slovenska vo svete a tým zvyšujú dôveru obyvateľstva v medzinárodné inštitúcie.

Tabuľka 125 - Kľúčové ukazovatele zahraničných vzťahov

Indikátor	oblasť	benchmark	2015	2016	2017	2018	2019
Vnímanie Slovenska v zahraničí (poradie krajín)	zahraničné vzťahy	SK	N/A	N/A	N/A	N/A	35
Podiel obyvateľov s dôverou v EÚ	zahraničné vzťahy	SK	40 %	42 %	48 %	43 %	45 %
		EÚ	32 %	36 %	41 %	42 %	43 %

N/A – hodnoty sú nedostupné

Zdroj: Eurobarometer, FutureBrand Country Index

Celkové rozpočtované výdavky na zahraničné vzťahy sú viac ako 154 mil. eur. Najväčšia časť, viac ako 77 % výdavkov, smeruje do zahraničnej politiky. Slovensko svoju pozíciu v medzinárodnej politike zastáva vo viacerých medzinárodných organizáciách a je aktívne aj v rozvojovej pomoci.

Tabuľka 126 - Zahraničné vzťahy a zahraničná pomoc

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Zahraničné vzťahy a zahraničná pomoc	160 247	197 804	155 853	157 714	154 710	151 002	152 252
Zahraničná politika	120 442	164 884	118 880	123 778	120 624	118 791	120 041
Pomoc krajanom v zahraničí	1 962	2 142	7 492	7 492	3 529	3 529	3 529
Oficiálna rozvojová pomoc	6 174	7 826	7 047	10 535	8 913	7 038	7 038
Príspevky SR do medzinárodných organizácií	31 669	22 952	22 434	15 909	21 644	21 644	21 644

Zdroj: MF SR

V rámci výdavkov na zahraničnú politiku sa rozpočtujú prostriedky predovšetkým na zastupiteľské úrady SR v zahraničí. Slovenské inštitúty v zahraničí zabezpečujú najmä činnosti súvisiace s propagáciou SR v zahraničí pri usporiadaní výstav, kultúrnych podujatí a programov. Pre Slovenské inštitúty v zahraničí sa zabezpečujú výdavky v sume 1,34 mil. eur. V rámci oblasti sú plánované výdavky na obnovu informačno-komunikačnej infraštruktúry v objeme 6,5 mil. eur. Výdavky na vzdelávanie zamestnancov sú rozpočtované v sume 100 tis. eur, na ekonomickú diplomáciu v sume 200 tis. eur a na dotácie v pôsobnosti Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí SR v sume 95,1 tis. eur. Výdavky pre príspevkovú organizáciu Správa účelových zariadení sú v roku 2021 plánované vo výške 1,95 mil. eur.

V rámci výdavkov na pomoc krajanom v zahraničí sa rozpočtujú výdavky pre podriadenú rozpočtovú organizáciu Úrad pre Slovákov žijúcich v zahraničí, ktorá zabezpečuje realizáciu opatrení zameraných na podporu Slovákov žijúcich v zahraničí, rozhoduje v konaní o vydaní osvedčenia Slováka žijúceho v zahraničí, vedie evidenciu týchto osvedčení, rozhoduje o poskytnutí dotácie na účely financovania aktivít zameraných na podporu Slovákov žijúcich v zahraničí v oblastiach vzdelávania, vedy, výskumu, kultúry ako aj na oblasť informačnú a mediálnu. Výdavky na dotácie pre zahraničných Slovákov sú v roku 2021 rozpočtované v sume 2,80 mil. eur.

Z prostriedkov rozpočtovaných v rámci oblasti na oficiálnu rozvojovú pomoc sa zabezpečuje pomoc rozvojovým krajinám a krajinám v procese transformácie s tým, že prostriedky sú určené na projekty rozvojového vzdelávania, na budovanie kapacít a na verejnú informovanosť. Zároveň oblasť zahŕňa výdavky na spoločný príspevok krajín V4 a Nemecka na projekt Maroku pri riadení migrácie v zmysle UV SR č. 85/2020 v sume 1,88 mil. eur.

V rámci oblasti sa zohľadnili v kategórii bežných transferov aj výdavky na poplatky a príspevky za členstvo SR v medzinárodných organizáciách, a to pre OSN, OECD, NATO, Medzinárodný vyšehradský fond, Radu Európy a ďalšie. Okrem poplatkov a príspevkov za členstvo SR v medzinárodných organizáciách sa uhrádzajú poplatky a príspevky aj za členstvo jednotlivých kapitol štátneho rozpočtu v medzinárodných organizáciách, ktoré sú plánované priamo vo výdavkoch dotknutých kapitol.

Miestna štátna správa

Činnosť štátu prebieha na úrovni ústrednej štátnej správy a miestnej štátnej správy. Ústrednú štátnu správu tvorí vláda, ministerstvá a ústredné orgány. Miestna štátna správa je upriamená na bezprostrednú realizáciu funkcie štátu v jednotlivých územnosprávnych jednotkách a tvorí ju okresné úrady.

Tabuľka 127 - Kľúčové ukazovatele miestnej štátnej správy a samosprávy

Indikátor	oblasť	benchmark	2015	2016	2017	2018	2019
spokojnosť klientov okresných úradov (v %)	štátna správa	SK	N/A	N/A	90	90	95
doba čakania na zavolanie klienta (v min.)*	štátna správa	SK	15:26	13:45	14:07	13:48	15:02
doba vybavovania klienta (v min.)*	štátna správa	SK	12:43	12:28	11:52	11:27	11:40
podiel kapitálových výdavkov na výdavkoch obce	samospráva	SK	21%	11%	15%	19%	16%

* Ide o priemerný čas za všetky odbory a všetky okresné úrady

Zdroj: MV SR, MF SR

N/A – hodnoty sú nedostupné

Pri výkone miestnej štátnej správy je kľúčové sledovať spokojnosť občanov. Okresné úrady spolu s klientskymi centrami tvoria sieť prvého kontaktu občana pri veľkej časti služieb štátu. Na okresných úradoch prichádzajú úradníci do kontaktu s občanmi a ich podaniami (front office štátu) a prebieha na nich aj vybavenie podania (back office štátu). Spokojnosť sa na úradoch meria priamo prieskumom, významný vplyv na ňu má doba čakania a vybavenia.

Tabuľka 128 - Miestna štátna správa

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Miestna štátna správa	140 890	160 569	126 781	136 151	132 497	150 452	135 969
Okresné úrady	129 443	137 863	109 661	119 009	125 962	129 144	129 137
Archívniectvo	6 048	6 307	5 930	5 952	5 963	6 052	6 052
Voľby	5 399	16 399	11 190	11 190	572	15 256	780

Zdroj: MF SR

Okresné úrady zabezpečujú najmä plnenie úloh v oblasti všeobecnej vnútornej správy a živnostenského podnikania. V rámci všeobecnej vnútornej správy sa plnia úlohy na úseku priestupkov, matrik, na úseku územného a správneho usporiadania, štátnych symbolov,

verejných zbierok, na úseku volieb a referenda, na úseku hlásenia pobytu občanov a registra obyvateľov, na úseku registrácie, na úseku vydávania osobitných označení vozidiel a preukazov osobitných označení vozidiel a na úseku štátneho občianstva. Ďalej tu patria oblasti katastra, výstavba a bytová politika, územná vojenská správa, pozemkové úpravy a cestná doprava.

Na plnenie úloh štátnej správy na úseku archívov a registratúr sú v pôsobnosti rezortu vnútra zriadené 2 štátne ústredné archívy a 8 štátnych archívov s územnou regionálnou pôsobnosťou, ktoré zabezpečujú starostlivosť o archívne dokumenty, ich odborné a vedecké spracovanie a sprístupnenie, ako aj využívanie na vedecké a iné účely.

Na zabezpečenie volieb sa v roku 2021 rozpočtujú prostriedky iba na nové voľby v sume 572 tis. eur, keďže v tomto roku sa žiadne riadne voľby nekonajú. Na rok 2022 je plánovaných 15,3 mil. eur v súvislosti s konaním komunálnych volieb a volieb do vyšších územných celkov, ktoré sa v roku 2022 budú prvýkrát konať spoločne.

Samospráva

Obce

Obce zabezpečujú vo svojich rozpočtoch výdavky na financovanie preneseného výkonu štátnej správy a financovanie samosprávnych (originálnych) kompetencií.

Vývoj výdavkovej časti rozpočtu obcí na roky 2021 až 2023 v porovnaní so schváleným rozpočtom obcí na rok 2020, očakávanou skutočnosťou na rok 2020 a skutočnosťou za roky 2018 a 2019 je nasledovný (predikcia MF SR):

Tabuľka 129 - Obce

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Výdavky	4 876 607	5 278 449	4 807 562	5 461 729	5 381 872	5 618 222	5 779 639
Bežné výdavky	3 767 830	4 193 939	4 050 935	4 514 040	4 608 888	4 781 397	4 942 814
Osobné výdavky	1 978 772	2 267 838	2 316 106	2 474 109	2 503 922	2 614 752	2 750 719
Tovary a služby	1 260 233	1 315 139	1 226 329	1 419 431	1 476 991	1 527 485	1 539 247
Bežné transfery	512 142	594 238	488 000	600 000	610 975	622 160	635 848
Kapitálové výdavky	916 980	857 863	536 627	727 689	552 984	616 825	616 825
Finančné operácie	191 797	226 647	220 000	220 000	220 000	220 000	220 000

Zdroj: MF SR

Na rok 2021 sú rozpočtované celkové výdavky obcí v sume 5,38 mld. eur. Z toho pripadá na bežné výdavky suma 4,61 mld. eur. Na kapitálové výdavky sa predpokladá vynaložiť suma 553 mil. eur. Na výdavkové finančné operácie sa rozpočtuje suma 220 mil. eur.

V rámci bežných výdavkov ide najmä o osobné výdavky vo výške 2,50 mld. eur pre zamestnancov obcí a ich rozpočtových organizácií. Ďalej tovary a služby v sume 1,48 mld. eur na zabezpečenie činnosti obcí a ich rozpočtových organizácií a bežné tranfery 611 mil. eur najmä na financovanie príspevkových organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti obcí, podnikov mestskej hromadnej dopravy a pod.

V rámci bežných výdavkov sa rozpočtujú výdavky na prenesený výkon štátnej správy v celkovej výške 1,04 mld. eur, pričom na financovanie regionálneho školstva sa rozpočtuje suma 1,01 mld. eur, na matričnú činnosť suma 7,09 mil. eur, na hlásenie pobytu občanov a vedenie registra obyvateľov Slovenskej republiky suma 1,80 mil. eur, na register adries suma 197 tis. eur, na starostlivosť o životné prostredie suma 535 tis. eur, na voľby suma 311 tis. eur, na dopravu suma 236 tis. eur, na pôsobnosti na úseku stavebného poriadku suma 8,24 mil. eur a na sčítanie obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 suma 13,9 mil. eur.

V rámci bežných výdavkov sa rozpočtujú výdavky na originálne kompetencie vo výške 3,57 mld. eur, ktoré obce použijú na financovanie vzdelávania (materské školy, základné umelecké školy a školské zariadenia), činnosti obecných a mestských úradov, cestnej dopravy, rozvoja obcí a bývania, sociálneho zabezpečenia, rekreačných a kultúrnych služieb, požiarnej ochrany a verejného poriadku a ochrany životného prostredia najmä v oblasti nakladania s odpadmi.

V rámci kapitálových výdavkov obcí sa na rok 2021 rozpočtuje suma 553 mil. eur, pričom sa predpokladá, že vlastné zdroje zapoja vo výške 495 mil. eur a zároveň vyčerpajú prijaté kapitálové transfery v sume 58,4 mil. eur. Tak ako v predchádzajúcom období, aj v roku 2021 jednotlivé rozpočtové kapitoly predbežne nezapájajú zdroje na financovanie spoločných projektov EÚ a SR z 3. programového obdobia do rozpočtov obcí. Kapitálové výdavky sa plánujú použiť najmä na výstavbu a modernizáciu resp. rekonštrukciu cestnej dopravy, kultúrnych pamiatok a ďalšieho majetku obce.

Vyššie územné celky

Vyššie územné celky (ďalej len „VÚC“) zabezpečujú vo svojich rozpočtoch výdavky na financovanie preneseného výkonu štátnej správy a financovanie samosprávnych (originálnych) kompetencií.

Vývoj výdavkovej časti rozpočtu VÚC na roky 2021 až 2023 v porovnaní so schváleným rozpočtom VÚC na rok 2020, očakávanou skutočnosťou na rok 2020 a skutočnosťou za roky 2018 a 2019 je nasledovný (predikcia MF SR):

Tabuľka 130 - VÚC

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Výdavky	1 374 785	1 593 505	1 579 520	1 596 441	1 688 599	1 740 155	1 791 034
Bežné výdavky	1 196 871	1 340 458	1 420 658	1 382 666	1 474 323	1 522 325	1 574 304
Osobné výdavky	475 083	534 676	665 594	559 404	600 486	628 380	661 056
Tovary a služby	231 998	246 164	246 834	255 032	259 877	267 434	273 042
Bežné transfery	486 248	556 855	500 830	560 830	609 960	622 511	636 206
Kapitálové výdavky	145 506	219 418	122 862	177 775	178 276	181 830	180 730
Finančné operácie	32 408	33 629	36 000	36 000	36 000	36 000	36 000

Zdroj: MF SR

Na rok 2021 sú rozpočtované celkové výdavky VÚC v sume 1,69 mld. eur. Z toho pripadá na bežné výdavky suma 1,47 mld. eur. Na kapitálové výdavky sa predpokladá vynaložiť suma 178 mil. eur. Na výdavkové finančné operácie sa rozpočtuje suma 36 mil. eur.

V rámci bežných výdavkov ide najmä o osobné výdavky v sume 600 mil. eur pre zamestnancov VÚC a ich rozpočtových organizácií, tovary a služby v sume 260 mil. eur na zabezpečenie činností VÚC a ich rozpočtových organizácií, bežné transfery 610 mil. eur najmä na financovanie príspevkových organizácií, dopravných podnikov v prímestskej a regionálnej doprave a pod.

V rámci bežných výdavkov sa rozpočtujú výdavky na prenesený výkon štátnej správy v celkovej sume 594 mil. eur. Ide o financovanie stredných škôl, ku ktorým plnia VÚC zriaďovateľskú funkciu.

V rámci bežných výdavkov sa rozpočtujú výdavky na originálne kompetencie vo výške 880 mil. eur, ktoré VÚC použijú najmä na financovanie cestnej dopravy (správa a údržba ciest II. a III. triedy, prímestská a regionálna doprava), na chod a zabezpečenie školských zariadení a stredoškolských internátov, na prevádzku zariadení sociálnych služieb a kultúrnych zariadení. V rámci kapitálových výdavkov VÚC sa na rok 2021 rozpočtuje suma 178 mil. eur, pričom sa predpokladá, že vlastné zdroje zapoja vo výške 160 mil. eur a zároveň vyčerpajú prijaté kapitálové transfery v sume 18 mil. eur. Tak ako v predchádzajúcom období, aj v roku 2021 jednotlivé rozpočtové kapitoly predbežne nezapájajú zdroje na financovanie spoločných projektov EÚ a SR z 3. programového obdobia do rozpočtov VÚC. Kapitálové výdavky sa plánujú použiť najmä na výstavbu, modernizáciu, resp. rekonštrukciu ciest II. a III. triedy a ďalšieho majetku vo vlastníctve VÚC.

Dopravné podniky

V zmysle metodiky ESA 2010 sú dopravné podniky v zakladateľskej pôsobnosti miest Bratislava, Košice, Prešov a Žilina zaradené do sektora verejnej správy, na ktoré sa v plnom rozsahu vzťahujú ustanovenia zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov.

Vývoj výdavkovej časti rozpočtu dopravných podnikov na roky 2021 až 2023 v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2020, očakávanou skutočnosťou na rok 2020 a skutočnosťou za roky 2018 a 2019 je nasledovný:

Tabuľka 131 - Dopravné podniky

v tis. eur	2018 S	2019 S	2020 R	2020 OS	2021 N	2022 N	2023 N
Výdavky	262 038	220 861	259 961	257 649	259 580	249 879	231 917
Bežné výdavky	173 960	188 247	180 223	189 911	194 941	197 555	200 401
Osobné výdavky	83 602	93 746	91 515	99 515	104 353	106 039	108 128
Tovary a služby	89 013	93 162	87 285	88 972	89 338	90 348	91 160
Bežné transfery	234	297	323	323	406	421	431
Kapitálové výdavky	47 277	12 797	65 094	53 094	44 611	44 778	24 374
Finančné operácie	40 801	19 817	14 644	14 644	20 028	7 546	7 142

Zdroj: MF SR

Celková výška výdavkov dopravných podnikov v roku 2021 sa predpokladá v sume 260 mil. eur. V tom bežné výdavky predstavujú sumu 195 mil. eur, kapitálové výdavky predstavujú sumu 44,6 mil. eur a finančné operácie sú v sume 20 mil. eur.

V rámci bežných výdavkov ide najmä o osobné výdavky v sume 104 mil. eur, tovary a služby (energie, materiál, údržbu a opravy) v sume 89,3 mil. eur. Kapitálové výdavky sa rozpočtujú v sume 44,6 mil. eur a finančné operácie v sume 20 mil. eur (platby za úvery, splácanie istín). Najvyšší podiel na výdavkoch má dopravný podnik Bratislava, a. s., ktorý v roku 2021 predpokladá financovať významnú obnovu vozového parku.